72 עמודים

העולם הזה

שנה 45 המחיר: 10 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

מיספר 2259 17.12.1980 ו' טבת תשמ"א

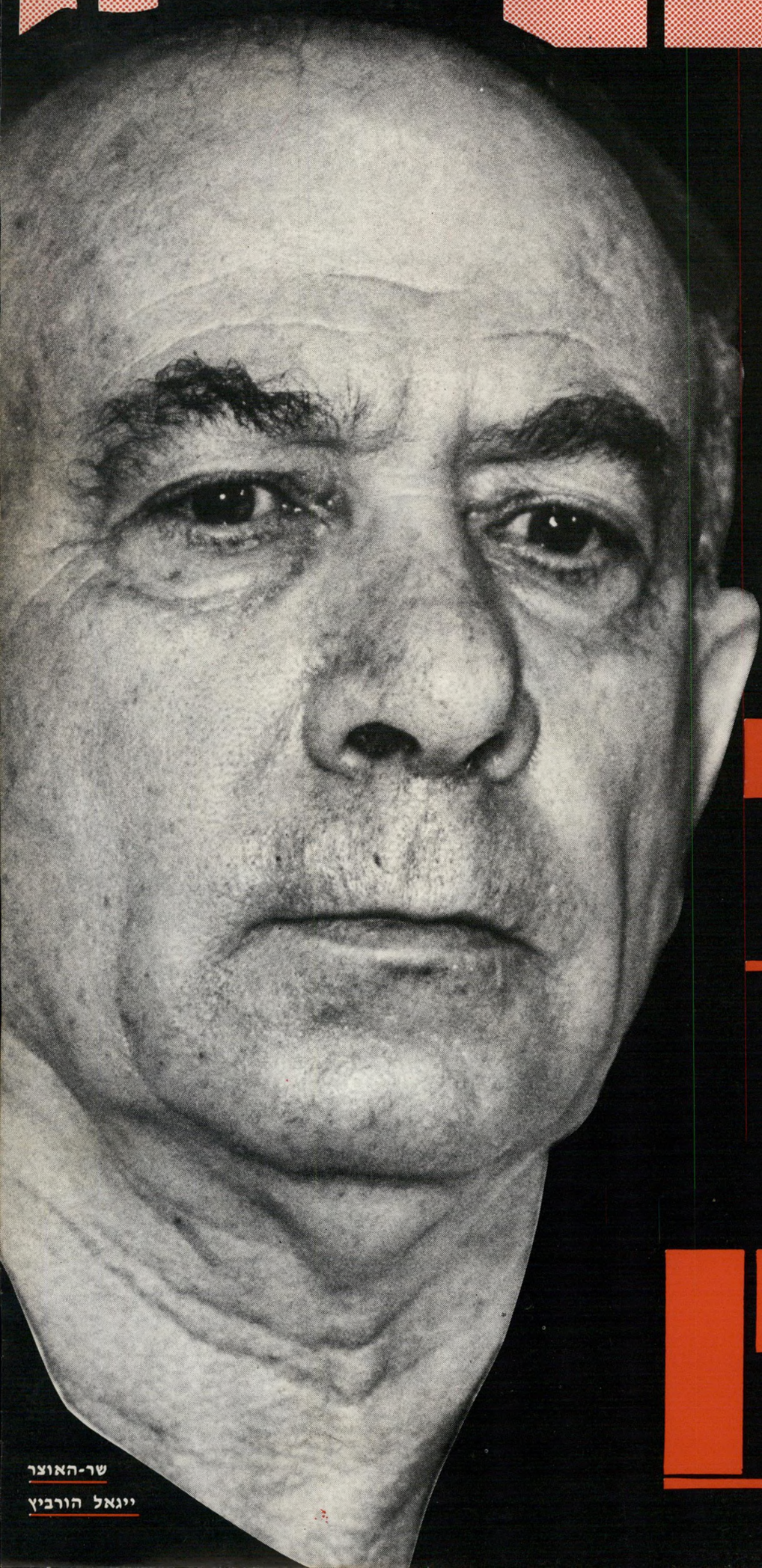

האם הוא יפיל את בגין

שר-האוצר

ייגאל הורביץ

JORDACHE®

להשיג: **בתל אביב:** "סופר ג'ינס", יהודה המכבי 57 טל': 456351; חנויות "מצקין", "ג'ינס סנטר", דיזינגוף 66; "בוב 2" דיזינגוף 185; "מיי ג'ינס" בן-יהודה 14; "ווסט ג'ינס" בן-יהודה 1; "בוטיק 109" איבן גבירול 109. **יפו:** "מזון", שד' ירושלים 48. **בת-ים:** "זה מה שיש", רוטשילד 27. **רחובות:** "סופר ג'ינס", הרצל 181. **רמת גן:** "סופר ג'ינס", ד"ר כהן 2, (פינת ביאליק 66). **גבעתיים:** "טופ ג'ינס", ויצמן 23. **אשדוד:** "רוקי". **פתח תקווה:** "שאול" חיים עוזר 10. **רמת השרון:** "אפרל" סוקולוב 52, "לי" סוקולוב 64. **הרצליה:** "לי" סוקולוב 47. **חולון:** "אפנת דבש", סוקולוב 66; "ארי לונדון", סוקולוב 19. **נתניה:** "בלו ג'ינס", דיזינגוף פינת הרצל "אדם וחווה", הרצל 29. **ירושלים:** "מצקין", "ספורט רחביה" קק"ל 29; "ספורט אולימפיה", כיכר הדוידקה; "מחסן הג'ינס", שץ 8; "סקופ" שמאי 8; "חסיד" יפו 65. **באר שבע:** "ג'ינס סנטר", החלוץ 81. **קרית מלאכי:** "רוקי". **חיפה:** "מצקין", "בית הג'ינס" הרצל 20; "אור הג'ינס", הרצל 7; "הג'ינס" שד' הנשיא 124. **קרית ביאליק:** "ג'ינס לי" **אילת:** "אתא".

ובחנויות נוספות בכל הארץ

היבואנים והמפיצים: אחים נקש

ג'ורדאש ג'ינס
הצלחה זוהרת
בארצות הברית

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4 • תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תכנית: יוסי שגיב • עורכת כיתוב: ציונית בוארון • צילמי מערכת: ציון צפריר וענת סרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גזופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קול קורא

הכל מקנאים בתחייה אדר, האחראית — בין השאר — על מדור מסיבת־השבוע.

מה יכול להיות נעים יותר מאשר לבקר, בתוקף התפקיד, בנשפים ובמסיבות? הרי הדבר הופך את החיים לתגיגה אחת גדולה.

מי שמסקר את המתרחש בשטחים המוחזקים, מסתכן במטר־אבנים מידי מפגינים או במכת־אלה מידי חייל. מי שמסקר את המתרחש בית־המשפט, עלול לריב עם פושעים מועדים. מי שמסקר את המתרחש בכנסת נאלץ לשוחח עם פוליטיקאים, שרבים מהם הם אגו־מאניאקים משעממים.

אך לסקר מסיבות, לאכול, לשתות, לרקוד — האם אין זה נשמע כמו חלום?

השבוע ביקשה תחייה אדר לשפוך את ליבה ולתאר את היסורים הנוראים העוברים עליה.

הנה דבריה:

ההזמנות למסיבות, לקבלות־פנים ולפתיחת מיסעדות מגיעות אלי בתדירות של שלוש הזמנות לערב.

יש ימים עמוסים באירועים, ויש ימים שקטים באופן מדאיג.

ביום החמישי שעבר, אחרי שקיבלתי שלוש הזמנות שונות, הלכתי עם הצלמת ענת סרגוסטי לאירוע הראשון. זה היה במלון בתל־אביב, שם עמד להתקיים ערב עם להקה של זמרים יווניים.

כאשר נכנסנו ללובי של המלון, קיבל את פני מפיץ המשקה פינה קולדה ואמר לי בשימחה: „אני שמח שבאת למסיבת־החנוכה שלנו!"

הסברתי לו כי בעצם באתי לערב היווני, ואז הוא הודיע לי כי קודם כל עלי לטעום מן המשקאות במסיבה שלו, ואחר כך אוכל ללכת אל היוונים, שהיו באולם אחר באותו המלון. ענת ואני נכנסנו למסיבת־החנוכה ואיציק פרושינובסקי, מפיץ המשקה הלבן, הגיש לי כוס מלאה בפינה קולדה.

איני רגילה לשתות בעת העבודה, ודחיתי את המשקה בנימוס. מייד הגיש לי איציק משקה אדום בטעם תות־שדה ואמר לי: „תעזי להגיד לי שזה רע!"

אמרתי לו: „זה רע, אני לא יכולה לשתות."

איציק גילה במקום את מלכת־המים של העולם הזה, שלי ברלינסקי, שבאה עם הוריה, וביקש שנצלם אותו בחברתה. ענת צילמה, ביקשנו סליחה והלכנו לאולם הסמוך של היוונים.

שם הוגשה לנו ארוחת־ערב על טהרת המאכלים היווניים. האירוע שהוזמנו אליו בשעה 8 בערב הוקדש לארוחה של שעתיים, ורק אחריה התחילה הופעה של היוונים. ענת ואני אכלנו, הבטנו סביבנו כדי לבדוק את מי אפשר לצלם, וציפינו להופעה.

בשעה 10 התחילה ההופעה ולהקת הגברים, שנראו חתיכים כולם, פצחה בשירים בשפה היוונית, שלא היו מובנים לנו. ציפינו בנימוס והקשבנו לתוכנית, שלא שובבה את נפשנו.

בחצות נסתיימה התוכנית, וענת ואני מיהרנו לקפה אפרופו בתל־אביב. נמסר לנו שמכינים שם בסיבת־הפתעה לבעל המקום, נחי לאור. באנו למיסעדה ואת פנינו קיבל נחי, שלא נראה מופתע כלל ממסיבת יום־ההולדת שהכינו לו כביכול. הוא פשוט תיכנן אותה מראש.

כולם היו שם

למקום התחייה להגיע ידידיו, שאותם צילמנו בעשר המסיבות האחרונות בשבועיים האחרונים. בית־הקפה נסגר לקהל, נחי השמיע מוסיקת דיסקו, והאורחים התחילו לרקוד. גם פה חיפשנו מועמדים לצילום שיעוד לא צילמנו אותם בזמן האחרון. והיה לנו קשה מאד למצוא. בדרך כלל באים לכל המסיבות אותם האנשים, וכל החוכמות כבר סופרו מזמן.

בעלי הגיע למקום כדי לאסוף אותי, ומוסיקת הדיסקו עוררה אותו לרקוד. בשלב זה הייתי עייפה ביותר ושבעה מן האירוע הקודם. הכריכים שהוגשו במקום השאירו אותי ואת ענת אדישות.

„את בטח מבלה שיגעון, כל הזמן במסיבות ואירועים!" אמרה לי הדוגמנית רותי ירון, שרקדה במרץ רב.

המרץ שלי כבר מזמן נעלם, אך חיכיתי שבעלי יסיים את הריקוד, כדי שנוכל ללכת.

היום השישי הגיע, ואת שרשרת המסיבות התחלנו בית־מלון בתל־אביב, אצל אמנים של תוכנית־הילדים שירווזיון.

„זאת הולכת להיות מסיבת השבוע?" נשאלתי, כמו תמיד, על־ידי המארגנים.

„אני עדיין לא יודעת, נראה מה יהיה," השבתי את תשובתי הרגילה.

מוטי גילעדי, שאותו ראיתי כשהוא מספר בדיחות במסיבת־חנוכה של פינה קולדה, סיפר במסיבה הזו שוב את אותן הבדיחות. הוגש לי מגש של סופגניות, ואני הרגשתי שאם אראה עוד סופגניה אחת בחג הזה, אתחיל לצעוק.

אחרי מסיבה זו הלכנו, ענת ואני, למסיבה בביתה של הזמרת מירי אלוני, המתגוררת עם ידידה ג'סי נחייסי ברמת־גן. „חמש שנים של סאדו־מאזוכיזם לג'סי ולי," הסבירה לי מירי את סיבת החגיגה.

ג'סי התעקש לשיר את השיר היחידי שהוא יודע באנגלית, ואני כבר הראיתי סימנים של חוסר־סבלנות. „זו תהיה „מסיבת השבוע?" שאלה אותי מפיקת־הרדיו רחל הרמתי.

„אני לא יודעת עדיין," אמרתי לה.

קודם לכן במסיבת אנשי השירווזיון.

בינתיים הורה השעון כי השעה היא 2 אחרי חצות, ואני גררתי את ענת למסיבה השלישית שאליה הוזמנתי. הלכנו לרחוב סוקולוב בתל־אביב, לביתו של הבמאי איתן גרין, שסיים את צילום סרטו לנה, והוא שילב ביחד מסיבת־סיום ומסיבת־חנוכה.

כבר על המדרגות שאל אותי הבמאי אבי כהן: „זו תהיה מסיבת השבוע?" נתתי לו את התשובה הרגילה שלי, ונכנסתי למסיבה. שם פגשתי כמה אנשים שראיתי קודם לכן אצל השירווזיון ואצל מירי אלוני, וכמובן את כל במאי־הקולנוע הצעירים.

„אם פעם תכתבי ספר ותספרי בו איך את עושה את המדור מסיבת־השבוע, אני קונה אצלך את הזכויות לסרט! זה צריך להיות מרתק!" אמר לי אבי כהן.

איתן גרין ופירה קנטר
סופגניות ופינה־קולדה

פרושינובסקי עם מלכת־המים ואמה
שלוש הזמנות לערב

מירי אלוני וג'סי נחייסי
חמש שנים של סאדו־מאזוכיזם

פנים מוכרות בחושך

כאן רקדו כולם בחשיכה, אך לאט־לאט זיהיתי את רוב האנשים שראיתי במסיבות לפני שבוע. ענת השתדלה לצלם את מי שלא צילמנו מזמן, והם היו מעטים מאוד.

בשעה 3 לפנות־בוקר החלטתי ללכת הביתה, לא להסתכל בסופגניות ובאנשי־בהמה. הודעתי לכל השואלים, והם היו רבים, שעדיין לא ברור לי אם זו תהיה מסיבת השבוע.

בכיסי היו הזמנות לשמונה מסיבות נוספות, שתיערכנה ביום השישי הבא.

עד כאן דבריה של תחייה אדר.

מדוע היא נאלצת לסבול? מדוע מסקר העולם הזה אירועים אלה?

יש על כך כמה תשובות.

התשובה העיתונאית הפשוטה היא שזה מעניין אנשים רבים, בני שני המינים. זוהי תופעה כלל־עולמית. רוצים לראות איך מבלים אנשים המוכרים לציבור — פוליטיקאים, אמנים, אנשי־שידור ועוד.

יש תשובה מערכתית נוספת: זה דרוש כדי ליצור בעיתון איזון כלשהו בין סיקור האירועים המדכאים ובין חומר קל ועליז יותר. פשוט אי־אפשר לבלוע 70 עמודים המוקדשים ברובם לבשורות־איוב: אינפלציה, מהומות, מעילות, מעשי־רצח. העין רוצה לנוח על תמונה של צעירה יפה, אנשים שמחים.

שלישית: זהו חלק מן ההווי של המדינה, ואותו יש לתאר. דעתך על שיכבה חברתית זו יכולה להיות כאשר תהיה — קודם כל צריכים לדעת. שיכבה זו משפיעה על החברה הישראלית, על מושגיה ומינהגיה, סיגנונה וערכיה. לא רק אצלנו, אלא בכל העולם.

וכך צריכה תחייה אדר להמשיך ולסבול.

מוטי שרון

מכתבים

קול היזרה

ונשמע בארצנו

יורים בתלמידים ובאזרחים — משני צדי הקו הירוק.

סמיכות־הפרשיות בין הירי על תלמידים שהתפרעו במיכללת ביר־זית, לבין הירי של קציני חיל־האוויר על נהג אזרח, שניסה להחניות את ריכבו, אומרת דרשני. לכאורה אין קשר גיאוגרפי או הגיוני בין שתי פרשיות־הירי, אך בדיקה לעומק עשויה להוליך למסקנה, שסף הגרוי והאלימות ירד פלאים בעת האחרונה. חיי־אדם — ערכם פחת. לא עוד אזהרות, לא עוד שיכנוע, הסבר ושימוש באמצעים פחות דראסטיים, אלא אש חמה. אנשי־מימשל ואנשי־צבא פותחים באש בקלות על אזרחים ותלמידים חסרי נשק ומגן. קול היורה נשמע בארצנו, אך הסכנה היא שלאחריו תידום הארץ ותישם.

מידן להב, תל־אביב

בעיקבות סגירת אוניברסיטת ביר־זית, ובעיקבות פיזור הפגנות התלמידים בשטחים הכבושים על־ידי ירי מנשק חם, מביעים אנו את הזדעזעותנו מירי על מפגינים ו־קוראים לממשלת־ישראל להורות לצבא שלא לפזר הפגנות באמצעים אלימים. אנו תובעים לבטל את ה"הוראות לפתיחה באש" על מפגינים ואזרחים חפים מפשע.

אנו מוחים נגד סגירת מוסדות־חינוך בשטחים הכבושים כאמצעי־עניש נגד סטודנטים פלסטינים, ומגנים את שיטות הדיכוי שמפעילים ממשלת־ישראל והמימשל ה־צבאי. תחת השימוש באמצעים אלימים ובשיטות דיכוי, קוראים אנו לממשלת־ישראל למצות את כל הדרכים הפוליטיות להרגעת הרוחות בשטחים הכבושים, ולמצוא פתרון לבעיה הפלסטינית באמצעות מו"מ ישיר עם כל הצדדים המעורבים, ובראשם הפלסטינים.

מתוך שאיפה לשלום ולאחווה אנו תומכים במאבקם של הפלסטינים נגד מישטר הכיבוש ולמען הגדרה עצמית, על בסיסה שאיפה לשלום ולשיתוף פעולה בין כל העמים.

טל רגב, איציק, ירון גבע, טוביה ליברמן, כרמית דורון, יעל וגשאל, מדי, ליאור גורפינקל, אפרת אריאסף, אביבה ויסנר, נורה, אבנר, דיויד היל, רם גודמן, חגי וויסקוף, מושון, דודו, אילה, אביבה דורפמן וקרולוס,

קיבוץ תראל

● ● ●

„לא כל כך נחמד"

קורא מחוץ־לארץ, על הצהרותיו של ח"כ שמואל פלאטו־שרון, שנועדו לרימום אישי, כי הוא פו־על(ז) להגנת יחודי העולם בעזרת אנשי קומנדו יש־ראלים.

חבר־הכנסת פלאטון־שרון הוא „בחור לא־כל־כך־נחמד" ואינני חושב שהוא עושה שרות טוב ליהודים.

יהויכין ברנר, אושרכט

● ● ●

רפואה מישטרתית

סיפורו של קורא על התרחש בחדרי החקירות של המישטרה

בתחילת 1977 נעצרתי בידי מישטרת ירושלים כחשוד בהתפרצות בסביבת מקום מגורי. נלקחתי לחקירה במישטרת בית־צפפה (כפר במבואותיה של העיר, המצוי משגי עבריו של הקו הירוק) וקיבלתי מכות רציניות מידי צוות השוטרים שחקר אותי. כאשר הובאתי לבית־המישפט, להארכת פקודת

(המשך בעמוד 6)

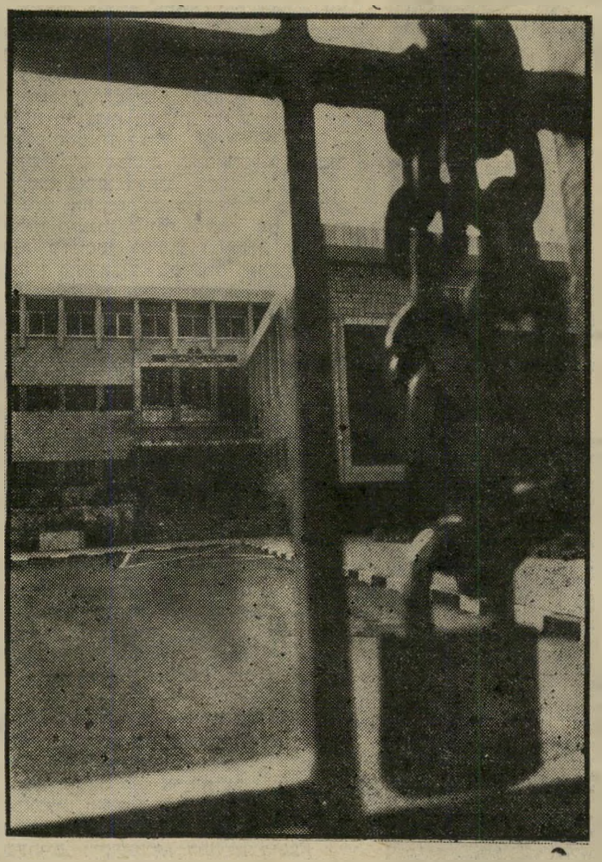

אוניברסיטת ביר־זית מושבתת
מימשל בעזרת מנעול ושרשרת

הזמנה שכדאי לנצל
ריהוט עתיק: ארונות, שידות, ויטרינות, שעונים,
כלי נחושת, ניברשות ועוד...
ציורים וליטוגרפיות
פסלי ברונזה, עבודות ברזל אומנותיות לבית ולגן,
צילומים, תחריטים ועוד...
פתוח כשבת כל היום וכמשך השבוע אחר הצהרים.
ניר־עם: אורנים 37 ● טבעון, טלפון 04-931751.

מועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263

כל מה שעדיין לא סיפרו לך על הפשיזם
שיחה עם:
העיתונאי הנס לברכט
יום שלישי 23.12.80
בשעה 9.00.
חמועדון פתוח בימי שלישי משעה 8.30 בערב. התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 772118

רשיון נהיגה
3200 שקל
בי"ס לנהיגה
„גבע"
טל. 253230

תן טרמפ לחייל

באיזה SONY® אתה בוחר?

כולם ביחד וכל אחד לחוד.

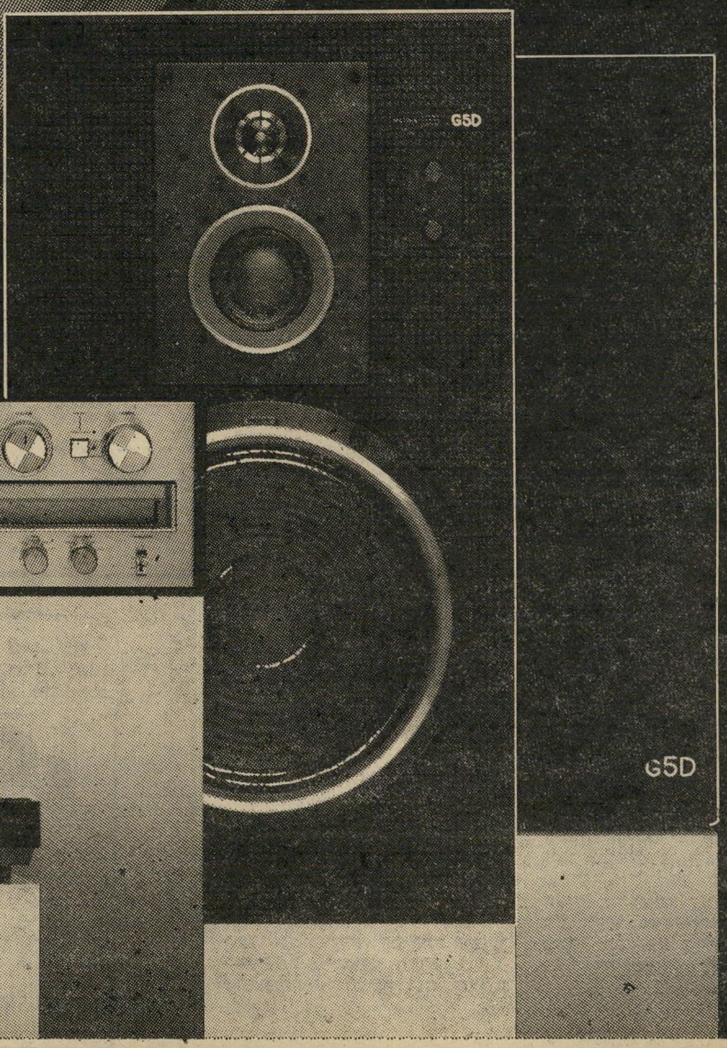

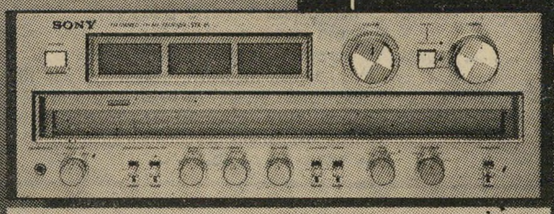

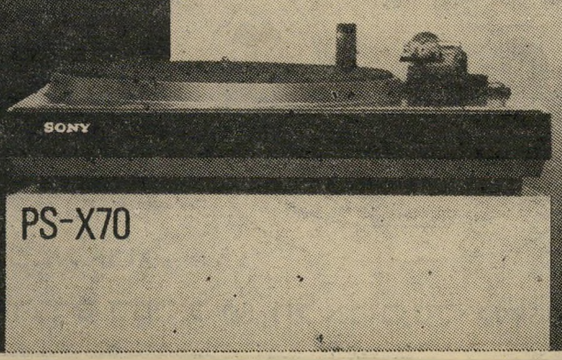

ברסום מלניק | רכאל טיזאן

תשבץ השלם הזה 2259

מאת **נדיב אבידן**

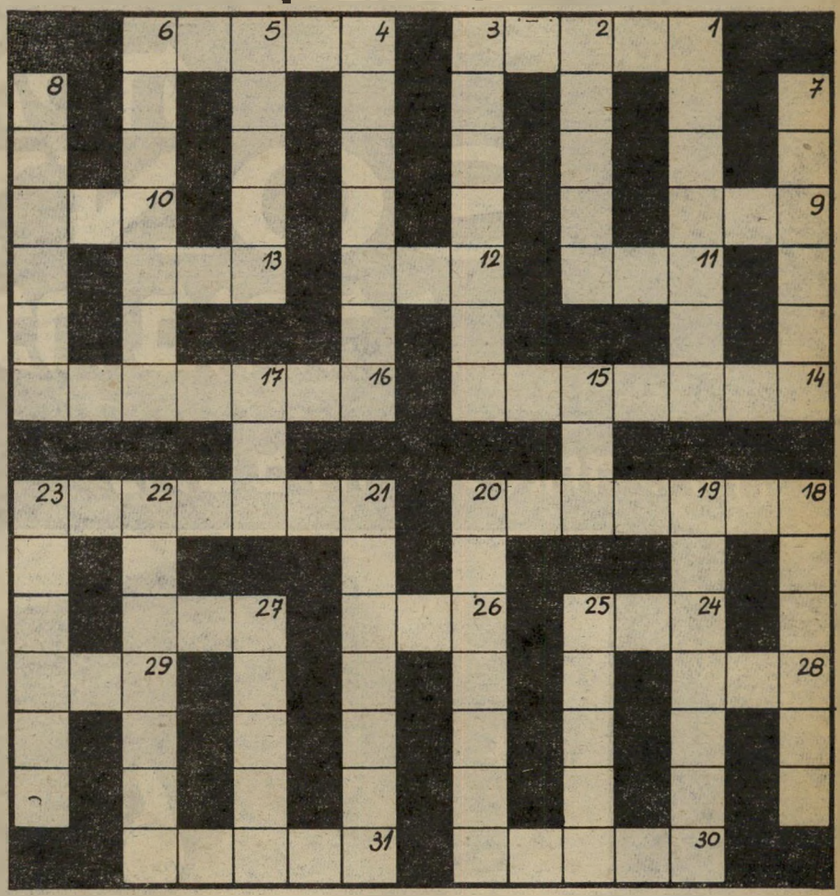

שים לב!

תשבץ זה אינו רגיל. ההגדרות מתייחסות לפרקים לחלק מהמילה, בשימוש אסוסיאטיבי. לפעמים הפיתרון נמצא ממש בתוך ההגדרה עצמה.
דוגמה: הד"ר וינוגרד גילה את אבות־אבותיו ביער (5). פיתרון: דרוין.
דוגמה: בנגד ריבוי הנשים שונה התקן (5). פיתרון: הרמון — מאותיות אלו ניתן (ע"י שנוי מקומן), להרכיב את המלה נורמה = תקן.
האות (מ) מזרה על כתיב מזא.
המיספרים בסוגריים מציינים את מיספר האותיות: למשל: (3, 4) מילה ראשונה בת 3 אותיות והשניה בת 4 אותיות.

בהצלחה!!

מאונך:

1. רכש ממנה, לפי קריטריון מסויים (מ) (3, 4).
2. אצל צמחים אלו, כל פגיעה בול (5).
3. כניסה אופטימית לעיר קטנה (3, 4).
4. רובו, אומה בגלות, וזה באמת נטל כבד (מ) (3, 4).
5. צפור שיר זה, יעורר כעס בלתי־רגיל (5).
6. עלם שוליים מסתייג מאחריות (3, 4).
7. למרות זאת, מצב יחסי בין שני איברים (2, 2, 2).
8. כניסות מתאימות לחרקים טורדניים (6).
15. על מסך המכ"ם, נתגלה צדף חלק כשיש (3).
17. טס הפורך כדי לחבר שני לוחות עץ (3).
18. בשאלה נתגלה פחד נורא באסם (6).
19. מצח ברום! סיסמה משונה לגיוס פתע (3, 4).
20. 500 תווי־דאר כשכר סופרים (7).
21. בדחילו ורחימו, זה חששו של המאמין (4, 3).
22. מלך הגלקסיה זכה בהגרלה (3, 4).
23. פרוטוזות יקרות לאומן אמיתי (3, 3).
25. תשלום נוסף עבור איכסון העופות, הוטל על מושב בדרום הארץ (5).
27. היטל כעס, גם זה עסק? (5).

מאונך:

1. פעולת שיפשוף ומרוק באמצעות משקה דבורים בסמפרטורה נמוכה (5).
4. בני־ארצי מבלים את לילם בחמר קשיח (5).
9. ארשת פנים משונה, בלתי ניתנת לזהוי (3).
10. עבר זמנו, אך ניתן להבחין בתמורה (3).
11. מקצוע הגיס מחשבים (3).
12. ככתוב, ארוע לילי (3).
13. עשרה תמרורי כוון, בליל הסדר (3).
14. איפה המר המוזר? הוא אסתטי מאוד (3, 4).
16. תרגיל התעמלות לבעלי־גאווה בלבד (43).
18. הבורות שנכרו, כנראה ע"י המחנכות (7).
21. ידע משמח בזרותו; אינו ניתן לפרושים (2, 5).
24. אבל, זה על הגובה! (3).
26. אין לתת בו אמון, בלבוש זה (3).
27. המתנדב מחו"ל ויתר על־זכותו (3).
28. בפולמוס, מומלץ להשתמש לא רק במח (3).
29. החקלאי הסיני התכונן לנסיעה (3).
30. מביא לידי סיום, כמו קרילוב (5).
31. שונית בעור כבש, זה ממש לוהט (5).

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

המאסר שלי, התלוננתי בפני ה־שופט והוא הורה להביא לי רופא — לבדיקה. המישטרה הביאה את החובש של בית־המעצר.

על ההתפרצות נשפטתי וקי־בלתי שלוש שנות מאסר בפועל ושלוש שנות מאסר על־תנאי. כמו כן נבדקתי פעמיים במכונת־אמת ונמצאתי דובר אמת. השוטרים ש־הילכו אותי נבדקו גם הם במכונה, ונמצאו דוברי־שקר (זה נמסר לי על־ידי עורך־הדין המטפל בעניי־ני).

העיקר: השוטרים הועמדו לדין וזוכו; ונגדי הוגש כתב־אישום על אמירת עדות־שקר.

אבנר ששון, מעוז ציון

● ● ●

עזר (כ)נגדו

שר־הביטחון לשעבר, ח"כ עזר וייצמן, חצביע אי־אמון בממשלה, על אפס וחמתם של ח"כי הקוא־ליציה.

מר מנחם בגין הנכבד, מזלך שעזר הצביע נגדך. זכור מה ש־קרה לג'ימי קארטר כאשר עזר הצביע למענו.

ה. רלף הילנגר, תל־אביב

● ● ●

כשהיהדות נמכרת בבורסה

כדאי לדעת: קיים זרם רביעי ביהדות.

ניצול האמונה התמימה של בני־אדם היא עסק, ואין זה חדש בהיס־טוריה האנושית. חבל שאנשים לא לומדים מספיק את תולדות אבו־תיהם ואמותיהם, על הצרות ש־עברו עליהם, והם מתפתים שוב ושוב ונופלים בידי כל רודף שיל־טון, כבוד וכסף, וכל נוכל הקם בכל דור מחדש.

בימינו אלה מתגלה המימסד ה־דתי היהודי־אורתודוכסי, החרדי ו־הלאומני, במלוא מערומיו. יום־יום הוא מופיע מעל דפי העיתונות, מעל גלי הרדיו והטלוויזיה במלוא שחיתותו, והוא עדיין מנסה ברוב חוצפתו למכור לנו ערכי מוסר. אפשר להיות יהודי מאמין מבלי להשתעבד לרב גורן, לאבו־חצירא ולקיסר מלובביץ'. אלוהים אינו זקוק למתווכים רודפי־בצע. אפשר לפנות אליו ישירות, ואפילו בשדה פתוח, כבעל־שם־טוב בשעתו.

אפשר לחיות גם ללא ערכים דתיים, כי יש להם תחליף בערכי המוסר ההומאניסטיים. כדאי גם

יצחק חפון
הקיסר מלובביץ'

לדעת שקיים זרם רביעי ביהדות, או יותר נכון לומר, בעם היהודי; והוא הזרם ההומאניסטי החילוני, ההולך ומתפתח ברחבי העולם ה־יהודי וגם בישראל. זה עתה הוצאנו לאור את ביטאוננו החדש ברירה הומאניסטית, העונה על שאלות אלה. כדאי לעיין בו. אנו משיבים לכל פונה.

יצחק חפון,
יו"ר האגודה ההומאניסטית חילונית בישראל
ת"ד 36965, תל־אביב 61369

● ● ●

קסדות לצ'ילה

ח"כ מפ"ם, הקיבוצניק ממישמר העמק, מגיב על ידיעה שפורסמה ב„העולם הזה" (7-2256).

במדור „עולם קטן" פורסם כאילו אני „אוהד אידיאולוגית את מיש־טרו של אוגוסטו פינושט בצ'ילה", ו„מגלה זיקה לרוצחו של סאלי־בדור איינדה."

אין כל שחר להשמצה־איוולת זו. אהדתי היתה נתונה לסלבדור

ח"כ אמרי רון
החבר מהקיבוץ

איינדה, ולנסיונותיו להפוך את צ'ילה למדינה סוציאליסטית דמוק־רטית, שלצערי נכשלו. לרוצחיו של איינדה — אין לי אלא רגש של תיעוב וסלידה עמוקה. סלידה עמו־קה אני חש גם כלפי השמצתכם המצוצה מהאוויר, המדיפה ריח של כוונות פוליטיות זדוניות.

אמרי רון, ח"כ, משמר־העמק

● **העולם הזה** שמח על קביעת עמדתו של ח"כ רון. העניין נוגע לפרשה שהועלתה על־ידי אורי אבנרי מע לדוכן הכנסת, בנאום שבו טען כי במשמר־העמק מייצ־רים קסדות לצבא הפאשיסטי של צ'ילה. לא ניתן **להעולם הזה** לבדוק ידיעה זו באופן מוסמך, וראשי מפ"ם, שאליהם פנה חיים ברעם, לא הכחישו ולא אישרו את הידי־עה. לפי ידיעה אחת, ייצר הקיבוץ חלקים לקסדות, ולפי ידיעה אחת נמנע הדבר אחרי דיון בקיבוץ. חבל שלמרות נסיונות חוזרים של **העולם הזה**, לא באה הודעה מוס־מכת של הקיבוץ או של ח"כ רון, חבר הקיבוץ, בעניין זה.

● ● ●

מאיגרא רמא לבירא עמיקתא

בעיקבות הריסת ביתו של גד גרייבר („העולם הזה" 2257).

נוצר הרושם שיש מידה של הגיון וצדק בטענה, ש„אם הורסים מיבנים בלתי־חוקיים של עניים ו־פועלים, אין להימנע מהריסת וי־לות של אמידים. אפשר לטעון כך רק אם העיקרון לפיו הורסים ביתו של אדם אינו פסול בעינינו ואינו אכזרי, בלתי־אנושי או לא־מוסרי. אלא שגישה קרה, שרירותית, אכ־זרית ונוקשה כזו אינה הולמת מדי־נה דימוקראטית ונאורה.

לצערי חושפת עצמה ישראל בשטח זה כמדינה מפגרת מאוד; יותר מפגרת מן השילטון התורכי ששרר בארץ עד תום מילחמת־העולם הראשונה. שילטון זה, ש־היה ידוע בקשיחותו ובאכזריותו, גילה יחס של כבוד והתחשבות בכל מה שנוגע לביתו־של־אדם.

(המשך בעמוד 8)

כל מועדוני "צותא" בארץ
25% הנחה.

התזמורת הקאמרית הישראלית
30% הנחה לכל קונצרט

להקת בת-דור
30% הנחה לכל מופע

כרטיס חבר במועדון חצב מכניס אותך לעניינים, ובהנחה.

רשת חנויות
קרביץ
10% הנחה

ספרים בהוצאת פרוזה
40% הנחה

חנות "פרוזה" בלב דיזנגוף
15% הנחה.

מרינה ת"א
5% הנחה
לקורס משיטי
סירות מהירות
ויכטות.

ספריית "דבר"
25% הנחה על כל הספרים.

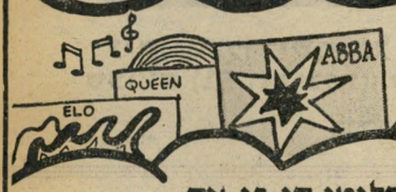

מאות חנויות ברחבי הארץ
5%-25% הנחה.
חפש את
מדבקת חצב.

תקליטי סי.בי.אס.
5.50 שקלים הנחה על נבחרי
החודש ראה תלוש בתחתית
המודעה.

התיאטרון הלאומי "הבימה"
10 שקל הנחה על כל כרטיס

שימו לב! כל ההנחות
כנגד הצגת כרטיס חצב.

תיאטרון החאן הירושלמי
30% הנחה לכל הצגה

תיאטרון
"בית הובן", ת"א
25% הנחה לכל הצגה.

מועדון חצב
חוסך צעיר בל"ל

בנק לאומי

גזור את התלוש
החתם אותו בסניף הבנק עם כרטיס חצב שלך
הצג את התלוש בחנות התקליטים ותהנה
מהנחה בת 5.5 שקלים ממחיר התקליט.
כוחו של כל תלוש יפה לתקליט אחד.

שם _____

חותמת הבנק _____

רשימת התקליטים לחודש דצמבר:*
קליף ריצ'רד והצלליות-"תודה רבה".
מתי כספי-"צד נוסף".
שרי-"דם חם", הלהיטים הגדולים.
אבבא-"תודות למוסיקה" (בספרדית).

תזמורת אורות החשמל-"להיטים גדולים".
התפוח-פס קול הסרט.
לאונרד כהן-"שירים אחרונים".
אוטוואן-ד.י.ס.ק.ו. בוב סיגר-"נגד הרוח".
קווין-"המשחק". דוד ברוזה.

CBS

* הצעה זו בתוקף עד - 31.1.81.

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

וידוע, שראשוני החלוצים שלנו השתדלו לנצל התחשבות זו של התורכים. אם הספיקו להשלים את בניית הגג במיבנה בלתי־חוקי שהקימו, היו השילטונות נמנעים מלהרוס את המיבנה. אנו, לעומתם, סיגלנו לעצמנו הלך־רוח מתנשא וסנובי: למדנו לזלזל בערכי־יסוד אנושיים ומוסריים ובערכים חומריים צנועים ופשוטים, שנראים עלובים ונחותים מאוד לעומת העושר, העוצמה והפאר המבריק של התרבות החמרנית־טכנולוגית האירופית. למדנו לזלזל בביקתות הישנות והעלובות של הכפריים הערביים ולהרוס אותן לאל נקיפות־מצפון, בגלל סיבה זו או אחרת, תוך התעלמות חסרת־לב מן ה־עובדה, שמעונים עלובים אלה משמשים כמיסתור משרב, גשם וקור לבני־אדם עניים וקשיי־יום.

אסור להרוס, ואם בונה מישהו ללא רישיון, חייב מנגנון החוק לגלות פעילות ועירנות מבעוד מועד, כדי למנוע את הבנייה — אבל בשום פנים ואופן לא להרוס. נכון שאין להפלות לטובה את ביתו של האמיד על פני ביתו של הדל, אך יש להטיל איסור חמור על הריסת בית קיים כלשהו. במיקרה של גריי־בר אפשר היה להחרים תחת להרוס

שחקנית פיקון
קולות —

— להשכירו, למוכרו או להשתמש בו למטרות ציבוריות.

„התקדמנו" כבר הרבה בדרך האירופית־אמריקאית החומרנית, המתנשאת, הנוצצת והמבריקה, תוך רמיסת ערכי־יסוד פשוטים ו־חיוניים באמת. אנו זקוקים לחשבון־נפש מעמיק, כדי להיווכח שבדהי־רתנו המטורפת קדימה ואל־על — התדרדרנו למעשה בכיוון הפוך, אל התהום...

שלום זמיר, כפר אמירים

● ● ●

ההבדל הקטן

ארבעה פה, ארבעה שם, ובכל זאת...

יש הבדל בין „כנופיית הארבעה" בסין, שבראשה עמדה הגברת ג'יאנג קווינג, אלמנתו של מאו־טסה טונג, ובין הארבעה שלנו — גאולה כהן, מנחם בגין, אריק שרון ויוסף בורג. פשוט מאוד: „כנופיית הארבעה" הסינית לא פעלה למען הרס מדינת־ישראל.

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

מה"ק לק"ק

בעיקבות סיפור שהתפר־סם במדור „אנשים" („ה־עולם הזה" 2256).

נכתב כאילו פניתי במסיבה אל ראש עיריית ירושלים, מר טדי קו־לק, בהצעה שיעביר את אנדרטת השואה של יגאל תומרקין מה"ק ת"א לק"ק י"ם. כיוון שלא קרו כדברים הללו מעולם, אני מבקש להכחיש את שנכתב ומבקש ממר דן עומר הנכבד, שיחדל לפרסם

את הברקותיו הקלושות תחת שמות אחרים.

יעקב ריטבריט, ירושלים

● מה לנמר־של־נייר (דן עומר) בחברת „אנשים" — לקורא רוט־בליט הפיתרונים.

● ● ●

עבר זמנו.

בטל קורבנו

על תום וג'רי ובאגס בא־ני, במדור „אמנות" („ה־עולם הזה" 2254).

אפשר היה להבין מן הכתוב, ש־התערוכה אך זה נפתחה („התערו־כה הנוכחית... בגלריה ארטא מו־צגים... תגרום הנאה..."). ואולם משהגעתי לירושלים, כעבור יו־מיים־שלושה, התברר כי התערוכה נסגרה עוד לפני פירסום הדברים. כמשוגעת־לסרטים־מציירים, שנפ־עה לשם כך במיוחד לירושלים, חושבתני שעליכם להתנצל.

אנה שיין, ראשון־לציון

● התנצלותנו נתונה, ועם ה־קוראה שיין הסליחה.

● ● ●

בשיבה טובה

תמונתה של השחקנית מולי פיקון ב„מסיבת ה־שבוע" („העולם הזה" 2257).

השחקנית היהודיה הקשישה, מו־לי פיקון, דומה באורח מפתיע ל־

מוסיקאי רובינשטיין
— וצלילים

יקודי קשיש מפורסם לא־פחות ממנה: ארתור רובינשטיין הגדול. האין זאת?

רות שפר, ירושלים

● תצלומי פיקון ורובינשטיין להשוואה — **ראה גלופות.**

● ● ●

תודה לבגין

ראש־הממשלה אסר את קיומו של כנס־נצרת. בכך סייע לקיומו בעתיד.

טוב עשה אדוננו מורנו ומנהי־גנו, כשאסר את כינוס האוכלוסיה הערבית.

ראש־הממשלה ושר־הביטחון, מר מנחם בגין שיחי', אשר טובת העם לנגד עיניו תמיד, נוכח לדעת ש־עדיין לא כל האוכלוסיה הערבית תומכת בכנס. מר מנחם בגין הטוב והמיטיב חשש שאי־הצטרפותה ה־המונית של האוכלוסיה הערבית עלולה לפגום בהצלחה המלאה של הכנס, ולכן החליט לדחותו. עקב כך יתנהל מסע־פירסום נרחב, ו־שורה של מאבקים, הפגנות וכד', שיגבירו ויבטיחו את תמיכת הרוב בכינוס.

בבוא היום, כאשר תתכנס ה־וועידה בנצרת, כשהיא מגובשת ומאוחדת יותר, ובנוכחות משתת־פים רבים והמונים, לא נשכח ל־ידידנו הדגול מר מנחם, ירום הודו, את תרומתו הברוכה להצלחת ה־וועידה.

שבתאי לוי, רמת־גן

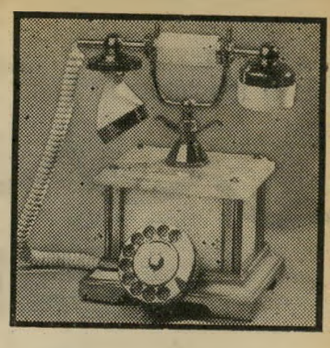

הלו, כאן לונדון!

הזדמנות לישראלים!!!

חברות ישראליות רציניות המעוניינות לרכוש מוצרי־נוי ובית מאיכות טובה ובמחירי יבוא, מוזמנים להתקשר

Importers, Exporters & Wholesalers of Fancy Goods and Manufacturers Agents

Shamash Bros. Ltd.

166 Mile End Road
London E1 4LJ
Tel.: 01-790 5304

ניתנים לרכישה כל סוגי השעונים, מערכות סכו"ם (51 חתיכות), טלפונים מכל הסוגים ועוד.

דוברים עברית

חסון זמן ואנרגיה — סע ברכבת

	נסיעה ברכבת בשקלים	נסיעה באוטובוס בשקלים	נסיעה במונית בשקלים
ת"א - חיפה	15.00	19.00	20.40
חיפה-ירושלים	22.50	33.00	33.20
ת"א - נהריה	20.00	27.00	28.00

הנחה מיוחדת בגובה 25% לסטודנטים ופנסיונרים

תן טרמפ לחייל

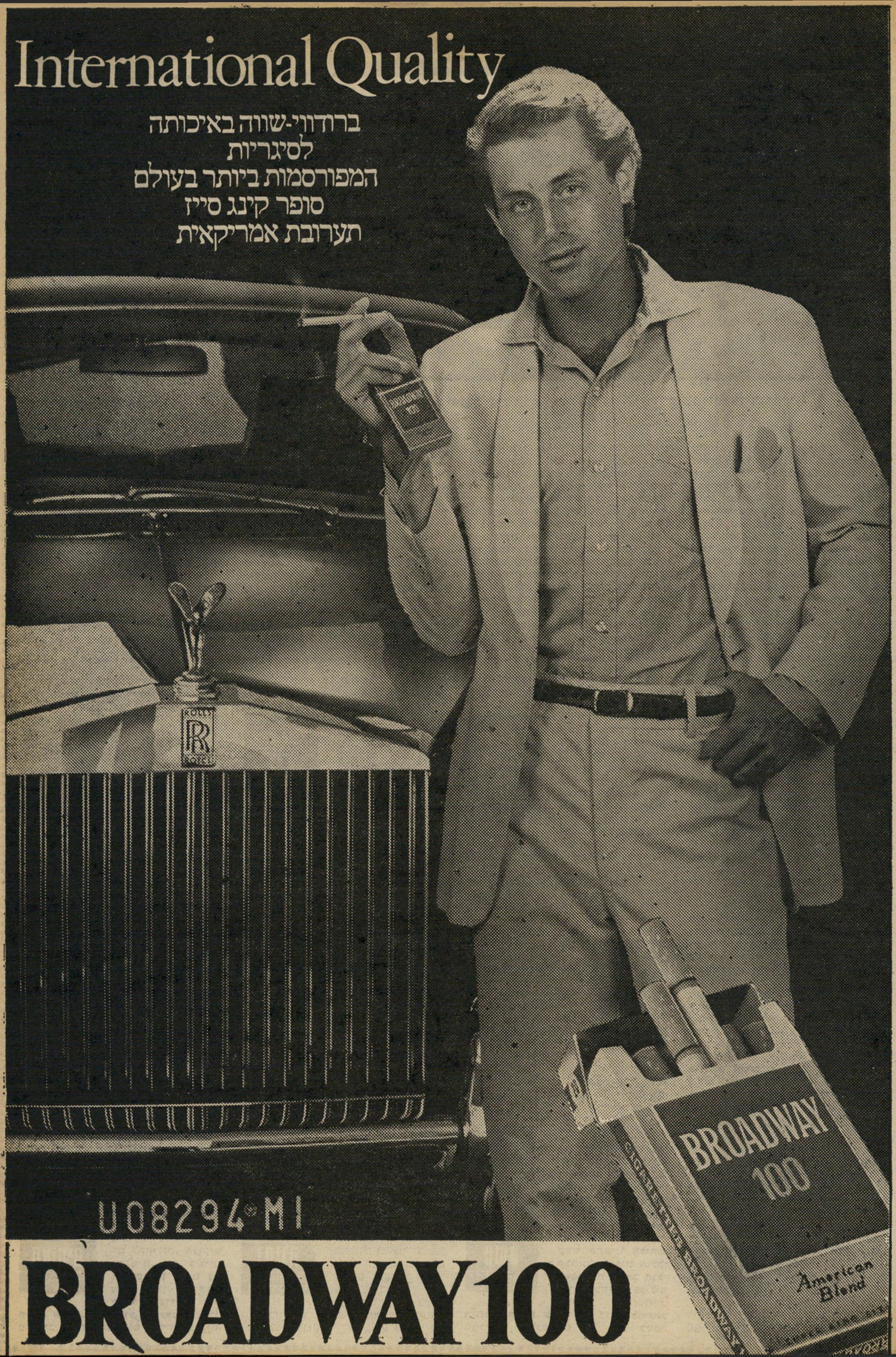
International Quality
ברודווי-שווה באיכותה
לסיגריות
המפורסמות ביותר בעולם
סופר קינג סייז
תערובת אמריקאית
ROLLS ROYCE
U08294 MI
BROADWAY 100
American Blend
BROADWAY 100

מרים בנימיני

ירוחם משל:
זהיר, קנאי לאידיאולוגיה ולא תמיד מבחין בין עיקר לתפל

ירוחם משל עם שימעון פרס

ירוחם משל ויגאל הורביץ

מצטיין בכל מה שקשור במיספרים וחשבונות

השמש במזל קשת, הירח במזל שור ווונוס במזל גדי. ליסודות האש והאדמה השפעה חזקה במפת הלידה. הצד ה־„אדמתי" באופיו ובהופעתו מודגש, וגם הרושם הכללי הנשאר מאישיותו מזכיר יותר איש אדמה מאשר איש יצירה או חזון, כפי שמצופה מיליד מזל קשת.

הוא אדם בעל משמעת עצמית, תחו־שת אחריות ואמביציה. הוא קיצוני, תקיף וחותר למטרה בכל מחיר. עקשן ולכן בדרך־כלל משיג את המטרות ש־אותן הציב לעצמו.

כוחו במרץ ובעשיה, הוא אוהב לעבוד קשה ואינו נרתע ממאמץ. הוא ריאלי ובעל יכולת ביצוע חסרת־מעצור. הוא זהיר, אינו אוהב שינויים, ואם נאלץ לבצע שינוי, קשה לו לקבל זאת, גם לאחר מכן אינו מרגיש בנוח במצב שהשתנה.

הוא קנאי לאידיאולוגיה כתובה, לא תמיד מבחין בין העיקר לתפל. הוא אינו אידיאולוג שיודע להבחין איפה הנקודה העיקרית, כיוון שהוא פועל לפי קו מחשבה שאחרים ביססו אותו. הוא אינו מהווה סכנה, כפי שהיה בזמנו יצחק בן אהרון (מזל סרטן), שהיווה סכנה למיפלגתו בלהט האידיאולוגי שלו, ב־יכולת המנהיגות ובכישרון האנליטי ש־בו התברך. כאן ניכרת הסכמה ונכונות לבצע רעיונות שכבר הוכתבו.

הוא אדם חריף מאוד בכל מה שק־שור לחשבון. הוא אוהב לקחת חלק פעיל בחיי הציבור, וחשוב לו שתהיה לו השפעה חזקה. הוא ידיד פעיל לאנ־שים רבים, אך למעשה חסרה לו רגישות לאנשים, לא תמיד חש מה קורה איתם.

כאמור הוא מצטיין בכל מה שקשור במיספרים וחשבונות — טכנוקרט טוב. לא תמיד מסוגל לראות דברים בפרס־פקטיבה נכונה. הוא בעל שליטה־עצמית טובה, ולמרות שמצבי־רוחו משתנים ב־פיתאומיות מהקצה אל הקצה, האנשים מבחוץ לא יוכלו לזהות בקלות מצב־רוח אופטימי או פסימי.

הוא בעל יכולת לעבוד קשה ולהגיע להישגים. ביקורתי ולפעמים בעל ביקורת מוגזמת. הוא נוקשה, אחראי, החלטי ומשתדל להקדים את האחרים בצעד אחד קדימה, אם לא במחשבות לפחות במעשים. הוא בעל מזג טוב ואופי טוב, אוהב מאוד ילדים ואופטימי. גם בעת כעס מורגשת סלחנות באופיו.

הוא בעל רצון חזק ויוזמה, ומעוניין לנהוג לפי עקרונות הומניים שעליהם חונך ובהם הוא מאמין.

הוא אוהב טבע ובעל ערמומיות כפ־ריית, מארגן טוב מאוד ובעל כישרון אדמיניסטרטיבי. האידיאולוגיה, שלפיה הוא נוהג, נראית מוצדקת, מכיוון שהוא עומד מול מחנה אחר, אך אם יהיה עליו להיות ראש המחנה שלו, יתכן שיהיה לו פחות מה לומר.

תקופה מצויינת להתחיל לימודים חד־שים, כי יש עירנות מיוחדת והתלהבות לקראת דברים חדשים. זמן מצויין גם לנסי־עות או לקניית מכו־נית חדשה. אך כל עניין, שבו החלטתם לעסוק ברצינות, צריך ריכוז מיוחד. התעל־מות מחסרונות עלולה לגרום לתקלות ולח־רטה בשלב מאוחר יו־תר. ייתכן נסיון רו־מנטי מעניין וחדש, אבל כדאי לשמור היטב את שתי הרגליים על הקרקע.

* * *

בעבודה חשים שביעות־רצון עקב התוצ־אות הטובות שאליהם אתם מגיעים. אך חוסר־מנוחה מטריד אתכם בגלל עומס הע־בודה ודרישות רבות של אנשים שאינכם קשורים אליהם במיין־חד, אך מנצלים את טוב־לבכם. בני־הזוג מכניסים מתח לחיים. עליכם להתייחס אליהם בזהירות ובסבלנות, דווקא בגלל מצב־הרוח התקפני שבו הם עצמם שרויים. עיסוק בשטח אמנותי כלשהו, או אפילו ביקור בתערוכות, עשוי לגרום לפגישה מעניינת.

* * *

אווירה מיוחדת תאפוף את השוורים. הת־להבות פיתאומית מכל מה שקשור ל־אמנות, ובעיקר מוסי־קה, שירה ותיאטרון. חיפוש פיתאומי אחרי שקט ושלווה, ורצון ל־פתח את החוש האסת־טי. בעניני כספים עליכם לסמוך על בן־הזוג או השותף. הם מעשיים מכם ברגע זה, ויידאגו היטב לכל ה־אינטרסים שלכם. קיים סיכוי טוב שיגיע סכום כסף לא צפוי, ויעזור לאזן את התקציב השלילי שלכם.

* * *

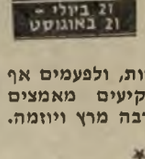

הנטיה לצאת ולבלות במקומות היקרים ביותר בתקופה זו, עלולה לרוקן את ה־כיסים ולהותיר אתכם במצב כספי לא קל. כדאי למתן מעט את ההתלהבות הגדולה, ו־לחזור למציאות היום־יומית. הזדמנויות ל־אהבות חדשות צצות כימעט מדי יום, יש לחדד היטב את כושר ההבחנה, מכיוון שה־דמיון סותח אתכם ל־התקשרויות חסרות־זהירות, ולפעמים אף מסוכנות. בעבודה משקיעים מאמצים רבים ועליכם להוכיח הרבה מרץ ויוזמה.

* * *

בעניות בתחום המיקצועי גורמות לאי־שביעות־רצון ולחיפוש אחר דרך חדשה. יתכן שהגיע הזמן לש־קול ברצינות הסבה ל־מיקצוע אחר, או מקום עבודה שונה. המריבות והסיכסו־כים, שהיו מנת־חלק־כם לאחרונה, מעיקים ומקשים. גם בענייני כספים אין שלום בי־ניכם לבין בני־הזוג. תחושת בדידות וני־תוק, שחשתם השבוע, תיעלם לגמרי. סיכויים להיפגש שוב עם ידידים ותיקים.

רצוי להשקיע מחשבה וזמן בכל מה ש־קשור במישפחה. הנטיה להסתיר דברים בלתי־נעימים מהאנשים הקרובים אליכם, עלולה לגרום נזק לכם ולהם. עדיף להיות גלוי־לב ולשים את כל הקלפים על השולחן. הביקורת, הנאמרת כלאחר־יד, פו־געת יותר מאשר אתם מעלים בדעתכם. לקש־רים שחודשו לא מכ־בר יש להתייחס בעדי־נות ובזהירות. המצב הכספי רגיש מאוד אולם תוך שבוע תוכלו להרגע בנושא זה.

בשבוע זה עשויות להגיע הצעות מפתי־עות, הקשורות לנסיעות לארצות אחרות. אל תמהרו לסרב. ב־שטח האהבה מתקר־בת תקופה שבה יימש־כו אליכם בני המין השני, ולא יוכלו להת־עלם מהמשיכה וה־קסם שתקינו אליהם. מבחינה כספית תוכלו לשפר את המצב הכל־כלי על־ידי פעולות מהירות וספונטניות. היוזמה תהיה לעזר רב. כדאי להימנע ממריבות וסיכסוכים על רקע כספי.

בתקופה האחרונה חשים מתיחות ורצון לנוח ולהתבודד. קיימת נטיה לנהל פרש־יות־אהבה חשאיות, ש־רצוי לשמור עליהן ב־סודיות מוחלטת. בשטח העבודה ניכרים קשיים, בעיקר בגלל אנשים ה־מעמידים פני ידידים ולמעשה גורמים נזק. יש להשגיח היטב ול־בחין מי הם הידידים האמיתיים במקום עבו־דתכם. בתקופה זו תו־כלו לסמוך על האינטואיציה שמתחדדת מאוד. שמרו על תוכניות בעתיד בסודיות.

* * *

המצב הכספי מעסיק אתכם. קשה לומר שאתם נהנים מביטחון כלכלי ברגע זה. בקרוב תוכלו להרגע, סכומי כסף בלתי־צפו־יים יגיעו, ותוכלו להחזיר את רוב החו־בות המעיקים עליכם. יחסים בלתי־ברורים עם ידידים וקרובים יוצרים עבורכם מצב קשה לעתיד. עדיף ל־היזהר מהתחמקויות ושקרים לבנים, אלו עלולים לקלקל לכם יחסים חשובים. התכוננו לטיולים בתקופה הקרובה.

* * *

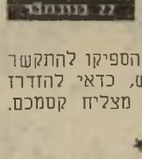

מעשים הנעשים בצורה ספונטנית, מהירה וחסרת־מחשבה עלולים לגרום לרוגז רב בסביבה הקרובה. כדאי להעצר לפני שאתם מעירים ומבקרים. הדי־בור המהיר לא תמיד מביא ברכה. יש להיזהר ממריבות בענייני עבו־דה, אף שאתם עצמכם מצליחים מאוד בתחום זה, ומקבלים אישור לכך על־ידי השכר ה־גבוה המגיע אליכם ב־תקופה זו. לעקרבים שלא הספיקו להתקשר בקשר אהבה חדש ומרגש, כדאי להזדרז למצוא רומן חדש. עתה מצליח קסמכם.

* * *

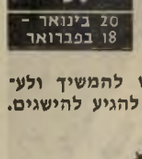

חיי חברה פעילים יימשכו. פגישות מק־ריות ומעניינות. יש צורך להשקיע מאמץ רב על־מנת לשכנע את בני המין השני בחיזו־ריכם. דליים לא יימצ־או הרבה בביתם ב־תקופה זו. בשטח ה־עבודה צפויים שינויים פיתאומיים, משימות קצרות ובלתי־צפויות, ומכרים חדשים שעשו־יים להפתיע. לעומת־זאת לסטודנטים לא צפויה תקופה קלה, ויש להמשיך ולע־שות מאמצים רבים כדי להגיע להישגים.

* * *

יש להיזהר בתיכנון העבודה. המעמד ש־אליו אתם שואפים ל־הגיע מתעכב. תוכניות לא יצאו לפועל לשבי־עות רצונכם. ידידים, שציפיתם מהם לתרבה, יעזבו בצורה פיתאומית על־מנת לבסס לעצמם מעמד בחיים. לא כדאי להצטער ולהיכנס לדי־כאון. במסיבה הבאה תפגשו אדם שילהי־ב אתכם פי כמה. ענייני כספים גם הם אינם משביעים רצון. כדאי לחסוך לשעת צרה.

רוקד לי בפה
דיסקו ופל מצופה
של עלית.

רוקד לי בפה לאכול דבר מה טוב
לרקוד ולרקוד וגם לאהוב
דיסקו-הופל שמעבר למצופה בשוקולד...
רוקד לי בפה לאכול עוד אחד!

להשיג אצל המוכרים בשמחה

טוב לי עם עלית

הכוח אך מקור הנשמה מצוי בלבנו.

עידן

הציונות והנייטיבס

זה זמן רב שרציתי להעלות את סוגיית חגדרת הציונות כתנועת־שיחרור לאומית, כיוון שח"כ אורי אבנרי חוזר ומעלה זאת, תוך השוואתה לתנועת־השיחרור הלאומית הערבית, למשל.

עד כמה שידוע לי שורשי התנועה הציונית היו במזרח־אירופה ועיקרה — הנסיון להתמודד ולפתור את בעיית האנטי־שמיות, שגרמה לפוגרומים ואפליות בלתי־פוסקים נגד היהודים. הציונות גרסה, שהיות והאנטי־שמיות היא חולי שאינו ניתן לריפוי יש לעקור

„יש לעקור את היהודים מתוך הסביבה העויינת, ולשחול אותם בחבל ארץ אחר..."

את היהודים מתוך הסביבה העויינת ולשתול אותם בחבל ארץ אחר, אשר יהיה שייך להם ואשר בו יהוו רוב. בכך תיפתר הבעיה, אליבא בציונות.

במילים אחרות: הציונות הטיפה לפיתרון בעיית האנטי־שמיות באמצעות הגירה והתנחלות — הגירה מאירופה לאסיה והתנחלות (לפי מיטב המסורת האי־רופית של סוף המאה ה־19) בחבל ארץ נידח באסיה (למעשה הציעו גם התנחלות באפריקה או באמריקה הלטינית) תוך אי־התחשבות ב„נייטיבס". לכן נראה לי שהציונות היתה בסיס אידיאולוגי לתנועת־התנחלות לאומית — לא לתנועת־שיחרור לאומית. אגב, שיחרור של מיממי?

■ ■ ■

היסוד האירופי של התנועה הציונית אינו נושא לחילוקי־דיעות. לתדהמתי (וחשבתי שכבר אין הרבה בשטח זה היכול להפתיע) מצאתי לפני זמן קצר (באנציקלופדיה יודאיקה) כי העליה התימנית הראשו־נה אורגנה למעשה כדי לספק כוח־עבודה יהודי זול שיתחרה ביתר־הצלחה בכוח־העבודה הערבי הזול.

אם המדובר ברודזיה (טרום זימבאבווה) או בדרום־אפריקה, אין לנו כל בעיה בניתוח טיב המדינה, ערכיה וכו'. אך כאשר מדובר בישראל ובתנועה הציונית יש לנו קשיים פסיכולוגיים לקרוא לילד בשמו. חוק־השבות והנחיות מישרד־החינוך לגבי מגמות החינוך בבתי־ספר ערביים בישראל, הן רק שתי דוגמות לאפליה גזעית־לאומית־דתית המושרשת בחוק, ולא רק בנוהג בישראל.

את הנעשה אין להשיב ואיני מטיפה להשמדת מדינת־ישראל, בתה של הציונות. אך כדי להתמודד עם בעיה צריך תחילה להכיר בקיומה. מדינת־ישראל, בגלל האידיאולוגיה שעל בסיסה הוקמה, היא מדינה המעודדת אפליה גזעית, לטובת „הגזע העליון", היהו־דים הישראלים, נגד האחרים.

נגד האידיאולוגיה הזאת יש להילחם, היות והיא בעוכרי המדינה ובעוכרי אזרחיה, וטופה שתכחיד אותם. והרי ח"כ אבנרי „מסתובב בעולם" ורואה את הנעשה גם מבחוץ — מדוע, אם כן, הוא מתעקש על כך שהציונות אינה גזענית? נחמה כלשהי אפשר, אולי, לשאוב מכך, שגם שאר הארצות במרחב הן גזעניות או מפלות לרעה חלק, לפעמים ניכר, של תושביהן. אך האם זוהי באמת נחמה?! או שמא זוהי דוגמה?

■ ■ ■

ולעניין אחר. פגשתי מורה ישראלית המלמדת, בין השאר, תנ"ך. לשאלתי „מתי נכתב התנ"ך" ענתה: „הוא לא נכתב, הוא ניתן." היא גם לא ידעה תאריכים היסטוריים הקשורים לשנער, אכד, אשור, בבל וכו'. ואם אלה הם המורים — מה כבר אפשר לדרוש מהתלמידים? ההתחלה, כפי שציינתם כבר, היא בלי־מוד מטעה בכוונה תחילה של ההיסטוריה העתיקה והחדישה, וסופה בהגדרה „ישראל היא ארץ של אתאיסטים מאמינים שאלוהים נתן להם את הארץ".

„ישראל היא ארץ של אתאיסטים, המאמינים שאלוהים נתן להם את הארץ"

ולמרות הביקורת — יישר כוח על כך שאתם מחזיקים מעמד ומוציאים את העיתון כל שבוע.

רות שירטון, גלאסגו, סקוטלנד

המיקוד הישראלי - האם הוא מטורף?

קשים חייו של הישראלי. גם אם הוא שוהה הרחק בנכר, אין הוא יכול לשאת את הנטל שמעמי־סים עליו השילטונות במולדת, ואין הוא מסוגל להבין מדוע דורשים ממנו מה שלא דורשים משאר בני־תמותה בארצות אחרות.

אחד המשונגעים בכך הוא עלי כהן, המשלח אלינו, באמצעות „פורום" („העולם הזה" 2257), את חיצי ביקורתו מקופנהגן הרחוקה על שיטת המיקוד הישראלית. הוא קובע, כי „מי שלא יצא מגבולות ישראל, לא מכיר שיטות מיקוד שונות משלנו, והטמבל שהכין את מיספרי המיקוד בישראל לא ידע מה הוא

„בעולם הגדול קיים מיקוד אחד לעיר שלמה - בישראל מוקדש מיספר מיוחד לכל קטע של רחוב"

עושה, ולמה, ויצר שיטת 20 אלף מיספרים, במקום 2000 בילבד, בדנמרק..."
אכן, חיים קשים.

■ ■ ■

אני מוכן למות על זכותו של כל אדם, גם בפאתי חים הצפוני, לדבר ולבקר. באותה מידה אני זכאי לשאול את עלי כהן, אם יש לו מושג על מה הוא שח.

לעניות דעתי, השאלה הבסיסית אינה כמה מיס־פרי־מיקוד קיימים. אם מר כהן מחפש מיספר במדריך הטלפון — מה איכפת לו אם המיספר הדרוש הוא אחד מ־200 או מ־20 אלף מיספרים? השאלה היא למה נועד המיקוד, ואם הוא משרת את מר כהן ועמיתיו או רק מטרידם.

יתרונה העיקרי של שיטת המיקוד הישראלית הוא בכך, שהפיקה לקחים ולמדה משגיאותיהם של אחרים.

בישראל המיקוד מפורט מאוד, ומיספר מיוחד מוקדש לכל קטע של רחוב. המטרה פשוטה: בדרך זו ניתן למיין את הדואר מיון סופי כבר במקום המוצא. הדואר יגיע מתל־אביב לירושלים או לצפת, לידיו של הדוור היוצא אל אותו קטע של הרחוב, כשהוא כבר ממויין. פירוט כזה מחייב כמות גדולה של מיספרים, ובשל כך יש חמש ספרות במיקוד.

בעולם הגדול קיים מיקוד (או זיפ, או פוסט קוד) אחד לעיר שלמה, או לרובע אחד. בשעת המיון

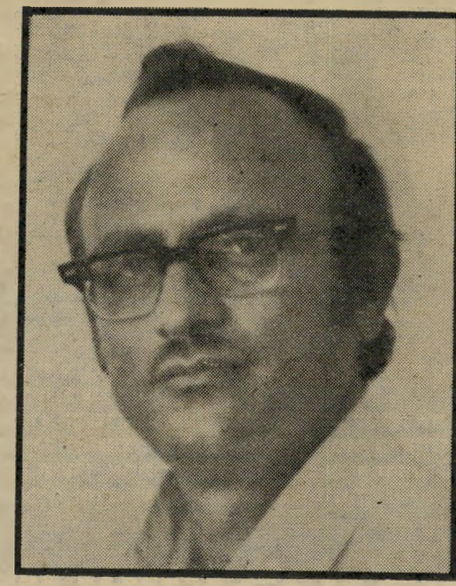

אוספים את כל המיכתבים הנושאים אותו מיספר, ושולחים אותם אל עיר היעד. אך מה קורה שם? אילו היו כל המיכתבים מיועדים אישית אל ראש־העיר בילבד, או אל מנהל גן־החיות המקומי בילבד, ואיש מילבדם לא היה מקבל דואר — ניחא. אך למרבה הפלא קיימים גם בחו"ל מיקרים בהם אלפי מיכתבים מיועדים לאלפי נמענים, ולא לנמען אחד. על כן, משהגיע המישלוח אל אותה עיר, אין עוד ערך למיקוד. המישלוחים אינם יוצאים אל הרחוב, אלא אל בית־המיון המקומי, וכל העבודה מתבצעת שוב.

בארצות־הברית מעסיק הדואר רבבות עובדי־מיון באלפי ערים וישובים, כדי למיין בשנית דואר במקום היעד, אחרי שכבר מויין במקום המוצא. אילו רצו בארצות־הברית למיין מראש, לפי קטעי הרחוב, ולקבל תוצאה כמו בישראל, היו נזקקים לכמות הרבה יותר גדולה של מיספרים, ושיטת חמש הספרות בזיפ האמ־ריקאי לא היתה מספיקה.

כאן אנו חוזרים לטענתו של מר כהן, שמי שלא

„הטמבל שחיכנן את שיטת המיקוד הישראלית פטר אותנו מלעשות הכל פעמיים: מיון, כוח־אדם וכו'..."

יצא מישראל אינו מכיר שיטות שונות משלנו. מותר, אם כן, לצפות ממי שאכן יצא מישראל — שיכיר שיטות שונות. אך המציאות טופחת על פנינו.

עובדה: הדואר האמריקאי, שעסק 10 שנים תמימות בהחדרת הזיפ לתודעת הציבור, החליט לנטוש את שיטת חמש הספרות ולעבור תשע ספרות. הדואר הגרמני עובר גם הוא לתשע, ההולנדים ל־11. כל זאת כדי להשיג אותה מטרה שהשגנו אנו כאן. לבד מתוספת ספרות, כרוך השינוי שם בהשקעת הון־עתק ובשינוי מחודש של הרגלי הציבור.

המוזר והבלתי אנושי הוא, ששם מתקבל הדבר בהבנה, כימעט בסבלנות.

„הטמבל" שתיכנן את שיטת המיקוד הישראלית פטר אותנו מלעשות הכל פעמיים: מיון, כוח־אדם, הוצאות. אך כל זאת בתנאי שמר כהן יקדיש שניה לרישום המיקוד.

זכריה מיזרוצקי,
חובר מישרד־התיקשורת

מבצע שיא של "סיטיזן"

רכוש שעון יד CITIZEN
ותשתתף בהגרלה חודשית
של טלויזיה צבעונית
Metz חינם!

ההגרלה הראשונה תישרך ב־30.1.81 בין אלה שירכשו שעונים עד 15.1.81

יואל אביעל נציג: coby walter

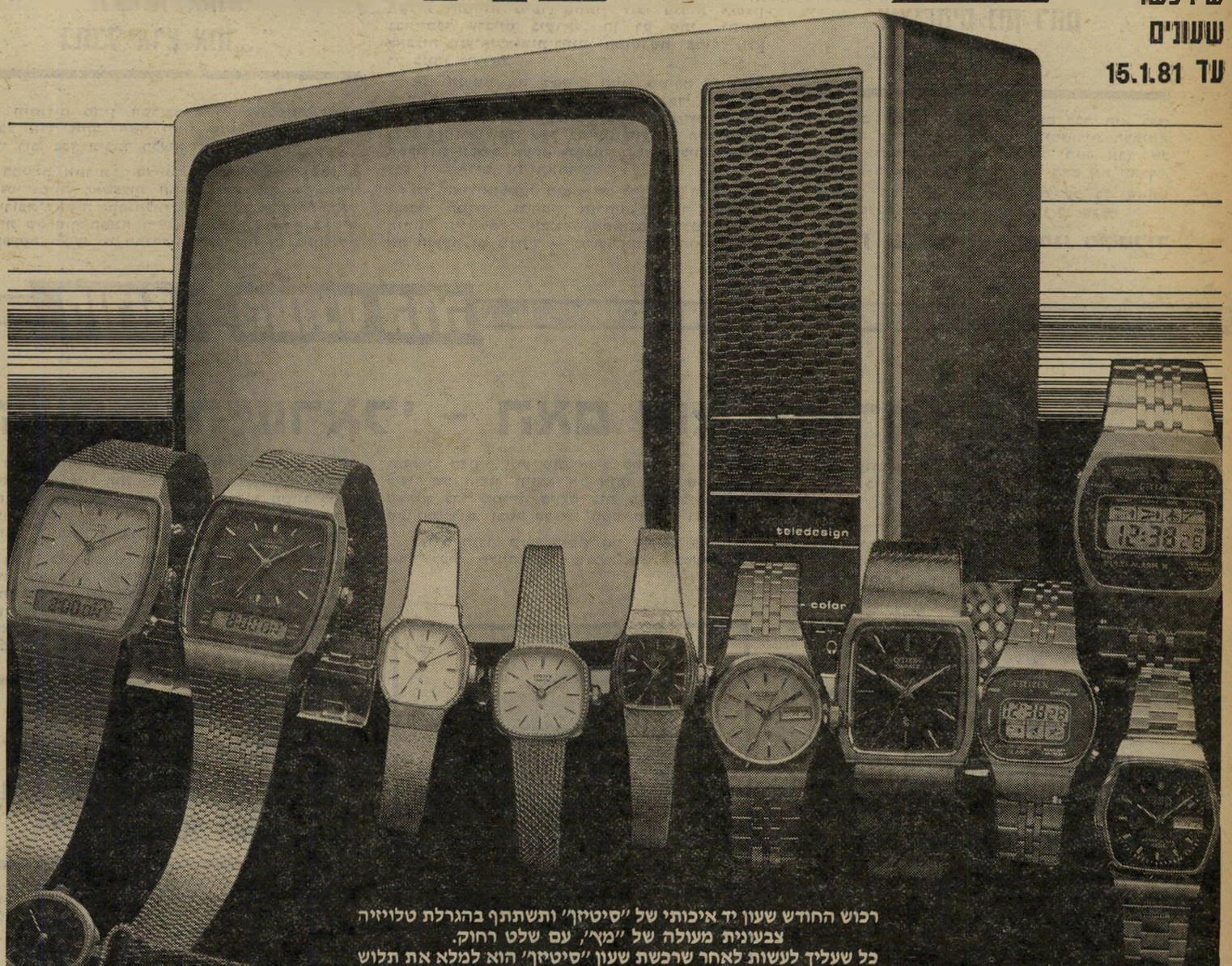

רכוש החודש שעון יד איכותי של "סיטיזן" ותשתתף בהגרלת טלויזיה צבעונית מעולה של "מץ", עם שלט רחוק.
כל שעליך לעשות לאחר שרכשת שעון "סיטיזן" הוא למלא את תלוש ההשתתפות בהגרלה הנמצא בידי כל שען, ולשמור ברשותך את ההעתק. ההגרלה תיערך אחת לחודש בנוכחות עו"ד ורואה חשבון החברה ותוצאותיה יפורסמו בעיתונות.
בהצלחה.

שעון שיש לו אבא

CITIZEN

דרום־אפריקה: ילדי סוואטו

כאילו לקראת ביקורו של שר־האוצר של דרום־אפריקה, אוון הורווד, הוציאה ספריית מפרש לאור את ספרו המצוין של הקמרוני פול ברנטל, ילדי סוואטו. גם אותם ישראלים הסבורים, שסיבות ממלכתיות מצדיקות את ביקורה של החלאה הגזענית הזאת בארץ, ואת הפגישות הלבביות עם מנחם בגין ויגאל הורביץ, ימצאו עניין בשפע המידע בספרו של ברנטל, שהיה עורך השבועון ד'אן אפריק.

במדור זה אין מקום לביקורת ספרים, אבל כדאי לעיין בכמה פיסות מידע שלוקטו מתוך הספר:

- בדרום־אפריקה חיים חמישה מיליון לבנים, 18 מיליון שחורים. כל השילטון הפוליטי בידי הלבנים.
- הלבנים מהווים 17.3 אחוז מאוכלוסיית דרום־אפריקה. הם נהנים מ־70 עד 76 אחוז מההכנסה הלאומית.
- הממשלה מוציאה על חינוך ילד לבן פי 16 (!) מאשר על חינוך ילד שחור.
- רק שני אחוזים מהמורים השחורים הם אקדמיים.

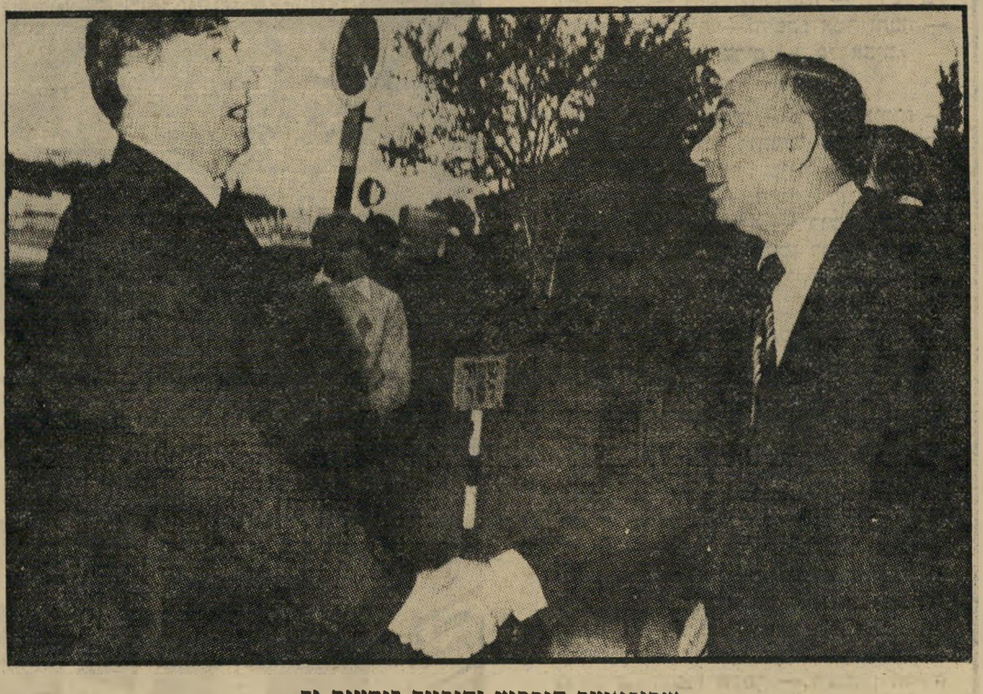

שרי־אוצר הורביץ והורווד לוחצים יד
ניצול ממוסד ומתוחכם

- מיליון ו־300 אלף מכלל המועסקים באזורים ה־לבנים הם תושבי הבנטוסתאנים. הם מצטופפים ב„מגורי רווקים", בתנאים מחרידים, ורואים את נשותיהם פעם בשנה. אם יאבדו את מקום עבודתם יגורשו חזרה לאזורים השבטיים. באזורים אלה חיים יותר משני מיליון מובטלים, רבים מהם בתנאי רעב ותת־תזונה.
- רוב עושרה של דרום־אפריקה, אותו ייצג בישראל שר־האוצר האורח, נובע ממיכרות.
- במיכרות בדרום־אפריקה מועסקים 640 אלף שחורים, 90 אלף לבנים, ו־10 אלפי הודים ובני־תערובת.
- השכר הממוצע של כורה לבן הוא 534 ראנד לחודש. הכורה השחור מרוויח 49 ראנד לחודש.
- הכורים השחורים חיים בקסרקטינים בגוסח צבאי ועובדים ששה ימים בשבוע.
- הכורים הלבנים חיים בווילות ועובדים רק חמישה ימים בשבוע.
- בסוואטו עצמה, 15 ק"מ מיוהנסבורג, חיים כ־מיליון שחורים בצפיפות שלא תתואר. רק ל־20% אחוז יש חשמל. 100 אלף „שחורים חוקיים" ממתינים לדיור, עוד 400 אלף שחורים ללא רשיון (לגור ולעבוד בארצם שלהם !), מצטופפים בבתי קרובים ומכרים.

אין תמה שדווקא איזור עירוני זה מהווה מוקד עיקרי לתסיסה נגד מישטר האפרטהייד.

הנסיונות המתוחכמים של ממשלת דרום־אפריקה לבטל כמה מהגילויים החיצוניים של הגזענות, את „האפרטהייד הזוי" כפי שהוא מכונה בפרטוריה, מטרתם להגן על המיבנה המאפשר את המשך המישטר הקיים. את היחסים המיוחדים בין ישראל לבין מדינה זו, את הקשרים הכלכליים, הפוליטיים, החברתיים והגזעניים יש לבחון גם לאור התהליכים ההיסטוריים, שלא יאפשרו לישות מפלצתית זו להתקיים לנצח.

ימין בעולם:

תבוסות קטנות

תחושת הניצחון שאפפה את הימין ברחבי העולם, כולל ישראל, מאז ניצחונו של רונאלד רגן בארצות־הברית, נפגמה מעט לאחרונה. הלמוט שמידט היה הראשון שעצר, בעזרת הליברלים, את כוחותיו השמרניים של פרנץ־יוזף שטראוס. לפני כחודש הביסה קואליציה של השמאל המתון והשמאל הרדיקלי במפלגת הלייבור הבריטי את מועמד הימין, דניס הילי, והעמידה תחתיו סוציאליסט מוצהר, מייקל פוט, בראש המפלגה. עתה נחלו הכוחות הדמוקרטיים והמתקדמים בעולם שני נצחונות מרשימים, שאין בהם אולי כדי לעצור את המגמות השליטות בפוליטיקה הבינלאומית, אך הם יכולים לחזק את המוראל של הנאבקים לשינוי ולקידמה.

סנסציה בפורטוגל. בליסבון נאלצה הממשלה השמרנית להתפטר אחרי שמועמד השמאל, הנשיא אנטוניו ראמאלו אניש, נבחר לכהונה נוספת בת חמש שנים. בניגוד לכל התחזיות המגמתיות בעיתונות האמריקאית הביס אניש את יריבו הסופר־שמרני, אנטוניו סוארש קארניירו ברוב מכריע. אניש זכה ב־56.4 אחוזים מקולות הבוחרים. עבור קארניירו, שנתמך על־ידי הממשלה, כוחות הימין והמרכז השמרניים, ונעזר גם בקרנות חשאיות של „ידידים" מארצות־הברית, הצביעו רק 40 אחוז. הצבעה עממית ישירה כזו עבור מועמד שמאלי מובהק, מהווה גם תמיכה במגמה שעמדה ביסוד מהפכת 1974 — קידומה של פורטוגל לשיטה חברתית־כלכלית סוציאליסטית, באמצעים דמוקרטיים.

סא הקדוש. משקיפים רבים סברו שמותו של ראש הממשלה השמרנית, סא קארניירו, בתאונת מטוס יומיים לפני הבחירות, יסייע לימין. הלוויתו של קארניירו הפכה להפגנת־ענק של הימין. הופגנו בה המידות הטובות הבורגניות על־ידי אלפי צעירים מסופרים היטב, הדורים ומעונבים, בהתאם למסורת הטובה והישנה של פורטוגל הטרום־מהפכנית.

קארניירו המנוח, שנהרג בגיל 46, היה איש מוכשר, נמרץ ומושחת. מותו עורר תגובות רגשניות, שלא תורגמו לניצחון אלקטוראלי.

לקואליציה הימנית המתפטרת, בראשות שר־החוץ דיוגו פריטאס דו־אמראל, יש עדיין רוב של תשעה מושבים בפרלמנט הפורטוגלי. יש להניח שמשבר המנהיגות בימין, התבוסה בבחירות ועליית המוראל בשמאל יביאו, בסופו של תהליך, לבחירות חדשות בפורטוגל. ניצחון השמאל גם בבחירות לפרלמנט יביא, ללא ספק, שינויים מיבניים של ממש בכלכלה של פורטוגל. אפילו אם יסתייע הימין בארצות־הברית של רגן, הוא יתקשה מאוד לבצע מהפכה ימנית בנוסח צ'ילה. בניגוד למצב ששרר בצ'ילה מהווה הצבא מיבצר של השמאל. נכון שמחוייבות הימין הפורטוגלי לדימוקרטיה היא רופפת, וקיימת רק כשהאינטרסים הכלכליים הבסיסיים שלו אינם נפגמים. אבל בהעדר סיוע מהצבא יוכל הימין לבצע פרובוקציות ולעורר מהומות, בעיקר בעזרת המישטרה הימנית, אך ספק אם יצליח למגר את הדמוקרטיה במדינה שחיה תחת דיקטטורה פאשיסטית 64 שנים.

תבוסה לגנרלים. הניצחון המרשים של השמאל בפורטוגל הושג, בכל זאת, בתנאים דימוקרטיים. באורוגוואי, לעומת זאת, הנחיל העם כולו תבוסה קשה לגנרלים הניאו־פאשיסטיים.

העם באורוגוואי היה אמון על דימוקרטיה פרלמנטרית, עד להפיכה הצבאית ב־1973. מאז שורר בארץ זו מישטר של דיקטטורה נוקשה, מלווה במעשי חטיפות ורצח של אנשי שמאל ודימוקרטים, ומסתייע בבתי־סוהר פוליטיים שמישטר העינויים בהם החריד את העולם.

הגנרלים, שהצליחו להשתיק כל אופוזיציה שמאלית, חשו עצמם בטוחים דיים כדי לבקש אישור במישאל־עם לחוקה חדשה, שתעניק לגיטימציה לשילטון הצבאי.

הימין הקיצוני בחונטה השלטת התנגד נמרצות למישאל. אנשיו חששו, ובצדק, שהעם הקטן והמפותח באורוגוואי יביס את הממשלה. אך הרוב בכת הצבאית התעקש על מישאל־עם. התוצאה היתה מרשימה. 1.6 מיליון אורוגוואיים (90 אחוז מבעלי זכות הבחירה !) השתתפו במישאל. 57.8 הצביעו נגד הגנרלים, 42.2 בעד.

הנשיא אפריסיו מנדס הוכה בתדהמה מוחלטת. תגובתו היתה אווילית. הוא הודיע באמצעי־התיקשורת, שתוצאות המישאל מהוות תבוסה לעם באורוגוואי. לעומתו היה ראש החונטה, גנרל לואיס קיירולו, יותר מציאותי. קיירולו, שהוא השליט האמיתי באורוגוואי, הורה לשר הצי שלו להודיע שתוצאות מישאל־העם יביאו לשינויים מרחיקי־לכת בחיים הפוליטיים הפנימיים. השר לא הודיע, כמובן, מה תהיה מהות השינוי. קיירולו עצמו רמז, שאין לצפות לשובה המהיר של הדמוקרטיה לאורוגוואי. כתבים צרפתיים הסיקו שהגנרלים מקווים, כנראה לא בלי סיבה, שעלייתו של רגן לשילטון תביא להחלשת הרעשים שהשמיע הנשיא ג'ימי קארטר בענייני דימוקרטיה וזכויות האדם.

תרופת הפלא של המומחים מוושינגטון

יו"ר מפלגת־העבודה, שימעון פרס, ראה תמיד את עצמו כמעין ג'ון קנדי במהדורה ישראלית. גם העידן הסוציאל־דמוקרטי הפוקד אותו לאחרונה לא השכיח ממנו את זיקתו הישנה ליעילות האמריקאית.

מקורות מהימנים ביותר ברח' הירקון 110 הדליפו לעולם קטן, שלאחרונה הזמין ח"כ פרס צוות מומחים מארצות־הברית, כדי שיבחן את הכנותיו לנטילת רסן השילטון אחרי בחירות 1981.

המסקנה הראשונה של הצוות הדהימה את פרס ואנשיו. האמריקאים אמרו לפרס שעליו להיפטר מעוזריו (Get rid of your aides), כולל בועז אפלבאום וישראל פלג. קשה לדעת אם פרס אומנם ימלא אחר העצה הזאת. עוזריו, מכל מקום, סבורים עכשיו שאין לציית לאמריקאים בכל דבר, ויש לצפות מהם לרעשים פרו־אירופיים.

עזיר אפלבאום
אוריינטציה אירופית

מדוע יותר ויותר נשים מכבסות ב"שלגית"...

...ומה יוצא להן מזה:

כביסה מבהיקה במיוחד.
"שלגית" היא אבקת הכביסה היעילה ביותר שאת יכולה להשיג כיום:
יש בה 40% חומרים פעילים, שהם מעל ומעבר לדרישות התקן. היא מסירה כל כתם בקלות — אפילו במים קרים!

חסכון ללא תחרות.
"שלגית" הוכחה כחסכונית ביותר, בהשוואה לאבקות כביסה אחרות מסוגה:
½ כוס "שלגית" מספיקה ל-5 ק"ג כביסה!
(התקינות: כוס אחת שלמה ל-4 ק"ג).

בכל הגרלה: מערכת סטריאופונית במזוודה!
במבצע מיוחד של "שלגית" תערך הגרלת פרסים בכל חודש.
בכל הגרלה תוגרל מערכת סטריאופונית מושלמת בתוך מזוודה, ועוד פרסים יקרי ערך.
כל שעליך לעשות הוא לשלוח 2 לשוניות פתיחה של "שלגית" מאריזות של 1.5 ק"ג או תלוש אחד מאריזה גדולה של 4, 6 או 10 ק"ג.
שלחי אותן אל:
"מבצע שלגית — יצהר"
ת.ד. 823, תל-אביב

זה נהדר-זה יצהר

תוצאות הגרלה מס' 3
מיום 30.11.80
בהגרלה זכו:

מערכת סטריאו: צחי טובי — חולון.

מחשב כיס:
תורגמן רוזה — אשדוד; הוביטייל יוסף — נצרת-עלית; אביטל פלורה — ירושלים; געדר נעמי — ראשון-לציון; בצלאל בילה — ראשון-לציון.

עגלת תה:
זנו אסתר — לוד; עוזרי ברכה — תל-אביב; ישורון לאה — תל-אביב; גבריאל סעדיה — גבעתיים; אגבר עדית — תל-אביב.

שעון מעורר:
דיין שרה — צפת; לוי דפנה — ירושלים; וסרשטרום דורית — חיפה; אמר זהבה — תל-אביב; גרבר מרים — תל-אביב.

שולחן פיקניק:
ישי אסנת — אופקים; סינורודין נורית — הוד-השרון; נדל רוחמה — בני-ברק; שחרור ג'נט — צפת; שיינר רוזה — בת-ים; הלר שרלי — חיפה; חן מרים — גבעתיים; פרל תימורה — ירושלים; אופיר אורית — גבעתיים; גוטמן רונית — כפר-סבא.

חבילת שי:
סינואני ארזה — פתח-תקוה; טנגדף עליזה — חולון; קדמי רחל — חולון; לשם דפנה — פתח-תקוה; הלאל מגי — צפת; בהט אורה — חולון; זבולוני חיים — שדרות; דוד שושנה — כפר יעבץ; ארנשטיין גבריאלה — טבעון; וינר אילת — קרית-חיים; סקידלסקי שרון — פתח-תקוה; אספיר אידה — ירושלים; אולקסלסי עציונה — אילת; חפץ אסתר — תל-אביב; וטורי שושנה — באר-שבע; בנאי תמי — רחובות; זילברמן אסתר — גדרה; איזנמן אסתר — רמת-גן; רוט זהבה — אשקלון; קרן ניב — ראשון-לציון; זלד נעמי — גבעתיים; הופמן אסתר — רעננה; חדידה נעמי — אשדוד; בניטה אסתרלה — מבשרת ירושלים; הידש גאי — רמת השופט; אקוניס רבקה — בת-ים; מנקלי קולט — פתח-תקוה; ציפורה קראוס — בני-ברק; ישראלי צילה — תל-כביר; ברקוביץ קרולה — בת-ים; הקטר אריק — אשקלון; יומני ניסים — מושב פדיה; רון נילי — נתניה; ואטורי רינה — בת-ים; מיה אמיתי — גבעתיים; בן אור שרה — רמת-גן; ביבי רינה — בת-ים; פלורה דניאל — אשדוד; כהן זיידי — ירושלים; ארנדבוים רינה — גבעתיים; מויאל איל — חולון; סמ"ר רסיאני חוה — צה"ל; הרגיל זהבה — אשקלון; צברי אלילה — פתח-תקוה; סלע רחל — תל-אביב; ג'אנח אילנה — נתניה; בהט רבקה — ניר משה; ליכט זהבה — חיפה; דרנר בטי — ערד; ישראלי מרסל — בני-ברק; וילדבסקי חוה — נתניה; גוט לביאה — קרית-אונו; חיים אהרון בנגמין — אור-יהודה; מן מנחם תמר — ניצנים; בלומנפלד רחל — באר-שבע; צור אביבית — נתניה; זוהרה מלכה — צפת; וטורי ניסים — באר-שבע; זיגמן אהובה — ראשון-לציון; ורשביאק שרה — באר-שבע; טאויל שרה — ירושלים; שמידט חיה — רמת-גן; שון שושנה — ירושלים; זלמן ורד — חיפה; ויסמן שרה — כפר-סבא; לשם יוספה — לוד; ליכטנשטיין סלביה — תל-אביב; חכים יהושע — ראשון-לציון; שליסברג אילה — ראשון-לציון; סלהוב נועה — באר-שבע; אלדר חוה — חיפה; דרורי רות — תל-אביב; אקוקה מרגריט — תלמי אליהו; ינקוביץ מרגלית — אשקלון; גולדרינג אהובה — תל-אביב.

ההגרלה הבאה ב-31.12.80

אנשים בעולם

המלכה אליזבט: „אפטר דיוטי"

בתמונה למעלה נראית המלכה אליזבט, כשהיא מאזינה לנגינת הימנונים בביקור היסטורי שערכה בתוניסיה, כשלצידה הנשיא חביב בורגיבה. בורגיבה ביקר בעבר באנגליה (1961), אך היתה זו הפעם הראשונה ששליט בריטי ערך ביקור בארצות־המערב. משחזרה הביתה זיכתה עצמה באפטר דיוטי — טיול הבוקר עם שני כלביה.

ז'יסקאר־ד'יסטאן: ההצגה הגדולה ביותר בעולם

נשיא צרפת, ואלרי ז'יסקאר־ד'סטאן נראה בתמונה זו עם רקדני האופרה מפקינג ועם מארחו בסין, הנשיא הוא גופנג. בקבלת־הפנים „המצומצמת", שנערכה לכבודו באותו ערב, נכחו אלפיים מוזמנים מתוך עשרת אלפים איש שצפו בהצגת האופרה. אולם־האופרה בפקינג גדול פי שלושה מכל אולם אחר במערב. ואם טרם למד מהם מושגי הגודל בידידתה החדשה של צרפת — ביקר בחפירות ארמונו של קיסרה הראשון של סין, שם קידמו את פניו 6000 חיילים ופרשים חצובים באבן.

ביאטריקס סימון ויוליאנה: חרגילים

ביאטריקס, מלכת הולנד מ־זה שבעה חודשים, אירחה ב־האג את סימון וייל, נשיאת הפרלמנט האירופי, (טרם בי־קרה וייל בישראל) וביקשה לשמוע ממנה משהו על קורו־תיה כאשה בחיים פוליטיים. אמה של ביאטריקס, המלכה שפרשה, יוליאנה, היא חברה ותיקה של וייל. ביאטריקס בת ה־42, שנתקבלה על־ידי בני עמה בחששות, זוכה עתה ל־ביקורת מחמיאה בעיקר בשטח היחסים הדיפלומטיים ופגישו־תיה הבלתי־נלאות עם מנהי־גים פוליטיים שונים.

אנשים בעולם

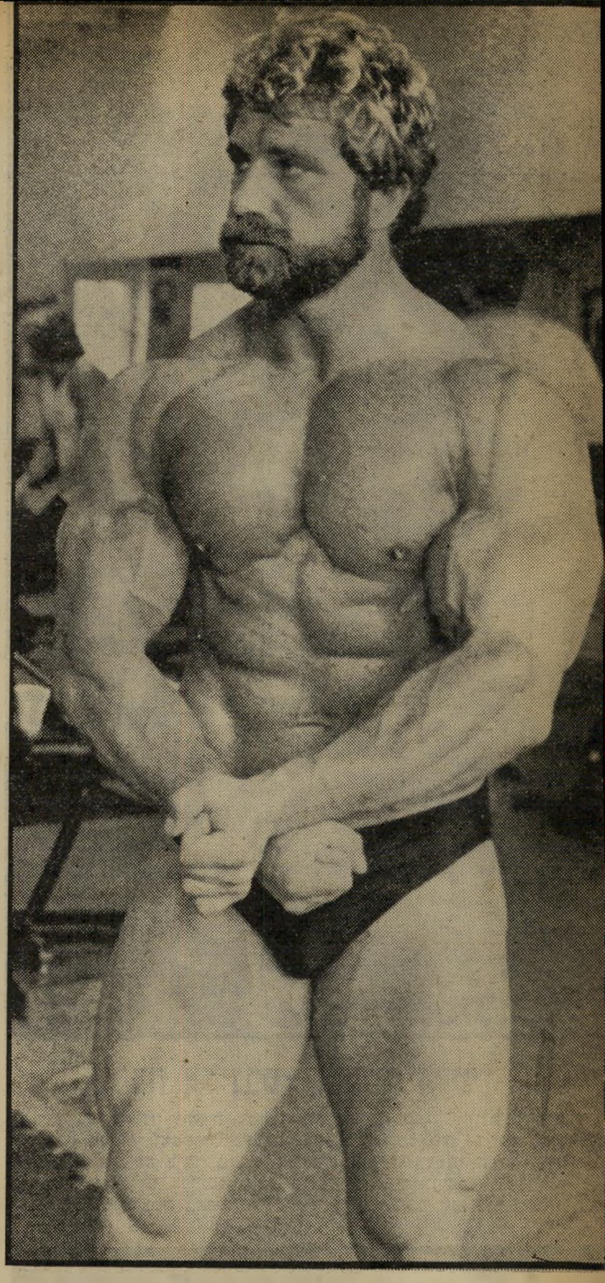

יוזף וילקוץ: אני הפסל של עצמי

יוזף ויליקוץ בן 31, יליד שטוטגארט, נבחר בקולומביה, אוהיו, למר עולם בפיתוח הגוף. וילקוץ רואה עצמו אמן, המפסל בשרירים כשם שפסל מפסל בחימר, וטוען „אני הפסל של עצמי", בעיקבות הגדרתו של מר עולם הקודם שהוא מעריץ, ארנולד שוואצנגר. ועוד בעיקבותיו, גם וילקוץ בדרך להיות מולטימיליונר.

רומן גארי: „מוות הוא תחבולה מחוכמת!"

צרפת ערכה לוויה ממלכתית לסופר שאף טיפת דם צרפתי לא זרמה בעורקיו. היתה זו לוויה של רומן גארי, שבנו, דייגו אלכסנדר, נראה בתמונה העליונה כשהוא צועד אחרי הארון עם ידידת אביו, ליילה שלאבי. גארי, הוא יהודי רוסי, ששמו המקורי היה רומאן קאצב, וטוענים כי היה בנו הבלתי־חוקי של השחקן האגדי מוסג'וקין. הוא זכה להיות גיבור לאומי בצרפת, כשבעת מילחמת־העולם־השניה הדריך טייס קרבי שהתעוור והנחיתו בשלום לארץ. בתמונה משמאל נראה גארי ב־חברת ג'יין סיברג, שחקנית הקולנוע שהיתה אשתו ואשר ידידיו טוענים כי התאבדותה היתה הדחף העיקרי להתאבדותו של גארי בשבוע שעבר. הוא בעצמו התבטא לא מזמן בראיון כי המוות הוא תחבולה מחוכמת.

לין רנו: לצחוק בקול גדול

מלכת מועדוני־הלילה של פאריס, לין רנו, זכתה לכבוד מייוחד: מלך החקיינים של צרפת, תייארי לה לורון, כלל אותה ברשימת האנשים המפורסמים שהוא מחקה בתוכנית הבידור החדשה שלו. בתמונה לין רנו צוחקת בקול גדול עם החקיין, לאחר ההופעה.

דין מארטין הבן: הטובים לטיס!

אלופת ארצות־הברית לשעבר בהחלקה על הקרח, דורותי האמיל, ערכה מסיבת פרידה בלאס־וגאס לשחקן לשעבר: דין־פול מרטין, בנו של השחקן־זמר דין מרטין, שהחליט לעזוב לזמן מה את המישחק לטובת קאריירה כטייס קרבי. מרטין, הנראה בתמונה חוגג עם השניים, טען שהחלטת בנו באה עליו בהפתעה מוחלטת: „אני מרגיש כאשה שבעלה רימה אותה". אך, כמובן, היה גאה מאוד. על החלטת בנו להקדיש זמן „לעמו ולמולדתו" כפי שהתבטא. דין־פול כבר הטיס מסוקים בהיותו בן 16, והיום יש בדעתו לתרגל מטוסי אף 16.

ג'ון לנון:
„אינני צריך להתחבא עוד!"

כמה ימים בלבד לפני הרצ־חו, הצניק ג'ון לנון ראיון ל־שדרן הבי.בי.סי. אנדי פבלס, כשהוא מסביר את הרגשתו ה־נפלאה לחיות בארצות־הברית, לעומת תחושת החנק שהיתה לו בבריטניה: „עכשיו אני יכול לצאת מן הבית, ללכת למיסעדה ככל האדם, ולהינות מאלמוניות כימעט. אנשים עשויים לפנות אלי בנימוס ו־לבקש אוטוגראף או לכל היו־תר לומר „היי", אבל הם לא נטפלים אלי. אתה יכול לתאר לעצמך מה זה בשבילי ללכת למיסעדה או סתם לשוטט ב־רחוב?"

לנון לא שיער בנפשו עד כמה טעה. לעומת־זאת היה זה וודי אלן שכימעט וניבא את צורת מותו: בסירטו האחרון, אבק כוכבים, מתאר וודי אלן את יחסיו המורכבים ככוכב עם מעריציו, כשלקראת סוף הסרט ניגש אליו מעריץ ומו־דיע לו „אתה היית הגיבור שלי" ותוקע בו כדור.

הביטלס באנגליה (1966) ובאולפן אמריקאי באיחודם האחרון מחדש לפני 10 שנים (בתמונה למטה)

ג'ון לנון כתלמיד בית-ספר בליברפול ועם אשתו יוקו לפני לפני כמה שבועות (בתמונה משמאל)

האיש החושב...
אינו חוזר על אותה שגיאה פעמיים.

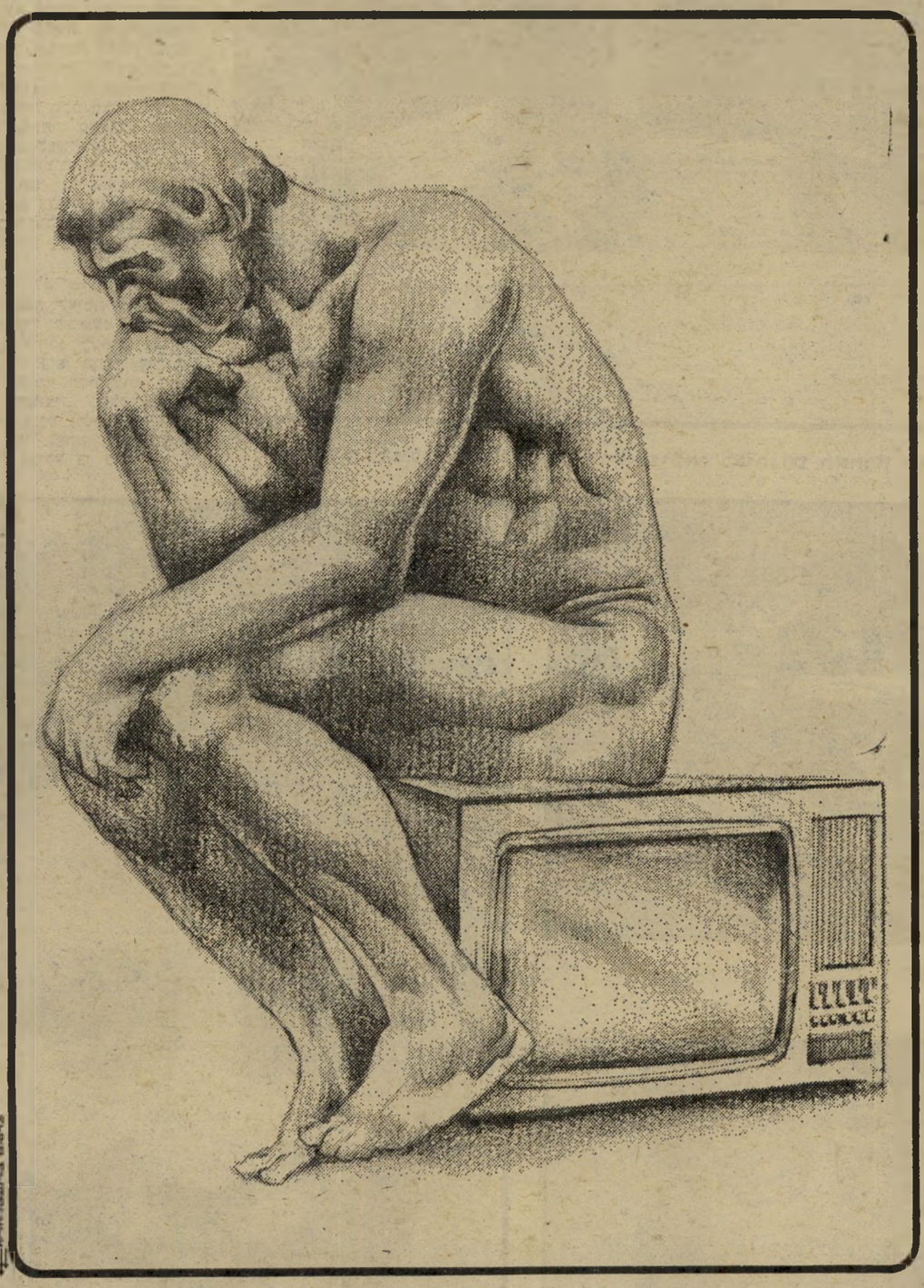

קנית בזמנו
טלויזיה שחור/לבן
עם הזמן למדת בוודאי
כי יש הבדל עצום
בין מכשיר למכשיר
באיכות התמונה והצליל
ובתכיפות התיקונים.

אתה עומד לרכוש
טלויזיה צבעונית.
זהו המכשיר המורכב
והמתוחכם ביותר
שברא האדם לשימוש ביתי.
כדאי לך לשלם
עכשיו מעט יותר בעד
ITT שאוב לורנץ
הטלויזיה הטובה בעולם
ולא להמנות על אלה
החוזרים
על אותה שגיאה פעמיים!

ITT

שאוב-לורנץ

היבואן הבלעדי כור בע"מ

רחוב פרץ 4, תל-אביב, טלפון: 621984 624193.

הטלויזיה הטובה בעולם.

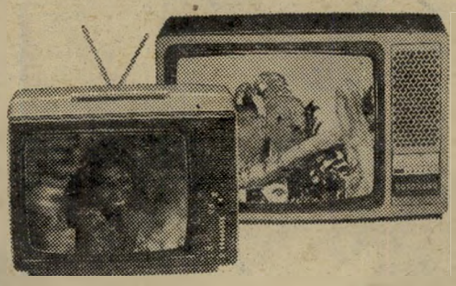

להשיג בחנויות האלקטרוניקה המובחרות

אנשים

מה עם החצי השני של מודעי,
ועל מי עולה הורביץ עד שיוצא עשן?

■ הבדיחה הבאה נפוצה עתה בצרפת: **ליאוניד ברז'נייב, ג'ימי קארטר, ואלרי ז'יסקאר־ד'אסטן, האפיפיור** והיפי טסים ב־מטוס. לפתע אוזל הדלק. ב־מטוס יש רק ארבעה מיצנחים. ברז'נייב צועק „אני המנהיג החזק ביותר בעולם," חוטף מיצנח וצונח. קארטר אומר „אני מנהיג המדינה החשובה ביותר בעולם," וצונח גם הוא. ז'יסקאן־ד'אסטן אומר „אני המנהיג האינטליגנטי ב־יותר בעולם," חוטף מיצנח וקופץ. האפיפיור אומר להיפי: „בני, אני אדם זקן ומובטח לי מקום בעולם הבא. קח את המיצנח האחרון!" אך ההיפי עונה: „אין צורך. נותרו שני מיצנחים. המנהיג האינטליגנ־טי ביותר בעולם חטף את שק־השינה שלי וקפץ."

■ ולעומת זאת בדיחה ישראלית. פלוני שואל את חברו: „כמה תושבים יש ב־ישראל?" הלה משיב: „כשלו־שה מיליון וחצי." ממשיך פלוני לחקור: „בלירות או בדולארים?"

■ שתי בדיחות אחרות מתהלכות כיום בכנסת. האחת מספרת כי אחרי ששר־האנר־גיה **יצחק מודעי** התפטר מתפקידו כשר־התיקשורת, עשויים אנשים לצעוק אליו היום: „מה עם החצי השני?"

■ הבדיחה השניה מספרת כי מאחר שאנשי מישרד־האו־צר מנסים להתכחש כיום ל־מהפך הכלכלי, ירוץ שר־האו־צר **יגאל הורביץ** לבניין הטלוויזיה ויציע להם הון־עתק כדי לרכוש מהם את הסרט שבו הוכרז המהפך על־ידי שר־האוצר לשעבר. **שימחה אר־ליך**. בסרט נראה אריליך כש־לידו יושב הורביץ.

■ התפטרותו של יצחק מודעי כשר־התיקשורת איננה קשורה אך ורק בבעיות שהיו לו במישרד־התיקשורת. ב־מיפלגה הליברלית אומרים כי העובדה שרסן־השילטון שם הולך ונשמט מידיו תרמה גם היא להתפטרות. העיר ח"כ **אברהם** („אברשה") **שריר**: „אילו ידעו אנשי הקואליציה, שבראשם עומד מודעי, מי הם האנשים שהצביעו עם המי־עוט, הם היו משתבצים."

■ בישיבה של ועדת־ה־כספים של הכנסת, אמר יגאל הורביץ: „מי שיתחיל אתי, אני אעלה עליו עד שייצא ממגו עשן!"

■ לוועידת מיפלגת־העבו־דה יגיע ד"ר **מוצטפא חליל**, סגן יושב־ראש מיפ־לגת־השילטון במצריים. הוא יבוא להיכל התרבות בתל־אביב, ולא יהיה נוכח בפתי־חה, שתיערך בבנייני־האומה בירושלים. העיתונאים מצפים גם לבואו של עורך השבועון אוקטובר, **אניס מנצור**, ו־יהיה זה ביקורו השמיני ב־ארץ. מנצור וחליל ישוטטו, כנראה, בחנויות־הספרים ביש־ראל. כשביקר כאן חליל בפעם האחרונה, בעת ביקור ראש־ממשלת מצריים, הוא ביקש משגריר מצריים בישראל, **סעד מורתדא**, להשיג לו ספרים ופירסומים באנגלית על המיפלגות והשילטון הפרלמנ־טרי בישראל, כי הוא כותב ספר על נושא זה. הוא אחד מכמה אישים מצריים, הכות־בים על תהליך־השלום בין יש־ראל ומצריים. ביניהם: שר־המילחמה לשעבר **עבד־אל־ע'אנם גמאסי**, שר־ה־מדינה לענייני חוץ הד"ר **בוטרוס בוטרוס־ע'אלי**, עורך היומון אל־אהראם **מוי־זיד פרומט**, ששהה בישי־ראל לצורך ראיון עם בגין, הופתע כאשר נערכה לכבודו מסיבת־חנוכה מסורתית, עם הדלקת נרות. איש־הטלוויזיה **יורם רונן** בירך על הנרות ואירגן שירה־בציבור, ופרוטט כשכיסאו עליו. אחרי שהובהר שלא היה זה פיגוע או תיגרה, העיר מישהו במקום: „מה זה, מישהו מנסה להסיל את חרות?" השיב לו ח"כ מסיעת החרות: „לא לא, אנחנו מצ־ליחים ליפול לבדנו."

סא צברי והנשיא **אנוור אל־סאדאת** עצמו.

■ נשיא ארצות־הברית, ג'ימי קארטר, שלח **למנחם בגין** ברכת־חנוכה, שהגיעה למישרד ראש־הממשלה ביום שבו הודלק הנר השמיני.

■ מראיין־הטלוויזיה **דויד** הודה שזו לו הפעם הראשונה שהוא נוכח בטכס של חנוכה, עובדה שריגשה אותו ביותר.

■ במיזנון־הכנסת נשמעה לפתע חבטה אדירה. כאשר התבוננו יושבי המקום סביבם ראו את ח"כ חרות **איתן ליבני** שוכב על הריצפה, תדהמה: „אם כל אדם ששואף להיות חבר־כנסת מטעם המע־רך היה חותם על הירחון, בעייה זו היתה נפתרת." העיר על־כך אבן: „עכשיו אני מבין למה אומרים שמעריב ממש בפאניקה!"

■ אצל ח"כ **אבא אבן** נערכה קבלת־פנים עם מלאות חמש שנים לצאת ירחון מיפ־לגת־העבודה מיגזון. מטעם בית ברל, דובר על־כך שמצב הירחון אינו כל־כך טוב, בג־לל החוסר במנויים. הציע **ישי־ראל קיסר**, יושב־ראש המח־לקה לאיגוד מיקצועי בהס־

שלמה (צ'יצ') להט

ראש עיריית תל־אביב, בא להצגת הבכורה של תיאטרון „הבימה", „תל־אביב הקטנה". עם תום ההצגה ניגש אל מאחורי הקלעים, שם פגש בשחקן אברהם רונאי, שהתלונן לפניו על־כך שפקחי העירייה רושמים דו"חות־חנייה לשחקנים החונים בפתח התיאטרון. „יהיה בסדר, אל תדאג, אני אטפל בזה," הבטיח לו צ'יצ'. אך עם תום הערב, כאשר השחקנים יצאו אל מכוניותיהם, הם גילו על כל מכונית דו"חות־חניה. (מימין בתמונה: עומדת ומאזינה רוני כרמל, אשת יחסי־הציבור של התיאטרון.)

ליב אולמן

השחקנית הנורווגית, צולמה בתמונה שבה היא נראית מודאגת ביותר, כאשר סיירה בבית־החולים „הדסה" שעל הר־הצופים, כאשר הראו לה את היחידה לטיפול נמרץ. לידה עומדת נשיאת „הדסה" הע־למית, פרידה לואיס, שבאה עם משלחת של נשות „הדסה".

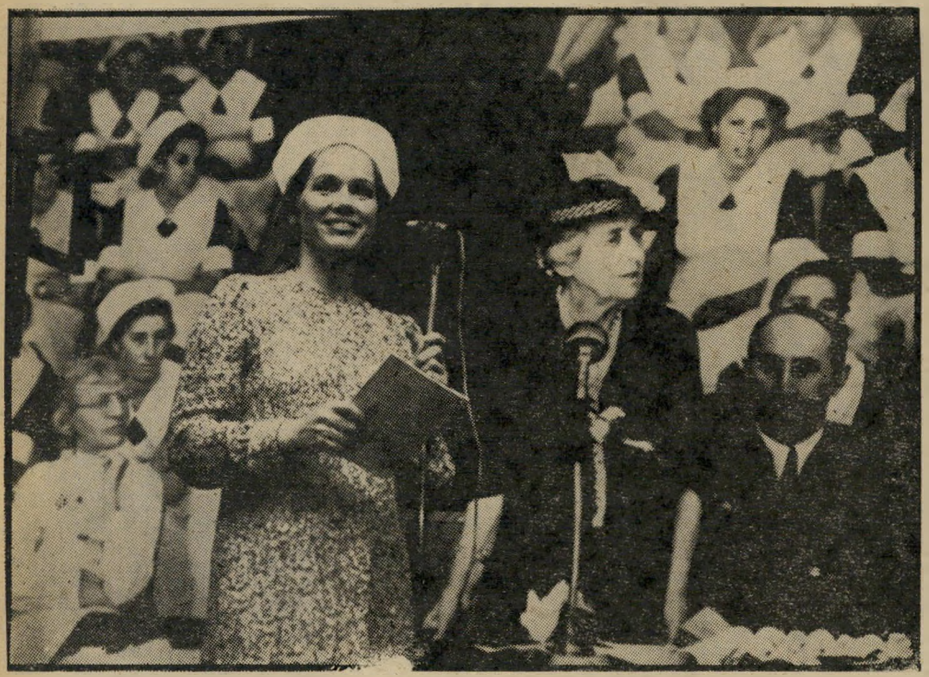

הנרייטה סולד

מייסדת „הדסה", נראתה בשבוע שעבר נואמת לצידה של השחקנית הנורווגית ליב אולמן, שנאמה גם היא. זה היה בבית־הספר לאחיות של „הדסה" בירושלים. אך זוהי אשלייה אופטית. ליב אולמן אמנם נאמה שם, ואילו סולד נראית בתמונת־קיר ענקית במקום. בעת צילום תמונת־הרקע היתה סולד בת 82, והיא נאמה בסיום מחזור חדש לאחיות. ליב אולמן, שהיתה בארץ אורחת של „הדסה", נאמה לרגל יום הולדתה ה־120 של סולד.

החורף פרץ ונשות ישראל וגבריה לובשים את ב׳גדי׳ השנה האחרונה

טי, החליט השנה לשלוף מן הארון את הבגדים הטובים שרכש בחוץ־לארץ או בארץ. פרוות, מגפיים וכובעים היו כימעט מיצרך חובה אצל כל אחד. דווקא בעת הגשמים העזים שירדו, העדיפו

חורף בלבן הציגה סילבט שליט, שחקנית לשעבר ופסיכולוגית קלינית כיום. סליבט לבשה אפודה מעור בצבע קוניאק, חולצה לבנה ומיכנסיים לבנים. את בגדיה רכשה בארצות־הברית. האפודה עלתה לה 50 דולר והחולצה עלתה 10 דולר. „אני נועלת רק מגפי פריי,״ סיפרה סילבט שליט.

ניילון שקוף מאסמשטר־גילדן, לבשה ליילה שוורץ, העורכת בגדים בשוק־הפישפשים.

לסרוג לבד מצהירה האופנאית שרה מילר. את סוודר המיני בצבעים בורדו ווורוד סרגה בעצמה, מתחתיו לבשה גרבי צמר שחורים. על ראשה כיפה סרוגה בצבע בורדו, וסביב צווארה צעיף באותו צבע, שסרגה בעצמה. „זה הכי חסכוני לסרוג בגדי חורף לבד,״ הסבירה שרה מילר.

ל גאל חורביץ הצליח. האזרחים הישראליים שומרים באמת על השקל שלהם. הם לא מוציאים אותו בקלות רבה כמו בשנים שעברו. עובדה, החורף פרץ השבוע, ורוב הנשים והגברים הישראליים יצאו לרחוב התל־אביבי בבגדיהם הישנים. נכון שאת הבגדים הישנים הצליחו לרכוש בחוץ־לארץ, אך כיום אינם מעזים ללכת לחנות ולרכוש בגד חדש.

אלה שתמיד הלכו בבגדים זרקים, ממשיכים באותה מסורת, אך עטופים יותר. מי שהיה יותר אלגנטי רבים שלא לסחוב אתם מטרייה.

„אני תמיד שוכחת את המטרייה שלי איפה שהוא, חוץ מזה אם יש רוח עזה אז היא מתהפכת, לכן אני סומכת על מעיל הפרווה הישן שלי ועל המגפיים האדומים שלי ומעזה לצאת בגשם רק אתם, ללא מטרייה. אם אני נרטבת קצת, זה לא נורא,״ אמרה מיקי אמדורסקי, אשתו של הזמר בני אמדורסקי, שהיתה פעם אופנאית.

„השנה אני חוסכת בכסף ולכן החלטתי לסרוג לעצמי כמה ביגדי חורף, כדי שלא אצטרך לרוץ ולקנות בגדים בחנויות,״ אמרה האופנאית שרה מילר, הלבושה

שועל על הכתף הרכיבה ג׳ודי ברנץ האופנאית. את פרוות־השועל רכשה בלונדון בשנת 73׳ ושילמה עבורה 10 לירות שטרלינג. הסוודר השחור שלבשה הוא עבודת־יד שקנתה בביקור באיטליה.

שמאטעס ומיטרייה לבשה עיריון גלבר, סטודנטית למישחק. את האוברול הבורדו קנתה בחנות הודית, את הגרביים היצבעוניות בלונדון, את הכובע האפור קיבלה מאשה זקנה, שנתנה לה כובעים רבים, ואת המטרייה רכשה באיטליה.

שוק־הפישפשים משמש מקור לא אכזב לבגדים יש־נים, אפילו פרוות. „בזמן מילחמת יום־הכיפורים החלטתי לרדת על פרווה. לא היה אף גבר ברחוב והיה עצוב. היא עלתה 500 ל״י,״ סיפרה מיקי אמדורסקי.

שחור־לבן הם הצבעים האהובים על לילי נימן, המטפלת בילדה נכה. את הפרווה בצבעים אלה קנתה בדיזנגוף־סנטר במחיר של 200 דולר. היא בין הבודדות אשר רכשו בגדים חדשים בחורף זה.

בלי מחיר הודיעה אשת החברה וראש אגודת אל־סם, עדה מכנס. את הפרווה החומה רכשה בישראל כבר לפני חמש שנים, אך סירבה לנקוב במחירה. עדה היא אמה של נערת־הזוהר לשעבר תלמה מכנס, המתגוררת כיום בלוס־אנג'לס עם בעלה וילדיה.

מיכנסי עור לבשה דוריס גרשמן, עקרת־בית המגדלת כלבי זאב בבי־תה. את המיכנסיים רכשה בשנה שעברה בפאריס בחמש מאות פרנק. את הטרייניג שעל כתפיה רכשה באנגליה. „אני קונה תרבה בחוץ־לארץ," אמרה.

היסטורי הוא הכובע שחבש במאי הטיאטרון יוסף („פפו") מילוא.

פרוזה העורך יוסי קרים, רכש את כובע הפרווה לפני 21 שנים בניו־יורק.

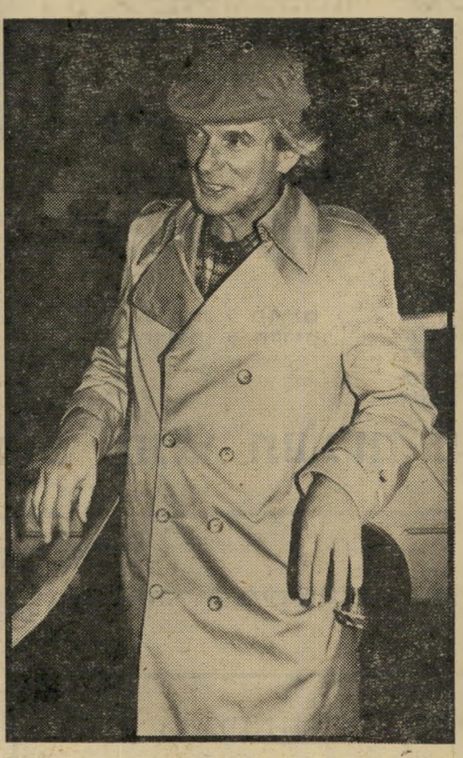

ג'נטלמן אנגלי נראה מפיק הקולנוע עמוס מוקדי. את מעיל הגשם עם כובע הקאסקט רכש לפני שנה בשדה־התעופה של לונדון, שם נכנס במיקרה לחנות, שבעליה הוא יהודי, וקנה אותם. „באנגליה זה מעיל לקיץ, כאן הוא מתאים לחורף."

ליידי ישראלית היא נונא אסף, העובדת בבוטיק ללבני נשים. את מעיל הפרווה קיבלה במתנה מפאריס. את המגפיים קיבלה מתנה בישראל. המטרייה היא מתנה מן האי היווני רודוס, ואת כובע הצמר הירוק רכשה בעצמה בארץ.

טרייניג אדום לבש השחקן טוביה טבי. „הטרייניגים יפים."

קולורדו זו האופנה אצל השחקנית מרים גבריאלי, שרכשה שם את בגדיה.

תמיד בצורה מקורית ביותר.

„אני חסיד של הבגדים האנגליים, אך ההבדל היסודי הוא, שמה שנחשב שם למעיל קייצי, טוב מספיק כמעיל חורף בארץ," אמר מפיק הסרטים עמוס מוקדי, המחלק את זמנו בין ישראל לאנגליה.

הגברים התקשטו בכובעי פרווה שרכשו בשנים קודמות, בעיקר הגברים הקרחים. „זה מחמם את הראש ולא רואים שאני קרח," אמר איש הקולנוע שיש קולר.

„החורף הוא עונה טובה לנשים שמנות," אמרה השחקנית המלאה דבורה בקון. „בעוד האנשים הרזים קופאים, אנחנו השמנים לא צריכים מעילים עבים," היא הסבירה.

מיכנסי הג'ינס, שקישטו את מרבית אנשי הבוהמה בחודשי הקיץ, פינו מקומם למיכנסי צמר הדוקים וצמודים ולפרוות. „אין מראה מלבב יותר מאשר מיכנסיים פשוטים עם מעיל פרווה מהודר," אמרה השחקנית רות סגל.

האופנה היום מרשה לכולם לבוש באמת את מה שהם רוצים, ולא מכתיבה יותר כללים מגבילים. לכן סיבוב ברחוב דיזנגוף משקף את הלך־הרוחות אצל האנשים. הסמרטוטים הזרוקים, שכבר מזמן אינם אופנתיים, עדיין תלויים על אנשים רבים לצד מעילי פרווה, שנרכשו בשנים עברו, אך בעיקר מתעטפות בהם נשים.

גם צבעים אופיינים אינם שולטים יותר ברחוב התל־אביבי. החום, האפור, השחור והלבן לצד הוורודו והצהוב עדיין מקשטים את האזרחים.

בפרמיירות, שהיו השבוע בתל־אביב, נראו כמעט כל הנשים עטופות בפרוות יקרות ופחות יקרות. על מיצרך זה האשה הישראלית לא ויתרה. היא מעדיפה אותו על כל לבוש חורפי אחר. פרוות גם לא משאירים בפתח על הקולב שנועד לתליית מעילים. אליהן נצמדות הנשים באולם הקולנוע, בבית־הקפה ואפילו במסיבות, שנערכו השבוע בעיר.

עוד חורף ישראלי עם תלונות וטרוניות על המצב הכלכלי החמור, ועם פרוות חדשות ויישנות, התלויות כימעט על כל כתף נשית בעיר הזו.

לרגל פתיחת משרדנו בככר המדינה בתל-אביב

אברהם גינדי

מעניק פרסים בלי לעשות חשבון:

10 מכוניות חינם

לרוכשי הדירות הראשונים

בתל אביב, ברמת השרון, בפתח תקוה, בראשון לציון.

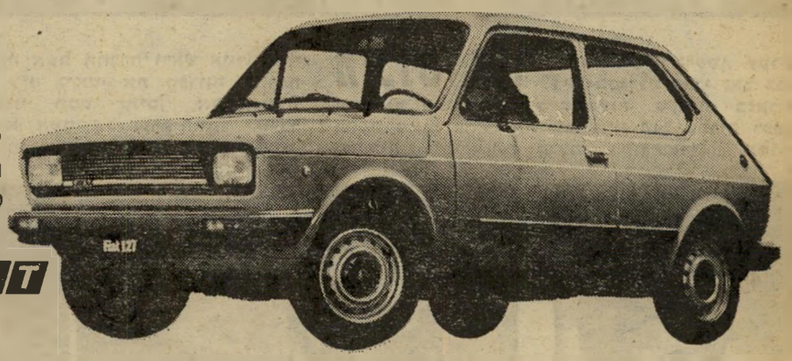

לרגל פתיחת משרדנו החדש בככר המדינה, ה' באייר 10, תל-אביב, החליט אברהם גינדי להעניק מכונית פיאט חינם כולל מסים, לכל רוכשי דירה (מוגבל ל-10 דירות בלבד).

FIAT פיאט 127 - 903 סמ"ק, 2 דלתות

תל אביב

- בצפון תל-אביב ברחוב סוקולוב דירת יוקרה.
- ברחוב ברנשטיין כהן (ליד קולנוע תל-אביב) 5 דיירים בלבד, 4 חדרים קומה שלמה, 4 כיווני אוויר מלאים.

רמת השרון

ברחוב אוסישקין בנין בן 6 דירות 4 חדרים ודירת גג.

פתח תקוה

גני גינדי
דירות בנות 4 חדרים
4½ חדרים, 5 חדרים.

ראשון לציון

בשכונת היוקרה אברמוביץ
בניין בן 8 דירות 4 חדרים.
ברחוב ירושלים:
דירות בנות 4 חדרים.
בקרית מנחם:
דירות בנות 4 חדרים.

לרגל המבצע מחירי פרסום ותנאי תשלום נוחים

משרדי מכירות:

תל-אביב - ככר המדינה, ה' באייר 10

רמת השרון - רח' סוקולוב 84

פתח-תקוה - רח' חיים עוזר 28

ראשון לציון - רח' הרצל 62

מבחר גדול של פנטהאוזים ודירות עם גג
ברמת השרון - פתח תקוה - ראשון לציון
מחירי מבצע החל מ-.550,000 שקל

משכנתא החל מ-.100,000 שקל
לרגל המבצע משרדינו בת"א, בפ"ת ובראשון לציון
יהיו פתוחים במוצ"ש החל משעה 17.30.

לנוחות הקהל: במשרד המכירות בת"א ניתן לקבל אינפורמציה על כל דירות החברה.

תודתנו נתונה למשרד אדריכלים אבי רסקין והרי המלין;
עבור התכנון הנפלא של משרדנו החדש בככר המדינה בתל אביב.

אברהם גינדי

התניה הטובה ביותר 1980

אמנת בכרסוס

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

אנשים

מי מזגל את מי בבני־ברק, ומדוע

לא רצה השופט להיות במקומו של אושרי

■ בסיור שערך **ירוחם משל** בגבעתיים לקח אותו ראש העיריה **יצחק ירון** ל־בתי־הספר. באחת הכיתות פנה משל לתלמידים ושאל למי יש בבית טלוויזיה צבע־עונית. אחרי שהורמו ידיים רבות העיר ירון: „אצלנו בגיבעתיים מנסים לראות את המצב הקודר בצבעים בהי־רים."

■ בוועידת התנועה הקי־בוצית המאוחדת טען ח"כ **זאב כץ**: „במציאות של הכנסת היום, כאשר ד"ש תת־פלגה לשישה פלגים והליכוד מפוצל לשבע חטיבות, לא יכו־לה הממשלה לתפקד, וכל מי שמתיימר להקים כוח פוליטי חדש ללא בסיס רעיוני יכול להצליח רק אם אלוהים יהיה עזר כנגדו."

■ בדיון בסיעת המערך על תיקון לחוק הדיג הסביר ח"כ **משה שחל**: „את ה־חוק הזה יעלה שר־החקלאות, **אריק שרון**." העיר על כך ח"כ **יוסי שריד**: „בלי לה־כיר את החוק, אם אריק שרון יעלה את זה, זה בוודאי דיג במים עכורים."

■ בוויכוח על הצעה־ל־סדר־יום של ח"כ **נפתלי פדר** על פינוי פיתחת־רפיח, בה אמר שהפיצויים שישולמו לאנשי הפיתחה יהוו תקדים לפינוי הגולן, הציע מוכ"ל ההסתדרות, ירוחם משל, לה־קים ועדה שבה ישבו ח"כ **מאיר תלמי** ומשה שחל, וינסחו את תגובת סיעת־ע־בודה על דיברי פדר. ח"כ **יהודה חשאי** פנה למשל וביקש ממנו להצטרף לוועדה. כאשר החל שחל לוחץ על ראש־הממשלה, **חיים צדוק**, שר־המישפטים משה שחל, שר־החוץ אבא אבן, שר־הבי־טחון **חיים בר־לב**. ממחנה־רבין הזכיר את **דני רוזוב־י**, כשר־החינוך.

■ בערב־ראיונות של ה־בימה השלישית **ריאיין העי־תונאי שלמה נקדימון** את סגן ראש־הממשלה **יגאל ידין**. נקדימון שאל את ידין, שעמד בפרשת אלטלנה מצידו השני של המיתרס, מול ראש־הממשלה מנחם בגין, אם הוא ובגין שוחחו אי־פעם על פר־שה זו. ענה לו ידין: „בגין, שהצטייר בעיני תמיד כאיש־דוגמה, גילה בעת שקיבל את השילטון לידיו גמישות ויכולת לשכוח. זוהי אחת המעלות החשובות שלו. מעולם לא שו־חחנו על אותה פרשה." בסיפ־רו אלטלנה כתב נקדימון ש־כאשר התפייסו בגין ו**דויד בן־גוריון** לפני שנים, והיו נוהגים לשוחח ארוכות, מעו־לם לא שוחחו על פרשת אלטלנה. כיום יושבים בממ־שלה כמה אנשים שעמדו ב־אותה פרשה משני צידי המית־רס. מצד אחד מנחם בגין ושר־התחבורה **חיים לנדאו**, ומהצד השני יגאל ידין ויצ־חק מודעי.

■ ח"כ **אסתר הרליץ**, יושבת־ראש נעמת בתל־אביב, לקחה בהרעלת־קיבה ושכבה בבית־החולים איכילוב בעיר במשך שבועיים. כאשר יצאה משם פגשה בעיתונאית **עדה הוז** ואמרה לה: „אני לא יודעת אפילו איך קיבלתי את המחלה." ענתה לה עדה: „זה בטח מהריקבון הקיים בבית ברנר." ניחמה אותה הרליץ: כי אכן יקיימו ישיבה בעניין זה. רום פנה גם אל ח"כ **שרה שטרן־קטן**, וביקש דיון דחוף בוועדה לביקורת המדינה. גם היא הבטיחה שה־דבר ייעשה. בינתיים ממתינים 200 אלף אזרחים להתקנת טלפונים בבתיהם.

■ לפני השופט **בוריס רפפורט** נשמע ערר על הח־לטתו של הרשם לבטל את צו עיכוב־היציאה מן הארץ נגד **רמי ערוסי**, עד־המדינה ב־מישפט הרצח הכפול. **נחום בורן**, עורך־דינו של **טובה אשרי**, טען את טענותיו, ואז פנה לשופט ואמר: „ישים נא אדוני לרגע את עצמו..." אך השופט שיסע אותו: „אינני מוכן לשים עצמי במקום שול־חן." בהמשך המישפט העיר השופט באירוניה כי הוא שמח שבזמנים קשים כאלה לאושרי דאגתו העיקרית היא לקבל בחזרה סכום של 5000 דולר בתביעה אזרחית.

■ אחרי הצלחותיו האח־רונות של **בנימין זיגל** בגי־לוי עבריינים, מציע הפרק־ליט **אברהם לנדשטיין** לקרוא למקהלת בית־הסוהר מעשיהו בשם „דה זיגל סינ־גרס". באותו הקשר מספר ה־פרקליט כי הקללה החמורה ביותר בבני־ברק היא כיום: „אני אזגל אותך!"

■ שר־המישפטים **משה ניסים** חתם השבוע על מינוי של שמונה שופטי־שלום, בי־ניהם ארבע נשים. אחת מ־מקבלות המינוי היא **שרה פריש** בת ה־32, שהתמנתה כשופטת־שלום בפתח־תיקווה. מאז הוא מסתובב עם שתי עיניים פגועות.

■ ביום שבו התפרסם דבר הירצחו של הזמר־מלחין **גיון לנון**, וכל אמצעי־התיק־שורת בארץ עסקו בעניין מ־בוקר עד ערב, אמר ח"כ **יחזקאל פלומין** לדוברת סי־עת הליכוד, **רות בן־צור**: „אני הולך להציע הצעה דחו־פה שהכנסת תכבד בקימה את זיכרו של לנון." ענתה לו רות: „תיזהר, הצעה כזו עוד יכולה להתקבל!"

■ באותו בוקר פתח ה־שדר **אדי ישראלי** את תוכ־ניתו במילים אלה: „שלום רב. בוקר טוב. אני לא יכול להגיד לכם כי בוקר שבו נרצח לנון אינו יכול להיות בוקר טוב. כאשר שמעתי על הירצחו ברדיו, התעוו פני. בתי הקטנה **מיה** שאלה אותי מה קרה לי, ועניתי לה: 'חבר טוב שלי מת היום'."

■ המשורר **יהונתן גפן** פתח את תוכניתו באותו ערב בהדלקת גר־זיכרון ללנון. „גם הודלקו האורות באולם, שוב נראה טריפו יושב במקומו באולם.

■ ספן־השלום **אייבי נתן** עדיין נמצא באיטליה ומנסה להביא ארצה ילדים שניצלו מרעש־האדמה שם. בעודו באיטליה הוענק לו אות־האזרח־המצטיין על־ידי האגודה לחקר הגרונטולוגיה, החוקרת את בעיות הזיקנה. אייבי קיבל את האות בכנס שנערך באוניברסיטת בר־אילן עבור מיבצעיו למען הקשישים בתל־אביב. יומיים לאחר מכן נבחר אייבי כחבר הנהלת מו־עדון ארדיטי בישראל, המטפל בילדים נכים ונזקקים. לאותה הנהלה נבחר גם הבדרן **מייק בורשטיין**, בשל פעילותו ל־מען ילדים נכים.

■ **אסתר זוכוביצקי**, בתו של המיליונר **שאול אייזנברג**, עסוקה במיפעלי צדקה. היא נענתה לבקשתה של רעיית ראש־הממשלה, **עליזה בגין**, לפעול למען ילדים מוכי־גורל, והעמידה

יוסי שטרן

הצייר מחבק את יגאל גרי, ממנהלי מועדון בית־האמנים בירושלים, בשעת מסיבה שנערכה במקום. את המסיבה יזמה הציירת חדווה שמש, סגנית יו"ר אגודת האמנים, והיא נועדה להיות מיפגש היכרות בין אמני הבירה ומנהליו החדשים של הבית — ראיף אליאס ויגאל קרי. אורחי־הכבוד היו זקן ציירי ירושלים מירון סימה ויו"ר האגודה דויד סוזנה. בין האורחים היה שמואליק קראוס.

עוזי חיטמן

הזמר שעבד בחופשת־חנוכה בקצב של ארבע הצגות ליום, לקחת אתנחתא קלה ובא עם בנו, עודד בן תישעת החודשים, למסיבה. שם פנש בזמר אחר, עוזי פוקס, שעבד גם הוא קשה בחופש, ושהביא את בתו בת החמש וחצי, מאלי. שני העוזים החליטו שלא לדבר על ענייני־עבודה ולהתרכז בתפקידם כאבות. הם האכילו את ילדיהם בסופגניות.

משל, העיר לו שחל: „אין לך מה להשתדל, זה לא יע־זור." אמר חשאי: „אני מב־קש לרשום בפרוטוקול שאני לא עוסק בשידול."

■ בוועדה המכינה לק־ראת ועידת מיפלגת־העבודה הציע ח"כ **עמום הדר** לאשר את מה שכינה „ממשלת בלוף". הוא התכוון לרשימת השרים שהוצגה במאמר ש־פירסם כתב היומון דבר, **דני בלוך**, שבה הציג את הממ־שלה בהרכב הבא: ראש ה־ממשלה **שימעון פרס**, סגן־ראש־הממשלה, **חיים צדוק**, שר־המישפטים משה שחל, שר־החוץ אבא אבן, שר־הבי־טחון **חיים בר־לב**. ממחנה־רבין הזכיר את **דני רוזוב־י**, כשר־החינוך.

■ בערב־ראיונות של ה־בימה השלישית **ריאיין העי־תונאי שלמה נקדימון** את סגן ראש־הממשלה **יגאל ידין**. נקדימון שאל את ידין, שעמד בפרשת אלטלנה מצידו השני של המיתרס, מול ראש־הממשלה מנחם בגין, אם הוא ובגין שוחחו אי־פעם על פר־שה זו. ענה לו ידין: „בגין, שהצטייר בעיני תמיד כאיש־דוגמה, גילה בעת שקיבל את השילטון לידיו גמישות ויכולת לשכוח. זוהי אחת המעלות החשובות שלו. מעולם לא שו־חחנו על אותה פרשה." בסיפ־רו אלטלנה כתב נקדימון ש־כאשר התפייסו בגין ו**דויד בן־גוריון** לפני שנים, והיו נוהגים לשוחח ארוכות, מעו־לם לא שוחחו על פרשת אלטלנה. כיום יושבים בממ־שלה כמה אנשים שעמדו ב־אותה פרשה משני צידי המית־רס. מצד אחד מנחם בגין ושר־התחבורה **חיים לנדאו**, ומהצד השני יגאל ידין ויצ־חק מודעי.

■ ח"כ **אסתר הרליץ**, יושבת־ראש נעמת בתל־אביב, לקחה בהרעלת־קיבה ושכבה בבית־החולים איכילוב בעיר במשך שבועיים. כאשר יצאה משם פגשה בעיתונאית **עדה הוז** ואמרה לה: „אני לא יודעת אפילו איך קיבלתי את המחלה." ענתה לה עדה: „זה בטח מהריקבון הקיים בבית ברנר." ניחמה אותה הרליץ: „היתרון היחידי שבכל העניין הוא שהפסדתי כמה קילוגר־מים ממישקלי."

■ אחרי שמודעי התפטר מתפקיד שר־התיקשורת פנה **רזי רום**, יושב־ראש האגודה לממתינים לטלפון, אל ועדת־הכספים של הכנסת בבקשה שייערך בוועדה דיון על מע־שיו של **גידעון לב**, מנכ"ל מישרד־התיקשורת, שהוא, ל־דברי רום, השליט הכל־יכול של הטלפונים. יושב־ראש ה־וועדה, **שלמה זורנץ**, נענה לבקשתו של רום והודיע לו כי הוא מסתובב עם שתי עיניים פגועות.

■ ביום שבו התפרסם דבר הירצחו של הזמר־מלחין **גיון לנון**, וכל אמצעי־התיק־שורת בארץ עסקו בעניין מ־בוקר עד ערב, אמר ח"כ **יחזקאל פלומין** לדוברת סי־עת הליכוד, **רות בן־צור**: „אני הולך להציע הצעה דחו־פה שהכנסת תכבד בקימה את זיכרו של לנון." ענתה לו רות: „תיזהר, הצעה כזו עוד יכולה להתקבל!"

■ באותו בוקר פתח ה־שדר **אדי ישראלי** את תוכ־ניתו במילים אלה: „שלום רב. בוקר טוב. אני לא יכול להגיד לכם כי בוקר שבו נרצח לנון אינו יכול להיות בוקר טוב. כאשר שמעתי על הירצחו ברדיו, התעוו פני. בתי הקטנה **מיה** שאלה אותי מה קרה לי, ועניתי לה: 'חבר טוב שלי מת היום'."

■ המשורר **יהונתן גפן** פתח את תוכניתו באותו ערב בהדלקת גר־זיכרון ללנון. „גם הודלקו האורות באולם, שוב נראה טריפו יושב במקומו באולם.

■ ספן־השלום **אייבי נתן** עדיין נמצא באיטליה ומנסה להביא ארצה ילדים שניצלו מרעש־האדמה שם. בעודו באיטליה הוענק לו אות־האזרח־המצטיין על־ידי האגודה לחקר הגרונטולוגיה, החוקרת את בעיות הזיקנה. אייבי קיבל את האות בכנס שנערך באוניברסיטת בר־אילן עבור מיבצעיו למען הקשישים בתל־אביב. יומיים לאחר מכן נבחר אייבי כחבר הנהלת מו־עדון ארדיטי בישראל, המטפל בילדים נכים ונזקקים. לאותה הנהלה נבחר גם הבדרן **מייק בורשטיין**, בשל פעילותו ל־מען ילדים נכים.

■ **אסתר זוכוביצקי**, בתו של המיליונר **שאול אייזנברג**, עסוקה במיפעלי צדקה. היא נענתה לבקשתה של רעיית ראש־הממשלה, **עליזה בגין**, לפעול למען ילדים מוכי־גורל, והעמידה לרשותם את המרתף בבית־אסיה, כדי שישמש להם מעון ומיקלט בעת הצורך.

■ לראש עיריית תל־אביב **שלמה** („צ'יצ'") **להט**, יש מעריצה אחת גדולה — אמו, **רחל לינדנר**. בימים אלה היא מאושפזת במחלקה פנימית א' בבית־החולים אי־כילוב בתל־אביב. **בערב שבו נכלא להט על־ידי צעירים מ־אגודת אל"ה** — אזרחים למען השכונה, שמע על כך אחד החולים ברדיו בבית־החולים, ורץ מיד לחדרה כדי לספר לה על הנעשה. אולם היא לא נבהלה ולא גילתה סימני דאגה. אמרה לינדנר: „כאשר הבן שלי רצה להיות ראש־העיר, הזהרתי אותו שלא יהיו לו חיים קלים. מדי פעם הוא מקבל ממני עצות, וגם תקרית כזו לא תשנה אותו. הוא ראש־עיר עם אופי."

כאשר **צ'רלי צ'פלין** מת הדלקתי נר לזיכרו בתוכני־תי," אמר.

■ הזמר **שלמה ארצי** שר גם הוא השבוע שיר של התיפושיות לזיכרו של לנון.

■ במאי־הקולנוע הצרפתי **פרנסואה טריפו** היה עסוק ביותר ביום החמישי שעבר. הוא הוזמן קודם כל למסיבת־קוקטייל שנערכה לכבודו ב־בית השגריר בישראל, **מארק בונפי**, ואשתו **מזניק**. מיד אחרי הקוקטייל מיהר לקולנוע צפון בתל־אביב, שם נערכה הקרנת סרטו האחרון, המטרו האחרון, למוזמנים שתרמו ל־בית־החולים תל־השומר. כא־שר כבו האורות באולם עזב טריפו את מקומו, רץ לאול־פני הרצליה, כדי להקליט את חלקו בתוכנית הטלוויזיה של **מני פאר**, שעה טובה. בתום הסרט בקולנוע הצפון, כאשר היא הפכה השופטת הצעירה ביותר בישראל.

■ מי שראה בימים אלה את עורך־הדין **צבי לידסקי** מסתובב כשפנס כחול לעינו הימנית, ואילו עינו השמאלית אדומה, חשב כי הוא הותקף על־ידי מישהו. אך יש סיבה אחרת. לידסקי, שהוא שחיין מושבע, שחה להנאתו בכפר המכביה, כאשר בעט מישהו בעינו השמאלית שלא בכוונה. עורך־הדין החליט ללכת לש־חות בבריכת גורדון, אך שם פגע מישהו בעינו השמאלית.

אחת

פרקליטו של השר מתכונן להיות שר

התחביב: עבודה

עורך־הדין רם כספי ליד שולחן העבודה שלו בביתו. כספי מעיד על עצמו כי מיקצועו הוא גם תחביבו. שולחן העבודה הוא חלק מאוסף של ריהוט עתיק שנמצא בבית. התמונות על הקירות הן של טובי הציירים בארץ.

„אני מ׳פוס עצמאי!״

מספרת רעייתו של הפרקליט, אתי כספי, שהיתה בעבר בעלת בוטיק לבגדי ג׳ינס. לדבריה, לא מפריע לה שבעלה מבלה את החלק הארי של זמנו בעבודה.

„ה זוך את כל השמנת ולא משאיר לאחרים דבר!״ אומרים על עורך־הדין רם כספי כמה מעמיתיו.

ואכן, יש להם על מה לבסס את הטרוניה. בתקופה האחרונה בילד קיבל הפרקליט הממושקף לידיו שניים מהתיקים השמנים ביותר בתולדות המישפט הישראלי: יחד עם עורך־הדין אמנון גולדברג הוא מייצג את מפוני פיתחת־רפיח, המקבלים עשרות מיליארדי לירות כפיצויים, שמאות מיליונים מהן זורמים אל שני הפרקליטים כשכר־טירחה, והוא מייצג גם את שר־הדתות, אהרון אבו־חצירא, הנהנה ממימון בלתי־מוגבל מצד המיליונר היהודי בשווייץ, לכיסוי כל הוצאותיו המישפטיות.

כספי בן ח־41 אינו מכחיש ש־

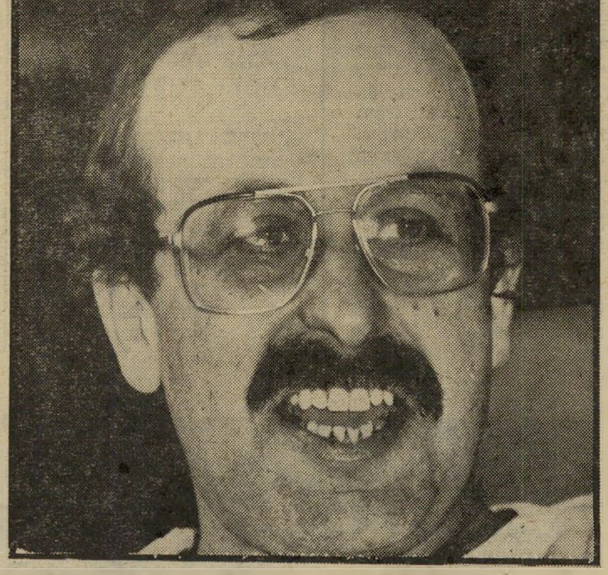

„לא כמו זיגל!״

אומר הפרקליט המצליח על תחביב הצלילה שלו. לדבריו, הוא צולל להתבונן בדגים. בניגוד לבנימין זיגל, שתחביבו הוא צייד.

בן 4 כבר בילדותו ציפו מרם כספי שיילך בעיקבות אביו ויהיה לעורך־דין מצליח.

חיוך

כספי בעת שירותו ב־צבאי, עם סיום השיררות החל ללמוד מישפטים.

הוא אחד מעורכי־הדין העשירים ביותר בארץ, אך הוא טוען ש־„העיתונים מגזימים בדיווחיהם. אני לא מקבל כל־כך הרבה.״ על מימדי עסקיו יכול להעיד המישרד שיש לו בשותפות עם אביו, עורך־הדין מיכאל כספי. מוצאים בו את פרנסתם 13 פרקליטים, שיהה מתמחים ותריסר עובדי־מינהלה. אין כימעט בארץ מישרד עורכי־דין המקביל לו בגודלו.

את הרושם הרב ביותר עושה ביתו של הפרקליט המצליח, הכשוכן בשתי קומות של מיגדל־הפאר בפינת הרחובות וייצמן וז׳בוטינסקי בתל־אביב. את דירת־הענק ממלא אוסף נדיר של רהיטים עתיקים יפי־מראה. הקירות מכוסים בציוריהם של גדולי הציירים בארץ, החל ביגאל תומרקין, עבור את אריה לבנון, וכלה ביוסל ברגר.

אך אין לכספי פנאי רב ליהנות מעושרו. „אני עובד 18 שעות ביממה,״ הוא מעיד על עצמו. „בכל יום אני יוצא מהבית ב־7 בבוקר ולא חוזר לפני 10 בלילה. אך בזה לא מסתיים יום־העבודה שלי. אני ממשיך לעבוד בבית, וזה כולל גם שבתות וחגים. אפשר להגיד שהתחביב שלי בחיים זה מישפטים.״

את מרבית זמנו של כספי תופס עתה התיק של אבו־חצירא. אך

(המשך בעמוד 44)

פורקן יחידי

מעומס העבודה האימ־ תני מוצא כספי ב־ מישחקים עם ילדיו. בתמונה הוא נראה משחק שש־בש עם בנו דן בן ה־16. האשה, אתי, צופה בהם בישיבה בכורסה עתיקה. היא אחראית על אוסף הרהיטים והתמונות שבדירה. משמאל: כספי בים.

בניין של נעמת אין
בית־שימוש לגברים וזה

אנשים

העמיד את סמנכ"ל הביטוח הלאומי במצב עדין למדי

■ **אבשלום רובין**, מפיק פסטיבל שירי הילדים נענה גם הוא לזעקתם של ילדים נוקקים. אחרי **שהבה שילון**, רעייתו של הבמאי **יגאל שילון**, שהיא פעילה במוסד לילדים כאלה בעיריית תל־אביב, טילפנה אליו וביקשה ממנו 90 הזמנות למופע הפסטיבל, הודיע לה רובין כי היא יכולה להביא את הילדים, וזו הוא יסדר להם מקומות־ישיבה. היא הביאה את הילדים, והם הוכנסו להיכל התרבות דרך כניסת־האמנים. שם פגשו, לשימחתם, את כל אמני הזמר הישראליים.

■ נשיא בורסת היהלומים, **משה שניצר**, סיפר כי לפני שבועיים, כאשר עברה הבורסה לבניינה החדש, הוא רצה שמישהו יחרוט על דלת־הזכוכית במישרדו את שמו. כאשר פנה לבעל־המלאכה התבקש לשלם עבור עבודה זו 50 אלף שקלים. שניצר נדהם מן המחיר, ולבסוף השיג בעל־מלאכה שעשה לו את אותה העבודה ב־3500 שקלים. „אני עדיין חושב שסידרו אותי. אם כך נקבעים המחירים כאן, אז לא פלא שיש לנו אינפלציה כזו!" שאלתי את בעל־המלאכה אם הוא הולך לשבץ לי יהלומים קטנים בשלט, ואפילו אם כן — גם זה לא היה עולה כל כך הרבה!"

■ מי שמרוצה ממינויו הצפוי של **אלכסנדר היינ** כשר־החוץ האמריקאי הוא הסופר **חזי כרמה**. בסיפרו שגרירות, הגיבור, ששמו **ג'ים קריק**, מבוסס על דמותו של הייג. אגב, הייג, שעזב את תפקידו כמפקד נאט"ו לפני כשנה, ערך מיפגש של מנהיגים יהודיים בבריסל, שאליו הגיעו כמה ישראליים. חזי שלח את סיפרו בשפה הצרפתית להייג, אך עדיין לא קיבל תגובה.

■ בתוכנית שאלות אישיות של גלי צה"ל סיפר הפרופסור **יהודה ויק**, המומחה להיסטוריה צבאית באוניברסיטת תל־אביב, למראיין **יעקב אגמון** שכבר 40 קצינת־השוטרות, ניצב־מישנה **נעמי שדמי**, אמרה בראיון **לאיתן דנציג**: „בנושאי חקירה מצליחה האישה במקום שהגבר לא היה מצליח. אשה יכולה להוציא מגבר כל מה שהוא לא התכוון לומר, ולאו דווקא בחקירה." לגעמי יש בת המשרה.

רוד שטייגר

השחקן האמריקאי, משחק את התפקיד הראשי בסרט „הנבחר". לצידו משחקת הישראלית אתי לוי, שחקנית תימניה המתגוררת בניו־יורק. כאשר ניגשה אליו אתי לוי וסיפרה לו שהיא מעריצה גדולה שלו וחולמת עליו בלילה, ענה לה השחקן: „אני מקווה שלא איכזבתי אותך. אך אם החלום שלך הוא על סכס, רצוי שתדעי שאני לא בכושר." שטייגר משחק בסרט בתפקיד של אב יהודי דתי.

ג'יטה מונטה

שחקנית „התיאטרון הקאמרי", גילחה את שערותיה כאשר התחילה לשחק במחזה „ינטל", שם עליה לגלם את דמותו של נער. השבוע נראתה במסיבה בתל־אביב כשהיא במצב־רוח נוגה. „אני לא עצובה במיוחד. אני רק עייפה מאוד, וקשה לי לבלות במצב כזה," אמרה. את התפקיד שהיא־מגלמת בתיאטרון, תגלם השחקנית ברברה סטרייסנד בקולנוע, בסרט שאותו גם תביים ותפיק.

■ **כרמליטה, סנגריה, זה מה שהיה חסר אצלכם בחגיגה**

היפכו את כרמליטה למשקה אישי בסגנון שלכם, לאנשים שאתם אוהבים. שתו והגישו כרמליטה סנגריה קר או חם, לבד, בזוגות, במסיבה ובכל מקום.

כרמליטה פונש
חממו את הכרמליטה בסיר עמוק. הוסיפו פלחי פרי הדר טבעי, פירות העונה וקינמון לפי הטעם.

כרמליטה קר
הוסיפו לכרמליטה קוביות קרח, פלחי לימון, או פרי הדר אחר, פלחי תפוחי עץ, וקינמון לפי הטעם.

מוקד

כרמל מזרחי

■ שנה הוא מנסה להיפטר מן המיבטא היקי שלו, ואינו מצליח. „כאשר הוזמנתי לתכון גיתה בשגרירות גרמניה בישראל, שמעתי את השגריר הגרמני **קלאוס שוץ** מדבר עברית נקייה מכל מיבטא, ושאלתי אותו כיצד הצליח לעשות זאת. אך הוא לא עזר לי, ואמר לי שאין לו נוסחת־קסם בעניין זה," סיפר הפרופסור.

■ ראש עיריית גבעתיים, **יצחק ירון**, אינו שוכח את עברו כמורה, והנהיג עכשיו לימודי השפה הערבית בבתי־הספר בגבעתיים כלימודי־חובה. הוא החליט לכרות ברית־ערים־תאומות דווקא עם מושב ערבי בארץ. כפר־קאסם וגבעתיים הן מעכשיו ערים ראומות. את הברית כרת עם ראש־המועצה של הכפר הערבי, **עבד א־רחים**. בעיקבות קשריו עם הערבים התחיל ירון ללמוד בעצמו ערבית.

■ למצב בלתי־נעים נקלע סמנכ"ל המוסד לביטוח־לאומי, **ישראל ערד**. הוא בא לפגישה בענייני קיצבאות של אלמנות במישרדי נעמת, ובאמצע הישיבה נזקק לשירותים. אחרי ששוטט רבע שעה בבניין גילה כי יש שירותים רק לנשים. הוא חזר לישיבה וסיפר על מצוקתו, ואז סיפרו לו כי מאחר ובבניין נעמת נמצאות רק נשים, בוטל חדר־השירותים לגברים, שהפך לימחסן. הסמנכ"ל טען כי זו אפלייה לרעת הגברים, והובטח לו כי בימים הקרובים יתקינו מחדש חדר־שירותים לגברים, ולוא רק למען גבר אחד העשוי להימצא בבניין.

רתת כחוקרת במישטרת מרחב דן.

■ בקבלת־פנים לשחקנית האמריקאית **מולי פיקון**, ביתו של שגריר ארצות־הברית בישראל, **סמואל זואיס**, הודלקו נרות־חנוכה. בירך עליהן בעברית טהורה הסופר האמריקאי **הרמן וק** (המרד על הקיין) הנמצא בביקור בישראל. אחרי שפיקון בירכה את המוזמנים באידיש ובאנגלית, אמר לה לואיס: „הבנתי את רוב האידיש שלך ואת כל האנגלית." השיבה לו פיקון: „אחרי כל־כך הרבה זמן בישראל, הגיע הזמן שזה יהיה להיפך."

■ בעוד שמישפחתו של ח"כ שימעון פרס נמצאת בעיצומה של ההתמודדות, מישפחתו של אחיו, **גרשון** („גיגי") **פרס**, עסוקה בענייני קולנוע. בנו של הקבלן גיגי, **עוזי פרס**, עסוק בליהוק צוות לסרטו החדש בשם האהבה הראשונה נידונה לכישלון. אחותו, **רותי**, מפיקה את הסרט, והבן־דוד של המישפחה, השחקן **יפתח קצור**, משחק תפקיד ראשי בסרט לצידה של השחקנית **גילה אלמגור**. עוזי עסוק עתה בחיפושים אחרי נערה בת 17, שתהיה דומה לגילה, כי עליה לגלם בסרט את תפקיד בתה.

■ למרות כל התלונות על המצב הכלכלי הקשה בארץ נפתחה השבוע מיסעדה יפאנית חדשה בתל־אביב. בעליה הם המיסעדן **ג'קי רוזן**, שידאג למזון, מאמן־הכדורגל **עימנואל שפר**, שהשקיע את הכסף, והארכיטקט **שלמה פרנקל**, שעיצב אותה.

ערפל בהר הבית

היתה לי בשבוע שעבר חוויה מוזרה.

איני יודע מדוע כה הרשימה אותי. אולי מפני שחשתי שיש לה משמעות סמלית כלשהי.

בשיא הקור בירושלים הציעה רחל אשתי שנעלה על הר־הזיתים ונשקיף על ירושלים החורפית מנקודת־התצפית היפה ביותר: הטרקלין של מלון אינטרקונטיננטל, המשקיף על הר־הבית.

ישבנו ליד קיר־הזכוכית הגדול, שתינו שוקו חם והסתכלנו. ערפל כבד הסתיר את העיר. היה במראה משהו רוחני, מיסתורי. כיפת־הזהב של הסלע ריחפה בערפל כעצם מטושטש, ואת כיפת־הכסף של אל־אקצה ראינו ספק בעין, ספק בדמיון.

לפתע עלתה במוחי מחשבה. ניגשתי אל הזכוכית ושיפשפתיה. ואכן — בערפל נוצר חור, ובעדו נראתה העיר בבירור.

נטלתי לידי מטלית, וניקיתי את הזכוכית כולה. מה שנראה כמו ערפל לא היה אלא מעשה של הבל, שדבק בזכוכית עצמה, מפאת ההבדל שבין הקור בחוץ והחום מבית.

מבעד לחלון נשקף הר־הבית במלוא הדרו, ומאחריו העיר המיזרחית כולה, על כיפותיה ומיגדליה. הגשם לא הסתיר אלא את מגרדי־השחקים הרחוקים, המכערים את העיר ונוטלים ממנה את זיהרה.

ואולי זה נכון לגבי הרבה דברים אחרים? אולי בעיות רבות, הנראות לנו כמעורפלות, אינן כך כלל? אולי אין צורך אלא במטלית ובשיפשוף קל, כדי שנווכח כי הערפל הוא הבל־פינו בילבד?

מיסטר בולדווין מדבר

הסידרה על אדוארד השמיני הסתיימה, למרבה הצער, (היה מעניין לראות כיצד התגונן האיש לאיטו וניהל חיים טפיליים, חסרי תכלית וערך, כחבר „חוג הסילון" הבינלאומי). לקראת הסוף נתנה לציבור הזדמנות לחוות בדיוני הפרלמנט הבריטי.

ההבדל העיקרי שבינו ובין הכנסת בלט היטב: בפרלמנט הבריטי אין דוכן־נואמים. כל חבר נואם בעומדו במקומו, כשהוא פונה לעבר היושב־ראש (האיש בעל הפיאה הנוכרית) ולעבר ספסלי הסיעה שממול.

סברתי תמיד ששיטה זו עדיפה לאין־שיעור על פני השיטה שלנו, שהועתקה מן הפרלמנטים של יבשת־אירופה.

כשאתה נואם מעל הדוכן, ומולך יושבים הח"כים בחצי־גורן עגולה (כמו אצלנו) או בשורות־שורות (כמו בבונדס־טאג הגרמני) — אתה נגרר בעל־כורחך לאווירה של אסיפת־עם. אתה נואם. אתה מרים את קולך. אתה מת־פתה להשתמש בטריקים דמגוגיים.

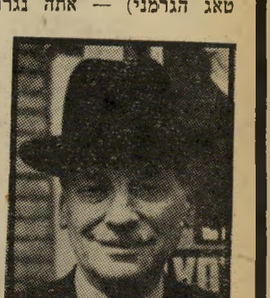

אטלי

בפרלמנט הבריטי אתה מדבר. עצם צורת־האולם וסדר־הישיבה כופים עליך סיגנון מתון יותר, מתוחכם יותר. מובן שגם תרבות־הוויכוח הבריטית, המטו־פחת במיכלולות כערך חשוב כשלעצמו, תורמת לכך תרומה נכבדה.

כשאתה עומד במקומך, אינך יכול לקרוא „נאום" מן הכתב. הדבר אסור ב־פירוש בפרלמנט הבריטי. מותר לך להיעזר רק בראשי־פרקים על גבי פיסת־נייר. האיש היחידי אשר מותר לו לקרוא נאום מן הכתב הוא שר־האוצר, כשהוא מגיש את התקציב השנתי. הדבר הוא כה חריג עד שנשיאת נוסח־הנאום, בתיבת־מתכת נעולה, הפכה טכס מיוחד.

הדבר נראה היטב בסידרה. סטאנלי בולדווין, קלמנט אטלי, וינסטון צ'רצ'יל והאחרים קמים ונושאים את דבריהם, מבלי להיעזר בנייריות, והמישפטים זורמים בשטף ורצף. הדוברים התרגלו לכך.

חברי־הכנסת מצוי, לעומת זאת, ניגש בצעדים מדודים אל דוכן־הנואמים, פורש שם את נייריותיו, מרכיב את משקפיו ומתחיל לקרוא בקול־רם. אחדים נראים כילדי בר־מיצווה, המדקלמים את דיקלומם („לאמא ולאבא היקרים, שגידלו אותי במסירות...") אחרים קוראים בקול חדגוני, כשהם טועים מדי פעם במילה („אני מאמין שבמיקלחת... אהה... סליחה... אני מאמין שבקלחת המאר־רעות..."), מבלי להרים את מבטם מן הנייר, כשהם מפיצים סביבם ענן כבד של שיעמום, גם כשהם אומרים דיברי־טעם.

מובן שבתנאים אלה אין אף יומרה של נסיון לשיכנוע הדדי. הוויכוח מתנוון ומתפרק למונולוגים. הנאום, שהוכן מבעוד־יום מראש, אינו יכול להשיב על דבריו של השר, שפתח את הדיון, ולא כל שכן על דיברי המשתתפים הקודמים בוויכוח. אין קח־ותן.

הח"כ נכנס לאולם־המליאה שעה קלה לפני שמגיע תורו לנאום, נושא את דברו לאולם הריק ולפרוטוקול, ונוטש את האולם באמצה של הקלה, כדי לקשקש עם עיתונאים במיזנון.

(הוויכוחים המעניינים ביותר במליאת־הכנסת הם אותם שאינם זוכים בשום סיקור. זה קורה כאשר נדונה הצעת־חוק בעלת תוכן מישפטי. בדרך־כלל נוכחים אז באולם רק שישה־שמונה ח"כים, המעוניינים בנושא והבקיאים בו, אין הם קוראים נאומים מן הכתב. הם מתווכחים איש עם רעהו, ואז מתפתח ויכוח אמיתי. שאר הח"כים יושבים במיזנון, מחליפים רכילות מיפלגתית וממתינים לצילצול, הקורא להם להצבעה.)

כאשר חזרתי לכנסת בקדנציה הנוכחית, נדרתי לעצמי שלעולם לא אקרא אף נאום אחד מן הכתב. עד כה קיימתי את הנדר. לפעמים אני עולה על הדוכן מבלי שתהיה בידי פיסת־נייר. לפעמים אני רושם לעצמי כמה ראשי־פרקים, תוך האזנה לדיברי השר והמשתתפים בדיון. בעניינים מישפטיים, אני לוקח איתי את גליון

הערותיו של יועצי המישפטי, יוסי ברד, הממלא עתה את התפקיד שמילא אמנון זיכרוני בכנסת השישית והשביעית.

הדבר מאפשר לי להסתכל בעיני הנוכחים, לראות את תגובותיהם, לנסות לשכנע אותם, להתאים את דברי לאווירה השוררת באותה עת באולם.

כאשר הטפתי בעבר לרפורמה אשר תשנה מן היסוד את סידרי הכנסת ושתחייב את החברים לדבר מן המקום, מבלי להיעזר בנאומים כתובים, מצאתי שותף לדיעה זו במנחם בגין. איני יודע מה דעתו עתה.

האם אפשר לתאר את בולדווין עולה על דוכן־הנואמים של הכנסת ומדבר על התפטרות המלך באותו הסיגנון השקט והמדוד, כפי שדיבר במציאות ובסידרה? או את אטלי משיב בצורה המכובדת? או את צ'רצ'יל מביע את דעתו בשניים־שלושה מישפטים?

כדור־שלג קטן

ספקן יכול לשאול, למיקרא הקטע הקודם: לשם מה כל המאמץ? הרי במילא לא תשנה את „חסי־הכוחות בכנסת! מה הטעם בנסיון לשכנע כמה ח"כים, אם יצביעו לאחר־מכך בניגוד לדעתם?

(הספקן יכול היה לצטט כאן את דבריו של חבר־הפרלמנט הבריטי, שאמר לפני כמאתיים שנה: „שמעתי בפרלמנט אלפי נאומים. היו ביניהם נאומים טובים רבים, ואף כמה נאומים מבריקים. אך מעולם לא שמעתי נאום ששינה את הצבעתו אף של איש אחד בפרלמנט.")

אלא שהדברים אינם בדיוק כך.

נכון הוא שסיעה קטנה יכולה רק לעיתים נדירות מאוד להעביר בפרלמנט הצעת־חוק חשובה, כפי ששתה סיעת התחייה בפרשת הוק־ירושלים. לשם כך דרושות נסיבות מייוחדות מאוד.

אך סיעה קטנה יכולה להשפיע בצורה עקיפה ועמוקה הרבה יותר. היא עושה זאת על־ידי העלאת מחשבה חדשה, ועל־ידי החזרת עליה שוב ושוב. אם המחשבה הגיונית וסבירה, יש סיכוי שתתקבל בהדרגה על דעת הרבים. חברי סיעה גדולה, שלא היו מעזים להעלות מחשבה כזאת בעצמם, מפני היותה (ככל מחשבה חדשה וחריגה) בלתי־מקובלת, יצטרפו אליה בהדרגה, כאשר הם מרגישים כי הציבור מתחיל לקבלה. לבסוף, כאשר המחשבה זוכה בהצבעה של הרוב, אחרי גילגולים רבים, נשכח היוזם לעיתים קרובות. אך אם העניין חשוב לו, יסתפק בידיעה שהוא גלגל את כדור־השלג הקטן, שהפך לכדור־ענק.

אני מרגיש כך, לאחרונה, כאשר אני שומע נאומים נלהבים בזכות הצורך לקצץ את תקציב־הביטחון.

לפני כמה שבועות דיברתי במיסגרת דיון כלכלי. האולם היה כימעט ריק. ניצלתי את השקט, ואת נוכחותם של כמה אישים חשובים (ביניהם שר־האוצר) כדי להשמיע רעיון אפיקורסי: שיש צורך בשינוי דראסטי של מיבנה תקציב־הביטחון, וגם בגיבוש דוקטרינה ביט־חונית חדשה. עיקר המחשבה: אחרי שהצבא הערבי החשוב ביותר (המצרי) פרש מן המערכה, ואחרי שהצבא הערבי המסוכן השני (העיראקי) הוצא מן המערכה לזמן ממושך ביגלל המילחמה בגבול איראן, לא יתכן להעמיד פנים כאילו לא חל שינוי במצב האיסטראטגי של ישראל ובצורכי־הביטחון שלה.

הדברים נשמעו כספונטאניים, אך הכינותי אותם בקפדנות, אחרי התייעצות עם מומחים אחדים, וביניהם האלוף (מיל') מתי פלד.

בשעה שדיברתי הסתכלתי בעיניהם של ייגאל הורביץ, ייגאל ידין והאחרים שנכחו, והיה נדמה לי כי יש תגובה.

למחרת היום דיבר הורביץ, בהשיבו על הצעת אי־אימון שהוגשה על רקע כלכלי, ולהפתעת רבים דיבר על תקציב־הביטחון במילים תקיפות שלא השתמש בהן עד כה. כעבור ימים הופיע בראיון טלוויזיוני, וחזר כימעט מילולית על דברי.

בינתיים כבר חזרתי על הדברים בכנסת חצי תריסר פעמים, גם באוזני מנחם בגין. אחרים קיבלו אומץ והחלו מדברים בשפה דומה. קראתי השבוע כי קבוצת־פרופסורים הגישה לעזר וייצמן תזכיר על הצורך לבנות תקציב־ביטחון שונה לגמרי, תוך לקיחת המציאות הגר־עינית בחשבון. וכן הלאה. הדברים מתגלגלים, ויכולה להיות להם תוצאה פוליטית וכלכלית מרחיקה־לכת.

מדוע לא הועלתה מחשבה זו לראשונה על־ידי איש־המערך? מפני שהמערך חושש מפני תדמית „ונית", רחמנא־ליצלן, ופוחד שמא ינוצל הדבר על־ידי בגין ואנשיו כהוכחה לכך שהוא עומד למכור שיטחי־מולדת לאוייב. מדוע לא פתח הורביץ עצמו בוויכוח זה? מפני שהוא נץ בין נצים, ועיניי־הביטחון הם מקודשים לאנשיו. היה צורך בגוי־של־שבת, חופשי מן הכבלים (או מכותונת־הכפייה) של מיפלגה גדולה, כדי לגלגל את הכדור.

וזוהי, בסופו של דבר, ההצדקה האמיתית לקיומן של סיעות קטנות — מימין ומשמאל, דתיות וחילוניות. במציאות הפרלמנטרית שלנו, רק הן יכולות לזרוק לחלל מחשבות חדשות, שהן בהכרח חריגות, בלתי־מקובלות ובלתי־פופולריות בשלב הראשון. אם יש להן השקפה עיקבית, אומץ־לב וכושר פרלמנטרי, הן יכולות לחולל לא פעם גיסים.

ח"כ אברהם שטרן

ישבתי באולם הכנסת, שהיה כימעט־ריק, והקשבתי לנאום של ח"כ דויד שטרן על ענייני הבנייה להשכרה. שטרן קרא את דבריו מן הכתב, בקול חדגוני. מחשבתי נדדה.

לנגד עיניי־רוחי הופיעו פניו של אברהם, אחיו של דויד שטרן, שהיה ידוע יותר בכינוי־המחתרת שלו, יאיר. לכל הדיעות היה דמי־יון חיצוני רב מאוד בין תווי־הפנים של השניים, אף שהם היו אנשים שונים למדי.

דויד שטרן

ולפתע מחשבה: מה היה קורה אלמלא רצחו הבריטים את יאיר, אילו נשאר בחיים כמו תלמידיו־שותפיו — יצחק שמיר, נתן ילין־מור וישראל אלדד?

אילו חי, היה אברהם שטרן כיום בן 73. האם היה נכנס לכנסת, מבלה שם כמה תקופות־כהונה והופך אט־אט עסקן מיפלגתי חי־וור? האם היה נשאר „פו־רש" כמו ילין־מור (שמאלי או ימני) ונחשב בעיני הרבים בזילזול־מה כ„טיפוס יוצא־דופן"? ואולי היה הופך, כמו אחיו, קבלן מצליח ואיש־עסקים בבורסה?

ושותפו־יריבו, דויד רזיאל? לפני 25 שנים בדיוק הובאו עצמותיו מעיראק, שם נהרג בשליחות שאליה יצא לבקשת האינטליג'נס הבריטי. אילו חי, היה כיום בן 70 — מבוגר רק בשלוש שנים ממנחם בגין. מה היה עושה כיום במדינת־ישראל? האם היה זוכה, אחרי עמל ואינטריגות, בתפקיד שר־התיקשורת? ואולי היה יושב בקרן־זוויות, ממורמר וחצי־נשכח, והיה כותב ספרי־זיכרונות? האם היו מזכים אותו, פעם בשנה־שנתיים, בהש־תתפות בוויכוח טלוויזיוני על ימים שהיו, או — פיסגת החלומות — היו מביאים אותו לתוכניתו של מני פאר כדי שיספר לקהל לועס־מסטיק על קוריוזים מחיי ה־מחתרת?

אין מקום לגיבורים במדינת־ישראל, זוהי מדינה המגמדת את יושביה. היא משופעת במיטות־סדום — הכנסת, הטלוויזיה, המיפלגות — המקצצות את גפיהם (וגם את ראשיהם) של אנשים שהם גדולים מדי למידי־תיהן.

אולי מוטב שהם מתו כולם בשיאם, או זמן קצר לאחר מכן — רזיאל ושטרן, יצחק שדה וחיים וייצמן, וגם זאב ז'בוטינסקי. איש מהם לא היה מתאים למדינת־ישראל.

באחד האדם

אין מזים הולמות לגינוי התנהגותה של ועדת־הכנסת במהלך טיפולה בפרשת חסינותו של השר אהרון אבו־חצירא.

אין תמיהה בדבר. היא נובעת ממהותה של ועדה זו.

מכל ועדות־הכנסת, זוהי הוועדה ה„פוליטית" ביותר. אין היא עוסקת בחוקים ובעניינים מדיניים, אלא בסדרים הפנימיים של המוסד הפרלמנטרי עצמו. אלה אינם כפופים לשום נורמות של הגיון וצדק, אלא נקבעים על פי קונויות בין המיפלגות, אינטרסים מיפלגתיים גסים והכלל של „כל דאלים גבר."

המיפלגות הגדוֹלות שולחות לוועדה זו את הסכינאים שלהן. כך זה היה בכנסות שבהן שלטה מפא"י, כך בקואליציה השונים, וכך זה עתה, על אחת כמה וכמה, בימי שיטת הליכוד (אם אפשר לקרוא לזה שיטה).

את הרמה המוסרית והאינטלקטואלית של ועדת־הכנסת הנוכחית אפשר לשפוט על פי שני עמודי־התווך שלה — האחד הוגה־דעות והשני איש־אשכולות. כוונתי לח"כ חיים קורפו (חרות) ולח"כ יהודה בן־מאיר (המפד"ל).

אמנם, בראש הוועדה עומד יקה הגון בשם משה מרון, אך השפעתו על הוועדה קרובה לאפס. מול קורפו־בן־מאיר, ואחיהם התאומים במערך, אין מקום לאנשים עדיני־נפש. קשה לתאר את סיגנון־הדיבור בוועדה זו, כשאין בה עיתונאים ומצלמות־הטלוויזיה. היא דומה לשוק פוליטי. איש משסע את דברי רעהו, עלבונות והשמצות הדדיות מתעופפות מעל לשולחן, וגסות־הרוח שולטת בכיפה.

כשוועדה כזאת מתיימרת למזא תפקיד שיפוטי, הרי זה מעורר גיחוך. בית־דין־שדה בימי סטאלין, או בית־המישפט השופט עתה את „כנופיית־הארבעה" בסין יכלו לשמש דוגמה לעשיית צדק וישר בהשוואה לוועדה זו.

■ ■ ■

חזרה הכיתית להצגה הנוכחית נערכה בשבועות האחרונים סביב הפרשה הקטנה של ח"כ סעדיה מרציאנו. כדאי להזכיר את הדברים, כדוגמה, למרות שאני מעורב בעניין אישית.

היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, הוזמן על־ידי הוועדה לחוות את דעתו על הבעיות המישפטיות שהיו כרוכות באותו עניין אומלל. הוא מסר מיסמך אובייקטיבי, מנומק ומפורט. לרוע המזל, סתר מיסמך זה את האינטרסים של קורפו ובן־מאיר, שהחליטו להעניק למרציאנו פרס כספי מאסיבי תמורת בגידתו הצינית בש"י ותמיכתו בהמשך כהונת הכנסת הנוכחית.

חברי־הוועדה התייחסו אל חוות־דעתו של היועץ — פרי המוח המישפטי המקובץ של מישרדו — כאילו היתה נייר עטיפה של סנדוויץ. כל מישפטון־מתחיל בה מתח ביקורת קטלנית על נימוקיו המישפטיים של הפרופסור. לבסוף התעלמו מהם כליל.

גם אז הושמעה הקריאה ש„דופקים את המארוקאים", ונרמז כי יש כאן עניין עדתי, וכי היועץ המישפטי מייצג בעצם את האינטרסים של המימסד האשכנזי. כשיש צורך לחפות על מעשה־נבלה, כל נימוק כשר.

בסופו של דבר קבע ראש־הקואליציה מה צודק ומה לא, ואנשי־הקואליציה בוועדה עמדו דום והרימו את ידיהם על פי פקודתו.

(לפני כמה חודשים הציעה לי אחת הסיעות להצטרף לוועדת־הכנסת. אותה סיעה היתה מעוניינת במקום בוועדה אחרת, שבה מייוצגת של"י, וביקשה שנתחלף. כאשר הובא הדבר לידיעת קורפו, הטיל על כך וטו מוחלט. הוא סבר, בצדק, שכניסת איש כמוני לוועדה זו תקלקל את האידיליה הפרוועה השוררת בה.)

זוהי הוועדה שקיבלה על עצמה לטפל בחסינות של אבו־חצירא.

■ ■ ■

לשני סוגים של חסינות.

הסוג האחד נובע מן הסעיף הראשון של חוק חסינות חברי־הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א — 1951, „והוא קובע כי „חבר־כנסת לא ייעשה באחריות פלילית או אזרחית... בשל מעשה שעשה — בכנסת או מחוצה לה — במילוי תפקידו או למען מילוי תפקידו כחבר־הכנסת."

זוהי חסינות מוחלטת. אי־אפשר להסיר אותה, וגם חבר־הכנסת עצמו אינו יכול לבקש להסירה.

סעיף זה חיוני לחלוטין, אם רוצים לשמור על הדמוקרטיה במדינה כמו ישראל.

אין הוא מקנה חסינות רק לדברים הנאמרים על־ידי חבר־הכנסת במישכן הכנסת, כנהוג בכמה ארצות. הוא מקנה חסינות לכל מעשה שנעשה במילוי התפקיד — פגישה עם גורמים זרים, הפצת מידע בעל חשיבות ציבורית, הפגנה פוליטית מסוג זה או אחר, ועוד.

זהו נכס פרלמנטרי שאין ערוך לו. הוא חושג תודות למאבקם של חברי הכנסת הראשונה, ובראש תנועת־החרות. הם לא האמינו לשילטון, אשר בראשו עמד אז דויד בן־גוריון, וסברו שהוא מסוגל לכל מעשה פסול כדי לפגוע ביריביו.

מאז היו עליות וירידות בחוסן הדמוקרטי של ממשלות ישראל. אך רק פתי יאמין כי הסכנות חלפו. הדמוקרטיה הישראלית היא עדיין צמח ערין, והסכנה של עליית שילטון רודני לא נמוגה. יתכן שהיא ממשית כיום יותר מאשר ב־1951.

(יכול מישהו לטעון שאם יקום בישראל שילטון דיקטטורי, הוא במילא יפר את כל החוקים, וגם את חוק־החסינות. אך אין זה נימוק להסרת מיכשולים, רופפים ככל שיהיו, בדרך לעלייתה של רודנות.)

החסינות המוחלטת הזאת דרושה.

אך השאלה היא מה טיבה של החסינות השניה, שאינה נוגעת למילוי תפקידו של חבר־כנסת.

אין חבר־כנסת יכול לרצוח, לשדוד, לאנוס, למעול ולקחת שוחד „במילוי תפקידו". כאשר

השרים אבו־חצירא ובורג: חסינות

הוא נוהג כך, הוא דומה לכך אזרח אחר.

מהו מקומה של החסינות במיקרה כזה?

על כך נותן הסעיף 4 תשובה ברורה לחלוטין. וזו לשונו:

„(א) חבר־הכנסת לא יובא לדין פלילי בשל אשמה על עבירה שנעשתה בזמן היותו חבר־הכנסת או לפני שהיה לחבר־הכנסת, אלא לאחר שניטלה ממנו החסינות לגבי האשמה הנידונה.

„(ב) חבר־הכנסת, שניטלה ממנו החסינות לגבי אשמה מסויימת, דינו, באותה אשמה, כדין כל אדם."

אם דינו של חבר־כנסת נאשם הוא כדין „כל אדם" — מהו תפקידה של ועדת־הכנסת? מדוע בכלל ניתנה לו חסינות, שיש להסירה כדי להעמידו למישפט?

סעיף זה מקורו באותו אי־אמון שרחשו חברי־הכנסת, ובראשם חברי־חרות, לממשלה ולשליחיה.

הם אמרו לעצמם: אם הממשלה תהיה תלוויה בקול אחד או שניים בהצבעה מכרעת, מה יפריע לה להורות לשוטרים לעצור את מכוניותיהם של ח"כים יריבים בדרך מתל־אביב לירושלים, ביגלל עבירות־תנועה מפורקות? מה יפריע לה לפתוח נגדם בהליכים מישפטיים ולכלוא אותם לכמה ימים, עד עבור זעם? מה יפריע לה לאיים על חברי־כנסת בכל מיני אישומים, כדי להפחידם?

רק על רקע זה נולדה החסינות של הסעיף 4. נובע מכך שיש לוועדת־הכנסת תפקיד אחד בילבד במיקרה כזה: לוודא כי היועץ המישפטי לממשלה לא חתם על כתב־האישום מתוך מניעים פסולים, כדי לשרת אינטרסים פוליטיים של הממשלה, ושאין הופכים לעבירה רגילה מעשה שנעשה על־ידי ח"כ „במילוי תפקידו".

העובדה המכרעת בפרשת אבו־חצירא היא שאיש לא טען כלל כי חשד כזה קיים במיקרה זה.

מכאן שכל הטיפול של ועדת־הכנסת הוא בגדר שערוריה מתמשכת. לא היועץ המישפטי משרת כאן מניעים פסולים, אלא ועדת־הכנסת עצמה.

■ ■ ■

השמעה הטענה כי עד־המדינה בתיק זה פעל מתוך שיקולים פוליטיים, כאיש־סיעה הרוצה לפגוע בחבר־סיעתו.

הטענה אינה משכנעת. אך נניח לרגע שאכן יש לה רגליים. האם זה יכול לשמש נימוק לאי־הסרת החסינות? **מה פתאום?**

בדיקת אמינותו של עד היא תפקיד מובהק — ואולי תפקידו העיקרי — של השופט. כל עוד לא נטען כי השילטון הוא שהסית את העד להעיד עדות־שקר, נוסח איבל, אין לוועדת־הכנסת כל עניין בכך.

השאלות העומדות לפניה הן: האם היועץ המישפטי פועל בתום־לב? האם „כל אדם" היה מועמד לדין בנסיבות אלה, או שיש כאן הפלייה לרעתו של חבר־הכנסת?

אלמלא היה אהרון אבו־חצירא שר, והיה ממשיך לכהן כראש עיריית־רמלה, היה מועמד לדיון מזמן בנסיבות אלה. היה די בהתימתו של פרקליט־המחוז על כתב־האישום, כדי להפכו לנאשם. הכל היו מסכימים כי השופט, והוא לבדו, צריך להחליט אם עד־המדינה דובר אמת או לא.

אם כן, אין ועדת־הכנסת משמשת כאן כמכשיר כדי לחגן על חבר־כנסת (בדרך כלל אופוזיציוני) מפני התנכלות של השילטון, אלא להיפך — היא משמשת כדי לחגן על חבר־כנסת (וזה במיקרה קואליציוני, חבר הממשלה) מפני התהליכים הרגילים של המישפט.

הוועדה הפכה את כל עיקרון החסינות לחוכא ואיטלולא.

■ ■ ■

ברי היועדה טענו שהם „מזועזעים" מדרכי החקירה של המישטרה. משום כך היה, לדעתם, צורך בבירור יסודי בוועדת־הכנסת.

טענה זו היא כה מופרכת, עד שהיא גובלת בחוצפה.

בנימין זיגל חקר את המעורבים בפרשה זו כשם שנחקרו המעורבים בפרשת אשר ידלין, מי שהיה המועמד לתפקיד נגיד בנק־ישראל, ובפרשת השר המנוח אברהם עופר, ובפרשת ראש־הממשלה יצחק רבין. אנשי הליכוד והמפד"ל לא התלוננו אז.

יש ועדה בכנסת האחראית לפיקוח על המישטרה. זוהי ועדת־הפנים. אין לוועדת־הכנסת שום נגיעה לעניין.

אם דרכי־החקירה ו/או דרכי־הפירסום של המישטרה הן פסולות, הן פסולות בכל מיקרה, ולא רק במיקרהו של חבר־כנסת, שדינו „כדין כל אדם". או שמא רוצה ועדת־הכנסת להגיד כי הדרכים האלה טובות לכל אדם, אך פסולות לגבי חבר־כנסת?

■ ■ ■

שר אבו־חצירא, שותפיו ופרקליטו ניצלו את ועדת־הכנסת לשם מטרה שהיא זרה לגמרי לחוק־החסינות. הם ביימו שם „מישפט זוטא", שנועד ליצור אווירה נוחה להם לפני היפתח המישפט האמיתי.

היה זה תרגיל־ענק ביחסי־ציבור, הגובל בביזיון בית־המישפט (שהרי רק ביגלל עניין החסינות לא הוגש כתב־האישום לבית־המישפט במועדו, דבר שהיה הופך את הפרשה „סוב יודיצה"). הוא נועד להשחיר את החוקרים והתובעים שעסקו בפרשה זו, לפני שהעניין הגיע לשופט.

חברי־הוועדה שיתפו פעולה עם מגמה זו כדי לעזור לחבר, או כדי למצוא חן בעיני הממשלה, או — ברובם — כדי לפחוט מן הפרשה את מירב הפירסומת האישית.

בסך הכל — מישחק עכור, ציני ונפסד, בעיטה גסה נוספת בגופה הפגוע של הדמוקרטיה הפרלמנטרית שלנו.

■ ■ ■

אכן, הסכנה האמיתית הטמונה במישחק זה היא בהכפשת עיקרון החסינות.

החסינות אינה יכולה להיות פופולרית בקרב אנשים בורים, הרואים רק את התופעות המרגיזות של ניצולה לרעה, ושאינם יכולים לתפוס את חשיבותה כמחסום מפני רודנות.

לכן יש להזהיר בכל לשון של אזהרה: הבה נבחין בין העיקר והטפל!

החסינות היא חיונית. גם כשהיא מנוצלת לרעה. גם כשהיא משמשת כסות לאנשים המבקשים למנוע הסגרתם לצרפת, או העמדתם לדין, או שלילתם לכלא.

התעלולים של ועדת־הכנסת אינם משנים דבר לגבי מהותו של העיקרון.

אל נשפוך את התינוק יחד עם המים העכורים של ועדת־הכנסת!

תשקיף

נאמן שגריר

בוואשינגטון?

למרות הכחשותיו של שר־החוץ, יצחק שמיר, הוא עומד להחזיר לארץ את שגריר ישראל בוואשינגטון, אפרים („אפי") עברון.

נראה שאת מקומו של עברון יתפוס מנכ"ל משרד־האוצר, הד"ר יעקוב נאמן, אם יוכשל המינוי של נאמן לבית־המישפט־העליון.

הדלפת בלומנטל

באה מפרס

יושב־ראש מיפלגת־העבודה, ח"כ שימעון פרס, היה זה שהדליף את הידיעה על האפשרות שמנכ"ל כור, נפתלי בלומנטל, ייבחר לתפקיד שר־האוצר בממשלתו של פרס.

בין פרס ובין מי שנחשב כמועמד לתפקיד, מנכ"ל „בנק הפועלים", יעקוב ווינסון, נוצרו חיכוכי־דעות, כשיחה שהיתה ביניהם בשבוע שעבר.

הרעיון למנות את בלומנטל, הידוע כמקורב ללוינסון, בא כמחווה ללוינסון.

אם ימונה בלומנטל כשר בממשלת פרס, יקבל עמירם סיוון, מנכ"ל משרד־האוצר לשעבר, וכיום יושב־ראש מועצת המנהלים של „תיעוש", את הנהלת „כור". גם סיוון נחשב כאחד מנאמניו של ווינסון.

חשש מפני

שריפת מטוס

חוגים ביטחוניים חוששים מפני צעד קיצוני של עובדי אל־על.

כין השאר עלה החשש שמא יתפתה עובד, במיקרה של שביתה כללית בעיקבות פיטורין, לשרוף מטוס „בואינג" של „אל־על" על המסלול, כדי להפחיד על־ידי כך חברות־תעופה זרות לבוא לישראל ולסגור כך את כל הקשר האווירי מישראל וממנה.

בינתיים כבר הוכן חיל־האוויר לאפשרות ששדה־התעופה הצבאי ברמת־דויד יתפעל כנמל האוויר הראשי של ישראל.

מוסים לשכנע

את רבין לפרוש

כמה אישים במטהו של ח"כ יצחק רבין מנסים להשפיע על ראש־הממשלה־לשעבר לפרוש ממיפלגת־העבודה ולהקים רשימה נפרדת לכנסת.

גורמים, ובראשם ראש מטהו של רבין, מיכה גולדמן, הכינו תוכניות־פרישה מפורטות, אולם רבין דחה הצעות אלה.

המבקר יעביר

למישטרה

עתה כבר ברור לגמרי שמבקר־המדינה, הד"ר ארנסט נבנצל, יעביר למישטרה את החומר שקיבל מהמנכ"ל המודח של חברת החשמל, יוסף טוליפמן, ואת החומר שעומד להעביר אליו יושב־ראש מועצת־המנהלים של החברה, דויד שיפמן.

על פי מענותיו של טוליפמן יש חשד לשחיתויות ולקבלת שוחד בחיקף ניכר, בכך הנוגע למתן זכיונות להובלת הפחם לארץ.

חופסק

הקמת המזח?

מומחים בחברת־החשמל דורשים להפסיק לבנות את המזח לפריקת פחם בים הפתוח בחדרה, למרות שעד כה הושקעו בהקמה יותר מ־50 מיליוני דולרים.

בעיקבות האסון שאירע בשבוע שעבר לדוברה, נזכרו הכל באזהרותיו של מי שהיה מנכ"ל משרד־האנרגיה, יוסף ורדי, שטען שלפחות סערה אחת בשנה תמנע פריקת הפחם בים הפתוח ותגרום לאסונות.

עתה דורשים מומחים בחברת החשמל לבדוק מחדש את האפשרות לפריקת פחם רטוב בנמל חיפה.

חקירה סביב

איל־כספים

חוגים פיננסיים, שבראשם עומד אחד ממנהלי הבנקים הגדולים בארץ, עומדים עתה בפני חקירה כלכלית וכללית סביב איל־כספים שהפך הכוכב החדש בשדה הכלכלה הישראלית.

אחד מעורכי־הדין הגדולים בישראל נפגש בשבוע שעבר בפאריס עם מנהל בנק גדוש, זדן עימו בדרכי החקירה.

פשיטת־רגל

בשיכון

שר־השיכון, דויד לוי, יצטרף בקרוב לשרשרת הכישלונות של הממשלה.

לוי הודיע כי בשנת הכספים 81—80, המסתיימת בעוד שלושה חודשים, הוא יבנה 12 אלף יחידות־דיור.

עד היום נחתמו חוזים על התחלות־בנייה רק לגבי 400 יחידות־דיור.

בורג מתרים

בפנמה

שר־האנים, הד"ר יוסף בורג, עומד לצאת לפנמה, כדי לפתוח שם במסע־התרמות עבור „בית התנ"ך" המתוכנן להיבנות בירושלים.

אילת נגד

„ארקיע"

גורמי־ציבור באילת מתכננים מסע ציבורי נגד חברת „ארקיע", שיכלול בתוכו כך הנראה את החרמת החברה על־ידי תושבי אילת.

התושבים מתמרמרים על־כך שלאחרונה העלתה החברה את מחיר כרטיס־הטיסה לאלף שקל. תושבי אילת עצמם משלמים אמנם מחיר מוזל, אך הם טוענים שהמחיר היקר למי שאינם אילתיים פוגע בהתפתחות העיר, ובולם את התיירות הפנימית לאילת.

הורביץ לא יחזור

שר־האוצר, ייגאל הורביץ, החליט שלא לחזור, כאשר יפרוש מהממשלה, לניהול העסקים הפרטיים שלו, שאותם עזב כשהצטרף לממשלה.

הורביץ יניח את ניהול עסקיו לבניו, ויחפש לעצמו פרוייקטים חדשים לגמרי.

מודעי נחלש

גם אם לא תאשר הממשלה את התפטרותו של יצחק מודעי מתפקיד שר־התקשורת, לא יעסוק מודעי עוד בענייני מישרד זה.

מעמדו של מודעי במיפלגתו, המיפלגה הליברלית, נחלש לאחרונה, בעוד שיריבו, שר־התעשייה גידעון פת, התחזק. מודעי החליט להקדיש זמן רב יותר לעבודה פנים־מיפלגתית.

„קרנית"

תימכר

מיפעל בגדי העור „קרנית" במיגדל־העמק עומד להימכר.

לפני חודשים אחדים קנתה את קרנית החברה ההסתדרותית תיעוש, אולם ראשי חברה זו הגיעו למסקנה שאין עתיד למיפעל, והם מחפשים עתה קונים.

גל פרישות

ב„אל־על"

ללא קשר עם פיטורי יותר מ־400 עובדים באל־על, התארגנו יותר מ־100 אנשי צוות־אוויר להתפטרות, ביוזמתם שלהם.

עובדים רבים מוענים כי כיום הם יכולים להתפטר ולקבל את הפיצויים המוגדלים, בעוד שאין כל ביטחון שבעוד כמה חודשים יציעו להם פיצויים כאלה.

ב„אל־על" רווחו שמועות כי משכורת חודש דצמבר לא תשולם בזמן.

מישפט חוזר בעניין

ראשי־העיריות?

עד היום השישי השבוע יש אפשרות לדרוש כי עתירת ראשי־העיריות של חברון וחלחול תישמע מחדש, לפני הרכב של חמישה שופטים של בית־המישפט העליון.

המישפחות עדיין דנות באפשרות זו, תוך שקילת הסיכויים אצל הרכב מוגדל.

אחד הנימוקים נגד: העניין עומד לעלות באו"ם ועתירה נוספת עשויה לתת בידי הנציג הישראלי את האפשרות לטעון כי העניין עדיין תלוי ועומד בבית־המישפט.

יוחלפו השוטרות

הגוררות

מישטרת מחוז־תל־אביב עומדת להוציא נהלים לפיהם תשמשנה שוטרות כמלוות למכוניות הגוררות כלי־רכב החונים בחנייה אסורה, רק משך שבועיים ואז תוחלפנה.

השוטרות הנוסעות עם מכוניות־הגרר האזרחיות חייבות לאשר כל גרירת רכב.

בעיקבות מיקרים רבים של גרירת־רכב בניגוד להוראות, ממקומות שלא היה צורך לגרור אותם, נפוצו שמועות על יחסים שנוצרו בין השוטרות לבין הגוררים. כדי לחימנע משמועות אלה, הוחלט על תחלופת השוטרות.

ביקורת על הבנקים

המפקח על הבנקים עומד לפתוח במיבצע־ביקורת על השירות אותו נותנים סניפי הבנקים השונים.

צוות־פיקוח מיוחד יבקר בסניפים ויבדקו את משך העמידה בתור, תקן עובדי הסניפים ויחס העובדים ללקוחות.

במדינה

העם

שני דגלים

וייצמן התנגד לקיצוץ והתפטר. בגין מתנגד לקיצוץ — וחורבין עשוי להתפטר

אחת התכונות המוזרות ביותר של הישראלי המצוי היא סירובו המוחלט להכיר בעובדה שיש קשר בין ענייני־החוץ־והביטחון ובין מצבו הכלכלי והחברתי. במוחו הם שוכנים בשתי מגירות שונות, שאין מחוברות. כשנפתחת האחת, נסגרת השנייה אוטומטית.

לא פעם דובר על „שני דגלים" — כאילו אלה הם ענייגים נפרדים.

במשך שנים הטיפה תנועת־החרות, בעודה באופוזיציה, בעוז ובעונה אחת לצימצום דרסטי של תקציב־המדינה ולניהול מדיניות מילחמתית, שחייבה הגדלה ניכרת של צה"ל ושל ציודו. מנחם בגין ואנשיו לא ראו בכך מעולם סתירה.

האופוזיציה הנוכחית הלכה אף היא בדרך זו. שימעון פרס צעק חמס נגד המגמה לקצץ את תקציב־הביטחון, והצביע בעד חוק ירושלים.

כל פוליטיקאי מיקצועי בישראל יודע שקיצוץ התקציב הוא ענייין פופולרי — אך שהגדלת תקציב־הביטחון הוא פופולרי עוד יותר.

אולם הסכום המוקדש עתה לביטחון — 30 מיליארד שקל בתקציב המעודכן של השנה — שווה לכל שאר סעיפי־התקציב של המדינה, המוקדשים לכלכלה, לרווחה ולשרותים (מלבד תשלום חובות). קיצוץ של עשרה אחוז בתקציב הביטחון היה מאפשר, בתיאוריה, להגדיל בעשרה אחוזים את כל תקציבי הברי־אות, החינוך, הסוב־סידיות והפעולות הכלכליות של הממשלה.

הגרילה של אריק. אחד הראשונים שהעז להעלות את הדרישה לקיצוץ תקציב־הביטחון היה דווקא אריאל („אריק") שרון, במיסגרת מילחמת־הגרילה ארוכת־השנים שלו בהנהגת צה"ל, שלא רצתה בו. שרון, שהוא בלי ספק מומחה לענייני ביטחון, לא היסס לדבר על קיצוצים בעלי ממדים אדירים.

לפני כמה חודשים החלה להישמע בכנסת הדרישה להתאים את התקציב הביטחוני למצב הביטחוני החדש של ישראל, שנוצר בעיקבות הסכם־השלום עם מצריים ומילחמת עיראק־איראן (ראה יומן אישי).

תביעה זו, המשותפת עתה לרבים מאנשי הכלכלה והביטחון, אינה מסתפקת בקיצוץ אוטומטי. בעליה טוענים כי המצב החדש דורש עיצוב דוקטרינה ביטחונית חדשה. תקציב־הביטחון צריך לנבוע מדוקטרינה חדשה זו, והוא יוכל להיות קטן בהרבה מן המוצע כיום.

הנץ הפך יונה. הדיבורים הגלויים בכנסת, והגלויים עוד יותר מאחרי הקלעים בצמרת הממשל, הפיחו אומץ בייגאל הורביץ. הנץ של רפ"י הפך יונה של תקציב־הביטחון.

לפני שנה פרץ ריב בין הורביץ ובין עוזר וייצמן, אז שר־הביטחון, על קיצוצים מתונים בתקציב־הביטחון. וייצמן נימק את פרישתו מהממשלה באי־הסכמתו לקיצוצים.

עתה, בעומדו מול סכנה של התמוטטות כוללת בעלת ממדי־אסון, תובע הורביץ קיצוצים הרבה יותר גדולים. אף הפעם אין עומד מולו וייצמן, אלא שר־הביטחון מנחם בגין. לבגין, שהתמצאותו בענייני־ביטחון היא אפסית, אין ברירה אלא לקבל את דעתו של הרמטכ"ל רפאל („רפול") איתן, המתנגד לקיצוץ.

יש להניח שכל זה היה ברור מראש להורביץ. כאשר פתח הממשל שבוע בהתמודדות, הוא הסתכן ביודעין במשבר בינו ובין בגין. שיסתיים בפרישתו.

דעתם של רבים במימסד: זוהי כוונתו של הורביץ. הוא יפרוש מן הממשלה על רקע זה ויקים רשימה נפרדת לבחירות, בתיקווה שבראשה יעמוד משה דיין.

אם כן, זוהי הפעם הראשונה שפוליטיקאי ישראלי מנוסה מהמר על הפופולריות של קיצוץ בתקציב־הביטחון. פוליטיקאי זה הוא — למרבה האירוניה — נץ.

הכנסת

תרגיל ביחסי ציבור

חברי־כנסת אינו יכוי יוותר על חסינותו באופן אוטומטי

החוק הישראלי אינו מאפשר לחבר־כנסת לוותר על חסינותו הפרלמנטרית. החוק קבע כי החסינות שייכת לכנסת. ומקורה בכך שהכנסת תוכל לפעול בהרכב מלא ללא התערבות זרה והפרעה. לשם כך ניתנה לחברים חסינות מתביעות משפטיות במשך כהונתם. ולשם כך גם נתן חוק אחר חסינות לרחבת הכנסת ולמישכנה.

אפילו יכריז חבר־כנסת כי הוא מוותר על חסינותו, לא עשה בכך מבחינה משפטית ולא כלום. כיוון שלפי החוק נקבעת פרוצדורה מיוחדת להסרת חסינות. על העניין להיות נידון בפני ועדת־הכנסת. וכאשר היא החליטה על הסרת החסינות, צריכה מליאת־הכנסת להצביע שנית בעניין. ורק אז מוסרת חסינותו של החבר, וביתי־משפט יכול לדון בעניינו.

עד שלא עברה הבקשה להסרת חסינות, שהגיש היועץ המישפטי, את כל ההליכים הללו, חסין חבר־הכנסת בפני תביעות פליליות. לו

שר אבו־חצירא
תרגיל ביחסי־ציבור

היה השר אבו־חצירא חבר הפרלמנט השוויצי, יכול היה לוותר על חסינותו, שם יש פרוצדורה כזו, ובכך להיות אזרח רגיל הניתן לתביעות מישפטיות. אלא שרק כספי המימון להגנתו של השר הגיעו מארץ זו. השיטה המישפטית בישראל שונה, ואינה מאפשרת הסרת חסינות כזו.

מיקרה נוסף שבו היה חבר־הכנסת הראשונה, שלמה לבי־מעוניין מאוד בהסרת חסינותו, ואף פנה לוועדת־הכנסת במיכתב נרגש שבו טען: „לעולם לא אגיש להרגעה נפשית, אם לא יתנהל נגדי מישפט כמו נגד כל אזרח אחר." הוא היה מעורב בתאונת דרכים, שבמהלכה נהרג אדם. עוד בעת חקירתו במישטרה אמר, כי יבקש להסיר את חסינותו, וכן עשה. אולם גם אחרי כל זאת דנה הוועדה בעניינו, ואחרי דיון החליטה להסיר את חסינותו. גם מליאת הכנסת אישרה החלטה זו.

תרגיל שקוף. בעצם כל חבר־הכנסת, שהיועץ המישפטי ביקש את הסרת חסינותם, ויתר עליה בעצמם בשלב זה או אחר של הדיונים. רק שמואל פלאטו שרון סרב לעשות זאת, וסניגורו טענו בשמו כי כיוון שהוא חן מפשע, ורואה במישפט נגדו התנכלות, הוא יילחם בכל האמצעים העומדים לרשותו. כידוע הוסרו חסינותו של פלאטו שרון, ומישפטו נמשך עד היום.

המשמעות היחידה של ויתור על חסינות היא בכך שחבר־הכנסת מוותר לגמרי על זכותו להופיע בוועדת־הכנסת ולטעון בפניה את טענותיו. מבחינה מוסרית ציבורית הוא מקל אולי על חברי־הוועדה להסיר את חסינותו כאשר גם הוא עצמו מבקש זאת.

אולם כאשר חבר־כנסת מנצל את זכותו להתגונן בוועדת־הכנסת, שוכר לשם כך עורכי־דין מנוסים, מגלה את הראיות ומנסה למוטט אותן, מטיל דופי ביועץ המישפטי ובחוקרי המישטרה, ואחר־כך נ לוועדת־הכנסת ועושה את המחו של ויתור על חסינות, אין בו אלא תרגיל שקוף של יחסי־ציבו

„כמו כל אזרח". כדי להמחיש את הדבר אפשר להשוות את החסינות לבקשת הסגרה. כאשר מבוקשת הסגרתו של אזרח ישראלי, נידון הדבר בבית־המישפט, וייתכן שיימצא כי הוא אינו בר־הסגרה. כל מה שעליו לעשות כדי לוותר על כך הוא לעלות למטוס הראשון ולצאת לארץ המבקשת את הסגרתו. שם יוכל לעמוד למישפט ולהוכיח את חפותו. אולם אפילו יכריז שר־התחות השכם והערב כי הוא מוותר על חסינותו, לא ידון אותו בית־מישפט ישראלי, לפני שתסיים הכנסת את ההליך הקבוע בחוק להסרת חסינותו.

אמנם טרם קרה בישראל, שחבר־כנסת, שנתבקשה הסרת חסינותו, יתחנן בפני ועדת־הכנסת כי תסיר אותה למען יעמוד לדין. וזו בגלל סיבות משלה תסרב ולא תסיר את חסינותו. אולם הדבר אפשרי מבחינת החוק. ותקנתו היחידה של ח"כ כזה היא להתפטר מהכנסת. אז יהפוך לאזרח רגיל נטול חסינות. ויוכל לעמוד לדין כאוות נפשו.

דבר דומה במיקצת קרה בעת שהיועץ המישפטי ביקש את הסרת חסינותו של שמעון בז'רנו, חבר־הכנסת השנייה. היועץ המישפטי ביקש את הסרת חסינותו בגלל עבירת תנועה. הוא נאשם כי נהג במהירות מופרזת. בז'רנו עצמו ויתר על חסינותו, אך ועדת־הכנסת דנה ארוכות בעניין והתלבטה בשאלה, האם יש מקום להסיר חסינות של חבר־כנסת בשל עניין פעוט וחסר־ערך ציבורי. חבר־כנסת אחד את התבטא באותו מעמד ואמר: „חבל שהציבור יראה כי הסרת חסינות היא דבר קל יותר משתיית כוס גזוז."

שערי המים

איש הרדיו והטלוויזיה המנוסה, הד"ר יצחק רועה, היתה השבוע פצצה באחת מתוכניות־הרדיו שלו. הוא סיפר למאזיניו על סקופ שהוסתר על־ידי העיתונים: חשבון־דולארים נוסף של יצחק רבין.

יצחק רועה צדק. הכתבים לענייני־מיפלגות ידעו מזה שבועיים שיש לרבין חשבון של מטבע זר בסניף בנק הפועלים בהדר־יוסף. עיתונאים רבים, ובניהם ראש מערכת העולם הזה, גם ראו צילום דף־החשבון של רבין, שבו צויין שלזכות ראש־הממשלה־לשעבר יש בסניף זה 70,068 דולאר ו־42 סנט.

היתה זו ידיעה עיתונאית ממדרגה ראשונה. הסתבכותו הראשונה של רבין באה בגלל חשבון מטבע־זר. אמנם, על־פי החוק שנחקק אחרי פרשת רבין, מותר היה לרבין להחזיק חשבון מטבע זר בישראל, ולא היתה בכך עבירה על החוק. אך ימים אחדים קודם לכן טען רבין באוזני ועדת־העורכים של העיתונים טענות מסוג אחר.

מיד אחרי פירסום הברווז העיתונאי בשבועון הצרפתי ל'אכספרס, כאילו שילם הקבלן בצלאל מיזרחי את הקנס בסך 250 אלף לירות שהוטל על לאה רבין, חשף רבין לפני עורכי־העיתונים את חשבונות־הבנק שלו. הוא טען אז שאת הקנס שילם, בין היתר, בכספי הלוואה שקיבל מידיד אמריקאי, שאותה לא החזיר בינתיים, לדבריו, בגלל חוסר־כסף.

חשבון הדולארים בבנק בהדר־יוסף חציג את רבין כמי שלא דייק בפני עורכי־העיתונים, שמחם ביקש אמון והגנה מפני הפירסום בל'אכספרס ויוזמיו, מתנגדיו במיפלגת־העבודה.

למרות העובדה שהיתה זו ידיעה הראויה לפירסום ולהבלטה, לא פירסם אף עיתון אחד את הידיעה. לא היתה זו החלטה משותפת של העורכים, או קשר־השתקה. כל עורך החליט בעצמו לגנוז את הידיעה.

לעיתונאים בישראל ולקהל־הקוראים פשוט נמאס כבר להיות שמשים בידיהם של יוצרי „שערי מים", (על מישקל ווטרגייט האמריקאי). לאחרונה איבדו פוליטיקאים ועסקנים ישראליים כל רסן בהאבסת העיתונים בידיעות נכונות ושאינן־נכונות, במיסגרת המילחמות הפנימיות שלהם זה בזה. פרשת ל'אכספרס הוכיחה שוב שאפשר להפיל בפח עיתונאי בלתי־זהיר ולהכפיש בעזרתו איש־ציבור.

אילו היה חשבון־הדולארים החדש של יצחק רבין מתגלה לפני פרשת ל'אכספרס, אין ספק שכל עיתון היה מפרסמו בהבלטה.

■ ■ ■

פ רשה דומה היא פרשת המיכתבים של יהושע בן־ציון אל ראש־הממשלה, מנחם בגין.

פרשת שיחרורו של העבריין בן־ציון מהכלא היתה האות הראשון לסיאובו של מישטר בגין. אין ספק שגם כיום, כל ידיעה על קשריו של בן־ציון עם מי שחנן אותו, מנחם בגין, או עם קרן תל־חי של חרות, אשר בן־ציון תרם לה כספים רבים, תיתה זוכה בכותרות ראשיות.

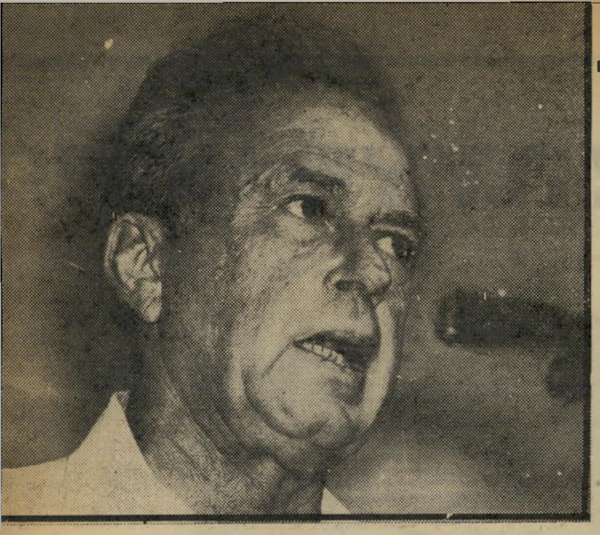

בעד חשבונות רבין

לעיתונות נמאס

אחד הסוהרים בכלא רמלה, הכלא שבו בילה בן־ציון את תקופת־מאסרו הקצרה, הוא שמואל כץ. כץ היה סוהר־אח בבית־החולים של כלא רמלה והיה, לטענתו באישור המישטרה, בלדר של המיכתבים הבלתי־חוקיים של בן־ציון אל מחוץ לכלא.

כץ השתחרר משירות־בתי־הסוהר, וכיום הוא עובד כפקיד בסניף המרכזי של בנק לאומי בתל־אביב. לפני חודשים אחדים פנה כץ ליושב־ראש סיעת־המערך בכנסת, משה שחל, והציע לו צילומי מיכתבים של בן־ציון אל בגין, המעידים כאלף עדים על הכספים שתרם בן־ציון לקרן תל־חי, ועל הקשר הבלתי־אמצעי בין תרומות אלה ובין החנינה שהוענקה לו.

כשדרש כץ כסף עבור מידע זה, נרתע שחל. הוא הפנה את כץ למערכות העיתונים, וכץ נענה להצעתו. כץ התקשר עם העולם הזה והציע למכור את המיכתבים תמורת 100 אלף לירות, כשהוא רומז על כך שהוא מוכן „לרדת במחיר". כדוגמה לכך שיש בידו ה„סחורה" נתן כץ להעולם הזה העתקי מיכתבים מובחרים של בן־ציון לאשתו ולעורכי־הדין שלו.

העולם הזה נאמן למדיניותו שלא לרכוש מידע תמורת כסף, וניסה להסביר לכץ שחובתו כאזרח היא לפרסם את המידע ללא תמורה. כשהבין כץ שהעולם הזה איתן בדעתו שלא לשלם עבור המידע, הוא ניתק את הקשר.

אך נראה שהיו מי שנפלו בפח — או כימעט ונפלו בפח — של כץ תאב־הבצע. מעריב קיבל לידיו את המיכתב של בן־ציון לבגין. אולם מעריב נזהר כראוי ונתן את המיכתב לשני גרפולוגים לבדיקה. הם קבעו בצורה חד־משמעית שהמיכתבים מזוייפים.

רק אז התברר שכץ זייף את המיכתבים וניסה להונות את העיתונים, על חשבונו של ראש־הממשלה, משום שבנו הסתבך בכספים, והוא רצה לעזור לו לצאת מהבוץ.

פיילוט מציגה את הגרמנית החדשה:

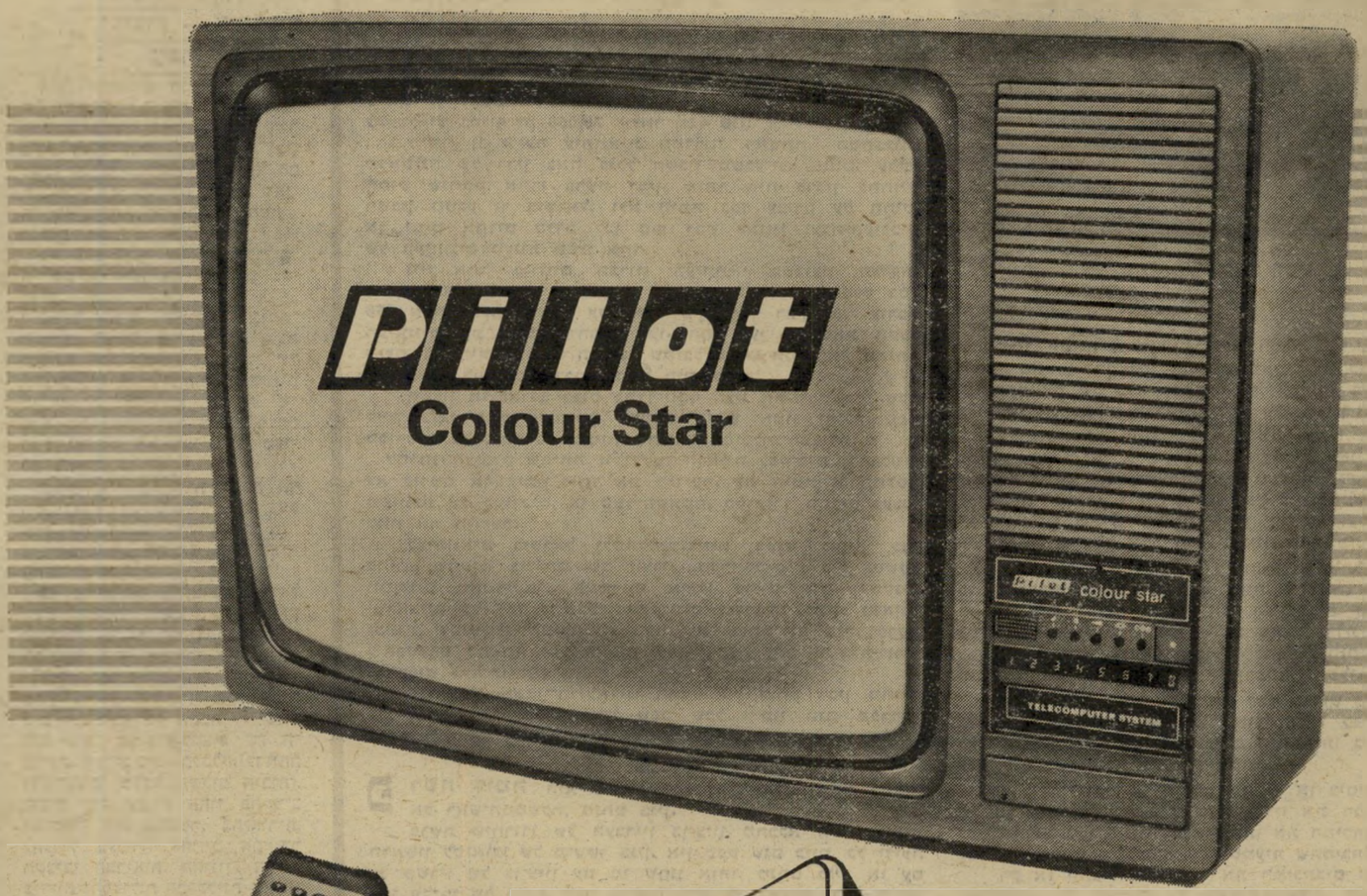

הטלויזיה הגרמנית החדשה של פיילוט בצבעים היא לא רק חדשה. היא גם חדשנית. החידושים שבה הופכים אותה לצבעונית הטובה ביותר בכל הזמנים:

- **מסך "26.**
- **ניתן להזמנה:**
- **בשיטת Pal/Secam**
- **ללא שלט רחוק**

השילדה (CHASSIS) של פיילוט הגרמנית החדשה מאחדת בתוכה סטנדרטים טכניים שלא היו עד כה בהישג יד. זוהי שילדה קרה המונעת התחממות יתרה ומפחיתה את צריכת האנרגיה,תוך כדי שמירה מירבית על חיי המרכיבים. השילדה בנוייה בשיטה מודולרית המאפשרת פיתוח מתמיד של המעגלים השונים ושירות מהיר ויעיל.

המעגלים המשולבים (IC-S). מעגלים אלה, הנמצאים בגוף המקלט מצטיינים בטכניקה מודרנית ביותר,המבטיחה תמיד את יציבות התמונה.

מנורת מסך HELIOCHROM. זהו המימד החדיש ביותר בטכנולוגית יצור מנורות מסך לטלויזיות צבעוניות. ל־HELIOCHROM יתרונות רבים וחשובים:

- SUPER LEUCHTIKRAFT — עוצמת הארה גבוה המבטיחה צבעים חזקים, טבעיים ובהירים, גם באור יום.
- HIGH CONTRAST — חדות גבוהה ביותר המתאפשרת הודות לפיגמנטים הזרחניים הספוגים בתוך המסך.
- HIGH FOCUS — החדות הגבוהה מתאפשרת גם הודות למבנה חדיש מיוחד במינו של התותח האלקטרוני והגברת מתח הרשת (GITTER).
- SOFT FLASH — מערכת המרככת את המעברים הפתאומיים של המתח והזרם, שומרת על המרכיבים העדינים של המכשיר, ומבטלת את תוצאותיהן המזיקות של הפסקות החשמל.

שלט רחוק מצוייד ב־TELECOMPUTER SYSTEM. לשלט הרחוק של פיילוט הגרמנית בצבעים מחשב מיוחד עם זכרון אלקטרוני,הזוכר לא רק את הכיוון המדוייק של התחנות השונות, אלא גם שולט על עוצמת הקול, חדות ובהירות התמונה, ועל ידי לחיצת כפתור אף שולט על הצבע האידאלי (IDEAL COLOUR).

מה פירוש כל החידושים האלה?
חידושים אלה פירושם שהצבעונית הגרמנית החדשה של פיילוט מצטיינת באיכות גבוהה במיוחד — איכות שעברה עשרות בחינות ובדיקות מעבדתיות מדוקדקות של מומחים בינלאומיים, ואשר מבטיחה אותה בפני תקלות אופיניות למקלטי טלויזיה אחרים.
חידושים אלה הם שגורמים לנו לומר לך: פיילוט קנה ותהנה. וזוהי הבטחה.

פיילוט קנה ותיהנה

Pilot

מקבוצת החברה להשקעות
של בנק דיסקונט בע"מ.

אולמות תצוגה: תל־אביב, רח' הצפירה 19, טל: 03-336231
חיפה, קרית אליעזר, ככר מאירהוף, טל: 04-537268/9

שרותים

אדם בשם אחיטוב

„מנגנון־החושך" האימתני הפך ברבות הימים לשרות מיקצועי, ממושמע, שאין בו הדלפות

במשך שנים רבות לא הודתה ממשלת־ישראל בעצם קיומו של שרות־הביטחון־הכללי, שצמח מתוך שרות־הידיעות (ש"י) של ההגנה. גם כאשר מעלליו גרמו לשע־ריריות לאומיות, אפשר היה לדבר רק בלחש על ה„שין־בית". מכיוון שהצנזורה פסלה כל איזכור של קיומו, המציא העולם הזה את המושג „מנגנון־החושך", שהשתרש והפך שם־נרדף לשרות במשך שנים.

בימים ההם נחשד השין־בית ב־מעשים בלתי־כשרים רבים: חש־תלת מכשיר־האזנה בשולחן־הכ־תיבה של מאיר יערי, מנהיג מפ"ם, בילוש ועיקוב אחרי מנ־היגי המיפלגות הציוניות, שליחת סוכנים לאירגוני־מחתרת שהפכו לא־פעם לפרובוקטורים ולמדרבנים לפעולות בלתי־חוקיות. מעורבתו של מי שהיה סוכן השרו תברצה ישראל רודולף קסטנר עוררה סי־מני־שאלה. היו שראו את יד השין־בית בכל.

רבים מן החשדות האלה התי־אשרו בדיעבד, כאשר איסר הר־אל עלה מן המחתרת. הראל, מי שהיה ראש השין־בית לפני ש־הפך הממונה על כל שרותי־הביטחון וראש המוסד, הודה בפי־רוש כי שירת את המישטר של דויד בן־גוריון, וכי לא הבחין בין אינטרס המדינה ובין האינטרס של ראש־הממשלה ומיפלגתו.

מתחרז עם טאבאק. מאז הצטברו תיקים חדשים רבים ב־ארכיון הענקי של השרות, הכולל עדיין את תיקי הש"י. השרות הש־תנה. הוא מעדיף להיקרא בשם שב"כ (ראשי־התיבות של שרות־הביטחון־הכללי, מתחרז עם „טא־באק") ולא בשם שין־בית, שהפך מטבע־לשון בינלאומית.

מזה שנים רבות שוב אין ה־שרות מעורב בשערוריות פולי־טיות. הוא נהג בהתאפקות בעניי־ני־פנים, אינו מתערב בעניינים מיפלגתיים. מנהיגים פוליטיים שוב אינם מתלוננים על פעילותו.

האיש שביצע את השינוי היה יוסף הרמלין, המפקד הקודם. כאשר הגיע זמנו לפרוש דאג לכך שאת מקומו יתפוס סגנו, אברהם אחיטוב, מישפטן גבה־קומה שצמח בשרות, ושדבק בגישה בלתי־מיפ־לגתית. הוא גם נתן לו עצה: להיפגש עם ראש־האופוזיציה, מנחם בגין. אחיטוב קיבל את ה־עצה, נפגש עם מנהיג־חרות, הציג את עצמו.

יתכן שאותה פגישה נחרתה בזיכרונו של בגין. כאשר חל ה־מהפך, הציע אחיטוב לבגין את התפטרותו. אולם בגין לא קיבל אותה. האיש שהתמנה בימי המע־רך המשיך לשרת בתפקידו גם בימי הליכוד. כאשר פרש, השבוע, בא במקומו אדם אחר, שגם הוא אינו קשור במיפלגה.

אי בקרב המימסד. במדינות רבות — אם כי לא בכולן — אין שמו של ראש שרות־הביטחון נש־מר בסוד. כל אדם יודע את שמו של ראש האף־בי־איי האמריקאי (הממלא את תפקידי השב"כ) ושל ראש „הגנת החוקה" הגרמנית, ה־דומה מאוד לשב"כ.

השרות הישראלי מתנגד בתוקף לרעיון זה. אחיטוב עצמו לא הס־ביר זאת רק בנימוקים ביטחוניים, אלא גם בנימוק של מוראל. מאחר שכל השרות פועל בחושך ובאל־מוניות, עלולה הפירסומת, שתינתן למפקד, לגרום להתערערות הנור־מות. ואכן, השב"כ הוא אי במימ־סד הישראלי — המוסד היחידי, מלבד המוסד, שאין בו הדלפות, תעלולי־פירסומת ויצר של התבל־טות.

בהנהגת אחיטוב, שעמד בראש השב"כ במשך שבע שנים, התי־רחק השב"כ עוד יותר מהתער־בות בעניינים מיפלגתיים. אך אי־אפשר לכנות את השב"כ „בלתי־פוליטי". מכיוון שהוא ממונה לא רק על המאבק בריגול, אלא גם על הפעולה נגד מחתרות, חתרנות פוליטית, פיגועים חבלניים וקבו־צות־שוליים מסוכנות, הוא חי בער־לם שכולו פוליטי. הדבר מחייב טאקט רב, ובמיגזר הישראלי־היהודי שמר השב"כ בשנים האח־רונות על פרופיל נמוך.

הדבר לא מנע ממנו לתבוע את מעצרו של „הרב" מאיר כהנא, על סמך מידע שלפיו התכונן לפוצץ את המיסגדים המקודשים לאיסלאם, ולהציע לראש־הממשלה (האחראי על המוסד והשב"כ) לאסור את „כנס ההמונים הער־ביים" בנצרת.

בלי חוק מיוחד. בזירה הבין־לאומית נמתחה על השב"כ ועל שיטותיו ביקורת חריפה, בעיקר בשל השיטות המיוחסות לו ב־חקירת אנשי־מחתרת ערביים בשט־חים הכבושים. האירגון אמנסטי („חנינה"), בעל היוקרה העולמית העצומה, הצביע בלשונו המאר־קת על כך שיש תקופת־זמן, בין מעצרו של חשוד ועד לפתיחת ה־תהליכים המישפטיים או המינ־הליים נגדו, שבהם יש למעשה חוסש־פעולה מוחלט לחוקרי ה־שב"כ. מאות התלונות של עצי־רים ערביים על לחץ, אלימות ואף עינויים, מתייחסות בדרך־כלל לתקופה זו. השב"כ הכחיש את כולן בתוקף, ומצביע על הצלחתו חסרת־התקדים בצימצום מיספר הפיגועים.

בישראל אין השב"כ פועל במיס־גרת חוק מיוחד (כמו בארצות־הברית) ואין דין אנשיו אלא כדין כל פקיד אחר. המעצרים מבו־צעים על־ידי המישטרה, ואילו ב־שטחים המוחזקים פועל השב"כ בתוקף צווים של המושל הצבאי.

שם סודי. בניגוד לשמועה שהופצה על־ידי העיתונאי דויד („דודו") הלוי בעיתון אמריקאי, לא התפטר אחיטוב בגלל פקודה שקיבל, כביכול, מידי מנחם בגין שלא לחקור כהלכה את פרשת ההתנקשות בראשי־העיריות בגדה. התפטרותו, שתוכננה זה מכבר, נובעת ממניעים מישפחתיים ומאו־רך שרותו. הוא עומד להתמסר לעסקים.

על עצם כישלונם לגלות עד כה את המתנקשים מדברים חסידי ה־שב"כ בנימה של התנצלות. אין ספק בליבם כי המתנקשים היו יהודים, מאנשי הימין הקיצוני. נר־אה כי השרות, הערוך לפעולה נגד מחתרות ערביות, ערוך פחות ל־פעולה נגד עמיתיהם היהודיים של הקיצוניים הערביים.

בעוד ששמו של אחיטוב נודע בארץ רק השבוע ברשמית, היה ידוע מזה זמן בחו"ל, בעיקבות פירסומיו של דודו הלוי. שם יור־שו, יישמר שוב בסוד.

אורחים

השירה הזועקת

שיריה־המרד שלה הפעירו את המדינה והזכירו את העלמם של שירים אלה מישראל

מי שחזה בערב שבת בתוכנית הטלוויזיה שעה טובה, זכה לרגע של אמת, שהמסך הקטן מתברך בו לעיתים־נדירות. ולא היה זה בגלל צילום סנסציוני או ביגלל חכמולוגיה צברית שובבה. אשה לא יפה במייוחד, לא מאופרת במ־ייוחד, בלי גינונים ובלי התחנח־נויות, פתחה את פיה והתגלתה כ־יפהפיה. היא שרה.

היתה זו שעה טובה של התי־וודעות לאמנות מיוחדת, שמה: מרצדס סוסה.

איש לא שמע עליה בישראל, לבד מכמה יוצאי אמריקה הלטי־נית, שמטיבעם מכורים למוסיקה של ילדותם ושומרים אמונים ל־צלילים ולמיקצבים המופלאים של מולדתם. אלה מכירים את מרצדס כאחת הנציגות המיקצועיות והאו־תנטיות של המוסיקה האופיינית לצפון־ארגנטינה, לבוליביה, ל־אורוואי ולפרו, ויותר מזה, הם מבינים מה פשר שיח האהבה ל־אדמה, השאיפה לחופש ושירי המ־רד. אותם שירים, שהישראלים כבר שכחו לכתוב מאז „אדמה אדמתי", רחומה עד מותי".

נשיכה על הלחיים. מרצדס סוסה מתגלה כמיטען של אנרגייה גם במציאות. פנים בעלי לסתות אינדיאניות, עיניים מלוכסנות קמ־עה וגומות־חן המדגישות . חיוך שיש בו עצב. קשה לשוחח אתה להלכה, כי היא דוברת ספרדית בלבד, אבל קל להבין אותה למע־שה. את תיווך השפה עושה נערה בשם אורלי בייגל, שהישראלים חבים לה את התגלית: שכן אורלי — מעריצה גדולה של מרצדס סוסה, שעלתה לישראל ממכסיקו — היתה למורת־הדרך המסורה של הזמרת בביקורה בישראל. מה שאורלי לא צריכה לחרגם זה ה־מבט העמוק והחם בעיניים, תוגה אינסופית וזרם של ידידות שהיא מרעיפה על סביבתה, כמו הנשיקה על הלחיים שהיא מעניקה לכל אדם הפותח עימה בשיחה.

„נולדתי בתשעה ביולי 1935. ה־תאריך הזה חשוב מאוד־מאוד. כי זהו יום־העצמאות של ארגנטינה." כך פותחת מרצדס סוסה את תול־דות חייה. המלים מצלצלות כשי־רים: „גדלתי בטוקומן, עיירה קט־נה־קטנטונת בצפון־ארגנטינה. ב־משך 25 שנים היה המרחק ביני לבין הים 1750 קילומטרים. בוקר־בוקר הייתי מתעוררת כשמימיני הרים, משמאלי הרים, לפני ומאחו־רי — הרים, הרים. כשבני היחיד, פאביאן, היה בן שנתיים, ראיתי את הים לראשונה בחיי. עד לאו־תו היום היה הים מיסתורין בעבו־רי, והיום הוא מקיף אותי מכל צד ובכל ארץ. קשה לדמיין מה הוא הים לאשה שלא ראתה אותו עד הולדת ילדה הראשון. הים היה עבורי האימה והחרדה. היום הים פרוש למרגלותי, אפילו כאן, בתל־אביב."

התקליט הראשון. מרצדס סוסה גדלה עם מגדלי קני־הסוכר בטוקומן. כל דאגתם היתה לגשם, שכן אדמתם הרריה, צחיחה ועיק־שת. את כל לחמם מוציאים החקל־אים המרודים מקני־הסוכר, וכאשר ב־1968 סגרה הממשלה אחד־עשר מתוך עשרים המיפעלים לעיבוד קני־סוכר בטוקומן, נישארו רבים ללא עבודה וללא תקווה. היא עז־בה את טוקומן ב־1957, כשגישאה לעימנואלו אוסקר מתאוס, קומפו־זיטור שאת שיריו היא שרה.

היא למדה מיסחר בבית־ספר־תיכון, טרום־אוניברסיטאי, מקומי. „לא היתה לי בחירה רבה. הברי־רה ניתנה בין הוראה למיסחר. ואני רציתי מעודי: שירה."

לאחר שנת נישואין נולד בנם בבואינוס־איירס. המעבר מן העיי־רה לעיר הגדולה עבור זוג של חסרי־שם וחסרי־פרוטה היה מתיש. מרצדס, שהיתה כבר אמא, שרה את שיריו של בעלה, שליווה אותה בגיטרה, בפנייה — מין קפה־קונ־צרט אופייני לארצות אמריקה ה־לאטינית. חבר טוב במישרד־החי־נוך־והתרבות הציע לזוג פרנסות שונות מעבודות עבור המישרד ה־ממשלתי. ב־1961 יצא לאור ה־תקליט הראשון.

„התקליט הראשון? אף אחד לא האמין בו," מחייכת מרצדס, „היו בו שירים של אהבה, היו בו שי־רים של אדמה. אנשים בחברת־התקליטים שהוציאה אותו לאור לא הבינו מה רציתי לומר במילים, ולא ראו כל סיכוי שהאחרים יבי־נו אותן. הם צדקו. לא היה זה הרגע המתאים.

„ביגלל אורוגוואי אני קיימת," אומרת מרצדס והחיוך מתרחב ל־צחוק בעיניים לחות. „אורגוואי נתנה לי את הכוח לשיר. לחברה בארץ זו מודעות תרבותית עמוקה ורגישות רבה למוסיקה ולשירה. היה לי קהל מסור באורוגוואי."

אבל לשיר בבית זה אחרת. היה זה דווקא התיאטרון השייך לקהי־לה היהודית בבואינוס־איירס ש־החזיר את מרצדס לארגנטינה, כ־שהיא שרה משיריו של בעלה ומ־שיריו של המלחין תז'אדה גומז. „1964 היתה שנה טובה מאוד. הק־לטתי תקליט נוסף והמכירה היתה נפלאה."

סמבה שא־לא־מות. ב־1965 נפרדה מבעלה ומן הגיטרה שלו, ונשארה עם הבומבו — התוף ה־אינדיאני המסורתי, שעליו היא מלווה עצמה עד היום. פאביאן, ה־בן, לומד היום בפאריס תאורה־בימתית ועיצוב־מחול, אבל אז היה זקוק לאוכל ולחינוך שידה של אמו לא השיגה לבדה.

אחרי שנה קודרת זרחה השמש בפסטיבל קוסקאקין, הידוע כפסטי־בל הפולקלור החשוב ביותר של אמריקה הלאטינית. שם זכתה מר־צדס סוסה בפרס הראשון. „לא היה לי אמרגן. לא היה לי סוכן. לא היה לי מלווה. עבדתי לבד, שרתי לבד, מכרתי לבד."

השיר, שהפך להצלחה, היה מלא מטאפורות, ושמו סמבה שלא־למות. היא זוכרת את המילים: „אני רואה את היער ואת הדבש / את הפרי והחשק הזה לאהוב / הזיכרון לא יכול לכלות אותי / היום כמו אתמול להגיע תמיד / עם הבן לחזור בצורה חדשה."

השיר הפך סמל של תקופה, ל־צעירים ולמבוגרים.

שירי מחאה. זמרת של שי־רי מחאה? התווית הזאת קשנה ע־מרצדס סוסה. היא אינה אוהבת אותה. אולי משום שמחאה מזדהה היום בהברה עם מערך של דעו־פוליטיות, שאינה מסוגלת לשאת ברמה. וקשה להאשים אשה ש־אסור לה לשיר במולדתה, א־מישפחתה וחלק גדול מלבה נש־אר עדיין שם, בחוסר אומץ פולי־טי בנושאים הגורמים להשתיקה. אבל המאזין לדבריה הזהירים ורו־אה את העצב שבעיניה, מבין א־עוצמת המחאה וגודל הצעקה הכ־בושים בכל צליל היוצא מפיה.

„אני יכולה להמשיך ללחום אב־מה אשמים השירים? מרגע שהד־ביקו לי את התווית של זמרת מד־אה, נאסרו גם שירים השייכי־לפילקלור בכלל. זו היתה סטירה־לחי הכואבת לי עד היום."

ב־24 ביולי 1976 סגרו בפני־את שערי התיאטרון. אחריהם נו־עלו אולפני הטלוויזיה, שבהם ד־גישה תוכנית קבועה בת שעה חצי. ב־1978 שרה בלה־פלאט כשהאדמה תהיה שלי. באמצע ז־הופעה נכנסו השוטרים עם נ־מכודן, ואסרו אותה, את הגיטר־ריסט שליווה אותה, את בנה ו־תונאית שהיתה במקום. אחרי ־שעות בכלא יצאה בעזרת עור־דין ואלף דולר. אבל שילמה מח־יקר הרב יותר. היא לא יכלה לש־יותר. מיתרי הקול היו שלמ־מבחינה פיסית, אבל היא לא ה־ליחה להעלות מהם אף צליל.

„אני משתגעת מכאב" אמרה ידידיה, ובאישון־לילה יצאה בס־סה, כמו להציל את נפשה ו־את גופה — לאירופה. את הל־היא נושאת עד היום בכאב: „־דבר יותר בודד מאשר אמן ה־צב מול פאשיזם. גם אם הוא ז־שקולו שר את קולותיהם של רג־

— הוא בודד, בודד באמת."

לשיר שוב — גם בארגנטי־במיוחד בארגנטינה. חלומה מרצדס סוסה.

זמרת סוסה

„אין דבר יותר בודד מאמן מול פאשיזם..."

"יגאל הורביץ יעזוב את הממשלה

בינו לבין עזר וייצמן להשגת משה

בין בגין לדיין

משפט

יצוץ המימסד

אופנה חדשה או צירוף מיקרים מוזר?

„האם ביתי מבוטח על־ידי ה־
ינה מפני פיצוצים ומילכוד?"
אל שופט מחוזי בתל־אביב את
ד התובעים השבוע.
„האם נקבל תוספת מיטען?"
אל בהלצה תובע אחד את רעהו.
אבל הרוח הכללית לא היתה
יזה. מיטען־החבלה שהתגלה ב־
ת השבת של חג־החנוכה כשהוא
צמד לדלתו של התובע אמנון
דה, והאיומים הטלפוניים וני־
ק האזעקה בביתה של התובעת
מר („תמי") פינקוס שבועיים
דם לכן, עוררו חרדה בלב אנשי
רקליטות והשופטים.
„התפארנו כי במערכת המישפט
לנו לא מופעלים לחצים על
בעים. אם תיפרץ פירצה כזו,
יה הדרך לאנרכיה פתוחה. שר־
ופרקליט צריכים לחיות חופ־
ים בשיקוליהם," אמר השבוע
הט התובע המזוקן, אברהם
דשטיין, כאשר ביקש מהשופט
יד ולך לעצור עד תום ההליכים
ת הנאשם מוריס מלכה. לדברי
ב־האישום איים מלכה על ה־
בעת פינקוס בבית־המישפט כי
ה עוד לא הכל! יגמרו אתך את
שבון!"
הדבר היה כאשר אחיו של מל־
, אלברט, הורשע בביצוע אונס
ורי של תיירת בנתניה, ונידון
שבע שנים. כל בני־המישפחה
זפרעו אחרי מתן גזר־הדין, וה־
טרים היו צריכים לגונן על ה־
בעת פינקוס. יום לפני המישפט
קבלו בביתה של התובעת שלוש
יחות־טלפון, שבהן איימו על
יה, ובאחת השיחות איימו לאנוס
תה.
למחרת המישפט מצאה התובעת
מערכת האזעקה בדירתה חוב־

פרקדיטה פינוס
איום דרך הטלפון

. מישהו הכניס את ידו דרך
ריסים וחתך את המערכת בשני
ומות.
כאשר מצא שכן שבועיים מאו־
יותר, מיטען־חומר־נפץ בן 25
ים מוצמד לדלת דירתו של
ובע אמנון רודה, היה נדמה כי
לה אופנה חדשה: התנכלות ל־
שי תביעה.
מישחק הוגן. עד היום היה
ם סטאוטס־קו בין עולם הפ־
ואנשי התביעה והשופטים. ה־
יינים נזהרו שלא להיתפס,
כיבדו את התובעים והשופ־
שהטילו עליהם עונשים כאשר
סו. לא היתה התנכלות אישית

בין שני המחנות. אלא כבוד הדדי, מפעם לפעם היה עבריין זה או אחר מתעצבן כאשר נראה לו, כי קיבל עונש חמור מהמגיע לו, ר השתולש בבית־המישפט, אבל גם זה היה כלול בכללי המישחק ה־ הוגן שבין שני הצדדים.

משערים כי היה זה מישפט שוד בנק לאומי, שהביא שינוי ביחסים בין העבריינים המימסד. כאשר נידון הרצל אביטן ל־15 שנה על חלקו בשוד זה, סנה לשופטת הד־ סה בן־עיתו ואמר לה: „מצידי את יכולה להטיל עלי מאה שנות מא־ סר, ושהמצפון יציק לך, כי אני חף מפשע."

גם מילים כאלה, הנאמרות ב־ עידנה דריתחא, אינן יוצאות דופן בבית־המישפט. אלא שימים אח־ דים אחרי מתן גזר־הדין נמצא מיטען־חבלה גדול בחצרה של ה־ שופטת בן־עיתו. המיטען היה מור־ כב מלבנת־חבלה תקנית של צה"ל, בת 250 גרם, שאליה חובר פתיל. ביגלל תקלה בפתיל לא התפוצץ חומר־הנפץ, ונמנע אסון כבד.

הסמיכות הרבה בין המיטען ל־ גזר־הדין החמור, הולידה את הח־ שד, כי יש קשר בין השניים. אך למרות חקירות מעמיקות של ה־ מישטרה לא נתגלה עד היום מי

שומר זיף
ניסיון לפיצוץ במכונית

הניח את הלבנה. על השופטת ושני חבריה בהרכב, יעקב קדמי ומשה טלגם, הוצב בזמנו מישמר מישטרתי, וכאשר נראה היה כי השקט חזר לכנו, בוטלה השמירה המיוחדת.

אחרי שהשופט חיים דבורין הא־ ריך את מעצרם של אושרי וישראל דנוך, ושיחרר את יתר החשודים ברצח הכפול, הגיעו לביתו כמה שיחות טלפון מאיימות. מקורן לא התגלה, ואיש לא נעצר.

אזהרה ביולר. למישטרה היה ברור, כי יש צורך להציב שמירה גם על השופטים במישפט זה. וכאשר נתמנה ההרכב הדן במישפט, הוצבו שומרים לשופטת חנה אבנור ולחבריה ישראל גל־ עדי ונחמיה בר.

הצטברותם של כל המיקרים הללו תוך זמן קצר, היא שעו־ ררה את ההשערה המדאיגה, כי העולם התחתון ביטל את הסטא־ טוס־קוו שהיה קיים. ואימץ לעצ־ מו נורמות התנהגות חדשות, בהן מותר דמם של התביעה והשופ־ טים. הדוגמה המפחידה של אי־ טליה, בה נהרגים תובעים ושופ־ טים ללא הבחנה על־ידי אירגוני־ טרור שמאלניים הדליקה אור אדום אצל הנוגעים בדבר בארץ.

את הביטוי הבולט ביותר לחר־ דה זו הביע התובע לנדשטיין, אשר ביקש מהשופט, בעת מעצרו של מוריס מלכה, כי יטיל איסור פירסום על הפרשה. „הדברים חמו־

שופטת בן־עתו
מיטען חבלה בחצר־הבית

רים ועלולים להכניס רעיונות ל־ אנשים אחרים. זכור היטב גל ה־ התאבדויות והרציחות על רקע רו־ מנטי ששטף את הארץ לפני כמה חודשים," אמר הפרקליט.

חוקן כפוי. המישטרה מתייח־ סת בכובד ראש לשני המיקרים האחרונים. למישטרה יש כבר נס־ יון מכאיב הקשור בשינוי גישה מצד העולם התחתון. גם בין ה־ מישטרה והפושעים היה מעין מצב קבוע של כבדהו וחשדהו, כאשר כל אחד מהצדדים ביצע את תפ־ קידו כמיטב יכולתו. אולם בשנה האחרונה ניבעו בקיעים במצב זה. אחד המיקרים הראשונים של חרי־ גה מהסטאטוס־קוו בין הצדדים היה בראשון־לציון, כאשר מיטען של חומר־נפץ התפוצץ בביתו של רס"ר אלי מיימון, וגרם נזק רב. האשמים נתגלו כעבריינים מוכ־ רים, ביניהם אריה קטלן ומאיר מרציאנו. הם נידונו לשמונה ול־ עשר שנות מאסר. אך גם תוך כדי המישפט עצמו נתגלה חומר־ נפץ מחובר לדלתו של עד־המדי־ נה בתיק, ערב עדותו בבית־המיש־ פט.

והיה זה רק חלק ראשון בפר־ שה. לטענת התביעה התקשרו ה־ שניים מבית־הסוהר אל ידיד צעיר בשם רחמים עטר וביקשו ממנו לנקום במנהל בית־המעצר ברמלה, הקצין רוני ניצן. קטלן ומרציאנו נעלבו ונפגעו עד עומק נשמתם מכך שכל פעם שחזרו ממישפטם לבית־המעצר נעשה בגופם חוקן, כדי לגלות סמים. הם פעלו בשתי חזיתות. מצד אחד הגישו בג"ץ, וטענו על־ידי פרקליטם שימחה זיו, כי התקנות שהתירו עשיית חוקן בניגוד לרצונם אינן תקפות. אך בנוסף לכך גם הלכו בדרך המוכרת להם יותר, וביקשו מחב־ רם להצמיד רימון לדלתו של מפ־ קד בית־הסוהר. גם כאן התגלה המיטען לפני שהתפוצץ, וכיום עומד רחמים עטר לדין בפני בית־ המישפט.

בכתב־התביעה שהוגש נגד „חבורת המפוצצים מיפו", מוחמד שניר וחבריו, הם נאשמים, בין היתר, גם בכך שתיכננו לפוצץ את מכוניתו של בנימין זיגל. לא היו להם בעצם כל סיבות ישירות למעשה זה. אך לדברי התביעה היו כוונותיהם לאומניות, או כדי לבלבל את המישטרה — להפנות את אפיק החקירה לכיוונים אח־ רים.

בדיקה של כל מיקרי הפיצוצים ונסיונות הפיגוע באנשי־מישטרה, תובעים ושופטים, מגלה, כי אין ביניהם בעצם כל חוט מקשר.

בכל המיקרים המניע למעשה היה כנראה נקמה אישית מיידית אחרי גזר־דין חמור.

ך מישרדי רפ"י ברחוב בל־ פור בתל־אביב נעלם המתח סביב השאלה „נפרוש או לא נפ־ רוש?" לישובראש מיפלגה זו, ח"כ זלמן שובל, כמו לפקידה ה־ זוטרה ביותר בבניין, ברור לגמרי שהפור נפל. שר־האוצר ייגאל הורביץ, מנהיגה של רפ"י, החליט סופית על פרישה.

אולי ביגלל אופיים המייוחד של הורביץ ושובל, ואולי משום שה־ החלטה נפלה זה עתה, רפ"י היא המיפלגה הראשונה המתכוננת ב־ אופן מעשי לבחירות. מערכי־כו־ חות חלוקת־תפקידים התפקדות של פעילים ועובדים בשכר, הזמנת מידבקות למכוניות והכנת טיו־ טא למצע עצמאי הם כיום עיקר עיסוקיהם של פקידי מיפלגה זו וראשיה.

כבר נערכו שיחות עם מישרדי־ פירסום גדולים, והשבוע יחליטו שובל, יחד עם מי שיהיה ממונה על מערכת הבחירות של רפ"י, הח"כ הדימונאי יצחק פרץ, על מישרד־הפירסום שעימו ייחתם חוזה. ועדה מייוחדת, שבה חב־ רים שובל ופרץ, בודקת עתה גם את האפשרות להוצאת שבועון מיפלגתי.

ראשי רפ"י אינם חוששים „לל־ כת על גדול". שני ראשי מיפלגה זו הם אנשים עשירים ביותר, גם בקנה־מידה בינלאומי. למישפחת הורביץ עסקים בהיקף של מיל־ יארדים, בארץ ובחוץ־לארץ, ושו־ בל הוא מנהל ובעל של שורה ארוכה של חברות השייכות ל־ מישפחת האחים מאיר, שאחת מ־ בנותיה היא אשתו. שובל גם משוכנע באפשרויות שלו להשיג בחו"ל מימון למערכת־הבחירות.

סיבה חדשה

ע דיין לא ידוע על איזה רקע יפרוש הורביץ. מילחמתו של הורביץ, הנץ, בראשי מישרד־הבי־ טחון וצה"ל, בעניין קיצוץ התק־ ציב הביטחוני, היא ללא ספק אחד מתעתועי־הגורל. דווקא הורביץ, הביטחוניסט והנץ, הואשם, אמנם בחצי פה, על־ידי ראש־הממשלה מנחם בגין ועל־ידי ראשי המער־ כת הביטחונית, כמי שמאיים על ביטחון־המדינה.

הכל ברפ"י לוקחים בחשבון ש־ פרשת קיצוץ תקציב מישרד־הבי־ טחון עשויה להסתיים בוויתור מסויים לדרישות הורביץ, או ב־ פשרה שאותה הוא יהיה חייב לק־ בל. אך כפי שהתבטא אחד מרא־ שי רפ"י: „למחרת נמצא סיבה חדשה שתקרב אותנו לפרישה."

הורביץ, דיין יפרץ
הכל מוכן לבחירות

ויסכן את שילטונו של בגין במירוץ
דיין לרשימה חדשה לכנסת הבאה

פרישתו של הורביץ מהממשלה, ופרישת רפ"י מהליכוד ומהקואליציה, פירושם מכת־מוות לממשלת בגין. מחשבי החישובים, שלפיהם יכולה „סיעת" אחוזה של ח"כ שלמה אליהו, על שלושת חברי־הכנסת שלה, למלא את מקומם של הורביץ־שובל־פרץ בהצלת הממשלה, לא טרחו לשאול את הכלה עצמה. אליהו, איש־העסקים המפוכח, לא יצטרף בשום מחיר לממשלת בגין, שהיא לדעתו, בסוף דרכה. שפיק אסעד, הח"כ הדרוזי בסיעתו של אליהו, הולך אחרי ראש הסיעה שלו בעיניים עצומות. אמנם, הח"כ השלישי באחוזה, עקיבא נוף, דאג להדליף לעיתונים כאילו הוא מועמד לקבלת תיק סגן־שר, אולם גם אליהו עצמו לועג לידיעה זו. „נוף יכול להציע רק את עצמו לקואליציה, ואפילו לבגין, במצבו הנוכחי, לא שווה נוף כסגן־שר," הוא אמר השבוע.

מדוע החליט הורביץ דווקא עכשיו להיענות ללחצים של חבריו אלה מובטחים לרפ"י העצמאית בין חמישה לשמונה מושבים בכנסת הבאה.

אולם שובל, מי שהקים את כנס במה שהחבר המרכזי בו הוא משה דיין, הכין הפתעה נוספת. באחת השאלות שלו בסקרים הוא ביקש לדעת כמה מושבים מובטחים לרפ"י שבראשה יעמוד משה דיין. התוצאות היו מדהימות — בלשון המעטה. על־פי הסקרים תקבל רשימה כזו בין 15—20 מנדטים.

אולם גם סקרים אלה לא שיכנעו עדיין את הורביץ לעזוב את מישרד־האוצר ואת מקומו ליד שולחן הממשלה. שיכנעו אותו בשבועות האחרונים הידיעות העקשניות שלפיהן ייענה, בסופו של דבר, דיין להצעתו של ח"כ וייצמן, וירוץ בראש רשימה שלו.

הורביץ החליט להיכנס להתחרות עם עזר וייצמן על חסדיו של משה דיין. הקשר הריגשי בין שני אישים אלה הוא עמוק ביותר. הקירבה המישפחתית שלהם, והחינוך הזהה שקיבלו השניים בנה־

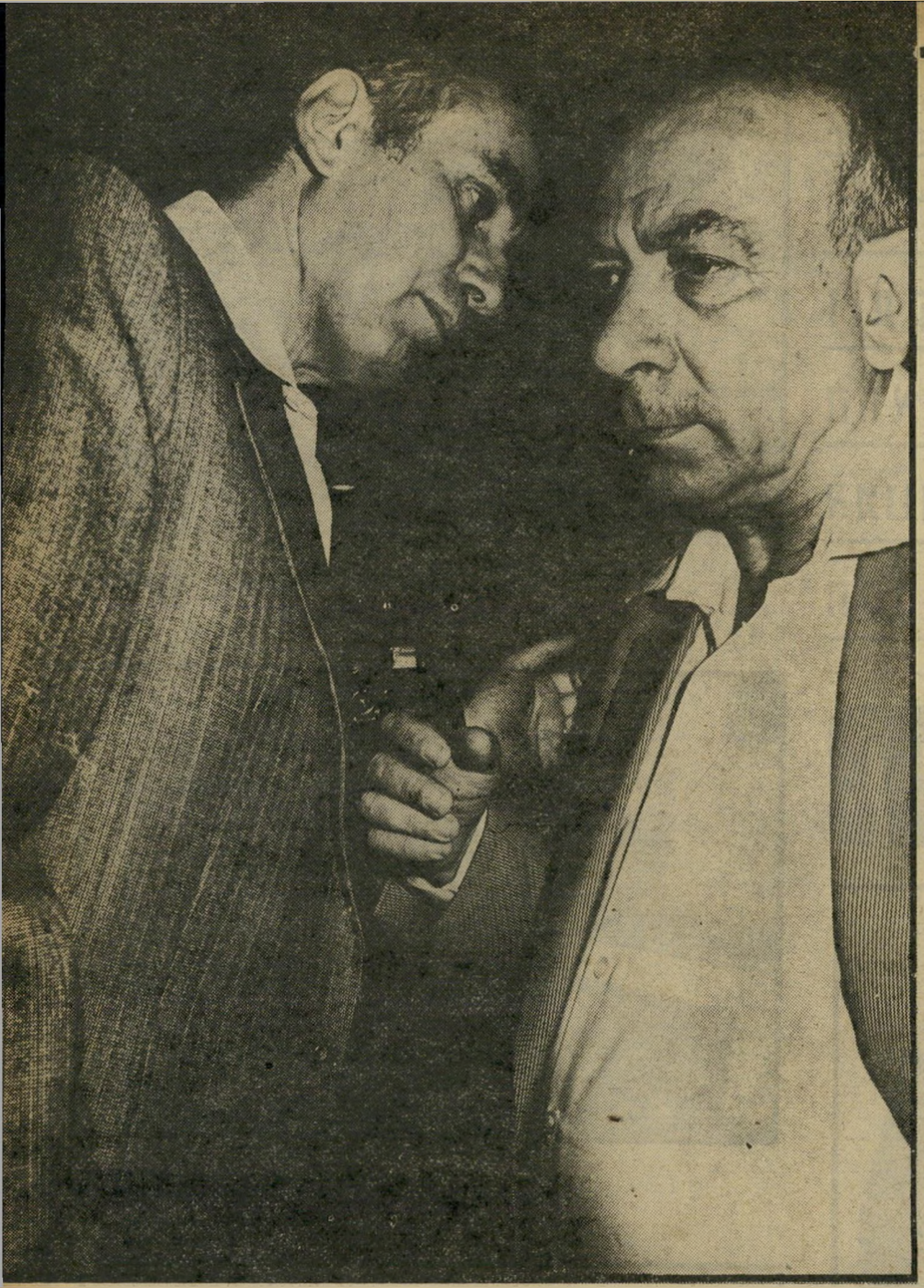

שר הורביץ ויושב־ראש שוכר
החוצה בכל תירוץ

הוא. הבורחים מד"ש, שספק אם אחד מפלגיה יעבור אף את אחוז־החסימה ומאוכזבי הליכוד שלפי כל הסקרים כיוחו בבחירות הבאות יקטן בהרבה, לא למדו די מנסיון־הבחירות של 1977 ויסכימו בחלקם לתת הזדמנות נוספת לד"ש בלבוש חדש הורביצי או וייצמני.

חלק ניכר ממצביעי ד"ש־לשעבר לא יהיו מוכנים להצביע עבור המערך שבראשותו יעמוד שימעון פרס ויש להניח שמעטים ממצביעי הליכוד יסכימו להצביע עבור המערך. על אלה יילחמו גם הורביץ וגם וייצמן כשכל אחד מהם רוצה להחזיק במשה דיין.

שר־האוצר הורביץ
לשגע את המדינה

ברפ"י ולשקול פרישה מהממשלה, תוך כדי שהוא מסכן את עצם קיומה?

התשובה לשאלה זו מראה שוב עד כמה מעוותת כל המערכת הפוליטית הישראלית.

הורביץ החליט להצטרף למירוץ על חסדיו של משה דיין, כשהוא מוכן לוותר לשם כך על מקום בטוח ברשימת הליכוד לכנסת הבאה, ועל מקומו ליד שולחן הממשלה הנוכחית.

היורש של
בן־גוריון

ב משך חודשים ארוכים לוחצים שובל ופרץ על הורביץ לפרוש מהממשלה, לצאת מהליכוד ולהקים רשימה נפרדת לכנסת הבאה. שובל ופרץ חוששים, בצדק, שגם אם יהיו יתר מרכיבי הליכוד נדיבים כלפיהם, מקומם בכנסת הבאה אינו מובטח ברשימת הליכוד. הם מאמינים כי רשימה עצמאית תוכל להבטיח לפחות שלושה חברי־כנסת לרפ"י.

שובל הזמין סקרי דעת־קהל בכמה מכוני־מחקר, והגיש את תוצאותיהם להורביץ. על פי סקרים לל, הופכים אותם קרובים במייוחד. הורביץ נשאר נאמן למה שהוא מכנה „מורשת רפ"י," והוא רואה בדיין את יורשו של דויד בן־גוריון, האיש המהווה יותר מסמל בעיני הורביץ.

חילוקי־הדעות הרעיוניים ביניהם אינם צריכים להפריע, לדעת הורביץ, להליכה משותפת. הורביץ עשה כבר את הצעד הראשון לכיוון דיעותיו העכשוויות של דיין, בכך שדרש לקצץ בתקציב־הביטחון. בשיחה עם ידידים משותפים לו ולדיין, מעלה הורביץ תמיד אימרות של דיין התואמות את השקפותיו. הורביץ יודע שהוא יצטרך לוותר לדיין בנושאים רבים בתחומי חוץ וביטחון, אך יודע גם שדיין לא יתערב כלל בנושאים הקרובים אליו — הפנים והכלכלה.

הורביץ גם אינו מודאג מהידיעות על נכונות דיין ללכת ברשימה עם וייצמן. עד כה הקפיד דיין להיפגש עם הורביץ לפני כל פגישה שלו עם וייצמן, וגם לפני הפגישה המפורסמת שלו עם וייצמן נפגש דיין עם הורביץ.

הורביץ יודע, כפי שיודע גם וייצמן, שקהל־הבוחרים של רפ"י, כרשימה עצמאית, ושל הרשימה החדשה שאותה יקים וייצמן, אחד

שרים לשעבר דיין וויצמן
מה הבטיח דיין ולמי?

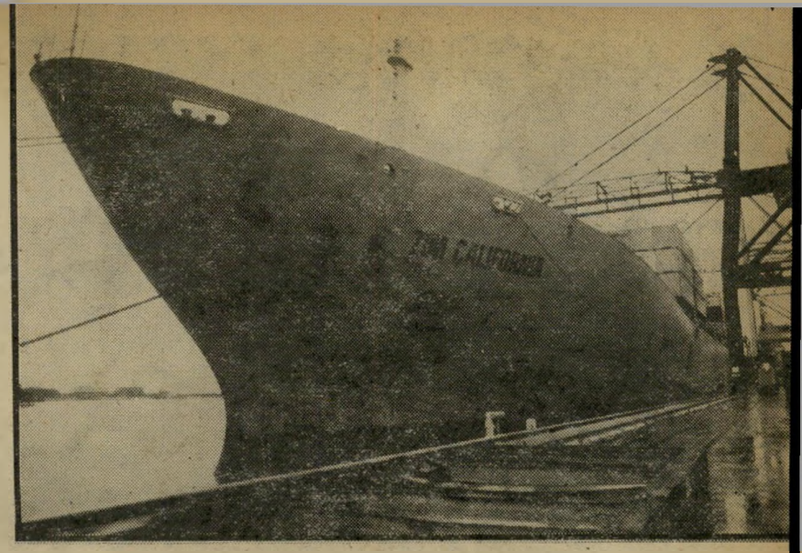

אוניית המוות צים קליפורניה עגנה בנמל־פיראוס, ביוון, כאשר נרצח הקפטן אמנון שטרנברג. הוא יצא ממרסי להפלגת היכרות עם האוניה, לקבל את הפיקוד עליה בחיפה. זאת היתה הפלגתו האחרונה.

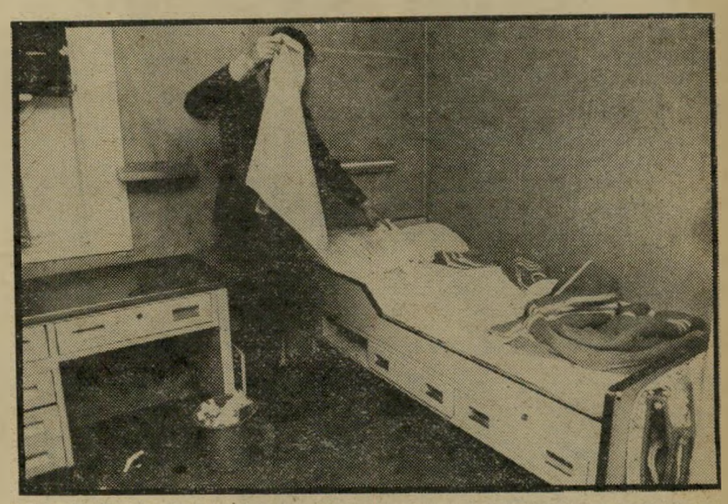

מקום הרצח תאו של אמנון שטרנברג באוניה. האיש בתמונה מצביע על המיטה, שבה נתגלתה גופתו של הרב־חובב. פנין היו מכוסים במפת שולחן. הוא מת כתוצאה ממכות במכשיר כהה על ראשו ופניו.

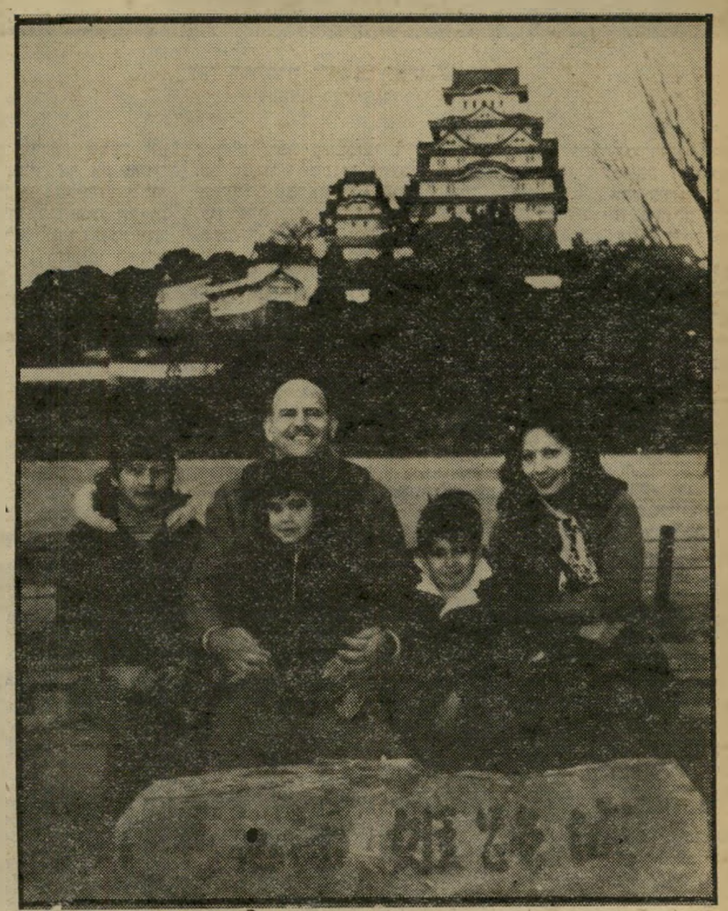

שליחות ביפאן אמנון ורות שטרנברג יחד עם ילדיהם, בעת שהותם ביפאן. אמנון נשלח לשם בשנת 1976 על־ידי צים, למלא תפקיד מינהלי. **משמאל:** אמנון ובני מישפחתו במסיבת יום־ההולדת האחרונה שלו.

„הייתי מוכנה לתת את ליבי למענו!"

זועקת אלמנתו התאילנדית של אמנון שטרנברג הקפטן שנרצח

הטבעת שענדה התאילנדית הדהימה הרב־חובב הישראלי. היה עליה שם יהודי מובהק: ארנסט

מותו של רו

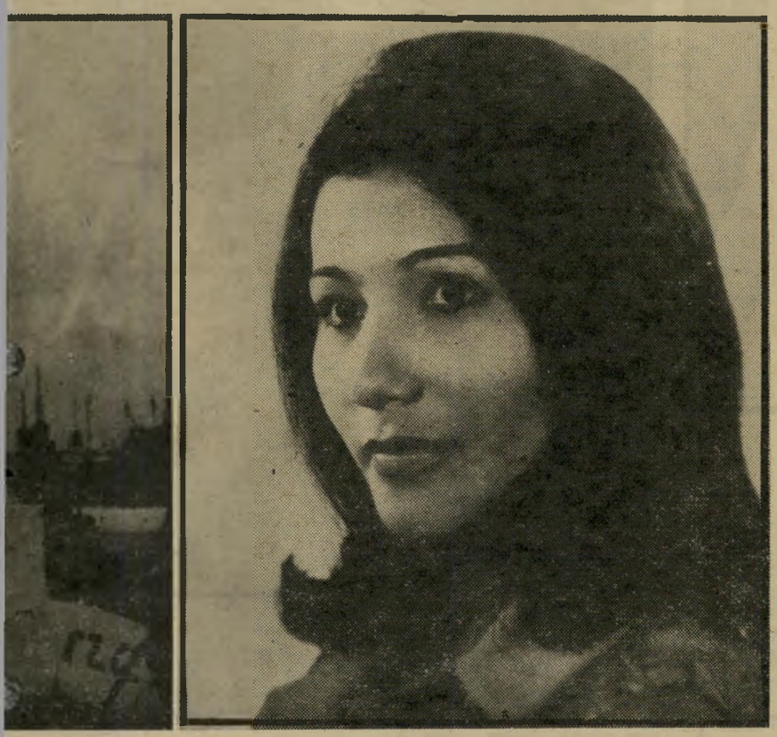

רות־סופאטרה וקפטן אמנון שטרנברג ער

הרב־חובב הישראלי לא האמין למראה עיניו. על הטבעת שענדה התאילנדית, שהכיר באחד מרחובות באנגקוק, היה חקוק שם יהודי מובהק: ארנסט נתן. אך הקפיטן נדהם עוד יותר כאשר הצעירה מלוכסנת העיניים אמרה לו: „אם נתחתן, אני רוצה שהילדים שלנו יעברו ניתוח באבר המין." אחרי שחקר אותה לכוונתה, הבין הקצין הבכיר, כי בת־שיחו מדברת על ברית־מילה.

כיום, 11 שנים אחרי שניישאו, רבחובל אמנון שטרנברג איננו עוד בין החיים. הוא נרצח בשבוע שעבר באוניה צים קליפורניה, בעת שעגנה בנמל־פיראוס, יוון. אלמנתו התאילנדית, רות־סופאטרה שטרנברג, נותרה עם מיטען זיכרונות יוצא־דופן, של סיפור חייהם המשותפים, שגם הם יוצאי־דופן.

אמנון לא חשב כלל לשאת את רות לאשה. אחרי שהכירו באקראי בילו השניים חופשה ברחבי תאילנד. אך רות שמרה על כללי הכבוד הנהוגים בארצה. „בכל בית־מלון שאליו הגענו, הזמני שני חדרים נפרדים," סיפרה. „הכבוד בתאי־

לנד הוא אחד הדברים החשובים ביותר."

מתוך הפרטים שהצליח הקברניט לדלות מפי היפהפיה האכזוטית, בעת מסעם המשותף, הוא הבין כי היא בת לאב יהודי. התברר לו כי אמה של רות, דאדה, שהיא ילידת בורמה, התחתנה בארץ מוצאה עם מהגר יהודי מאיטליה. אולם בשל התנגדות מישפחתה לנישואים עם זר, היגרו השניים לתאילנד. שם נולדו להם שיבעה ילדים, שרות היא הצעירה שבהם.

האב היהודי, שהיה רופא במיקצועו, העניק לכל ילדיו שמות עבריים, על שם האימהות והאבות התנ"כיים. לשלושת אחיה של רות קרא אברהם, יצחק ויעקוב. ואילו לשלוש אחיותיה קרא שרה, ריבקה ורחל. רק לבת־הזקונים העניק, מסיבות השמורות עימו, את השם רות, תחת שמה של האם התנ"כית הרביעית — לאה.

בקשה אחרונה

כשרות היתה בת שנתיים נפטר אביה. לפני מותו הורה לאשתו למסור את טבעתו, שעליה חקוק שמו, לבתם

...חובל

...ישואיהם בתאילנד

„זה מה שנשאר!"

אומרת האלמנה, המשעינה את ראשה על מדיו של בעלה. כאשה תאילנדית היתה רות קשורה מאוד לבעלה, הוא היה עבורה כמלך. היא ראתה את יעודה כמי שצריכה לדאוג שיהיה לו טוב בחיים, ולעשות הכל למענו. **בתמונה למטה:** אביה היהודי של רות, ארנסט נתן, ואמה, דארה, מבורמה.

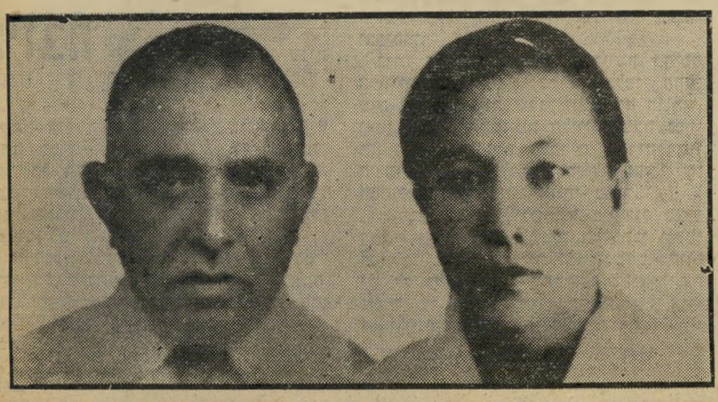

רות, כאשר תגיע לגיל 12. האב גם ציווה למול את כל צאצאיו. בקשתו האחרונה היתה, שיקברו אותו בטכס יהודי. לצורך זה מסר לאשתו רשימה של עשרה יהודים המתגוררים בתאילנד. הוא הראה לה את התכריכים שהכין מבעוד מועד ואמר: „תזמיני את האנשים האלה, והם כבר יידעו מה צריך לעשות."

האשה מילאה בדייקנות אחר כל הוראות בעלה, למרות שהיא וילדיה לא הבינו כלל מה פשרם של הפולחנים המוזרים. ארנסט נתן מעולם לא גילה להם את עובדת היותו יהודי, והם לא ידעו אפילו על קיומה של דת כזו. רק כאשר הכירה רות את אמנון, והאזינה לסיפור

(המשך בעמוד 38)

מותו של רב־חובל

(המשך מעמוד 37)

ריו על ישראל ועל יהודים, הבינה מי היה אביה.

אחרי מותו של האב נישאה אמה של רות בשנית. לרגל הנישואין החדשים העניקה האם לילדיה שמות תאילנדיים מקוריים. רות זכתה בשם סופאטרה, ש־פירושו „פנים יפות". ואכן שם זה התאים לה. כשהיתה בת 20 נבחרה למלכת־היופי במחוז מגוריה.

„באהבה לרות"

כ**אשר פגשה** התאילנדית בישראלי, היא שהתה בעיר־הבירה בחופשה. אחרי שטיילה עם ידידה החדש ברחבי הארץ, הזמינה אותו לבסוף לבית־הוריה, הנמצא בצ'אנראי על גבול בורמה. כש־הגיעו אל הבית, מיהרה רות לבשר לאי־מה, כי „זה החתן שלי!"

המלכה רות בגיל 20, כשנבחרה למלכת־היופי במחוז מגוריה, שמה התאילנדי הוא סופ־טרה, שפירושו בתאילנדית „פנים יפות".

מיזבח רות ליד מיזבח מאולתר שהקימה לזכר בעלה. פניה השתנו לבלי הכר, משנודע לה על מותו.

האם קיבלה את הידיעה בשימחה. היא פנתה לברך את הרב־חובל, אך אז התברר כי השימחה הייתה מוקדמת מידי. אמנון הודיע לאם ולביתה כי הוא כלל אינו מתכוון לשאת את רות לאשה, וכי מעולם גם לא הבטיח לה זאת.

„זה נכון שאף פעם לא דיברנו בפי־רוש על נישואין," הסבירה הבת לאמה. „אבל הייתי בטוחה שהוא אוהב אותי כמו שאני אוהבת אותו. חשבתי שאחרי ה־תקופה שבילינו ביחד, זה מובן מאליו שנתחתן." אולם אמנון טען שהבין את הדברים אחרת. הוא הוציא מכיסו תמו־נה שלו, כתב מאחוריה הקדשה: „באהבה לרות," ועזב את הבית.

אך אכזבתה של התאילנדית היפהפיה לא נמשכה זמן רב. מקץ חמש שעות הופיע קצין הים הישראלי בשנית בפתח הבית. הוא הושיט את ידו לאמה טל רות, ואמר: „אני רוצה להתחתן עם בתך!" השניים נישאו בטכס אזרחי ב־תאילנד, ומאז הלכה רות בנאמנות אחרי בעלה לישראל, וכימעט לכל מקום שאליו נשלח במיסגרת עבודתו בצים. דרכיהם לא נפרדו, עד למותו הטראגי של הקפטן.

נסיבות מותו של אמנון שטרנברג עדיין לא ברורות. הוא הגיע לפני שבועיים ל־מרסיי, בצרפת, שם עלה על סיפון הצים קליפורניה להפלגת היכרות. הוא עמד לקבל את הפיקוד על האונייה מידי הקבר־ניט עקיבא הופמן ברגע שהאונייה תגיע לחיפה.

כאשר עגנה האונייה לחניית ביניים ב־פיראוס, נתגלתה הגופה על־ידי הקברניט הופמן. שטרנברג נמצא מוטל על מיטתו כשהוא לבוש בבגדיו, פרט לנעליים. פניו היו מכוסים במפת־שולחן, ולידו היה מו־נח ספר מגואל בדם. הוא מת כתוצאה ממכות במכשיר כהה על ראשו ופניו. לפי החשד הוא נרצח על־ידי גנב שתפס ב־תאו, או שחוסל מפני שידע דברים שה־שתיקה יפה להם.

חגורה שחורה

ר**ות שטרנברג** בת ה־36 קיבלה את הבשורה המרה בביתה שבחיפה. „אמ־נון היה הכל בשבילי," מיררה בבכי. „כל־כך אהבתי אותו, עד שהייתי מוכנה לח־תוך את היד שלי בשבילו! הייתי מוכנה לעקור את ליבי עבורו! למענו עזבתי את מולדתי ובאתי לפתוח בחיים חדשים ב־ישראל."

בארץ נולדו לבני הזוג שלושה ילדים. רות, שפניה השתנו לבלי הכר מאז קיב־לה את הידיעה על האסון, היתה בתאי־לנד מורה. בארץ למדה בישול ישראלי, והפכה מומחית למאכלים מסורתיים. בש־נת 1976 שלחה חברת צים את אמנון למ־לא תפקיד מינהלי ביפאן. רות, שהצטר־פה אליו, הפכה שם עד מהרה לאשה מפורסמת. היא פירסמה חוברות על תב־שילים ישראליים. הטלוויזיה היפאנית הז־מינה אותה כמה פעמים לראיונות. בין שאר המאכלים הציגה התאילנדית בארץ השמש העולה את הגפילטע־פיש האש־כנזי.

ביפאן למדה אשת הקברניט היפהפיה גם בישול מקומי. היא השתלמה בקארטה, וזכתה לענוד חגורה שחורה. נוסף לכך היא התברכה בכישרון ציור, שאותו ניצ־לה לעיטור חוברות התבשילים שלה. כש־חזרה עם אמנון ארצה החלה בכתיבת סיפורי אהבה, שאותם היא שולחת לפיר־סום בתאילנד.

„אני אוהבת את ישראל," אמרה האל־מנה. „אני רוצה להמשיך לחיות פה גם אחרי מות בעלי. אני רוצה שהילדים שלי יגדלו כאן, ויהיו אזרחים נאמנים למדינה."

אמנון שטרנברג היה בזמנו הקבר־ניט הצעיר ביותר בצי הסוחר הישר־אלי. הוא עלה לדרגת רב־חובל בהיותו בן 28 בלבד. כל חבריו לעבודה מעידים עליו, כי הוא היה אדם נעים־הליכות, ש־פנה תמיד לפיקודיו בחביבות. אך יחד עם זאת דרש הקפטן שטרנברג מישמעת חזקה. הוא היה אחד מרבי־החובלים ה־מצטיינים ביותר של צים. עובדת היותו ימאי, המפליג באוניות במשך חודשים ארוכים, לא הרחיקה אותו מן התרבות שעל היבשה. חבריו מספרים עליו שהיה אינטלקטואל, ואף שלח את ידו בציור ובפיסול.

ביום הראשון השבוע התקיימה בחיפה הלוויתו של אמנון. בלילה שלפני ההל־ווייה התפללה רות שלמחרת תזרח השמש. ואכן, כאשר התקיימה הלוויה, שבה נכחו מאות מאנשי צים ומכרים אחרים. היו השמים בהירים לגמרי. כשעה אחרי ש־הסתיימה, הפך מזג־האוויר סוער.

„אמנון ואני מעולם לא ביקשנו מצים דבר," אמרה רות. „תמיד רק נתנו ונסע־נו לכל מקום שאליו הוא נשלח. היום יש לי בקשה אחת לחברה: להנציח את זיכרו של בעלי על־ידי קריאה של אחת מאוניותיה החדשות על שמו."

סיגנון חדש בבית־המישפט:
„אידיוטית"
„מקרטע"
„מגמגם"

פרקליט קדר
עצבני ותוקפן

ת**ביעת־חוב אפורה** ורגילה, שהתב־ררה באולמו של שופט־השלום התל־אביבי בוריס רפפורט, זכתה בעניין רב בהרבה משהיתה זוכה לו כרגיל.

התובע היה טוביה אושרי, שדרש החזרת חוב בסך 5000 דולר, מעד־המדינה בתיק הרצח הכפול רמי ערוסי. כדי שהתביעה תתברר ללא תקלה, ביקש עורך־דינו של אושרי, נחום צורן, כי בית־המישפט יעכב את יציאתו של ערוסי מהארץ עד לתום המישפט.

„מטרתה של בקשה זו היא להקל על רציחתו של ערוסי," אמרה פרקליטתו, עורכת־הדין נירה לידסקי. צורן מיהר למלא אחרי דבריה: „יתכן מאוד ש־מבקשים לרצוח אותו, בכל זאת הוא שותף לרצח שני אנשים מכנופיה ירו־שלמית," לידסקי חייכה: „האם אתה מבקש מהשופט רפפורט להרשיע את ערוסי ברצח?" כאן התערב השופט: „לא בכל יום יש לשופט בדיון אזרחי לשקול אם יש משום סכנת חיים לאחד הצדדים."

צורן המשיך להתעקש והסביר לשופט כי לשולחו יש יותר מתחילת ראיה, כיוון שהתביעה מבוססת על עדותו של ערוסי בבית־המישפט ברצח הכפול. ערוסי עבד במפעל בר־בקר של אושרי ורחמים אהרוני, וראה את הרצח של עמוס אוריון ועזר כהן. כאשר עצרה אותו המישטרה, החליט להפוך לעד־מדינה, ולהעיד נגד הנאשמים בתיק הרצח. כאשר נשאל ב־מישפט ליחסיו עם בעלי המיפעל, לפני ה־מקרה, השיב כי היו בידידות רבה, והם אף הלוו לו 5000 דולר כמה חודשים לפני הרצח, כאשר עמד לשאת אשה.

גביה או גוויה

ע**ל סמך** הודאה זו בחוב פנה אושרי בתביעה־אזרחית לבית־המישפט, ו־

עד־מדינה ערוסי
צופה בהצגה

ביקש לעכב את יציאתו של ערוסי מהארץ. רשם בית־המישפט נתן במעמד צד אחד צו עיכוב־יציאה מהארץ נגד ערוסי. אך זה בוטל בעיקבות ערעורה של עורכת־הדין לידסקי. אז שב אושרי לערער בפני שופט בית־מישפט השלום. הוא ניסה בכל כוחו לשכנע את בית־המישפט כי יש מקום להשיב את צו־העיכוב על כנו. „לערוסי אין כל רכוש בארץ. אין לו דירה, מכונית או כל חפץ אחר ממנו יוכלו לגבות את הכסף לפי פסק־הדין," טען פרקליטו של אושרי. „אני מבין שזו שאלה של גבייה," אמר השופט, פנה למזכירתו ואמר לה: „תכתבי גביה באות בית, שלא יהיו טעויות".

בהחלטתו הביע השופט סיפוק מכך ש־למרות דאגותיו האחרות של אושרי, הוא עדיין מקדיש חשיבות גדולה כל כך לתביעת חוב רגילה. הוא שיבח את עורכי הדין על טיעוניהם המרשימים, וקבע כי אינו יכול לבדוק את רצינותה של הטענה כי חייו של ערוסי בסכנה. „טענה כזו מוכחת לרוב בשלב מאוחר יותר בעת מימושה" כתב השופט. והחליט שלא להחזיר על כנו את צו־עיכוב היציאה מהארץ.

בין יתר דבריו סיפר ערוסי כי בעת שאושרי התחבא בירושלים, בדירתו של מימון לוי, טילפן אליו לחנות דגים בשוק הכרמל, וביקש ממנו להביא לו סמים. כיוון שערוסי לא ידע היכן להשיג זאת אמר לו אושרי שיפנה למשה כהן, גיסו של אושרי, והוא ישיג לו את הדרוש. לקבל את הסמים, כפי שקבעו, הבחין ב־מכוניות מישטרה ליד הבית, ולכן לא

תובעת גלאט
צעירה וחסרת נסיון

נכנס. הוא טילפן לכהן, ואמר לו כי ליד הבית היו „הרבה ג'וקים" והם קבעו מיפגש נוסף. במיפגש השני עלה אלון אושרי, בנו של טוביה, וקיבל לידיו את מנת החשיש ושלוש מנות ההרואין. והוא אשר מסר אותן לידי ערוסי, על סמך עדות זו הועמדו אלון וכהן לדין על החזקת סם והספקתו.

פרקליט־מחוז שדר
השופט לא נזף

לבוש מהודר וחוסר נסיון

כ**יוון שערוסי** עומד לעזוב את הארץ מיד אחרי עדותו זו, היא נגבתה ב־בית־מישפט השלום, בפני השופט דוד בראופיר כעדות לאלתר, בפרוצדורה מיוחדת.

פרקליטות המדינה רצתה להדגיש שאינה מייחסת חשיבות לספיח זה של מישפט הרצח־הכפול. היא שיגרה כנציגתה למישפט את עורכת־הדין הצעירה ליאורה גלאט. גלאט מפורסמת בבית־המישפט בתל־אביב בשל לבושה המהודר, גופה הדקיק, משקפיה הגדולים ושערה המתולתל, אך לא בשל כישוריה המישפטיים. רק לפני חודשיים היא קיבלה את רשיון עריכת־הדין שלה. משך כל מישפט הרצח הכפול היא ישבה אמנם ליד פרקליט־המחוז אהרון שדר וסגנו אמנון רודה, אך היתה על תקן של מאזינה בלבד. באותה תקופה היתה גלאט רק מיתמחה.

מולה הופיע באפיזודה מישפטית זו עורך־דינו של אושרי אליהו קדר. קדר ידוע כעורך־דין אלגנטי, שאינו מרים את קולו ומעולם לא מתחצף אל השופטים. אך ביגלל סיבות השמורות איתו, במהלך מישפט הרצח־הכפול היה קדר עצבני במיוחד, משסע את דברי התובעים, מתייחס אליהם בגסות. קדר טען לא אחת במהלך מישפט זה שהפרקליטות מנסה להשחיר אותו אישית.

לא לדבר על נעדרים

מ**יד אחרי** שהשופט לבן השיער ומי שידוע בחוש ההומור שלו, דויד בראופיר, הזהיר את העד ערוסי שיעיד אמת, אחרת יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, שאל קדר באירוניה: „לפי איזה חוק? החוק הקנדי?" קדר רמז בכך להסכם המדינה עם ערוסי בדבר הוצאתו לקנדה. ליאורה גלאט זינקה ממקומה: „אני מבקשת מהשופט לרשום את ההערה של הפרקליט בפרוטוקול. אני רואה בה איום על עד."

עוד היא מדברת קפץ גם קדר על רגליו, ובקול רועד פנה אל השופט ואמר: „איזה אידיוטית! אינני סובל את השטויות האלה. אני מבקש שבית־המישפט יעמיד את הילדה הזאת במקומה". בטרם הספיק השופט הנדהם להתערב המשיך הסניגור ואמר: „אמרתי את דברי בנימה בלתי מבוטלת של הומור. העד עומד לעזוב את הארץ ולפי דברי העיתונות הוא נוסע לקנדה. צריך מידה רבה של נבזות ורוע לב לראות בדברי איום על העד. זה בוודאי התדרוך שהיא קיבלה מהממונים עליה, המקרטע והמגמגם".

לכל היה ברור למי התכוון קדר. פרקליט־המחוז אהרון שדר, בעל מיבנה הגוף הבינוני והשמנמן הוא בעל־מום ונעזר בקביים בהליכתו. סגנו של שדר, עורך־הדין אמנון רודה, שבביתו הוטמן באותו שבוע מיטען חבלה, מפורסם בבית־המישפט כמי שמדבר בלחש רב ובאיטיות. לא אחת התבקש רודה על־ידי השופטים להגביה את קולו ולדבר בבירור.

אם היה מישהו בקהל שצפה בדרמה, שלא ידע למי מתכוון קדר, הרי שכמה דקות אחר־כך נכנס לאולם, כשהוא מדדה על קביו, פרקליט־המחוז שדר. הוא לא ידע כלל על מה שהתחולל קודם לכן באולם.

אך ההפתעה הגדולה ביותר באה מצידו של השופט. בר־אופיר כמעט ולא נזף בקדר על ההתפרצות החריפה והגסה ביותר שנשמעה אי פעם בבית־מישפט בישראל. „אינני רואה כאן ילדה, וזה לא תפקידי להעמיד ילדות במקומן," הוא אמר בהתייחסו ל„אידיוטית". לגבי „המקרטע" ו„המגמגם" הסתפק בר־אופיר בבקשה מקדר שלא לדבר על אנשים שאינם נוכחים באולם.

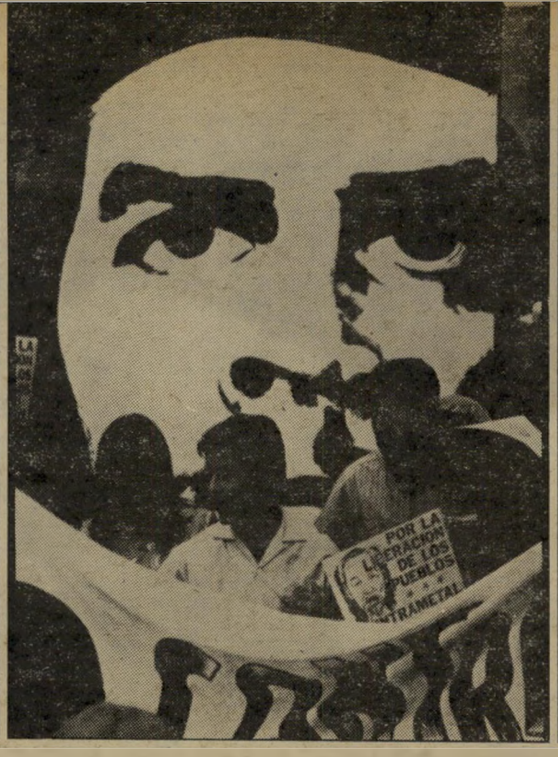

אחרי אלוויס פרסלי וצ'ה גווארה - האם בא תורו של ג'ון לנון?

לידתו של מיתוס

מארק דיוויד צ'אפמן, צעיר בן 25, יליד מדינת ג'ורג'יה ובן להורים מ־הוואי, עצר את החיפושית **ג'ון לנון** כש־שב בחברת רעייתו, **יוקו אונו,** מאולפן ההקלטות אל ביתו, בבית־הדירות המפו־אר הקרוי בניין דאקוטה בניו־יורק. הוא שלף אקדח ורוקן את מחסנית הכדורים בגופו של ג'ון. כמה שעות קודם לכן, כאשר יצאו לנון ואונו מדירתם בת 28 החדרים אל אולפן ההקלטות, קרא צ'אפ־מן, שניצב בקירבת מקום: „היי, ג'ון!" והושיט לאליל את תקליטו החדש, פנט־סיות כפולות, לחתימה. ג'ון נעצר, בני־גוד למינהגו בשנים האחרונות, וחתם.

אותה שעה ניצב מול בניין דאקוטה צלם־חובב בשם **פול גורש.** הוא הנציח את לנון חותם על התקליט. תצלום זה הפך מייד לנדבך חשוב באחד מן המי־תוסים הגדולים של המאה העשרים.

ילד האוקיאנוס

לפני ארבעים שנה, ב־10 בספטמבר 1940, נולד בעיר־הנמל ליברפול, אנגליה, ג'ון לנון לאמו ג'וליה ולאביו, שוער־בניין שנטש את משפחתו כשהיה ג'ון רק בן שלוש. האם, שנישאה לגבר אחר, נטשה את ילדה. היא מסרה אותו לידי דודתו מימי, שגידלה אותו עד ימי נערו־תו. האם נהרגה כמה שנים מאוחר יותר בתאונת־דרכים, וכמה משיריו בימי החי־פושיות הוקדשו לה. כמו השיר ג'וליה שבו כתב לנון: „**מחצית הדברים שאני אומר הינם הפרי משמעות / אלא שאני אומר אותם כדי להשיג אותך, ג'וליה / ג'וליה, ג'וליה, ילד האוקיאנוס קורא לי... כך כאשר אני שר שיר־אהבה, ג'ו־ליה / כאשר איני יכול לשיר את לבי / ויכול רק לדובב את מוחי, ג'וליה...**"

בשיר מאוחר יותר, בעידן יוקו אונו שלו, כתב ג'ון לנון: „**אמא, תמיד הייתי שלך — אבל אף פעם לא היית שלי...**"

דודתו מימי לא היתה יכולה לשלוט ביצריו של הנער, והוא פנה ללמוד בבית־ספר לאמנות, שם חיפש פורקן לכישרון היצירה שלו. כשהיה בן 16 הצטרף ל־להקת־זמר שהופיעה כימעט־חינם בבתי־קפה בליברפול, יחד עם **פול מקרטני, ג'ורג' האריסון** ועוד שניים שנפלטו עם הזמן מעולם הזמר **פאט באסט וסטיוארט סאטקליף.**

יום אחד שמע בעל חנות תקליטים ב־ליברפול, יהודי בשם **בריאן אפשטיין,** את להקת החיפושיות. הוא סיפר: „**ידעתי כי יש ככוחם להיות גדולים יותר מאשר אלוויס פרסלי. ידעתי כי יש כיכולתם להיות האטרקציה התיאטרונית הגדולה ביותר בעולם...**" אמר וידע מה הוא או־מר. אפשטיין, שהיה סטודנט באקדמיה המלכותית לאמנות הבמה בלונדון, נטש את כל עיסוקיו והפך לאמרגן הבילעדי של הלהקה. הוא שלח את החיפושיות

ג'יימס דין
מורד בלי מטרה

להופעה במועדון־לילה בעיר־הנמל הגר־מנית האמבורג, כדי שישפרו את איכו־תם המוסיקאלית. שם הכניס ללהקה את המתופף **רינגו סטאר.** הצירוף המופלא לנון־מקרטני החל להניב שירים חדשים בימי האמבורג שלהם. אפשטיין דאג לש־נות את תדמיתם. כעבור זמן קצר היו אלה ארבעה צעירים מליברפול, בעלי תיסרוקת חדשה, שהתפרסמה מאוחר יו־תר בעולם הרחב כ„תיספורת החיפושיות". כאשר שבו החיפושיות לאנגליה, היו כבר מעט מפורסמים.

במועדון קאוורן, אותו מועדון זעיר ש־בו החלה להקה את דרכה, קבוע שלט על הקיר, המבשר לתיירים ולעוליי־הרגל: „**זה המקום שבו החלו החיפושיות את דר־כם**". עיריית ליברפול התקינה ברחוב מאתיו את „מיקדש החיפושיות", לרגל החגיגות שתוכננו השנה במלאות 20 שנה לייסוד הלהקה.

האמרגן אפשטיין הוא שפעל לטישטוש האישיות של ג'ון לנון, פול מקרטני, ג'ורג' האריסון ורינגו סטאר, ופעל לגיבושה של אישיות משותפת לארבעה. שנקראה החי־פושיות. זו **טישטשה במשך שנים רבות** את האמת על כישרונו היצירתי של ג'ון לנון, כמשורר וכמלחין. הוא היה המנוע, שהעניק את העוצמה לשירי החיפושיות.

ביטלומניה

המיזוג המופלא של הכישרון־היוצר עם הכישרון־המבצע והכישרון־המפעיל של בריאן אפשטיין כבש את תרבות בני־הנעורים באנגליה תוך כמה שבועות. כע־בור כמה חודשים שברו תקליטי החיפו־

ג'ון לנון
יותר פופולרי מאשר ישו

שיות הראשונים את מחסום מיליון העו־תקים. מוצרי־צריכה נוספים, כמו פיאות־נוכריות בנוסח החיפושיות, חולצות טי, טפטים, כרים ושמיכות עם דיוקנות אר־בעת המופלאים, כבשו את האיים הברי־טיים.

עד מהרה הפכו ארבעת חברי הלהקה לאלילי־זמר, שאיש באנגליה לא הגיע מעולם למעמדם. היה מי שאמר, כי ברי־טניה, שעמדה באומץ מול פלישות וניס־יונות פלישה במשך יותר מאלף שנים, נכבשה מבפנים תוך כמה חודשים.

אימרות־הכנף של חברי־הלהקה עברו מפה לאוזן וצוטטו בעיתונים באותיות שמנות. כאשר אמר לנון על **קליף ריי־צ'ארד** ש„**הוא היה כל מה שאנחנו שנאנו בפופ,**" החלו מניותיו של ריצ'ארד להידרדר.

החיפושיות חרשו את אנגליה בקונצר־טים מער לעיר. להקות של מאות ואלפי מעריצים ומעריצות — „גרופים" בלשון האלילים החדשים — ליוו אותם לכל מקום. בעיקבות הגרופים פנתה גם דעת־הקהל הבוגרת אל החיפושיות. הם החלו להעניק ראיונות ודבריהם התפרסמו ב־עמודי החדשות. בכניסה לאולם בעיר יורק, נשאל לנון על־ידי אחד הכתבים, כיצד הוא כותב את שיריו. והוא השיב: „**לעיתים אנחנו כותבים אתם ביחד. ל־עיתים לא. כתיבת כמה מהם אורכת אר־בע שעות; אחרים כעשרים דקות, ויש־נם שירים שכתיבתם אורכת יותר משלו־שה שבועות.**" בסופו של אותו קונצרט, שמע הכתב את לנון אומר לחבריו כי נאמר לו שיש נערות המאוננות בשעת ההופעה על הבמה. פול מקרטני, שהב־חין בכתב המצוטט, מילמל לעברו: „**הרי אנחנו כעצמנו מציינים על כמת האוננות.**" כך הפך הצמד לנון־מקרטני לא רק שו־תפים מוסיקאים, אלא גם דמויות מבוק־שות לראיון ולציטוט בעיתונות הבריטית.

התופעה של נערות משתוללות לפני ההופעה, במהלכה ואחריה, קופצות מצוו־חות אל גלגלי המכוניות המסיעות את חברי הלהקה, הולידו את הכינוי „ביט־לומניה". 1963 היתה שנת השיא של ה־ביטלומניה. סוקרן המוסיקה של הטיימס הלונדוני, הנחשב לסולידי שבעיתונים ה־בריטיים, כתב: „**המלחינים יוצרי־ההופן של המוסיקה הבריטית ב־1963 הינם, כנראה, ג'ון לנון ופול מקרטני, שני ה־מוסיקאים המוכשרים שבאי מליברפול ואשר שיריהם סוכבים את הארץ מאז תג־המולד האחרון, בהופעות על להקתם ,החיפושיות'...**

הביטלומניה הגיעה עד מהרה גם ליש־ראל, חלוץ מפיציה כאן היה **דן בירון,** אז תקליטן של קול־ישראל. הוא קיבל תקליט שלהם מלונדון, הניח אותו על המקול והביא את הבשורה לישראל. שנה מאוחר יותר, כאשר ביקש אמרגנם בריאן

אפשטיין לבקר בארץ עם הלהקה, נאסר הדבר מטעם מישרד החינוך והתרבות. הד"ר **יוסף מדקמן**, איש המישרד, אמר: „החיפושיות ישחיתו את הנוער הישראלי..."

לקשקש בתכשיטים

דמותו של ג'ון לנון, כאיש המרכזי והבוגר שבין חברי הלהקה, לא נסתרה מעיניהם של כתבי העיתונות הבריטית. גם ניסיונו המוקדמים ל**סינטיה** הוסיפו לכך, וכן לידת בנו הראשון, **ג'וליאן**. המימסד התרבותי הבריטי החליט עד מהרה לאמץ את לנון ואת החיפושיות אל קירבו. ועד מהרה אוזכר שמו של לנון בנשימה אחת עם המינגווי ופלאמינג (מחבר סידרת **ג'יימס בונד**), כשהתברר שהוא עומד לפרסם את ספר סיפוריו וציוריו בהוצאת ג'ונתן קייפ. המוסף לספרות של הטיימס הלונדוני פירסם כמה סיפורים ורישומים מתוך סיפרו העתידי של לנון.

העניין שעוררו באנגליה הגיע לממדים כאלה, שגיבור אל־עלמיין, **הוויקאונט מונטגומרי**, אמר בתוכנית טלוויזיה: „**אני חושב שעלי להזמין את החיפושיות אלי לפוקשבוע, כדי לראות ולהבין איזה מין בני־אדם הם...**" צייר הקריקטורות הנודע **וויקי** צייר באיוונינג סטאנדארד את שרי הממשלה הבריטית, בתיסורת של החיפושיות. סוציולוגים ופסיכולוגים חיברו מאמרים מעמיקים על האופן שבו הפכה הגיטארה סמל מיני.

החיפושיות הוזמנו למופע האמנים הכנתי, למטרות צדקה, בתיאטרון הנסיך מוולס השוכן בכיכר פיקאדילי בלונדון. החיפושיות היו אמורים להופיע יחד עם **מרילין דיטריך** ועוד אמני־צמרת בפני המלכה האם, **הנסיכה מרגרט**, ובעלה **הלורד סנאודון**. מאות ואלפי מעריצות משתוללות נצבו בשערי האולם, צרחו את ה־י־י־א של החיפושיות. דלתות האולם היו סגורות. כאשר הגיע תור החיפושיות להופיע בפני הכבודה המלכותית, פנה לנון אל הנוכחים באולם ואמר: „כל אלה היושבים במקומות המרוחקים, ואשר לא היה להם כסף לרכוש את הכרטיסים היקרים, יכולים למחוא כפיים. אלה היושבים בשורות הקדמיות של האולם יכולים לקשקש בתכשיטיהם..."

מרכסיסטית־לנוניסטים

מכירת מיליוני התקליטים של החיפושיות בכל רחבי תבל, תרמה רבות לכלכלה הבריטית, דבר שהניע מאוחר יותר את ראש־הממשלה **הארולד וילסון** למליץ בפני המלכה להעניק תואר־אצולה ראשוני לחיפושיות. אבל בינתיים דאגו חברי הלהקה, כפי שנאמר באחד משיריהם „לנעים את שינינו בדברים ממשיים".

מחבר המונוגרפיה הראשונה על החיפושיות, **מייקל בראון**, כתב: „אמרתי לו (לג'ון לנון) שקטעים רבים מתוך כתביו שלו דומים עד למאוד ל**ויליאם**. הוא אמר כי מעודו לא קרא את ג'ויס וכי ההשפעה היחידה על כתיבתו, המוכרת לו, היא השפעתו של לואיס קארול (מחבר „עלילה בארץ הפלאות")..." לנון אמר „גם אינני מתכוון להגזים בכניסתי אל תוך עמקי התרבות הללו..."

הופעת סיפרו הראשון זיכתה אותו בערכה מיידית. במדור „דרושים" של הטיימס הלונדוני הציע מישהו סכום של שתי לי"ש עבור עותק מן המהדורה הראשונה, חתום בידי המחבר. עד מהרה תורגם הספר לגרמנית ואיטלקית. המתרגמת לצרפתית היתה **רחל מזרחי**, אשתו לשעבר של איש הקולנוע הישראלי־צרפתי **משה מזרחי**. את המהדורה הפיראטית של הספר התקין מתרגמו של ג'ויס לפיניות. הצלחת הספר דירבנה את חנות הספרים הגדולה בעולם, פ'ריקס, להזמין את ג'ון לנון להיות אורח־הכבוד בארוחת־ערב מסורתית לכבוד יום־הולדתו ה־400 של המחזאי **ויליאם שיקספיר**. הביקוש לכרטיסים היקרים עלה על הביקוש לארוחה דומה, כמה שנים קודם לכן. אורח־הכבוד היה אז המחזאי **ג'ורג' ברנרד שאו**.

אימרות־הכנף של לנון פורסמו בכל העיתונים וברשתות הטלוויזיה. הם צוטטו כימעט כדברי אלוהים חיים. למשל: „**איני חושב הרבה אודות העתיד... קראתי מעט על פוליטיקה אבל איני חושב שבבחירות אצביע בעבור מישהו; הרי הפוליטיקאים הללו אינם מבשרים שום בשורה... דבר שאני פוחד ממנו הוא ההזדקנות. אני שונא את המחשבה אודות ההזדקנות. כאשר אתה מזדקן אתה חש כאילו החמצת דבר־מה. הזקנים מתייחסים תמיד אל הצעירים כמו היו אלה גירסה חוורת שלהם...**"

ב־1964 נשאל ג'ון לנון האם יימשכו חיי החיפושיות לנצח. הוא השיב: „**לא! אלה יימשכו כחמש שנים בקירוב.**" התחילה רדפה אחרי החיפושיות, וכאשר זכו לקבל את תואר האבירות מידי המלכה, בארמון באקינגהאם, נכנסו אל חדרי השירותים של הארמון ועישנו שם חשיש.

לנון ב„ליז שי יום מפרך"
חשיש בחדר השירותים של ארמון באקינגהם

„כל אלה היושבים במקומות המרוחקים, ואשר לא היה להם כסף לרכוש את הכרטיסים היקרים, יכולים למחוא כפיים. אלה היושבים בשורות הקדמיות של האולם יכולים לקשקש בתכשיטיהם..."

בשלב זה הונצחו כל תנועות הלהקה וכל מוצא פה של חבריה בכתבות, בסרטים, בספרים ובתקליטים. בקרב בני הנוער הרדיקאלי במערב נפוצה ההגדרה הבאה: „**אנחנו מארכסיסטים־לנוניסטים.**" כלומר: אנחנו בעד גרושו מארכס וג'ון לנון.

יותר פופולארים מישו הנוצרי

החיפושיות יצאו למסע ראשון בחו"ל וכבשו את פאריס. דמויות מתוך שירי החיפושיות הפכו נחלת העולם כולו. השיר אלינור ריגבי נפתח ב„**התבוננו בכל האנשים הבודדים...**" הוא מסתיים בשאלה לנונית: „**כל האנשים הבודדים, מניין כולם מגיעים? כל האנשים הבודדים, לאן הם כולם שייכים?**" את השאלה הזו שאלו אחר־כך במיליוני בתים.

היעד הבא במסע הכיבוש של החיפושיות היה טבעי: אמריקה. בהגיע החיפושיות אל נמל־התעופה היתרו, ממנו יצאו לניו־יורק, באו אלפי מעריצות להיפרד מהם. כאשר המריא המטוס בישרה אחת מתחנות־השידור של אמריקה: „**השעה היא 6.30 לפי שעון החיפושיות. הם עזבו את לונדון זה עתה, כשמטרת פניהם היא ניו־יורק...**"

בהגיע חברי הלהקה לנמל־התעופה של

לנון עם אשתו הראשונה סינתיה
דמות מרכזית בין אנשי הלהקה

לנון עם אשתו השנייה יוקו אונו
מאבק על הניהול

לידתו של מיתוס

(המשך מעמוד 41)

גיו־יורק, הם נלקחו מיד אל חדר האו־שים־החשובים מאוד. שם ניצבו בפני סוללה של עיתונאים. ג'ון לנון שימש דובר ראשי.

האם תשיר, לנו דבר מה?

קודם עלינו לקבל את התשלום.

כיצד אתם מסכירים את הצ־לחתכם?

יש לנו סוכן מעולה ליחסי־ציבור.

מהי השאיפה שלכם?

לבוא לאמריקה.

האם יש בכוונתכם להסתפר אי־פעם?

הרי רק אתמול הסתפרנו.

האם יש משהו שאתם מקווים לקחת אתכם בחזרה הביתה?

כן, את מרכז רוקפלר.

האם אתם מהווים חלק ממרידה חברתית נגד הדור המבוגר מכם?

זה שקר מוחלט.

החיפושיות כבשו את אמריקה. מבקרי המוסיקה וחוקריה נתנו אלף הסברים לי־תופעה. שיר כמו תיזמורת מועדון הלב־בות הבודדים של סרג'נט פאפר תואר בידי מוסיקולוגים כיצירה כלית וקולית מלאה. היה ברור כי החיפושיות קרבות במחי־רות אל שיא הצלחתן. הם מכרו עשרות אלבומים של תקליטים. יש המעריכים את המכירה ביותר מ־250 מיליון תקליטים. הם השתתפו בסרטים כמו לילה של יום מפרך והציגו והשמיעו את קולם בצוללת צהובה. הם הגיעו אל פיסגת ה־הצלחה העולמית.

בניו הפחדנים של טריקי דיקי

ב־1968 הציגה אמנית יפאנית בשם **יוקו אונו** תערוכה מעבודותיה בלונדון (כותב שורות אלה ראה את התערוכה; האמנית הושיבה את המבקרים מול קיר לבן, ואמרה להם בקול לוחש: **„תרמיין לעצמך שכאן תקוע לו מסמר שחור"**). בתערוכה זו פגש בה ג'ון לנון, וכעבור כמה ימים נטש את רעייתו ואת בנו. יוקו אונו, בתו של בנקאי יפאני עשיר, מבוגרת מלנון בשבע שנים (ילידת 1933) קיבלה בצעירותה חינוך יפאני קפדני. היא השתלמה בפיתוח קול ובפריטה על פסנתר. כמו כן למדה פילוסופיה ושירה. אחר־כך נשלחה ללמוד במובחר שבקול־ג'ים האמריקאים לנשים, קולג' שרה לו־רנס, וניישה למלחין יפאני אוונגרדי. עימו שבה ליפאן ושם התמוטטו קשריהם. היא חזרה לניו־יורק ופגשה בבעלה ה־שני, **אנטוני קוקס**, שהוא צייר אמ־ריקאי נודע. היא ילדה לו את בתם **קיו־קו**. אחרי גירושיה מקוקס עברה להת־גורר באיי הבתולה.

לנון חש שהוא מיצה את שניתן למ־צות במיסגרת החיפושיות. לפני עשר שנים, בהיותו בן 30, אמר: **„החיים קצ־רים מדי, לפתע אתה בן 30 ורואה את כל שמתחשק בעולם, ויש כל כך הרבה מה לעשות, ואין לך זמן לעשות דבר, היות ואתה עסוק בלעשות כל מיני דב־רים שכולם מצפים ממך לעשותם."**

לנון פירסם תקליט אישי, יחד עם יוקו אונו, ובו שירים כמו גיבור מעמד הפוע־לים, שבו הוא מאשים את העולם בכך שהוא מכביר **„פוליים מסוממים מדת, מין וטלוויזיה"**. שיר נודע אחר בתקליט זה הוא האשה היא הכוהני של העולם. בתקליט זה דיבר על השיגעון של אמ־ריקה: **„בניו הפחדנים, גזזוי השיער של טריקי דיק** (כינויו של ריצ'ארד ניכסון) **ופוליטיקאים ניוזרוזים, פסיכים עם די־עות קדומות..."**

„אני רוצה למות לפני יוקו"

בשנות ה־70 נכנס להפנמה מלאה. ב־יחד עם הרעיונות המיסטיים ילידי המז־רח־הרחוק, אותם שאב מיוקו אונו, הוא ניתק עצמו בהדרגה מהוויות העולם הזה. ב־1975 נולד בנם **שון**. אמרגנים שונים הציעו לו ולחבריו 200 מיליון דולר עבור הופעה פומבית אחת בניו־יורק — אך ג'ון סירב.

לפני כשנה החליטו לנון ויוקו לשוב אל חיי האמנות. הם עשו זאת בעזרת מודעת־ענק, שפירסומה עלה להם קרוב ל־20 אלף דולר, הכותרת היתה: „מיכ־תב מג'ון ויוקו לאנשים השואלים אותנו איך, מתי ואיפה?" משך השנים האלה פירסם לנון חמישה ספרים שונים, שדנו במוסיקה, באיכות הסביבה בצידקת מע־מד־הפועלים.

כמה שעות לפני הרצח אמר לנון, ב־ראיון לתחנת־שידור מקומית בניו־יורק: **„אני רוצה למות לפני יוקו..."** ואכן, מארק דייוויד צ'אפמן עשה זאת. לנון לעולם לא יגיע לגיל 64, עליו כתב בשירו כאשר אגיע לגיל שישים וארבע: **„כאשר אזדקן ואאבד את שערותי / שנים רבות מהיום / האם תמשיכי לשלוח לי / את זר ברכות יום־הולדתי עם בקבוק של יין... האם תאכילי אותי / כאשר אגיע לגיל שישים וארבע? / תם את תהיי זקנה / ואם רק תאמרי את המילה, הרי שאוכל להמשיך ולחיות במחיצתך..."**

התנגדותה של אונו מיד אחרי הרצח מדהימה. היא סיפרה בפומבי כיצד הס־בירה לבנה על הקורות את אביו. ציטטה אונו את בנה: **„עכשיו אבא הוא חלק מאלוהים. אני חושב שכאשר מתים נע־שים גדולים הרבה יותר, כי המת נעשה חלק מכל דבר."**

הלכל סוכני חברת התקליטים והתפקות של ג'ון לנון שלחה אונו מיברק: **„אנו מודים לכולכם על זרי הפרחים ששלחתם לג'ון, אולם בעיתד אנא תרמו את הכסף לקרן הרוח'. זהו מוסד הצדקה החביב על ג'ון, והוא יודה לכם מן המקום שבו הוא נמצא עתה. ג'ון אהב את המין ה־אנושי והתפלל למענו. אנא התפללו עתה אתם למענו — באהבה, יוקו ושון."**

■ ■ ■

רבע מיליון צעירים וצעירות נאספו ביום הראשון שעבר בסנטרל פארק, ניו־יורק, למיפגן התייחדות עם לנון, שכמוהו לא ידעה העיר מעודה. „חזיון סוריאליס־טי," קבעו העיתונאים האמריקאים.

לאיש לא היה ספק, כי בעצרת ההת־ייחדות ההמונית הזו הנצו לראשונה זרעי המיתוס החדש, שנטמנו במיליוני לבבות רק כמה ימים קודם לכן — בעת הרצח.

פעם היה זה ג'יימס דין שהרטיט את הלבבות וכבש מיליונים בהליכתו השפופה ובדיבורו המחוספס. היה זה „מורד ללא מטרה" (כך נקרא סירטו המפורסם, שהוק־רן בישראל תחת שם מטעה מרד הנעורים). צעיר אחר, שהפך לאגדה עוד בחייו, הוא אלוויס פרסלי. מילבד בלוריתו, שנראתה משומנת תמיד, היה לו גם מסר, אלא שאיש לא הבינו בדיוק.

אחריהם הופיע צ'ה גווארה — הלוחם האגדי, שחבש כומתה שחורה לראשו, נשא תת־מיקלע על כתפו ותיק־רופאים בידו. זקנו המדובלל ודרך־הייסורים ש־עליה עלה לבלי שוב, מתוך פיכחון והכ־רה מלאה, הפכוהו לישו חדש. ואמנם מילי־יוני מעריצים נסתפחו אל דגלו, מבלי לה־בין דבר וחצי דבר בבשורה החברתית על־פי צ'ה.

ועתה נפתח עידן לנון.

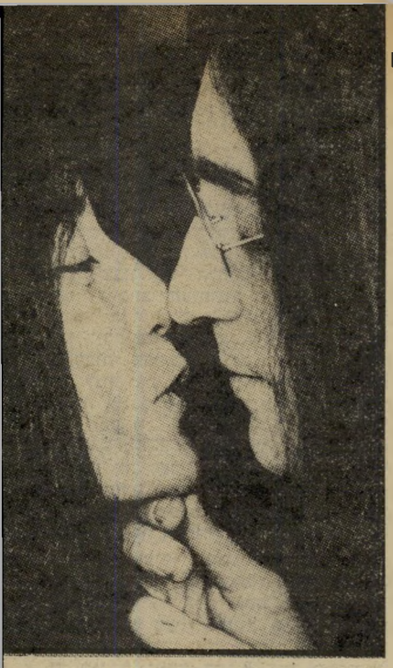

ג'ון ויוקו
דרך הייסורים

ראיון מיוחד

עם ג'ון לנון

„המלך נהרג תמיד בידי אנשי חצרו!"

לרגל צאת אלבום שיריו פנטסיות כפו־לות, שהוא מיקבץ של תמונות מתוך הני־שואין, שבר **ג'ון לנון** את שתיקתו ה־ארוכה, שארכה כחמש שנים. לפני כשש־רה שבועות העניק לנון ראיון מיוחד ל־כתבת השבועון ניוזוויק, ברברה גראוס־טארק. להלן קטעים מתוך הראיון.

● **מדוע נעלמת מאור־הזרקו־רים בשנת 1975? האם התעייפת מן המוסיקה, או שמא התעייפת מעסקי מוסיקה?**

זה היה מעט משניהם. מאז שמלאו לי 22 הייתי כבול לחוזים מחייבים. הייתי תמיד במצב ש„ציפו ממני ל..." ציפו ממני לחבר מאות שירים ביום שישי, ציפו ממני להוציא תקליט־יחיד בשבת, ציפו ממני לעשות דבר זה או דבר אחר. אבל אני הפסקתי להיות אמן מפני שחפצתי בעצמ־אות — הרי לא התאמתי לכיתה או למיש־רד. העצמאות היא הרי יתרון לעומת כל החסרונות של אי־הוודאות. אבל הגה הפכ־תי לפתע מוליך ומוביל של חברת תק־ליטים, בעל מחוייבות לתיקשורת, בעל מחוייבות לציבור. כך איבדתי את העצ־מאות שלי.

● **מדוע פרשת במשך חמש שנים?**

אם אתה מכירה את תולדותינו, הרי ידוע לך שלקח לנו זמן רב מאוד עד שהגענו לתינוק משלנו. ואני חפצתי, עם לידתו של שון, להעניק לו חמש שנים מלאות של אהבהות. את בני הראשון, ג'ו־ליאן (מאשתו הראשונה, סינטיה), שהוא כבר גדול, החמצתי. עתה הוא בן 17, בוקר. הוא משוחח איתי בטלפון על רצו־נו באופנוע. חוץ מזה אני אוהב לקרוא. בעיקר היסטוריה, ארכיאולוגיה ואנתרו־פולוגיה. קראתי שבתרבויות אחרות הילד אינו מצוי בקירבת אמו עד הגיעו לגיל שנתיים. אני גם משוכנע שרוב מערכות הלימוד הינן בית־סוהר. רק כאשר שלח־תי את שון לראשונה לגן־הילדים, הבנתי ששלחתי אותו לשם כדי להיפטר ממנו, בעוד שלמעשה רציתי לראות אותו בבית.

● **יפוי מקרטני יש תיאוריה שאתה הסתגרת מכיוון שהפסקת כבר לעשות את הכך — ועכשיו אתה חפץ לחיות אתה עצמך...**

למה הוא מתכוון, לכל הרוחות? פול הרי אינו יודע כלל מה אני עושה עכ־שיו — הוא הרי סקרן כמו כל האחרים. הרי כבר עברו יותר משנים מאז שהיו לי קשרים אמיתיים עימו. עכשיו אני יודע עליו מעט מאוד, כשם שהוא יודע מעט מאוד עלי, וזה כלום. לפני קרוב לשנתיים נשמע יום אחד צילצול בדלת. פתחתי את הדלת והוא עמד שם. אמרתי לו: ,תראה, מדוע לא התקשרת קודם לכן בטלפון? היה לי יום מפרך עם התינוק ואתה ניכנס לך כך, עם הגיטארה הארורה שלך!'

● **תן סקירה קצרה עד יום אחד בחיי ג'ון ויוקו.**

יוקו הפכה לדואגת ולמפרנסת. היא מט־פלת בכל עסקי הבנק והרכוש, בעוד ש־אני המפתי עקר־בית. זה נראה בערך כמו באותן קומדיות. אבל בצילום אחורנית. אני שואל אותה: „טוב, אז איך היה היום במישרד, יקירתי? האם את רוצה איזה בוד שון את הסרט צולקת צהובה, והוא שב מדירתם בריצה ואמר: „אבא, האם היית זמר... האם היית בחיפושיות?" ואני השבתי לו, כי כן. אכן הייתי זמר ב־חיפושיות.

● **מדוע שיתפת פעולה עם יוקו בתקליט זה?**

זה כמו מחזה — אנחנו חיברנו את המחזה ואנחנו גם משחקים בו. ג'ון ויוקו — אתם יכולים לקבל את זה או להת־עלם מכך... אחרת (הוא צוחק) זה פרה וגבינה, יקירתי! לחיות ביחד עם יוקו, עבורי זה הכל. אני איני מעוניין כלל לשיר אם היא אינה נמצא בסביבה. אנח־נו כמו עוזרים רוחניים איש לרעהו. כאשר פרשתי מהחיפושיות, חשבתי לעצמי „אלו־הים אדירים, איני צריך עכשיו להאזין לפול, לרינגו ולג'ורג'." אבל זה הרי מש־עמם עד מוות להיות כלוא בתוך אולפן־הקלטות. איני זקוק עוד לאותו חלל.

● **אנשים רבים מאשימים את יוקו בהתרחקותך מהלהקה ובניי פוין „החיפושיות". מה בדיוק התי־רחש?**

מאז שעבדתי לבדי בהסרטת כיצד נ־צוחתי במילחמה (1966) התרתי לפרוש מה־חיפושיות, אלא שלא היה לי אומץ לכך. הזרע נטמן למעשה כאשר הלהקה חדלה להופיע בפומבי, ולי היה קשה בלי ההו־פעות על הבמה. אבל גם פחדתי לצאת מתוך קירות הארמון הזה. הרי זה מה שהרג את אלוויס פרסלי. המלך נהרג תמיד ביו־י אנשי חצרו. הם מפטמים או־תו. הם מגזימים במשקאות שבהם הם מל־עיטים אותו, כדי שישמח על צורתו. רוב האנשים המצויים במצב הזה כימעט ואי־נם מתעוררים ממנו. יוקו הראתה לי מה משמעו להיות אלוויס־חיפושית, מוקף ב־עבדים נרצעים החפצים לשמור על המצב כמות שהוא. זה הרי מצב של מוות מדו־מה. זו הצורה שבה סיימו החיפושיות — לא היה שום „פילוג".

● **האם אתה מתגעגע לעיתים לאותם ימים טובים ורחוקים?**

לא. מה שעשה את החיפושיות לחיפו־שיות היה חלקם ביצירת אותן שנות ה־60. ומי שחושב שאם ג'ון ופול ילכו יחד עם ג'ורג' ורינגו הרי שהחיפושיות יקומו לתחייה, הוא מישהו שיצא בדעתו. החי־פושיות נתנו את כל שהיה להם לתת — ואפילו יותר מזה. ארבעת החבר'ה שהיוו את הלהקה לעולם לא יוכלו עוד לשוב ולהיות להקה, אפילו אם יחפצו בכך. מה אם פול ואני נהיה ביחד? זה עשוי להיות מאוד משעמם...

מערכות הלימוד הינן בתי־סוהר... בני שאל אותי: ,אבא האם היית בחיפושיות'... יוקו הראתה לי מה זה להיות אלוויס־חיפושית, להיות מוקף בעבדים נרצעים...

קוקטייל? לא מצאתי את נעלי־הבית שלך, והחלצות טרם חזרו מהכבסה." אני מר־דיע לכל עקרות־הבית, שאני מבין עתה מדוע ועל מה הן צורחות. חיי התנהלו סביב ארוחותיו של שון. הקפדתי על ה־דייאטות שלו (לגון מתכוון לארוחות ה־צמחוניות והמקרוביוטיות הנהוגות בבי־תם) ואם השאלה היא, האם יוקו נוהגת לדבר על עסקים כאשר היא חוזרת הבי־תה, אז התשובה היא: אני עקר־בית עשיר, אבל אני מעורב לחלוטין בעסקינו.

● **מדוע החלטת לשוב ולהקי־ים?**

מכיוון שלא היה טעם כלשהו לטפח קאריירה מעבודת הבית שלי. מה גם שב־9 באוקטובר הייתי בן 40 ובני שון בן חמש. והרי מוטב שתהיה לי אפשרות לומר לו, כי „אבא יכול לעשות דבר־מה נוסף על מה שהוא עושה בבית" — והוא לא יידע כלל על מעשי. קרוב לחמש שנים לא אחזתי בידי גיטארה. אבל בחג־המולד הקודם השכנים שלנו הקריעו לכ־

רחל מרחלת על כל העולם

הסוד התגלה רק בנתניה

לקחת פרח כזה, ולסגור אותו שבוע שלם בין ארבעת הכתלים של חדר אחד, ואפילו זה החדר היפה ביותר בבית־המלון המפואר ביותר, זה עוול משווע.

הביטו בתמונה ושפטו בעצמכם. השם **פמלה רובין** אינו אומר הרבה לישראלים, אבל בצרפת הוא מתקשר עם תצוגות־אופנה, בעיקר של בגדי־ים נועזים ובגדים תחתוניים.

ובכן, הצרפתיה הסכסית הזאת נחתה בלוד לפני כשבועיים, כשבידה תיק־נסיעות קטן ומעט בגדים. הרבה אינה נוהגת

פמלה רובין
חייל במקום מאהב

ללבוש, וכעבור שלוש שעות כבר שכבה פרקדן על ספסל השיזוף, מגפה לחטוף כל טיפת שמש, עליד המים הצלולים של בריכת־השחייה של מלון נתנייתי.

מיטב החתיכים שבין התיירים האירופים, שחפצו מאוד לגשת אליה ולהציע עזרתם בעניין מדיחת שמן־השיזוף, נרתעו מהר מאוד, כשגילו את הישראלי הענק שישב לידה כשומר. מאוחר יותר נעלמו השניים במלון, ורק הארוחות שהוזמנו לחדר העידו שהם עדיין בחיים. כעבור שיבעה ימים בדיוק חזרה הפצצה הבלונדית אל מקומה, על שפת־הבריכה, כאילו לא קרה דבר.

אני מודה שמשמש התפוצצתי מסקרנות. אחרי כשעה של יפייה ניגשתי לשאול אותה, דוגרי, כמו בין אשה לאשה.

מסתבר שהסיפור פשוט מאוד. פמלה רובין מדגמנת בבית־אופנה בפאריס. היא פוגשת שם יבואן־אופנה ישראלי מקסים, שאחרי יומיים של היכרות מזמין אותה להתארח בעיר־ההילומים, במלון מפואר, על חשבונו. פמלה נענית. כשהיא נוחתת בארץ ונפגשת שוב עם אותו יבואן, הוא מסביר לה שהוא חושש ששאתו האוהבת תסתייג מרומן כזה, כך שכדאי שכל הענייין יישאר סוד. הוא משכן אותה בבית־המלון שבנתניה, ולמחרת הוא מגיע כשהוא לבוש מדי־מילואים של צה"ל. הם שניים מסתגרים יחדיו שבוע תמים.

זה מה שנקרא שירות־מילואים בנוסח גן־עדן.

הגבר שלא יודע לאמר לא

„הן פשוט נכנסות אליו למיטה, והוא מתעצל לזרוק אותן משם," טוענים מקורביו של במאי־הקולנוע **אסי דיין**, שהוא בנו וממשיך דרכו של ח"כ **משה דיין**.

„אני תמיד נראה מאוהב. לכן תמיד חושבים שיש לי רומן עם כל מי שרואים אותה איתי," מצטדק אסי.

מאז שנפרד אסי מאשתו, **אהרונה דיין**, מפיקה בטלוויזיה, מדביקים לו כל מיני רומנים. נכון שהוא עזב את ביתו שליד סביון, שבו מתגוררים שני ילדיו ואשתו, ונכון שהוא לא־עומד־להתגרש, לפחות לא בשלב זה. אך כל זה לא מפריע לו לביים סרטים בשיטת הסרט הנע.

הוא סיים את מלך ליום אחד, וכבר פנה לכתוב תסריט חדש בשם עם ישראל חי — שם זמני וביים אותו צ'יק־צ'ק. יחד עם זאת הוצע לו לככב בסרטה של **ברי־ברה פטריסנד** — ינשל.

עם כל העיסוקים האלה הוא מוצא גם זמן לרומנים, קצרים או ארוכים, ונראה מפעם לפעם עם חתיכות שונות באירועים שונים.

מאז שנפרד מאהרונה לא היה לו רומן רציני אף לא עם אחת. אך בסירטו מלך ליום אחד, שם שיחקה בתפקיד ראשי **קרוליין לנגפורד**, שחקנית ממוצא אנגלי, שהיא בתו של במאי־הטלוויזיה **בארי לנגפורד**, סיפרו לי כולם, שהוא מנהל עימה רומן אמיתי.

האמת היא, שידעתי כל הזמן שהשניים בילו בצוותא כל רגע פנוי בעת ההסרטה. כאשר התחיל להסריט את עם ישראל חי, וירד עם כל הצוות לאילת, החליט לשתף גם בסרט זה את קרוליין. גם הפעם סיפרו לי המרגלים הפרטיים שלי, איך הוא מבלה כל לילה בחדרו שבמלון עם השחקנית היפהפיה.

קרוליין לנגפורד באילת
אהבה צמודה לעבודה

המשעשע בכל העניין הוא שלאסי יש רומן עם קרוליין רק כאשר הוא עובד בסרטים. בין סרט לסרט הוא פשוט לא רואה אותה ולא נפגש עימה. המרגלים הנאמנים שלי נשבעים לי, שהיא מאוהבת בו עד מעל הראש היפה שלה.

קרוליין היא בחורה חמודה וסימפאטית. היא לא מרחיבה את הדיבור על הרומנים שלה, אך אני משוכנעת שהיא יכולה להשיג כל גבר, אילו רצתה בו. כרגע היא מאוהבת בבמאי, אך מכיוון שהסרט הסתיים, יש סיכוי ששוב לא יתראו.

לאסי עצמו אין זמן לרומנים ממושכים. הוא עסוק כל הזמן וממשיך במסורת שלו — לצאת עם חתיכות שונות בכל הזדמנות. אומרים לי שהוא גם אב מסור לשני ילדיו, וחבר טוב של פרודתו, אהרונה.

סמכו עלי, אם יתאהב במישהי — אדווח לכם.

העיתונאי השובב

פעם היה לצהרון מעריב צלם מצויין בשם **שייע סגל**. הוא היה בעלה של בחורה בשם **תחיה**, שהתאהבה בעמיתו, **חנניה הרמן**.

תחיה ושייע התגרשו, תחיה וחנניה התחתנו, ושייע חזר במרץ לשוק הרווקים. גם בעיתונות החליט לפתוח דף חדש, ועשה הסבה מיקצועית. הוא הסך כתב, והתחיל לצלם את הכתבות שלו.

תוך כדי כך, ובמהלך כמה ראיונות עם כוכבות־בידור, התאהב השובב פעם בזו ופעם באחרת. כל זה היה נכון עד שצדה עינו את **יובל נדב**, זמרת מצליחה בהקת בצל ירוק 80'.

הכל התחיל בכך שהוא ראיין אותה, ונדלק עליה בו במקום. מאז, וזה כבר כמה חודשים, השניים הם צמד שקשה להפריד ביניהם. שייע ויובל עדיין אינם מדברים על נישואין, אך כל מי שמכיר אותם מוכן להישבע לי שזה רציני.

גרושתו, תחיה, ילדה ביניהם ילד לחנניה, וכל צלעות המלבן, או המשולש, שקועות באושר רב.

יובל נדב ושייע סגל
חילופי נשים בעבודה

סלט נוסח ישראל

הזמרת **לאה לופטין**, יפהפיה ורזה, בעלת שיער בלונדי ארוך ומתולתל, היא כיום חברת להקת חלב ודבש. היא תפסה את מקומה של **גדי עטרי**. הזמרת **ירדנה ארזי**, יפהפיה ורזה, בעלת שיער ארוך וחלק, שרה במופעים שונים.

השתיים היו פעם בשלישיית הזמר שוקולד־מנטה־מסטיק, ומאז הן חברות טובות בלב ובנפש.

בשבוע העמוס של חנוכה שרה ירדנה בפסטיבל הזמר לילדים, וגם הינחתה את המופע. לכן היתה עסוקה מאוד, ולא יצאה לבלות בערבים. ואז נראתה ידידתה הטובה, לאה לופטין, באחת המסיבות בעיר עם המהנדס **נתן תומר**, שהוא החבר המאוד־קבוע של ירדנה.

בין לאה לנתן אין שום רומן, וכל אחם שהרימו גבה כאשר ראו את השניים מרקדים במרץ, יכולים להירגע. ליבה של לאה שמור לחבר הקבוע שלה מזה כמה שנים, המוסיקאי **אריך רודיק**, שגם הוא היה עסוק מאוד בשבוע של חנוכה. לאה עזבה בגללו את בעלה, רופא־השיניים, ומאז היא ואריך לא נפרדו.

נתן תומר, לעומת זאת, הוא גרוש מאשה נאה בשם **עדה תומר**. עדה מנהלת כיום את בוטיק־הבגדים שנמצא מתח למיספרה מפורסמת בתל־אביב.

עדה לא נשארה לבדה זמן רב. בימים אלה אפשר לראות אותה במקומות שונים עם המלחין המוכשר **קובי אשרת**, שהוא כבר שנים רבות בעלה של **איי שבע**. קובי מכחיש שעזב את הבית בגלל עדה, אך הוא ממשיך להיראות עימה בחברה.

שלום לישראל
שלי

יום א' — 21.12.80

סניף ירושלים — צביקה — טל' 419735

אסיפה פומבית על „דרכה של ההסתדרות",

בבית אגרון, בשעה 20.30, בהשתתפות:

רן כהן, דן יעקובסון,

אפרים אושנים

יום א' — 28.12.80

סניף נתניה —

רח' שמואל הנציב 26, נתניה

אסיפה פומבית ב„בית רמז", רח' רמז,

בשעה 19.30, בהשתתפות:

מתי פלד, יוחנן פרס, רן כהן

יום שישי 26.12.80

סניף חיפה — רח' הרצל 59, טל' 662478

„שיחה בשניים" בהשתתפות:

ד"ר מאיר פעיל ופרופ' שבח וייס

אורח הסניף, במועדון הסניף, בשעה 20.00

סניף באר־שבע — ת.ד. 3266, ב"ש

23.12.80 — שמואל אמיר

24.12.80 — מאיר פעיל

בפרטים נא לפנות למרכז של"י — טל' 03-290257

1.1.1981

סניף רמת־גן — הרצל 73 א'

רמת־גן — טל' 730072

בשעה 20.30 — **חיים ברעם**, יו"ר הנהלת של"י

דרושה

פקידה / טלפוניסטית

להתקשר לחנה

טלפון 232262

בין 15.00 — 9.00

ה ג י ע !
ונמצא במכירה

PENTHOUSE

גיליון חודש דצמבר 1980

* **חינם: לוח שולחן צבעוני — שנת 1981**

הפצה בלעדית סטימצקי

אח"מ

(המשך מעמוד 26)

יחד עם זאת הוא אינו דוחה גם לקוחות אחרים. „זה לא נובע מ־רדיפת בצע," אומר כספי. „אני נהנה מהעבודה שלי. עורך־דין זה מיקצוע, שלא עובר בו יום שהוא דל. פרקליט פוגש אנשים מכל הסוגים. זאת עבודה מאוד מעניי־נת."

כספי הוא דור שביעי בארץ הן מצד אביו והן מצד אמו. הוא נולד בירושלים העתיקה. מישפחתו הגיעה לארץ לפני 200 שנה מלט־ביה. סבו של כספי, מרדכי, היה ה־קונסול של לטביה בירושלים ובעל סוכנויות־ביטוח בעיר. הוא היה גם ממייסדי שכונת תלפיות, שאליה עבר לגור בערוב ימיו.

האב מיכאל עשה את לימודי המישפטים שלו בלונדון. אחרי ש־סיים את שירותו הצבאי, החליט רם כספי הצעיר ללכת בעיקבות אביו. הוא למד מישפטים באוני־ברסיטה העיברית בירושלים. ב־שנת 64' קיבל את הרישיון והחל את הקאריירה שלו כפרקליט.

כבנו של עורך־דין מכובד ו־ידוע, לא היו לכספי בעיות בקב־לת עבודה. עלייתו בסולם ההצלחה היתה מובטחת. כיום הוא נימנה על השורה הראשונה של הפרקלי־טים בארץ.

כאשר סיים כספי את לימודי המישפטים, הוא הציב לעצמו גיל של פרישה — 45. כיום, ארבע שנים לפני המועד, הוא מחזיק עדיין בהחלטתו הנושנה. אך ה־פרקליט המפורסם אינו מתכוון לצאת לגימלאות.

כספי הוא פעיל ותיק במיפלגת העבודה. בעבר השתייך לרפ"י. ב־69' היה זה כספי שהקים יחד עם העיתונאי דן מרגלית את התנועה שתמכה בשר־הביטחון דאז, משה דיין, לתפקיד ראש־הממשלה. כיום נימנה כספי עם מחנהו של שימ־עון פרס, שעבורו הוא עושה נפ־שות בתנועת אל"ף (אזרחים תומ־כי פרס).

לידידיו מספר כספי כי בחר להמשיך בקאריירה פוליטית. הוא אינו מסתיר את כוונותיו, להגיע בעתיד לכהונת שר בממשלת־יש־ראל. „לא הבטיחו לי דבר," הוא טוען, „אבל אני מאמין שאצליח להתקדם בכוחות עצמי. אני חושב שיש לי מה לתרום." כספי מתכוון להיבחר לכנסת ה־11, בעוד ארבע שנים. שם הוא מקווה לבסס את מעמדו במיפלגה, כדי להגיע ל־מישרת השר הנכספת.

אשה טובה בבית

מרות תוכנותיו הפולי־טיות, הוא אינו נוהג לב־רור את לקוחותיו בהתאם ל־עמדותיהם המדיניות. הוא גם אינו חושש מפגיעה בתדמיתו, כתוצאה מכך שייצג לקוח זה או אחר. כך ניאות בזמנו ללמד סניגוריה על דן ורד, שנאשם בעבירות חמורות על ביטחון המדינה. „פנו אלי אז חברים ואמרו לי שייצוגו של ורד עלול לפגוע בי," הוא מספר. „אך חרף האזהרות קיבלתי את התיק. אני מאימן שעל פרקליט להגן על כל אדם, גם אם הוא בעל דיעות קיצוניות."

כספי זכה לפירסום רב כשקיבל לידיו, יחד עם פרקליטים אחרים, את ייצוגו של הקבלן בצלאל מיז־רחי, בתביעת הדיבה שהגיש נגד הארץ.

עורך־הדין המפולפל זוקף את יכולתו להקדיש שעות עבודה כה רבות למיקצועו לזכות אשתו, אתי. „יש לי אשה טובה," הוא מתגאה. „היא הורידה מעלי את נטל הטי־פול בעניניי הבית, כך שיש לי חופש להקדיש את מירב זמני ל־עבודה."

אתי היתה בעבר בעלת בוטיק לבגדי ג'ינס. כיום היא מטפלת באוסף העתיקות והציורים שב־בית. העובדה שבעלה מקדיש זמן מועט לחיי המישפחה אינה מט־רידה אותה במיוחד. „אני אשה עצמאית." אומרת הרעיה הנאה. „אני לא תלויה ברמי. אני גם לא חושבת שהייתי רוצה את זה. יש לי עיסוקים משלי. אבל אני דווקא מאוד מתעניינת בעבודה של בעלי. את מירב האינפורמציה אני שו־אבת בהעיתונות, כי לרמי אין זמן לספר לי.

„לבית־המישפט אני לעולם לא הולכת איתו. אני לא רוצה שיגי־דו שאני מחטטת בעבודה שלו. העובדה שרמי מקדיש זמן רב ל־עבודה לא מפריעה לי. אבל בכל־זאת, כשהוא מביא בשבת עבודה פנאי לכך. הוא מסתפק בציורים הקנויים שעל הקירות.

את חופשותיו מבלה כספי תוך כדי עבודה. „כשאני נוסע לחוץ־לארץ, זה תמיד במיסגרת העבו־דה," הוא מספר. „אבל אני מנצל את הנסיעות האלה גם כדי לנוח קצת. אני אוהב במייוחד את לונ־דון, שאליה יש למישפחתי זיקה רבה, עוד מהתקופה שאבי למד שם מישפטים. גם אני למדתי במ־שך שנתיים בתיכון באנגליה. אבל לצערי אני לא יכול לשהות זמן רב בחוץ־לארץ. הנה, רק לפני זמן קצר הזעיקו אותי ארצה הביתה, אחרי שבוע עמוס, זה קצת מרגיז. כשהוא מגזים אני מעירה לו."

עם סבא

מרדכי כספי, שהיה הקונסול של לטביה בירו־שלים ובעל סוכנויות־ביטוח בעיר. בתמונה נראה רם כספי כשהוא בן שנה. מישפחתו נמצאת בארץ מזה 200 שנה.

עם אבא

מיכאל כספי, שהוא עורך־דין ותיק, ביום שבו קיבל רם כספי את רישיון־העבודה. בין האב והסב, הנראה בתמונה למעלה, קיים דימיון יוצא־דופן.

עסק משתלם

רם ואתי, הנראית צעירה מכספי גילה, יש שלושה בנים. הגדול שבהם, גיא בן ה־18, מש־רת בצה"ל כטירון. גיא ושני אחיו הקטנים, דן בן ה־16 ויריב בן ה־11, נחושים בדעתם ללכת בעיק־בות אביהם. הם רוצים להיות עור־כי־דין. גם לאימם היו בעבר כוו־נות דומות. היא החלה ללמוד מיש־פטים בלונדון, אך לא השלימה את הלימודים.

את הפורקן הכימעט יחידי מ־עומס העבודה האימתני מוצא ה־אב שעות הבודדות, שבהן הוא מבלה במישחקים עם בניו. הפרק־ליט הנמרץ הוא חובב שח־מת, אך אינו בוחל גם בשש־בש. בעבר עסק גם בציור, אך כיום אין לו לעניין דחוף, חמישה ימים לפני המועד המתוכנן."

מלבד הנסיעות יש לכספי אה־בה אחת גדולה — הים. הוא אינו מוותר על ההזדמנות לקפוץ אל המים. „אני אוהב לצלול. אבל שלא כמו זיגל, שתחביבו הוא ציד תת־מימי. אני צולל רק כדי להתבונן."

רם כספי הוא כיום מפורסם יותר מאביו, מיכאל. לכאורה נראה ש־הוא עומד בראש המישרד, אך רם ממהר לתקן את הטעות. „אבא היה ונשאר הכוכב של המישרד. בגיל 64 הוא ממשיך להופיע מדי יום בבית־המישפט. זהו דור של נפילים. אני למדתי ממנו את כל מה שאני יודע, ובכל יום אני ממשיך ללמוד ממנו."

עמיתיו מקנאים בהצלחתו. ואמ־נם, אי־אפשר להכחיש שכספי נח־שב כיום לאחד מעורכי־הדין ה־מעולים ביותר בארץ. לזכותו נז־קפות הצלחות רבות. אך יותר מכל מהווה פרקליט הצמרת דוג־מה לכך שלהיות עורך־דין זה עסק משתלם.

„אני הרגתי אותו!" הודיעה אירמה ליבניובה (משמאל) בטלפון למישטרה, אך אחר־כך העידה:

„אבא ירה במחדר שלי!"

„בוריס עמד מולי, כשבידו אקדח שלוף מכוון אלי. הוא חבש פאה־נוכרית והרכיב משקפיים, אבל זה לקח לי חצי שניה בילבד כדי לזהות אותו. הוא התקרב אלי ואמר: „היום זה הסוף שלך! אני הייתי בשוק. נשארתי לעמוד במקום מבלי שהייתי יכולה לעשות דבר." אירמה ליבניובה בת ה־25 רעדה עדיין

„אבא הסתכל לצדדים, הבנתי שהוא מחפש משהו כדי לזרוק על בוריס. בוריס הרגיש בו, קפץ מעלי וניסה לתפוס את האקדח שהשאיר על המיזנון. למזלנו היה אבי זריז יותר. הוא תפס את האקדח לפני בוריס, כיוון אותו אליו ואמר ברו־טית: ‚עצור! להרים ידיים!' אבל בוריס לא עצר. הוא התנפל על אבי וניסה להו־

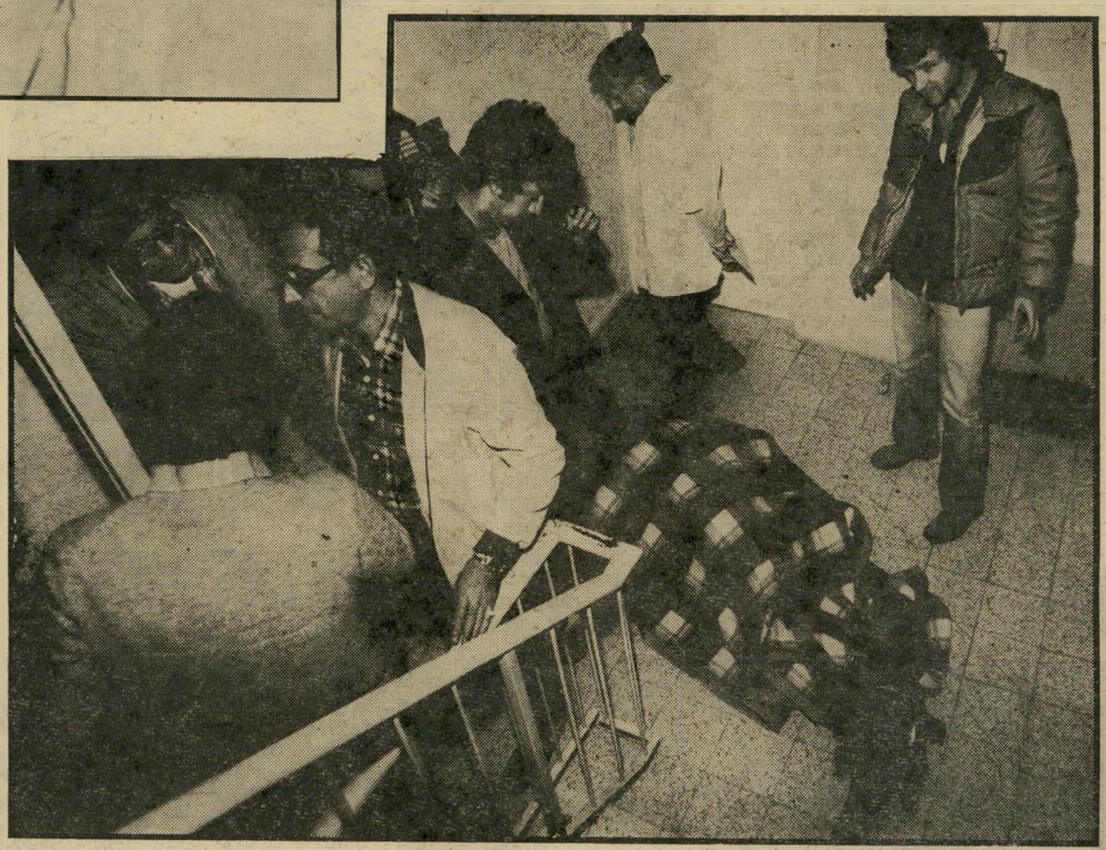

הגופה במקום המוות

ליד גופתו של בוריס מוסייב, המונחת עטופה בשמיכה למרגלות המדרגות, שני מימין בחלוק לבן נראה הפתולוג, ד"ר בצלאל בלוך, שביצע את הניתוח שלאחר המוות. מסקנות הניתוח העלו כי בוריס מוסייב נורה בחזהו מטווח קצר באקדח ברטה.

חוקרי המישטרה ניצבים

מהתרגשות, כשתיארה באוזני חוקרי ה־מישטרה את הדרמה שהתרחשה בליל ה־יום הראשון שעבר בדירתה, בקומה ה־תשיעית והאחרונה של רב־קומות, ברחוב המיפרץ 27 בקריית־שרת בחולון. שיאה של דרמה זו הפך טרגדיה.

„פיתאום בוריס התנפל עלי," המשיכה אירמה בסיפורה. „הוא אמר כל מיני מילים גסות, שמהן הבנתי שהוא מתכוון לאנוס אותי, ואחר־כך אולי גם להרוג אותי. בוריס הניח את האקדח על המיז־נון, סתם לי את הפה והפיל אותי בכוח על הספה. הוא כבר התכופף וכימעט נש־כב עלי, כשראיתי את אבי נכנס לחדר. ציא ממנו את האקדח בכוח.

„פתאום שמעתי יריה. תפסתי את הראש בידיים ועצמתי את העיניים. ואז שמעתי עוד יריה. כשפתחתי את העיניים ראיתי את בוריס מתנדנד. הוא החזיק את הידיים על החזה, שממנו נזל הרבה דם, והלך בצורה כזאת לעבר הדלת. הוא יצא לחדר־המדרגות ושם הוא נפל."

המישטרה לא קיבלה את סיפורה של אירמה כעובדה מוגמרת. היא עצרה את אביה, זליג ליבניובה בן ה־57, כחשוד ב־רצח בוריס מוסייב בן ה־42, שלדברי אירמה חיזר אחריה בלהט תוקפני במשך תקופה ארוכה.

כאשר הגיעו השוטרים לזירת ה־אירוע, היה כבר בוריס מוסייב ללא רוח־חיים. הוא היה גבר חסון במייוחד. אדם רגיל היה מתמוטט, קרוב לוודאי, ברגע שפגעו בו הקליעים, שנורו מטווח קצר באקדח ברטה. אך בשל חוזקו הרב הצליח בוריס לצאת מהדירה בצעדים כוש־לים. שם הידרדר במורד־המדרגות.

את המישטרה הועיקה אירמה בעצמה. היא התקשרה למוקד מדירת אחד השכ־נים. ביומן המישטרה רשום, כי היא הו־דיעה בטלפון ש„מישהו נהרג, בואו מהר!" כשנשאלה על־ידי היומנאי מי הרג אותו, ענתה: „אני הרגתי אותו!"

מאוחר יותר היא שינתה את גירסתה. וטענה, כי אמרה את שאמרה מתוך בילבול. גם האב תמך בגירסתה החדשה של בתו, וטען שהוא ירה במוסייב מתוך הגנה־עצמית. אך החוקרים לא הסתפקו במעצר האב. היו להם גם כמה שאלות להציג לאירמה.

אקדח מוברח מרוסיה

„את יריית בו בעצמך!" נאמר לאיר־מה בחקירה במישטרת חולון. „אביך קיבל עליו את האשמה כדי להגן עליך. אנחנו יודעים שזאת האמת!" אך אירמה סירבה בתוקף להודות בכך. „האמת זה

ההדוג

בוריס מוסייב לא היה טלית שכולה תכלת, אך כל מכריו מעידים עליו שהיה בעל לב רחב.

מה שסיפרתי לכם," ענתה לחוקריה, „יו־תר אין לי מה להוסיף!"

החוקרים לא התייאשו. „אבא שלך הב־ריח את האקדח מרוסיה, כשעלה לארץ לפני שנתיים וחצי," הטיחו בפני אירמה. „את כתבת לו מהארץ שבוריס עושה לך צרות. לכך תיכננתם יחד לרצוח אותו!" אירמה הדפה גם התקפה זו. „אם תיכ־

„אבא ירה במחזר!"

(המשך מעמוד 45)

נגן את כל זה שנתיים וחצי מראש, מדוע חיכינו עד היום?" השיבה. „הרי אני סבלתי מבוריס במשך שלוש שנים. וחוץ מזה, אבי הצליח בקושי להבריח שרשרת־זהב מרוסיה, שאותה החביא בצנור של המקרר שהביא איתו. אז איך הוא היה יכול להביא אקדח?"

לבסוף השתמשו החוקרים בקלף האחרון. „אם לא תספרי לנו את האמת נעצור אותך!" איימו על אירמה. אך לצעירה יפת־המראה היתה גם תשובה לכך: „אם אתם חושבים שהצעד הזה יהיה נכון, אני מוכנה גם לזה. אין לי שום טענות. אם ישנה אפשרות, אני אפילו מעדיפה שתשחררו את אבי ואני אשב במקומו."

האב זליג ליבניובה נשאר אף הוא דבק בגירסתו, שלפיה הוא אחראי למותו של מוסייב. הוא הובא להארכת־מעצר בפני שיפט השלום התל־אביבי עמיקם פיאל־קוב. המישטרה הפתיעה וביקשה רק שי־

האב החשוד ברצח, זליג ליבניובה, קיבל בברית־המועצות את גיבור מילחמת־העולם השנייה ומדליות.

הראייה שאירמה ובוריס היו בידידות, בתמונה הם נראים מבלים ביחד. איתם בתמונה, עומדת משמאל: אחותה של אירמה, סונה.

שה ימי־מעצר נוספים, למרות שבבקשת המעצר נכתב בפירוש שהמדובר בחשד לרצח. דבר זה יכול להעיד על כך, שחוקרי המישטרה נוטים להאמין, כי המדובר באמת בהגנה־עצמית, והם מעוניינים במעצר רק לשם השלמת החקירה. השופט אישר את בקשת המישטרה והאריך את המעצר כמבוקש.

ביום הראשון השבוע, בתום ששת ימי המעצר שוחרר זליג בערבות.

אירמה שכרה עבור אביה את עורך־הדין החולוני אדי שגיא, שהופיע בדיון על הארכת־המעצר. שגיא הודיע, כי לדעתו „זהו מיקרה קלאסי של הגנה־עצמית." זה יהיה, כפי הנראה, קו ההגנה שינקוט שגיא בשעת הצורך.

גיבור חשוד ברצח

מאז האירוע הטראגי מתגוררת אירמה בבית הוריה באזור. המישטרה אסרה עליה לעת עתה להיכנס לדירתה בחולון. אירמה היא גרושה מזה חמש שנים ואם לבת בגיל שש. היא עלתה ארצה יחד עם בתה, לפני שלוש וחצי שנים, מהעיר בקוא, לחוף הים הכספי, בברית־המועצות. בעלה לשעבר שוהה כיום בארצות־הברית.

אירמה היא מורה למוסיקה, אך היא עובדת עתה כמטפלת בעולים חדשים ב־מרכז־הקליטה ברמלה. היא גם מגננת בפסנתר בחוג לבלט, בבית ווקר ברמלה.

זליג ליבניובה הגיע ארצה שנה אחרי אירמה, יחד עם אחותה הצעירה, סונה בת ה־21. בברית־המועצות זכה האב לכבוד רב. הוא לחם במילחמת־העולם ה־שנייה, ניפצע תוך כדי חירוף נפשו. על כך קיבל את אות גיבור המילחמה, שהוא הציון־לשבח הרם ביותר שחולק באותה תקופה, וכן זכה במדליות נוספות.

גם בארץ זכה החשוד לכבוד. הוא נבחר לכהונת יושב־ראש ועד העולים באזור. התקבל כחבר באירגון נכי המילחמה. איש

הבת משחזרת

כיצד הרג אביה את המחזר שלה. השיחזור נערך לפי הגירסה שמסרה אירמה למישטרה. **בתמונה העולם הזה**, בעזרת אירמה ושני מתנדבים, כיצד אירע עליה בורים באקדח. במציאות לבש בורים פאה ומישקפיים. **בתמונה הראשונה משמאל** מדגימים אירמה והמשחזר כיצד הפיל אותה בוריס לספה. **בתמונה השנייה משמאל** מדגימים כיצד נאבקו בוריס ואביה של אירמה, שנכנס במפתיע לדירה ותפס את אקדחו של בוריס, בעוד אירמה אוחזת בראשה. תוך כדי מאבק זה ירה האב במחזר שתי יריות מטווח קצר, אשר גרמו למותו.

בה היחידה שלא עשיתי את זה היא בתי. מספיק שאין לה אבא. לא רציתי שלא תהיה לה גם אמא.

שנינו. אני רק מצטערת שאבא עצור עכשיו. הייתי מעדיפה לירות בו בעצמי, ולשבת במעצר במקום אבא.

איומים בחדר־השירותים

היכרתי את בוריס לפני שלוש שנים. הוא עלה מגרוזיה חצי שנה לפני כן, והיה יושב עם החברים הגרוזינים שלו בבית־קפה ליד הבית שלי בקריית־שרת. פעם, כשעברתי עם הבת שלי ליד הקפה, הוא הלך אחרי והתחיל לדבר איתי. הוא הציע לי חברות, אבל אני אמרתי לו שאני לא מעוניינת.

מאז הוא היה הולך אחרי בכל פעם שהיה רואה אותי. הוא ניסה לשכנע אותי לצאת איתו, אבל אני המשכתי לסרב לו והתעלמתי ממנו. לבסוף הוא התחיל לאיים עלי. הוא אמר לי שהוא מעולם הפשע, ושכדאי לי לחשוב על זה, כי אין לי מי שיגן עלי, וזאת לא בעיה לחטוף את הבת שלי. בהתחלה המשכתי להתעקש, אבל במשך הזמן נכנעתי לו. באמת הייתי אז לבד בארץ ולא ידעתי מה לעשות.

בוריס התחיל לבוא אלי הביתה, ומחוסר ברירה הייתי מכניסה אותו. במשך הזמן השתלט בוריס על הבית והתנהג כאילו הוא שייך לו. כשאני הייתי מעירה לו על כך, היה מכה אותי ומאיים עלי. פחדתי ממנו ולכן נתתי לו לעשות מה שהוא רוצה.

ככה זה נמשך כמה חודשים, עד שאבי הגיע ארצה. ביקשתי מאבי שיבוא לגור אצלי, כדי להיפטר בדרך זו מבוריס. ואמנם בוריס הפסיק לבוא לי. אבל הוא המשיך להטריד אותי במקומות אחרים.

הקורבן ואשתו

לילי בגדדשווילי יחד עם בוריס מוסייב, בתקופה שבה היו נשואים. השניים התגרשו לפני עלותם ארצה מגרוזיה. בארץ חודשו הקשרים ביניהם. לילי מתיחסת בסלידה לטענות של אירמה.

לא היה מאמין כי גיבור־מילחמה בעל שיער שיבה וחוויי־פנים האומרים הדר, ימצא עצמו מאחרי סורג ובריח. מעצרו הדהים את מכריו הרבים.

אמה של אירמה, רחל ליבניובה, הגיעה ארצה רק לפני שלושה חודשים. עם בואה אוחדה המישפחה והשימחה גאתה. אך היא לא נמשכה זמן רב. פרשת הסתבכותה של אירמה עם בוריס העיבה על השימחה. האם נקלעה לתוך הקלחת הזו, בעודה עושה את צעדיה הראשונים בארץ. עתה היא שבורה לגמרי.

בתה הקטנה של גיבורת הדרמה, ראדה, נלקחה ביניתים לבית קרובים. אירמה עצמה עדיין מבולבלת מאוד. מילבד ביקוריה התכופים אצל אביה, המוחזק בתחנת המישטרה בחולון, היא שוהה כל העת בבית ההורים, יחד עם האם והאחות.

חרף המצב הקשה שבו היא שרויה, הסכימה אירמה לשחזר את אשר התחולל, לדבריה, בדירה, ולגולל את השתלשלות הפרשה הארוכה שהביאה למותו של מוסייב.

סיפרה אירמה ליבניובה:

האמת היא שרציתי להרוג את בוריס. אני חייבת להודות שחשבתי על זה פעמים רבות. הייתי מוכנה לעשות כל דבר כדי להיפטר ממנו. אבל חסר לי האומץ לזה.

בוריס הרס את חיי. הוא הפך אותי שבר־כלי. בגללו איבדתי את הטעם לחיי. רציתי להתאבד. יום לפני מותו אמרתי לאחותי שאני חושבת על התאבדות. הסי־

בוריס היה פושע. אם רק הייתי מסוגלת, הייתי יורה בו. אבל לא אני הרגתי אותו. אבא עשה את זה מפני שלא היתה לו ברירה. אחרת היה בוריס הורג את

החשוד ואשתו

רחל וזליג ליבניובה בצעירותם. רחל, שעלתה ארצה מברית־המועצות לפני שלושה חודשים בלבד, הוכתה בהלם כתוצאה ממעצרו של בעלה בחשד לרצח. זליג הוא יושב־ראש ועד העולים באזור.

למדתי אז במידרשה למוסיקה, והוא היה בא לשם ועושה לי בושות. הוא היה מכניס איתי לחדר־השירותים, חונק אותי ומאיים עלי. בגללו נאלצתי להפסיק את הלימודים. אחר־כך היא היה עוקב אחרי לכל מקום שהלכתי.

בוריס היה אומר לי שהוא לא מפחד מאבא שלי, ושהוא יגומר אותו במכה אחת. הוא הציע לי שאחזור אליו מרצוני, כי אחרת יהיה לי רע מאוד. כשזה לא עזר הוא היה בא אלי עם אקדחים וסכינים, מאיים עלי שירצח אותי ומכה אותי.

הלכתי למישטרת חולון והגשתי נגדו תלונות. בכל פעם שבוריס היה תופס אותי באיזשהו מקום, מכה אותי ומאיים עלי, הייתי מתלוננת עליו במישטרה. אבל אף פעם לא יצא משהו מהתלונות האלה. שום דבר. במישטרה ביקשו ממני בכל פעם להביא עדים והוכחות. כשאמרתי שאין לי, אמרו לי שהם לא יכולים לעשות דבר. כשביקשתי שיעצרו אותו, השוטרים אמרו שאין לבוריס כתובת קבועה, ושהם לא יודעים היכן למצוא אותו.

מרוב יאוש ברחתי וחייתי עם בתי במשך חודשים אצל קרובי משפחה בנתניה ובקריית־גת. אבל גם שם בוריס מצא אותי. לבסוף חזרנו לחולון, כי הבת שלי היתה צריכה ללכת לגן־חובה.

בינתיים אבא שלי עבר לגור בדירה נפרדת. אני ישבתי שבועות שלמים בבית ולא פתחתי את הדלת. פחדתי שבוריס יתפוס אותי. לבסוף לא היה לי עוד כסף. סגרו לי את החשמל. חברת עמידר איימה שתוציא נגדי צו פינוי, אם לא אשלם את השכירות. הגיעו אלי גם כל מיני קנסות על חשבונות שלא שילמתי. ההלטתי לצאת לעבוד.

חברה שלי סידרה לי עבודה. אחרי חמישה ימים מצא בוריס את המקום. הוא חטף לי בדרך את הארנק עם המפתח של הדירה. אחר־כך הוא נכנס אלי הביתה ונתן לי מכות־רצח. העין שלי היתה כחולה לגמרי וכל הפנים שלי התנפחו.

מפתחות משוכפלים

חיטתי שיותר אני לא יכולה לסבול. ידעתי שבוריס הוא גרוש, ושגרושתו גרה עם בתו במעון־עולים ברמת־גן. ידעתי גם שיש לו עדיין קשרים איתה, ושהוא מחביא אצלה אקדחים. הלכתי למישטרה ואמרתי: „תיראו מה שהוא עשה לי! תצילו אותי! יש צדק בעולם הזה או שאין? מה אני עשיתי, שאני צריכה לסבול ככה? בסך־הכל הלכתי לעבוד, כדי לתת אוכל לבת שלי!"

הייתי היסטרית מאוד והתחלתי לבכות. השוטרים נתנו לי כדור ואחרי שנרגעתי אמר להם: „אם המכות לא מספיקות לכם, כדי להכניס אותו לבית־סוהר, אז אני אתן לכם משהו יותר טוב." ואז סיפרתי להם על הנשק. אחרי שמסרתי את העדות במישטרה, עשו אצל אשתו של בוריס חיפוש ומצאו שלושה אקדחים, שהיו שייכים לבוריס.

תחפושת ואקדח ביד

בוריס נעצר והעמידו אותו למישפט על החזקת נשק, תקיפה ואיומים. הוא קיבל שנה מאסר בפועל ושנה על־

החושדת

לייה מוסייב, בתו של ההדוג, מעלה חשד כי אביה של אירמה הודה במעשה שביצעה למעשה בתו כדי לחפות עליה.

תנאי. כאשר ישב בבית־הסוהר היה לי קצת שקט והייתי יכולה לשקם את החיים שלי.

לפני ארבעה חודשים הוא השתחרר. לא שמעתי ממנו, עד שביום החמישי שעבר הוא ציפצף לי מהמכונית שלו, מתחת לבית, והתקשר אלי באינטרקום. לא עניתי לו. בבוקר הוא חיכה לי למטה. כשיצאתי הוא שם סכין קפיצית על הצוואר שלי, והכניס אותי למכונית. הוא חטף ממני את המפתחות ולקח אותי איתו לשכפל אותם. אחרי כן הוא החזיר לי את המפתחות ושיחרר אותי.

פחדתי לחזור הביתה, והלכתי לישון עם הבת שלי אצל ההורים. נשארתי שם במשך כל סוף־השבוע, וגם ביום הראשון פחדתי לצאת מהבית. לא הלכתי אפילו לעבודה. רק בערב החלטתי ללכת לבית, להביא כמה בגדים ודברים שאני צריכה. אבי אמר שילווה אותי.

כשהגענו לבית אמרתי לאבי שאני עולה רק לכמה דקות, וביקשתי ממנו שיחכה לי למטה. הוא נשאר לעמוד ליד דלת הכניסה לחדר־המדרגות, ואני עליתי במעלית ונכנסתי לדירה. אחרי חמש או שבע דקות שמעתי את דלת הכניסה נפתחת. חשבתי שזה אבי, כי גם לו יש מפתח. אני הייתי בחדר־השינה וארזתי את הבגדים. יצאתי לסלון, ואז ראיתי את בוריס עומד מולי עם אקדח ביד. היו לו פאה ומישקפיים, כנראה מפני שכל הסכנים הכירו אותו. אני אמרתי לו שבי־

הנחשדת

אירמה ליבניובה דבקה בגירסה שלפיה ירה אביה בבוריס. היא סיפרה שהיתה מעדיפה לירות בבוריס בעצמה.

קשתי מהם שיתקשרו למישטרה מיד כשיראו אותו. לכן אני חושבת שהוא החליט להתחפש.

למולי הבחין אבי שהזמן חלף, והחליט לעלות למעלה, כדי לראות מה קרה. בזמן שראיתי את בוריס צעקתי מפחד. אבי, שהיה כבר בדרכו למעלה, שמע את הצעקה ופעל במהירות. לדעתי, זה מה שהציל אותי. אני כימעט בטוחה שבוריס בא במטרה להרוג אותי. אם אבא לא היה עולה, יתכן מאוד שלא הייתי יותר בחיים.

עד כאן סיפורה של אירמה ליבניובה.

לחוקרי המישטרה היו כמה שאלות. הבולטת שביניהן היא מדוע נשאר אביה של אירמה להמתין למטה. אירמה הרי סיפרה כי בידי בוריס היה מפתח לדירתה, שאותו שיכפל שלושה ימים קודם לכן. היתה קיימת, איפוא, סכנה שהוא יארוב לה בדירה. מדוע אם כן לא עלה האב, שביקש ללוות את בתו כדי להגן עליה, יחד עימה לדירה? ואם אכן המתין ליד הכניסה לחדר־המדרגות, הרי שבוריס לא היה יכול להיכנס מבלי שהאב יבחין בו. מאין צץ לפתע, וכיצד ידע שאירמה תגיע לדירה דווקא באותה שעת לילה?

סיפורה של אירמה חושף שוב בעיה חמורה, הצצה ועולה חדשות לבקרים: אלימות־יתר וחוסר־מעש הגובלים בהפקרות, שמגלה המישטרה בדרך טיפולה בתלונות של נשים מוכות. נראה שלא היה די ברצח כרמלה אשכנזי, במיקלט לנשים מוכות בהרצליה (העולם הזה 2186), וברציחות ותקיפות חמורות נוספות שאירעו מאז, כדי לשים קץ לאדישות המישטרה.

„הוא לא היה אדם מושלם"

בוריס מוסייב לא היה טלית שכולה תכלת. הגבר הג׳נג׳ר, שעלה ארצה מטיביליסי שבגרוזיה, ריצה תקופת מאסר עוד בהיותו בברית־המועצות. בארץ לא נהג לעבוד. אך היה לו גם צד אחר: כל מכריו מעידים עליו שהיה אדם בעל לב רחב, שתמיד היה מוכן לעזור לכולם. בקרב חבריו, עולי גרוזיה, היה לו מעמד של כבוד. מספרים שהיה משמש כבורר בסיכסוכים פנימיים של בני העדה. להלוויתו באו מאות אנשים. ניכר בהם שהאיש שהלך לעולמו היה יקר להם.

גרושתו של בוריס מוסייב, לילי, בגדר־שווילי ובתו לייה בת ה־18, יושבות עתה אבלות במעון־העולים ברמת־גן. חבריו של בוריס נשאו בהוצאות הקבורה, והם דואגים לכל מחסורן של הגרושה והבת. השתיים עלו ארצה אחרי בוריס. לילי התגרשה ממנו עוד בגרוזיה. בארץ חודשו הקשרים ביניהם. יותר מכל אהב בוריס את בתו, שהיא סטודנטית. מאז בואה ארצה לא פסק מלהרעיף עליה מתנות.

האם והבת סולדות למשמע טענותיה של אירמה, כאילו בוריס כפה עצמו עליה. לראיה הן מציגות תצלומים, שבהם נראים בוריס ואירמה כשהם מבלים יחד בנעימים. „עכשיו הוא מת ואפשר להגיד עליו את הכל," אמרה לילי בגדדשווילי, כשדמעות זולגות מעיניה. „אבל זה לא נכון. אני יודעת שהוא לא היה אדם מושלם. אני הרי התגרשתי ממנו. אבל מה שאירמה מספרת זה שקר. אני יודעת שבוריס חי איתה במשך תקופה ארוכה מרצונה החופשי. הוא הוציא עליה גם הרבה כספים. מה שקרה אחר־כך, אני לא יודעת. אבל התמונות שיש לי מוכיחות את האמת."

הבת לייה חוששת שחקירת מותו של אביה לא תנוהל כראוי. „עד היום אפילו לא באו מהמישטרה לדבר איתנו," סיפרה. „אמי ואני יודעות הרבה דברים, שאולי ישפכו אור על הפרשה. אבל אף אחד לא רוצה לשמוע אותנו. יכול מאוד להיות שרוצים להשתיק את הכל ולסגור את התיק. החקירה כבר לא תעזור לאבי, אבל צריך שייעשה צדק!

„אנחנו לא מאמינות שאבא של אירמה הרג את אבי. הם היו חברים. אבא של אירמה רצה שאבי יתחתן עם בתו. אני בעצמי ראיתי את אבי ואת אבא של אירמה יושבים יחד ושותים בירה. אנחנו חושדות שאביה של אירמה לקח על עצמו את האחריות למה שעשתה בתו. אבל אי־אפשר להיות בטוחים. בשביל זה צריך לערוך חקירה רצינית. כל מה שאנחנו רוצות זה שהאמת תצא לאור!"

יוסי היימן ■

בישולים

ליקר קקאו תוצרת בית

זוכרים את משקה השוקו — המטורף מלפני כמה גיליונות? צריך לשים בתוך גביע ארוך ויפה רבע הגביע ליקר שוקולד, ואת השאר למלא חלב חמים. אפילו ילדים משוגעים על זה. ממש בצדק רבותי. ממש בצדק.

ביקשתי בזמנו את הצ'כן שלי מחשבון עוברי־ושב לתת לקליינטורה השוקקת מירשם ביתי לליקר שוקולד. הבטיח לארגן. היתה לו מילחמה גדולה עם כל האלכוהול, כך שחשבתי לי, שזה ירד לדפוס אצלו על המיגרש. יום אחד הביא לי גיליון, עם הוראות בדוקות ל־איך עושים את זה. השכן הרומני שלו (ומה) היה פעם בעל יקב מפואר, בארץ המולדת, לפני פרוץ הרוסים. מביא לו מירשמים פנן, של כל המיכמנים. אז בבקשה.

כמות לבקבוק של 750 סמ"ק.

1. לוקחים 4 כפות קקאו טחון טוב. עדית טוב. אומר המומחה, וגם דה־הוט ההולנדי.
2. בוחשים עם 2 כוסות סוכר.
3. מוסיפים לאט, תוך בחישה, אחד וחצי כוסות מים.
4. מבשלים על אש קטנה, עד שתתקבל עיסה סמיכה, בלי גושים. מצננים.
5. מוסיפים אלכוהול 95% („יין שרף" שקונים בסופר־מרקט, או בבית מירקחת — אלכוהול לא מפוגל, לשתייה!) כמה מוסיפים? לפי רמת החריפות שרוצים להשיג, והייתר, עד סוף הבקבוק, מיים.

מסננים דרך מסננת המוחזקת מעל משפך קטן, התקוע בתוך הבקבוק המתאים, וזהו.

מנערים, ושותים ומערבבים, ומתפוצצים מתענוג. כמה כסף זילכתם מהכיס של חברות המשקאות. בכדי להכין משקה שוקולד שכזה אוטנטי ככל האפשר, הציצו בכתוב על אריזת הבקבוקים האלה, שבחנויות. נדמה לי שכתוב שם, ארבעים אחוז כהיל, וגא להתחשב בזאת עם הוספת האלכוהול. אני עדיין לא הכנתי את העסק, ועם כל הלב, הנני מצפה, שקורא זריז יכין את הסיפור, וגם ישלח למערכת מירשם עם כמויות מדוייקות לתוספת, שיהיו־כמו־בדיוק־מה־שמוכרים־בחנויות.

תהיו בריאים, בהצלחה, ונא לכתוב לי.

זהירות!

עצות חאנטריש!!!

אם יש דבר שמאוד־מאוד מרגיז אותי, זה עצות מחורבנות בעיתונים, שהצדקה היחידה להדפסתן היא העובדה, שזה נראה פנטסטי כזה.

אחד הדברים הכי פסיכיים שקראתי ל־אחרונה, וגם ניסיתי, זו העצה המחורבנות לייבש לכה עם תקיעת האצבעות לחלל תא־ההקפאה למשך דקה, אם מאוד ממהרים. מאוד מיהרתי. סבלתי כל שניה ושניה של פריזר פתוח, כיוון שהחזקת המקרר פתוח זמן כה רב מנו־גדת לתמצית הוויתו של החינוך ש־קיבלתי בבית. גמרתי להקפיא את קצות האצבעות באוויר הקר, סגרתי, יצאתי, ירד.

עצה פצצה שניה שקראתי, זה בקשר לבצל. „דמעותייך זולגות, כשאת חותכת בצל!" — החזיקי בחלל הפה קצת מים — והדמעות תיפסקנה." — טוב. הם המשיכו. ועוד איך. לא קוראות כאלה עיתונים. לא קוראות. הדמעות.

להיות אמא של דנה

גם זה שייך לאמהות

כה אמר זרתוסטרא: סוד חיי נפש ברי־אים זה ל ח ו ש באופן משוחרר דברים. רגשות הכי שליליים לא הורגים באמת אף אחד, כשמותר לחוש אותם מההתחלה לפני שהם מצטברים כמו הר געש. הם יותר מזיקים — אם אסור לדעת מהם. אם הם מודחקים ולא עולים לתודעה, כי אסור לתת להם מוצא במחשבות. כה ל א אמר זרתורסטרא, אבל מה זה משנה.

ביום שבת אחד התפרקתי לרסיסים. אמא שלי בגדה בי ונסעה להתארח חצי כמסתבר, אירוע גורלי. בבת אחת קבעו את מקומי כלא שייכת לטובים. אני מהרעים.

אחרי המון שנים פגשתי את אבנרי באילת. שאלתי אין בשבועון כזה אין אף מדור אחד בשביל נשים. אמר לי: „תיכתבי!" לקחתי את העסק ברציגנות.

אז עוד לא ידעתי, שזאת תשובה סטנדרטית למנדנדים בעם.

ביקשתי מתבור — אז ראש המערכת — שימציא לי שם בומבסטי למדור־נשים, שגם גברים ירצו לקרוא בתאווה. עוד לא כתבתי אות, אבל יומרות היו לי. חבל — חשבתי לעצמי — שחצי אנושות תפסיד את העניין. ישב. חשב הבן־אדם. אמר לא לגברים. ככה — אמר, ככה — נשאר.

אז זהו זה. דפקתי קצת בראש, עד שיצאה סחורה, וכל מה שיצא לי, הדפסתי בעיתון.

טעם החיים

קיווי־ילד טעם תערובת

הפרי הזה עשה השנה את המכירות הכי משוגעות באירופה. מוצאו מניו־זילנד, הוא גדל כעת בארץ, ואפילו בשוק הכרמל מוכרים אותו, יגעל דינק, בשלוש מאות וחמישים לירות לקילו, כמו אצל הגנב הכי גדול בבן־יהודה.

מועצת־הפירות עושה לו המון רעש, משיקה אותו בשם פרי גן־העדן, פרי ה־תאוה ופרי הבטית. אבל בשלוש מאות וחמישים לירות לקילו, זה הכי מדוייק לקרוא לו פרי העשירים.

כותבים עליו שיש לו תכולה גבוהה במיוחד של ויטמין סי., סידן, זרחן וברי־זל. את זה אני דווקא קונה. מגדלים אותו בהרי הגליל־העליון, עם האקלים הקריר, הדרוש להתפתחותו היפה של הפרי.

אמרתי ילד טעם תערובת, לא שיקרתי. לצפתו מירקם של ענב מקולף. במיבנהו הפנימי הוא מזכיר מאוד את הבננה. קליפ־תו החומה היא כמו של מלון, רק דקה יותר, וטעמו העסיסי הוא תערובת מדויי־קת של אננס ואבונה.

לכו לקנות לעצמכם מאה גרם מהעסק הזה. בשנה הבאה זה כבר לא יהיה. איך? פשוט. לפרי הזה היתה השנה הצלחה גה־דרת בחוץ. יהודי שומע על פרנסה ש־הולכת, מיד הוא מקים דוגמאות מתחרות על ימין ועל שמאל בתוך הגרון של ה־מקור. יהיו המון דוגמאות. יהיה המון יבול. יהיה המון יבול, ירדו מחירים. יצעקו החקלאים חמס. מה פתאום העם יאכל בזול? היידה לחירייה!

אז לכו היום קינדערלאך. כל זמן שעוד יקר.

קיווי — פרי גן־העדן
פרי גן־העשירים

תעסוקה בית

לילדים, בימי גשם

לאחרונה הביא לי מישהו מחברי מתנה. קופסה מפוארת וחינוכית, עם איזה שב־רים אמנותיים בפנים, להרכבה, למי ש־עצביו דורשים דחוף איזה ריפוי בעיסוק. זו בעצם מתנה לילדים במישפחה, אבל כל הגדולים־החזירים אצלנו תפסו על זה חזקה, כי גם להם מגיע קצת כמה תענו־גות של התבגרות.

משכו הקטנים, משכו הגדולים, ניצחו הגדולים. הורידו את הצלופנים, מצאו צע־צוע חינוכי מאין כמותו. „קיט" שלם. שבו חבויים, בתוך חומר דמוי חול, שבריו של כלי חרס, שהוא העתק המעוצב לפי דגמים של כדים עתיקים ממוסאונים שו־נים בארץ ובעולם. מצורפים אל זה בתוך האריזה דבק וגבס, מיכחול חזק לניקוי ולמריחת הדבק, מקל מיוחד למריחת הדבק ובלון.

על הארכאולוג תוצרת־בית לחפור, למ־צוא ולשחזר את הכד מלמטה למעלה. בכל כד חסרות כמה חתיכות מאורגנות מראש, שאותן יש להשלים בעזרת הגבס. את הגבס צובעים אחר־כך בצבע הכלי.

כשהכד גבוה וצר, קשה לעבוד בגבס. כי אין אפשרות לעבוד עם אצבעות מ־בפנים. אז מכניסים את הבלון לכד, מנפ־חים אותו, ועל גבי הבלון, המשמש כתב־נית, מורחים את הגבס לתוך החורים. עכשיו אתם מבינים למה לא לתת לילד אף בלון מתוך האריזה.

לכל כלי מצורפת תוויית־זיהוי, המפרטת את מקום ותקופת היוצרו, שימושו ואיפה הוא נמצא כעת. החלק הזה נותן המון טעם לכל הסיפור הזה. מוצאים בפנים גם מגילת־קלף, ובה דברי הסבר על התפתחות השימוש בחרס בתקופה העתיקה. וכמובן גם הוראות רפאות. העסק הזה בבית, מקביל לתהליך הרפאות הארכי־אולוגי, ובטח יזכה מעניין.

בררתי ומצאתי שניתן להשיג בסטוק שישה כלים שונים להרכבה. זה באמת שעשוע חינוכי משגע. צריך לשמור את זה לימי הקור, ולהוציא את זה מתוך הבויידם דקה לפני שכל הדרדקים פוס־עים על התיקרה. זה פותח את הראש לענייני מורשת, וצובע את חיי התלמיד להיסטוריה, המת־משיעמום, במעט גוון. זורק לו לעורקים טיפת חיים. נעים להת־עסק בזה, כי זה מישחק מכור. את כל התוצאות יודעים מראש. ההצלחה מוב־טחת. זו חדוות יצירה עם ביטוח. למה לא. אני בעד חיזוקים.

ישנה רק בעיית המחיר. שבע מאות לירות לכד, אפילו עם קלף, אפילו עם צלופנים, זה הרבה יותר מדי המון כסף, או שאני חיה על הירח. מה שכן — להביא את זה כמתנה ישראלית למי ש־יושב בניכר, ושצריך להביא לו מתנות עם משמעות מארץ הקודש, זה בומבה של עניין.

קוראים לזה אנטיקא, ומוכרים את זה בחנויות צעצועים.

סטוצים

יוסלה־איך־זה קרה

הסיפור שלי עם העיתון הזה התחיל עוד לפני המון שנים. לכאורה אין שום הקשר בין הדברים, אבל למעשה, בפרספקטיבה, יש קשר, ואיך.

הייתי פספוסה בכיתה ז', כשהתמונה שלי, שוד ושבר, הת־פרסמה מעל דפי השבועון. תמונה קטנה, מטושטשת, מחורבנת ולא חשובה.

המנהלת, רחל אלפר, בעלת הלב רחום־חוץ־מאלי, זיכרונה־לא־לברכה של המירשעת, ביטלה לי מילגת לימודים בפנימיה לילדים מחוננים, שעליה ביישרו לי יום קוד סבחגיגיות מרובה. עד היום אני נושאת ביטול זה כאות הצטיינות מוסרי גבוה של עצמי. „נייערה המופיעה מעל גבי העורלם הזיי, אי־נה זכאית להייי־נות מכספיי הציבור". עדיין מהדהד בראשי המישפט, על חיתוכו הפולני. איך שבשעון כזה בזוי מגיע לידיים כה קדושות, אני זוכרת, שגם אז, היה נפלא מבינתי. זה היה,

חודש אצל חברות. שם אין פיפי־קאקי־ארוחות, ואמא את מוכ־רחה לבוא כי יש לי לכתוב מדור.

וזו רק התחלה. עצבי החזקים המפורסמים, החלו מפקשים. אחרי הכל, שנה וחצי אני כבר לא ישנה בלילות, כי אני יותר טובה מבעלי בלעקור לי את המוח מהמקום בכדי לקום, ולבדוק למה־דנה־בוכה. שלא תחשבו, הוא אמנם מקפיד להתעורר תמיד איתי, ולגנוח בלי הכרה „תעזבי־אני־אקום", אך קולו רווי יסורי הקרבה חמורים שכאלה, עד כי רק אדם אכזר, בלי לב, יאות לקבלם.

לקטנה צומחות שיניים טוחנות. היא נרגזת, לא רוצה לאכול, ולא יכולה לי־שון. לא יכולה לישון זה סעיף חמור, כיוון שפעם יכולתי לפחות לממש את חרותי בחמש הדקות היומיות שבהן הטיל־דינמיט הפעיל שלי היה ישן. וזה עוד לא הכל. חוץ מזה הבית היה הפוך. חוץ מזה עם האיש הפרטי, מאהב חלומותי שלו נישאתי, מצאתי לפתע, שכבר חו־דש, בגלל צוק העיתים, אני מנהלת ני־שואים טלפוניים, עם אהבה בטעם שימו־רים. אלוהים פיזר לי את המן צפוף מדי.

בקיצור, לא חיכיתי שהעניינים ידרדרו לת"ו. למודת נסיון, אני צורחת כעת ישר באל"ף. אבל אני תמיד מתפרעת באופן מסודר.

לקחתי את בתי יחידתי אשר אהבתי, כי סדר זה סדר, שתלתי אותה אצל ה־אבא בידיים, והתחלתי להשתגע. מה זה להשתגע, תענוגות הנפש. עם אש מהנחי־ריים וקצף בפה. חינוכי לא חינוכי, זאת האמא היחידה שיש לדנה, זה מה שיש, ואלה החיים. רתחתי־רתחתי־רתחתי, גמר־תי להרצות, התיישבתי על ראש עריסת הזבל, ופתחתי עיתון באופן הפגנתי. זה מיספר הזה תמיד חזק מאוד. הוא מסביר מיד, למעלה מכל ספק, מה הן תוכניותי כשרומא בוערת. כיוון שאני כבר לא ב־מישחק.

במיקרים קשים כאלה, האיש שלי תמיד שובר את שביתת פועלי הניקיון עם בי־שולים שהוא ממציא ומגיש ברוב טקס. הוא הניח את דנה לרגע על הריצפה, ופנה למיטבח, לשמח את נפשי עם אות דחוף של אהבה.

ואז, בשניה אחת, קרה הלא יאמן. ה־שכר חזר לי לאיזון, על מכה. הקטנה שלי, הצ'פצ'ולה בת השנה וארבעה חוד־שים, שאצלי היא בחזקת יעד להשקעות, בלי ציפיות החזר, ניגשה אלי בעדינות־בעדינות, ובהמון רוך ופיוס, כמו ש א נ י עושה לה. טפחה עם יד קטנטנה על זרו־ע. די אמא — אמרה באהבה. די אמא.

ספר

זבל משובח!

לקרוא דחוף!

את הספר של גייל גרין שמים כחולים, אין סוכריות, שיצא בהוצאת סיפרי ארז, ועולה — מה לעשות — חמש מאות פונט.

עברתי יום אחד ברחוב, בוחנת בשי־ויון־נפש חלון־ראווה של ספרים. לא מצאתי כלום. כשיש בבית ערימת ספרים, שחיי לא חיים אם לא אגמור לקרוא או־תם, הרי ש„לא למצוא כלום" זו עובדת חיים מרגיעה. תחושת המושלמות המזויי־פת של כל אוצרות סיפרייתי, לא הועמ־דה בזאת הפעם בתוך שום סכנה.

עברתי משם בדיוק עשרה צעדים, עד שחזרתי דחוף מאז אריקה ג'ונג, אני לא מחזיקה מעמד נגד עטיפות פורנוגרפיות, שנשים חתומות עליהן, למרות ששישה ספ־רים חכמים מחכים כבר בתור.

אז למי שנסע לה הבעל למילואים, או יותר גרוע, הוא־לא, למי שהחיים הפכו פתאום סימפוניה באפור, למי שזקוקה דחוף לחומר סיפרותי חפיף, קל לעיכול, אך לא מרגיז בשכל בגלל תפירה גסה — לקרוא־לקרוא דחוף.

עד היום לא הבנתי מה פירוש השם, אבל את התמונה על הכריכה הבנתי תיכף ומיד. זה ספר שכתוב באופן רבע־מתוח־כם, ולמרות הכל, קוראים אותו בדהרה שוטפת. ההתחלה קצת לא ברורה — נא לא לזרוק את העניין, ולא להתייאש. לי־מתמידים בעם, נכתנו הפרסים.

זו אודיסאה אירוטית, שלמירב הבנתי, לא כל־כך תעניין את הגברים, כיוון ש־בין זיון מתועד בדקדקנות (כמעט יותר טוב מד"ר דייויד רובן) למישנהו, ישנם קיטעי קישור רגישים של הרגשות, מחש־בות, ראיית־עולם, שרק נשים, מה לע־שות, הן באותו הראש.

מי שהקציצות לצוהריים נשרפות לה, והטף עומד לנחות בכל דקה על הראש, שתתחיל לקרוא מעמוד 131, שם מתחיל הרוק הכבד. השאר, זו מוסיקה קלה.

גייל גרין, הכותבת, היא עיתונאית, חב־רת מערכת הניו־יורק מגזין, ומבקרת ה־מיסעדות של שבועון זה.

הקוסמופוליטן כתב על זה: „אפקטיבי, מלא הומור, קריא באופן בלתי־רגיל, ספר מצויין בסוגו." „סוגו" — זה סקס פרוע רבותי. שלא יהיה לכם ספק. עטוף אמנם באיצטלת שיחרור נשים דקה, אבל שמח שם בכל האותיות.

כך קוראים את העניין
ספר חם

בריאות

כינים של יוקרה

לפי החוק, שכל חריג לא חוקי במדינה מיד הופך לנורמה חברתית מקובלת, אני חוששת שהכינים עומדות, לפי תפוצתן, לקבל תעודה עם רישיון. מגפת הכינמת, שעשו עליה רעש כה רב, לא פסקה עדיין, אם זה מעניין מישהו.

ילדים של סוכר ושמנת בווילות הכי יוקרתיות מתגרדים במרץ רב, כמו בני העניים. הבעיה חמורה שבעתיים כיוון ש־אחרי טיפול נמרץ הילד חוזר לבית־הספר ונדבק מחדש. זה בלגאן גורא. כשמגלים את מירבץ הביצים בראש הילד, כל ה־מישפחה צריכה טיפול, אחרת לא שווה שום דבר כל טיפור ההדברה.

ואם כעת הקורא האינטלגנטי שלי נכנס ללחץ, זה טוב מאוד. שיירוץ לראש ה־קטינה הפרטי, ויחטט לו בין פיסוק קוו־צות שיער. ביצי הכינים נראות כמו פסיק לבן זעירוני, כמו נקודה שמתחו אותה מעט. זה יושב על גוף השערה, ולא יורד בקלות כמו קשקשים. צריך להפעיל על זה מעט כוח בכדי שיירד. אפשר גם לגשת לשולחן־זכוכית או מישטח שחור ולגער את הרעמה מעליו. כל קשקש שיש לו מעט גוף ונפח, לא קוראים לו קשקש. קוראים לו ביצת־כינה.

השלב הבא זה לרוץ לבית־המרקחת ולקנות דחוף שמפו ביצים וקרם לורקסן. עם השמפו הזה חופפים פעמיים, לפי ההוראות, עם השהיה של חמש דקות קצף בכל נאגלה, ושוטפים.

אחר־כך על שיער רטוב מסרקים עם מסרק סבתא צפוף אימים, שגם אותו קונים באופן חגיגי, בכדי להוריד מהשיער את הביצים המתות. פיכס. חכו. יש המשך. מורחים על השיער הרטוב את קרם ה־לורקסן הזה ומסרקים. כאשר מורחים את המישחה על שיער רטוב, העסק לא מדביק בשום אופן את השיער בשומניות אחר־כך, והתסרוקת יוצאת כרגיל. לא חו־פפים יומיים.

אחר־כך חוזרים על הסיפור עם השמפו. מרתיחים את כל הציפיות והסדינים, ו־עורכים את מיסדר השמפו הזה גם לתינוק החף מפשע שבמישפחה, גם לסבתא, גם לאמא הגיברת־מיגונדרת.

אחר־כך כותבים מיכתב יפה למישרד־החינוך. מה בנוגע לעניין. אולי יום הדברה ארצי או משהו כזה, באופן מאורגן. יש גבול ופרק זמן של הסתגלות לכל תרופה, וכמה זמן אתם חושבים ימותו הכינים מסתם שמפו?

TOUCH WOOD

שני זקנים מחממים את העצמות שלהם על ספסל.

„כבר עשרים שנה אני אימפוטנט", אומר האחד.

„מה אתה אומר!" מתפלא חברו.

„אני" הוא מודיע בשימחה „תאץ'־ווד, רק חמש עשרה".

טריפו

שיחות עם טריפו

אם יש מי שזכאי לתואר „במאי כוכב עליון", הרי זה פרנסואה טריפו. מאז עשה את סרטו הראשון, 400 המלקות, תפס מקום ראשון בשורת יוצרי־הקולנוע הצרפתיים. מאז ז'ול וז'ים הוא נמנה על הבמאים שכל שחקן חולם לעבוד במחיצתם, בשל כישרונו המיוחד במינו לדלות מתוכם את המעלות הנסתרות ביותר שלהם.

ואולי אף יותר מזה: טריפו, מחלוצי הגל־החדש הצרפתי, הוא לא רק במאי, אלא גם מי שעמל רבות, ובהצלחה, לשנות את יחס הקהל אל הקולנוע. עוד כשהיה מבקר, חשף את האוצרות הטמונים בקולנוע האמריקאי, שהכל זילזלו בו כבמוצר מיסחרי פשוט. יחד עם חבריו לגל החדש הביא רוח־נעורים חדשה ושונה אל עולם הקולנוע. אין ספק שעשיית סרטים והתבוננות בסרטים, אחרי הולדת הגל החדש, אינן דומות עוד למה שהיה לפנים.

רגיש ורגשני. לכן לא יכול היה להיות ביקורו של טריפו בישראל, לרגל הצגת הבכורה של המטרו האחרון, אלא חג לחובבי הקולנוע בארץ. מה עוד ש־טריפו האיש התגלה כדומה להפליא לדמויות שהעלה על הבד ולדמויות שהוא בעצמו גילם, בפעמים שבהן היה שחקן: איש חביב, מסביר פנים, פתוח ומוכן לחלק את מאווייו עם אנשי שיחו. ממש אנטואן דואנל, (הגיבור של נשיקות גנובות ושל סרטיו האוטוביוגרפיים) שהתבגר, נעשה מתון, שקול, אבל לא פחות רגיש ורגשני. וזאת מבלי להתעלם מעולמו הפנימי, אולי אפילו האפל, שאת צידו חשף על המסך בסרט שלא הופץ עדיין בישראל, החדר הירוק (בו הופיע גם בתפקיד ראשי).

גם המטרו האחרון הוא ביטוי לרצונו של טריפו לתאר פרק בחייו. אם לא עשה אותו מיד אחרי 400 המלקות (שהוא סיפור ילדותו, המועבר לשלהי שנות ה־50), אין זה פשוט שלא היה לו החשק לעשות כן. „אבל הרגשתי שאני עדיין קרוב מדי לאירועים, וחוץ מזה, שיחזור התקופה דרש ממני אמצעים שלא עמדו ברשותי בשנת 1960."

יש לו הרגשה שהקהל הצרפתי לא היה מוכן אז לקבל סרט כמו המטרו האחרון. „רק אחרי האירועים של 1968 ואחרי הצער והחמלה, סרטו התיעודי של מארסל אופולס על צרפת בתקופת הכיבוש הנאצי, התרגל הקהל להתייחסות שונה, גלויה יותר, לאותה תקופה," מסביר האורח.

הפרטים איתנטיים. אם כי המטרו האחרון אינו מבוסס על פרשה שהיתה, והוא איננו סרט אוטוביוגראפי רוב הפרטים בו הם אותנטיים. „או'הייוני בן שמונה כאשר התחילה המי'חמה, ובן 12, כאשר הסתיימה," הוא מ'פר. „סבי גידל טבק בחצר, כמו הילד שבסרט, ושכניו הזהירו אותו שהוא עובר על החוק ומסתכן. דודי נעצר על־ידי הנאצים בתחנת־רכבת, בערך כמו הדמות הנעצרת על־ידי המישטרה בתוך כנסייה, במטרו האחרון. השחקן ז'אן מארה תקף מבקר שקטל מחזה של ידידו, ז'אן קוקטו, כפי שגיבור הסרט תוקף את מבקר התיאטרון שבסרט. את דמותה של מנהלת התיאטרון עיצבתי על פי כמה נשים שניהלו תיאטרונים באותה עת, כמו, למשל, אליס קוצ'אה. את דמות הבעל המסתתר במרתף עיצבתי, כאשר נזכרתי בשחקן צרפתי דגול, לואי ז'ובה, שנמלט לדרום־אמריקה בזמן המילחמה. ניסיתי לחשוב מה היה קורה אילו נשאר בפאריס, ושילבתי את דמותו בזו של המלחין היהודי ז'וזף קוסמה, שנשאר בפאריס ועבד בהסתר תחת שמות מושאלים."

מבחינתו, המטרו האחרון הוא עוד שלב בהעלאת אורח החיים הפאריסאי בזמן המילחמה, אך אין זו תמונה כוללת ומסכמת. „זו היתה פאריס כפי שאני היכרתיה בזמן המילחמה," הוא טוען, במיוחד כאשר מאשימים אותו בכך שהרדיפות, החרדה והאימה אינם מתבטאים בסרט בחריפות מספיקה. „איני יכול אלא לצטט את מישפטו המפורסם של ז'אן־פול סארטר, שאמר על אותה תקופה: ‚זאת היתה תקופה בלתי־נסבלת ואנחנו הסתגלנו אליה להפליא.' מי שרוצה לקבל תמונה כוללת ונכונה יותר צריך להרכיב יחד את כל הסרטים שנעשו על אותה תקופה, לחבר את זווית הראייה של כל היוצרים השונים, וכך אולי יגיע לתמונה שקולה וכוללת יותר."

סטירת־לחי. אם כי האנטי־שמיות מהווה נושא חשוב בסרטו האחרון, ונוכחות הכובש הנאצי מורגשת לכל אורכו (כי זהו סיפור על להקת תיאטרון פארי־סית בעת המילחמה), טריפו לא עשה מעודו, וגם לא הפעם, סרט על מצב פוליטי או על אידיאולוגיה. הוא עשה סרט על אנשים. „ניסיתי להראות קבוצה של בני־אדם, הכרוכים כל כך בבעיה הפרטית שלהם, במיקרה זה בהעלאת הצגה בתיאטרון, עד שהם נוטים, במיקרים רבים, לייחס לבעיה זו חשיבות רבה יותר מאשר לבעיה הגדולה והחמורה, המאיימת על כל העולם שבו הם חיים."

שלא כמו כמה מעמיתיו, המרגישים צורך לערוך מחקר מושלם על כל דמות בסרטיהם, ולדעת עליה פרטים שלא יופיעו אף פעם בסרט, טריפו מרשה לא פעם לאינסטינקט שלו שידריכו בעיצוב דמויותיו. „כאשר השחקן הראשי בהצגה בא אל מנהלת התיאטרון ומודיע לה כי הוא חייב לפרוש, משום שהוא עומד להתגייס למחתרת, חשתי גם אני וגם סוזן שיפמן, שותפתי לכתיבת התסריט, שכאן צריכה לבוא התפרצות של המנהלת, שקמה וסורטת לשחקן על פניו. לא ניסינו אף פעם להיכנס לתוך המניעים הפסיכולוגיים העמוקים לסטירה זו, שהיא אחד הרגעים הדרמאתיים בסרט. הרגשנו שכך זה נכון, ולכן הכנסנו את הסצינה."

פרנסואה טריפו ומדען מזרגנשטרן (רעייתו לשעבר) בהצגת הבכורה
מתון, שקול, רגיש ורגשני

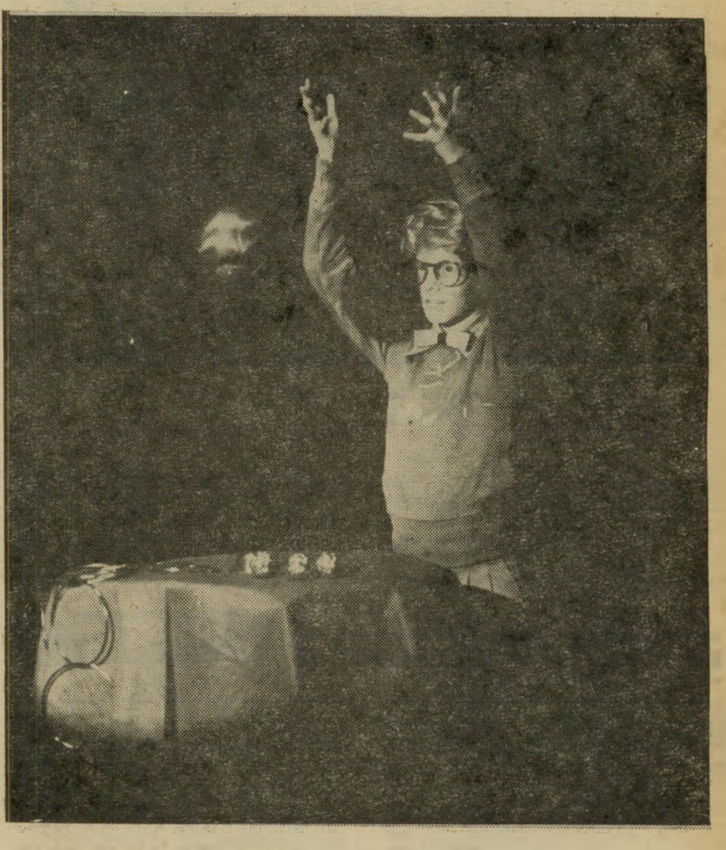

רוברט מונק בתפקיד סנדי בויטס הצעיר ב„אבק כוכבים"
מדוע הוא מתוסכל כל כך?

וודי אלן בתפקיד סנדי בויטס הכוגר עם ג'סיקה הארפר
זוגדה משעשעת מפני האהבה והמוות

רנואר והיצ'קוק. מזה שנים, בכל פעם שמדברים על טריפו, קושרים את שמו לשני במאי־מופת שהוא מעריץ: ז'אן רנואר ואלפרד היצ'קוק. אם הכלה לבשה שחורים או הנערה מיסיסיפי נחשבו מחוות להיצ'קוק, הרי הממטרו האחרון הזכיר לרבים סרט של רנואר בשם כירכרת הזהב.

„זה נכון שהושפעתי על־ידי שני ענקים אלה, ונדמה לי כי מה שאני מנסה להשיג הוא שילוב בין הדמויות החזקות והמרתקות של רנואר ובין המצבים הדרמאתיים החזקים של היצ'קוק," אומר טריפו. כמובן, אין אלה שני הבמאים היחידים שהוא מעריץ. שהרי טריפו הוא אחד מן האבות המפיצים של התרבות הקולנועית, ולא פחות מכפי שהוא יודע לעשות סרטים, הוא מכיר סרטיהם של אחרים.

„וודאי שחשבתי על להיות או לא להיות של לוביטש. כאשר עשיתי את הממטרו האחרון, אבל היה זה ביחס הפוך, כלומר:

וודי אלן ושארלוט ראמפלינג
בין ייאוש ללעג

מה אני צריך לעשות כדי שלא אחקה את לוביטש. והרי המצב דומה כל כך — סיפור על אנשי תיאטרון בזמן השואה. אלא שללוביטש היה כישרון מיוחד ונדיר לתפוף את הקהל לשותפו למזימה. הקהל הרגיש שהוא ניצב, יחד עם הבמאי, מן הצד, והוא מודע לכך כל הזמן. בכך היה לוביטש יחיד במינו. כל האחרים, ואני בתוכם, משתדלים ליצור את האשליה בקהל שהוא שותף לא במלאכת הבמאי, אלא במה שקורה על המסך."

התכונית האמיתית. מי שציפה לפגוש את טריפו המהפכן, שממוטט מוסרות ישנות כדי להקים תחתיהן חדשות, היה מופתע. „אני חושב שהעיקר הוא לספר בצורה ברורה ומובנת," הוא אמר שוב ושוב, בעיקביות רבה. הוא מציין שמבין סרטיו של ז'אן קוקטו, אחד מאלילי האונגארד הצרפתי, הוא מעדיף דווקא את הסרטים הסיפוריים יותר, כמו ילדים נוראים והורים איומים על פני נסיונות אבסטרקטיים יותר, כמו אורפיאוס. וכאשר טענו בפניו כי הפיוט צריך לנבוע מן התמונה ולא מן הסיפור, כי זו התכלית האמיתית של הקולנוע, השיב טריפו בהגיון בריא: „העובדה שסרט הוא סיפורי אינה אומרת שהוא אינו פיוטי." הדוגמה שנתן, כרגיל, היתה סרטו של היצ'קוק, פסיכו. דוגמות לא פחות טובות אפשר למצוא בכל אחד מסרטיו של טריפו.

סרטים

בצחוק המר

הסרט החדש של וודי אלן, אבק כוכבים, הוא אגוז קשה לפיצוח. הסיבה לכך פשוטה למדי: הפעם אלן אינו מספק ללקוחותיו את הסחורה שהם מצפים לראות, ומוטב שיהיו מוכנים לכך מראש. „איך רוצים שאהיה כל הזמן מצחיק, כאשר אני רואה סביבי כל כך הרבה סבל," אומר גיבור הסרט, סנדי בייטס, שהוא במאי סרטים קומיים מהולל, השואף לעשות סרטים רציניים, אלא שאיש אינו מניח לו לנהוג כרצונו.

אין צורך להיות גאון כדי להבין שסנדי בייטס אינו אלא שם מושאל לוודי אלן, הצופה להיזכר כי ראה סרט ולא נתח של המציאות; בדיוק כמו בסיום של שעת האבים או פרסונה.

תכונה נפלאה. האם זה נשמע מסובך? ובכן, זאת בדיוק הבעיה של וודי אלן בסרטו החדש. בסרטיו הקודמים הצליחו הצחקותיו להשכיח מן הצופים את העובדה שהוא מתכוון, וברציונות רבה, למשברים הנפשיים, לתיסכולים ולחוסר הביטחון של הדמות הראשית, שבדרך כלל אינה אלא השתקפות עצמו. הפעם אין מנוס מן המסקנות הללו, המוטחות בפני הצופה בלי כחל ושרק. מה עוד שהן מוגשות בצורה מורכבת, עם רמזים, ומהוות ליוצרי־קולנוע הנערצים על אלן. התוצאה: הסיפור הוא קשה יותר לפיענוח ממבט ראשון, הוא מתרחש במישורים רבים יותר מאשר סרטיו הקודמים, ומנסה, לכל אורכו, להעמיד את הבמאי עצמו במיבחן. כך, למשל, כמה מן ההערות שמבקריו של אלן משמיעים בסרט, יישמעו בוודאי נכונות באוזני הצופים, לדוגמה, המפיק שטוען: „מדוע הוא כל כך מתוסכל? האם אינו יודע שהוא ניחן בתכונה הנפלאה ביותר, בכישרון להצחיק. אנשים?"

אכן, הבעיה העיקרית, בעיני צופים רבים בסרט, היא שוודי אלן אינו מצחיק די הצורך. אבל מי שמתעניין בהתפתחותו של הקומיקאי, שחרג כבר מזמן מן התחום של מספרי־בדיחות והפך לקולנוען בעל סיגנון פרטי משלו וכישרון בולט להשתמש בשפת התמונות, ולא רק מהבדיקות הלשוניות, ימצא שאבק כוכבים הוא סרט מפתח.

ג'סיקה הארפר בתפקיד דיויזי ב„אבק כוכבים"
בין מדירות לפארסה

המגלם אותו בהתמסרות מלאה לתפקיד. אלן, שבמשך שנים חזר והזכיר את הערצתו לתרבות הקולנועית האירופית, עושה הפעם את הקפיצה מן החיקוי אל ההתבוללות. אבק כוכבים הוא בפירוש שמונה וחצי של אמן הקומדיה האמריקאית, מעורב במנות גדושות ונכבדות של ברגמן.

מן הרגע הראשון, כאשר פוגשים את סנדי בקרון־רכבת מלא פרצופים אכספרסיוניסטים מדכאים, יש הרגשה שרוח השתיקה שוכנה בסביבה. כאשר נדלק האור באולם ההקרנה שבו חזו כמה אנשי אולפן בסרטו החדש של סנדי בייטס, הוזמן הצופה להיזכר בבוז (או כפי שהוא נקרא בעברית — הגוף והלב) של גודאר, ומיד אחר כך מצא עצמו בעולמו של פליני. המיפגשים עם הנשים השונות בחייו, תוך קפיצה בין עבר והווה, זיכרונות־ילדות (בהשתתפות הילד שגילם את אלן הצעיר גם ברומן שלי עם אנני) וגלישה מן המציאות — כל אלה צריכים להרכיב יחד, בעזרת, שפת הקולוע של פליני, את התוצאה הסופית: דמותו של אלן, היוצר. ולבסוף, כאשר נדלקים האורות באולם הקולנוע שעל המסך, חייב זאת משום שאלן חש, כנראה, כי בדרך הישנה שבה עשה סרטים, הגיע לשלב שבו מיצה את עצמו ואת דמות האינטלקטואל הניו־יורקי היהודי המתוסכל, המתקשה להסתדר עם ההצלחה וחי בחרדה מתמדת ומשעשעת מפני האהבה והמוות. לכן הוא בוחר לספר כאן על במאי־סרטים שאינו יודע בדיוק כיצד עליו להמשיך. מצד אחד הוא חש כי בושה היא להצחיק, שעה שהעולם כולו נמצא על עברי פי־פחת, ומצד שני אינו יכול להתייחס ברצינות אל עצמו כשהוא מכריז הכרזות מפוצצות שכאלה. במישור האישי הוא חי עדיין טראומה של אהבה מתוסבכת מן העבר (הצופה חופשי להאמין, כי מדובר בקשריו עם דיאן קיטון), אבל אינו יכול שלא ללעוג לעצמו, על שאינו מסוגל לחיות אהבה שלווה, רגועה ובטוחה.

חרדתו מפני המעריצים, כפי שהיא מתבטאת בסרט, היא חרדה אמיתית. סנדי בייטס, הנבהל מן החנפנות וההתרפסות הגלויה של הממתינים לו במלון סטארדאסט, שם עורכת מבקרת חדת־לשון ומאוהבת בעצמה פסטיבלון קטן המוקדש לסרטיו, אינו אלא בבואה של אלן עצמו. גם אלן כגיבורו נזהר מהופעה בפסטיבלים ומחשיפה רבה מדי בפני הקהל. בסרט זה הוא אפילו מספק את התירוצים המצדיקים גישה זו.

חיקוי וגניבה. למרות שהוא מתרגז בכל פעם שמזכירים לו שהוא מחקה אחרים עד כדי אובדן אישיותו שלו, הוא מתייחס לכך בבדיחות־הדעת בסרט. כאשר מפנים אל סנדי בייטס ואל כוכב סרטיו טוני (אותו מגלם ידידו של אלן ומי שהוריע בכמה מסרטיו, טוני רוברטס), שאלה בנוסח: „האם סצינה מסויימת התכוונה להיות מחווה לבמאי דגול?" משיב רוברטס מיד: „זה לא היה מחווה, זאת היתה פשוט גניבה מאותו במאי."

החרדה של אלן מן המצב אליו הגיע היא כה גדולה, עד שהוא מהרהר, בשלב מסויים, באפשרות שהוא אדם מחוסל. הדבר מתממש, לפי מיטב ההומור השחור, במוחו של סנדי על המסך. ומה שמדהים במוות זה, היא הרוח הכמעט נבואית שבו. כשזה קורה קשה שלא להיזכר במה שהתרחש זה עתה: רצח ג'ון לנון נראה כמו שיחזורן מדוייק של המתרחש על המסך.

יתכן מאוד שמכל סרטיו, זהו הסרט שבו אלן חושף עצמו בגילוי־לב מירבי. אולי משום כך קשה לו יותר לשלוט בחומר, להיות מנוכר להתבוננו בו מן הצד, לנפות את המספד מן העיקר ולהיות משעשע ומבדר כל הזמן. הסרט נע ללא הרף בין ייאוש ללעג, בין מרירות פארסה, בין פיוט לקאריקטורה. רגע אחרי שהוא שם לצחוק את היומרה של ניתוחים מתחכמים ליצירות אמנות, נגרר הסרט עצמו לאותו סיגנון שעליו ליגלג לפני דקה או שתיים.

ז'אן מייקל וינסנט: חוסר אמינות

מה שמפליא, אחרי כל כך הרבה סרטים מן הסוג הזה, הוא חוסר התיחכום שבו נוהג הגיבור, הנכנס לצרות בעיניים פקוחות של תינוק תמים, והמלאכותיות של הטיפור. בשלב מסויים מנסה אמנם הבמאי ג'ון פלין, לרמוז שביריונים מבטאים איזושהי התקוממות חברתית, אבל הניסיון קלוש, חיוור ולא משכנע. אולי גם הוא עצמו אינו מאמין בכך.

שריף בהשאלה

ללא מישפט (מקסים, תל־אביב, ארצות־הברית) — סרטים מן הסוג הזה מייצרים בארצות־הברית בשיטת הסרט הנע: נוטלים את השריף מ„בראש מורם", מורידים את תג הזיהוי, אבל שומרים על שיטת הפעולה ועל המטרות הנעלות, ומערבבים עם כנופיות פרחחי־רחוב מ„חבורת הלוחמים", אבל הפעם לא בעיר־רפאים דימיונית חסרת תושבים, אלא בעיר ניו־יורק המצולמת באורח כימעט־תיעודי. אפשר, כמובן, להוסיף על כך פיוט על גגות שכונת־עוני, בסיגנון „חופי הכרך", תוכי מ„בארטה" בהופעת־אורח, והסרט עשוי.

אם במשך הצפייה בסרט יש הרגשה של פגישה חוזרת עם מכרים ותיקים, או, ליתר דיוק, עם הקרובים העניים של המכרים הוותיקים, לא צריך לדאוג. זה באמת כך.

ז'אן־מייקל וינסנט, שחקן קנדי שהגיע לסרטי ב' עוד לפני שהספיק לקבוע מקומו כראוי בסרטי א', מגלם כאן מלח שנזרק מאוניה, מפני שהיכה קצין אשר העז להתחצף אליו. עד שיותר לו לעלות על אוניה אחרת, הוא תקוע בניו־יורק, נאלץ לשכור דירת־חדר מרופטת באחד האיזורים הפחות מפתים של העיר, ונקלע עד מהרה לעימות עם כנופיית ביריונים שמשליטה טירור על כל הסביבה. הוא מנסה אמנם לעמוד מן הצד, שהרי הוא רק עובר־אורח הממתין להפלגה, אבל ככל שהכנופיה פוגעת באנשים הקרובים אליו, הוא מתגייס למאבק נגדה ללא עזרה מן המישטרה.

שידור

צל"ש

קסם ביאליק

● לבמאי המעולה **אנטואן סאדאה** ולמפיקה **רינה אגוזי**, שהצליחו להביא לפני צופי־הטלוויזיה הצעירים, בחופש חנוכה, את הפקת הטלוויזיה הישראלית אלוף בצלות ואלוף שום, שהומחזה על־פי סיפורו של חיים־נחמן ביאליק בשלו־שה המשכים בני חצי־שעה. הפקה זו, ש־העלתה את קסם ביאליק, ראוי לה ש־תוקרן גם עבור הצופים המבוגרים. הפקה זו היא החשובה והמעולה שבהפקות ה־טלוויזיה מזה זמן רב.

צל"ג

תשדיר שרות

● לכתב **חיים** („כיימול") **גיל**, ש־סירטו הסכריני צל ענן שחור הוא הו־כחה חוזרת לכך שלא כל כתב־טלוויזיה מוכשר הוא בעל כישורים של במאי. צל ענן שחור הוא צל ענן שחור על מחלקת הדרמה של הטלוויזיה הישראלית — סרט בלתי־אמין, בנוסח הריאליזם־הסוציאליס־טי של שנות ה־50', כאשר הבימוי מב־היר לקהל שגיל לומד את משמעות ה־„פלאש־באק".

רדיו־וזיה כלכלית

● **לאדישע שפיגלמן**, על כתבתו בהשבוע — יומן אירועים, שניסתה ל־באר את רזי התקציב הממשלתי החדש. דומה שכתבה זו החזירה את הדסק־הכל־כלי של מחלקת־החדשות בטלוויזיה אל עידן הרדיו־וויזיה (ראיון רדיופוני בתו־ספת תמונת המרואיין) של ימי ראשית־הטלוויזיה. כתבה זאת הגבירה הגעגועים לכתבות־הכלכלה של **אברהם** („כושי") **קושניר**, שהציגו את בעיות הכלכלה בצירוף המחשות חזותיות, כנדרש ב־מדיום זה.

מאחרי הקלעים

איזון וציונה

בישיבת המליאה של רשות־השידור ב־שבוע הבא, שתוקדש להמשך הדיון במח־לקת־החדשות של הטלוויזיה ובחטיבת ה־חדשות של הרדיו, ובפיקוחה של מליאת הרשות עליהן, עומד יו"ר הרשות, הפרו־פסור **ראובן ירון** להציג נוסח של הצעה, העשוי להתקבל על דעת רוב חברי־המליאה.

ירון, אשר ניסח את הצעתו ביחד עם חברי הוועד־המנהל של רשות־השידור, מציע שהמליאה תאמץ את „מיסמך נקדי" (מיסמך־עבודה שחיבר יועץ המנכ"ל, **נקי דימן רונג**) על קרביו. ירון מבקש לצרף למיסמך זה את החלטות ועדת־החי־נוך של הכנסת, הקובעות כי מנכ"ל רשות־השידור (**יוסף לפיד**), הוא עורך־החד־שות הראשי של הטלוויזיה והרדיו.

ועדה לגויזה ולפירסום

צבי גיל, מי שהיה בשנים 1974—1971 חבר בועדת העורכים, בתוקף תפקידו כמנהלה של מחלקת־החדשות של הטלוויזיה, כתב את המיכתב הבא לאחד היומונים. מאחר שלא פורסם שם, הוא מתפרסם להלן כלשונו:

העיתונים פירסמו את הגילויים שגילה ב־24 בדצמבר ח"כ יצחק רבין, בעניין תשלום הקנס ב־1977, כדי להזים את העלילה שפירסם העיתון הצרפתי „לי'אקספרס", כאילו בתשלום הקנס נעזרה מישפחת־רבין בבצלאל מיזרחי, וכדי לתבוע מיו"ר מיפלגת־העבודה, שימעון פרס, שיצהיר בשבועה שאין לו ואין לאנשים מטעמו יד בפירסום ידיעה זאת.

הפורום שבו מסר ח"כ רבן את המידע לפירסום הוא ועדת־העורכים של העיתונים היומיים בישראל.

מוסד ועדת־העורכים עבר גילגולם רבים, מאז הוקם בשלהי מילחמת־העולם השנייה ובעת המאבק לעצמאות. תחילה הוא שימש כזרוע בידי מנהיגי־היישוב, כדי לקרוא תגר על הצנזורה הבריטית. ברוב המיקרים שימשה ועדת־העורכים קלט לקבלת מידע חסוי, מעין מחסום־זהב, לשם מניעת פירסום. כך היו הדברים מייד לאחר קום המדינה, ואישים כדויד בן־גוריון וגולדה מאיר שיבחו לא פעם את פורום ועדת־העורכים כגוף שאפשר לתת לו אמון.

בשיחה עם העיתונאי יצחק טישלר (לספר „על עיתונאים ועיתונות" — 1976) אמרה גולדה מאיר, כי „לרוב סיפרתי להם (לוועדת־העורכים) כימעט הכל, ולא הכשילו אותי ולא הכשילו את העניין אף פעם. זה היה טוב להם, מפני שהיתה להם אוריינטאציה מלאה, ואילו העניין לא סבל."

לימים גדל פורום זה בהיקפו, הן מבחינת המשתתפים בו והן מבחינת המופיעים לפניו, והאינפורמציה שנמסרה שימשה בעיקר רקע לעורכים ולכתבים, למאמרי־פרשנות או למאמרי־מערכת.

בהזדמנות אחרונה זאת, כאשר לפני ועדת־העורכים הופיע מר רבין, היה ברור מלכתחילה כי הנאמר הוא לפירסום ולציטוט.

טבעי שח"כ יצחק רבין ביקש את הפורום העיתונאי העליון, כדי לתת ביטוי לצערו ולזעמו. אך אם הדברים היו מיועדים מראש לפירסום, ועל־כך היתה תרועת־חצוצרות יום לפני כן, מדוע ועדת־העורכים צריכה לשמש אכ־סניה, שעה שמסיבת־עיתונאים בנושא זה היתה זוכה ללא ספק לתשומת־לב הראויה?

איני בטוח אם במצב, בתנאים ובנסיבות של היום יש מקום (לא בעי־תות־חיזום) למוסד כמו ועדת־העורכים, בחברה פתוחה. אך אם יש מקום, הרי בהפיכת ועדת־העורכים למסיבת־עיתונאים, גורמת ועדת־העורכים פיחות במוסד מסיבת־העיתונאים ובה עצמה.

שעברה לשני ראשי מחלקת־החדשות, ב־עבר ובהווה, **חיים יבין** ו**טוביה סער**, בביתו של שדר־הטלוויזיה בכנסת, **מיכה זימור**.

אחרי נאומים קצרים שנשאו באוזני ה־נוכחים גם יבין וגם סער, קם בירון גבה־הקומה ואמר בקולו העמוק: „אם אפצע אי־פעם, לא הייתי רוצה שמישהו מעוב־די מחלקת־החדשות יתרום לי טיפת־דם כלשהי."

דממה דקה היתה במקום, עד שכתבי־החדשות הבינו למה כוונו דבריו של דן בירון.

הקשר והחדשות

תוך שישה חודשים תופעל בחטיבת־החדשות של הרדיו מערכת־קשר משוכ־ללת, שתביא לעליונות של מחלקה זו על מחלקת־החדשות של גלי צה"ל. מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, אישר את רכישת מערכת־הקשר־והחדשות החדשה, לשם קידום עקרוני של נושא החדשות ברדיו.

אחדים מחברי הוועדה המיקצועית התי־רעמו על השינוי בסדרי העדיפויות של רשות־השידור, שהביאו את לפיד להעדיף, לראשונה מזה יותר מעשר שנים, את הרדיו על הטלוויזיה. דיון קודם של הוועד־דה המיקצועית, לפני שמונה חודשים, לא אישר את תוכנית־הרכש החדשה, שעיק־רה מתמקד ביצירת שליטה ארציה של הרדיו.

פסקול

הפורום העקר

חלק מהמדיניות החדשה של מחלקת־התוכניות בעברית מתכוון להעביר את מרכז־הכובד התוכניתי של התיכנון הח־דש, שייכנס לתוקפו בחודש הבא, לשעת־השידור בין 8 ל־9 בערב. הדבר יתבטא בשידורה השבועי של הסידרה עמוד האש. ביום־שידורים אחר תובא תוכנית מגזינית חדשה, ובה פינה לאהבת ארץ־ישראל, ש־הביאו השינויים הניהוליים, שחלו באח־רונה במחלקת־החדשות.

עוד בטרם פוטר **חיים יבין** ממישרתו כמנהל מחלקת־החדשות, הוא מינה את גילעדי כמפיק ראשי למערכות־הבחירות בהסתדרות ולכנסת, שתי הפקות שגילעדי לגוף הצעתו של ירון נוספו עוד כמה רעיונות שתרמו חברי הוועד המנהל, ב־דבר איזון המישרדים והשמירה על ציב־עת־הפרט.

בלי ועידות

כוונתה של מחלקת־החדשות של הטל־וויזיה לסקר סיקור מלא את ועידתה של מיפלגת־האופוזיציה הראשית, מיפלגת־העבודה, נתקלה בסירוב עקרוני מצד מנ־כ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**. לפיד טוען שסיקור מוגבר, מעבר למתכונות קיימות של מהדורות החדשות ברדיו וב־טלוויזיה, עשוי להביא לתביעות של סי־קור דומה בוועידות של מיפלגות אחרות בקואליציה ובאופוזיציה, העומדות להיערך במחצית הראשונה של שנת־הבחירות ה־ממשמשת ובאה. לדעת לפיד עשוי סיקור כזה לגרום לאפקט מצטבר של תעמולה, מעבר לגבולות הדיווח החדשותי העניייני.

הכעס של גילעדי

יציאתו מרצון של מנהל מחלקת־הספורט **אדכס גילעדי**, לחופשה־ללא־תשלום בת שנה אחת לא היתה רק בשל רצונו לע־סוק בפרוייקטים טלוויזיוניים גדולים עבור הטלוויזיה האמריקאית. מזה תקופה ארו־כה חש גילעדי מתוסכל, בשל אי־הניצול של כישוריו המיקצועיים בבניין הטלוויי־זיה בירושלים. לשיא בכעסו של גילעדי

שדרן בירון (במרכז)
כמה ימים של מחשבה

יוצא־יחופשה גילעדי (וידידה)
אף טיפה אחת של דם!

נחשב כבעל יכולת להתמודדות איתן. עם מינויו של **טוביה סער** כמנהל מחלקת־החדשות של הטלוויזיה, ומינויו של **יאיר שטרן** כמפיק־ראשי של מחלקת־החדשות, העבירו את מרכז הכובד ההפקתי אל כת־פיו של שטרן. סער, שהיה מודע לכישו־ריו של גילעדי וליכולתו המיקצועית, הציע שגילעדי יהיה המפיק־הראשי של בקואליציה ובאופוזיציה, העומדות להיערך במחצית הראשונה של שנת־הבחירות ה־ממשמשת ובאה. לדעת לפיד עשוי סיקור

אותה יגיש הסופר והעיתונאי **עמוס קי־נן** ●● המיפגש השבועי של פורום ה־חדשות עורר מעט מורת־רוח, כאשר הת־ברר כי מנכ"ל הרשות, **יוסף לפיד**, לא הביא נושאים קונקרטיים לדיון, והפכו ל־שיחת־רעים. אחד מחברי הפורום כינה אותו „הפורום העקר" ●● במיסגרת ה־תוכנית הסאטירית יורדים על השבוע רו־איין מגמלה החדש של מחלקת־החדשות, **טוביה סער**, שנשאל בפי **ירון זונ־דין** „האם אתה צייתן? האם תיישר קו עם הוראות שתקבל?" סער הגיב בסידרת שאלות־תשובה ללונדון. ושאל: „כמה זמן אתה מכיר אותי כעיתונאי? האם הראיתי לך אי־פעם סימנים של צייתנות ויישור עם הקו?" ●● כתב־הרדיו **מיכאל דק** עומד לצאת, בתחילת ינואר, ללוס־אנג'לס, לתחרות־טלוויזיה שהוזכה בה עשוי לקבל פרס בן 100 אלף דולאר ●● התנצלות: לפני **מאיר שויו**, על שבדיווח על ציוּ־זור פינתו בשבוע שעבר צויין כי הוא „חניך התנועה הרוויזיוניסטית". שליו אי־נו חניך התנועה הרוויזיוניסטית.

יום רביעי

17. 12

● **ספינת האהבה (8.03 — שידור בצבע).** פרק נוסף בסידרת סיפורי הבידור, שעלילתה מתנהלת על סיפונה

ווין: חיים ברוזרים
יום רביעי, שעה 10.05

של ספינת שעשועים ונופש, בהשתתפות כוכבים אורחים.

● **חיים ברוזרים (10.05).** אלן ליסיק (השחקנית לאוין) היא פועלת בבית־חרושת, המנהלת מאבק עיקש נגד דיעות־קדומות של החברה על מעמד האשה. מול התנגדות מצד חבריה לעבודה, כשהיא מבקשת לעבור לעבוד בפס־הייצור בעבור תוספת שכר קטנה, היא מקוממת את כל סביבתה הגברית.

אלן ליסיק, שהיא גרושה ואם לילדה בת 12, אינה האשה היחידה העובדת בבית־חרושת למנועים ומרוויחה פחות שכר מן הגברים עבור ביצוע עבודה שהיא קשה לא פחות. בוזמנית בעלה, אד ליסיק (ניקולאס פרייור), מפגר בתשלום דמי־המזונות, והיא אינה יכולה לעמוד במימון תיקון מכוניתה, מצב המוליך אותה למסקנה האמורה, שעתידה האחד וה־יחיד להתקיים בכבוד הוא ל־עבור לעבוד בפס־הייצור.

תחילה היא פונה אל מנהל המישמרת, אלברט קליינשמידט (ריצ'רד ג'קל), ואחר היא מנסה לגייס לעזרתה את האיגוד ה־מקצועי. כאשר מתברר לה שאין מוצא, היא בוחנת את חוקיותה של האפלייה המיק־צועית, ואז היא מקבלת את ההזדמנות לעבוד בפס־הייצור. אלא ששם לא תם מאבקה, היות והגברים העובדים שם אינם שמחים לראותה, ומתלכ־דים כדי לרפות את ידיה. אך היא אינה נכנעת אף במחיר הקרבת יחסיה עם חברה ה־אינטימי.

יום חמישי

18. 12

● **מצעד כוכבים (10.00 — שידור בצבע).** תוכנית־בידור בהשתתפות ג'יימס לאסט ותיזמורתו ועוד אורחים.

● **מחזן לחזן (11.25).** מגזין חדשי, המפעפע לאזרח הקטן ולמשקיע את המתרחש בשוק ההון הישראלי במונחים ברורים. משתתפים פרופ' יוסי גרוס, ד"ר שלמה סדן, ד"ר יהודה שנהב. בהנחיית פרופ' ברוך לב.

יום שישי

19. 12

● **אשה מזכוכית (5.50).** סרט מצרי בכיכובם של מחמוד יאסין וזוהיר ראמזי, שבו מובא סיפורו של תובע כללי (יאסין) המבקש לחדש קשר אהבה עתיק־יומין. הנאהבת היא אשה, הנשואה זמן רב לאישיות ידו־

מוניסון: בנסון
יום ראשון, שעה 11.20

עה. חידושו של קשר אהבה זה מביא את שני הצדדים ל־תסבוכות רבות, כולל תאונת־דרכים קטלנית, כאשר הקשר בין השניים מסתיים בטרגדיה קשה מאוד.

● **מחרוזת מתוך מח־זות מוסיקאליים (9.15).** שידור חוזר של תוכנית בידור מקורית בהשתתפותם של חנה מרון, יונה עטרי, רחל אטאס, מרגלית אנקורי, אסתר גרינ־ברג, נירה רבינוביץ, ליאור ייני, גדעון זינגר, שמואל רו־דנסקי, יהורם גאון ובומבה צור ז"ל. התוכנית מביאה קט־עים נבחרים מתוך מחזות־זמר שהוצגו בארץ: איי לייק מייק; הלו דולי; עוץ לי גוץ לי; שלמה המלך ושלמי הסנדלר; דון קישוט איש למנשה; שיער; גברתי הנאווה וכנר על הגג.

● **הטיפה המרה (10.05).** דרמה בריטית זו היא אפיזודה מתוך הסידרה אשה, המציגה דרכי חיים של נשים. את הדרמה כתב ג'ון פיקוק, והיא מביאה את סיפורה של פלורנס תרלי (קליר קלי) בעלת חנות קטנה בעיירה קול־צ'סטר. היא בת 53, ומתגוררת בדירת־חדר קטנה מעל לחנותה.

● **קווינסי (10.55).** שם הסרט שותף לרצח.

מק־קיל: משישה יוצא אחד
יום שלישי, שעה 10.55

שבת

20. 12

● **חג המולד מסביב לעולם (6.30).** סרט תיעודי המביא מינהגים וחגיגות של חג־המולד, המאפיינים עמים ומסורות שונות, במדינות ו־יבשות שונות.

מיבחר תוכניות רדיו

● הפיל השחור מחדרה (יום שלישי, 23.12 שעה 4.10 ברשת ב') חקירה מיוחדת של דבורה מרגלית ואורה תמ־רי, בהיבט באחד מהעבודות הנעשות כיום להקמת נמל־הפחם בחדרה. התוכנית מג־לה כי פרוייקט אדיר זה, ה־עולה למדינת־ישראל סכום של 200 מיליון דולר, נתקל בקשיים רבים. התוכנית בו־חנת את לחציו של „הלובי האקולוגי" של חיפה, את מחירי ביצוע הפרוייקט, ותה־ליך קבלת ההחלטות במהלך הקמתו. כוחם של גורמים כ־חברת־החשמל, מישרד־האנר־גיה וגופים מוניציפאליים, כש־ההחלטה בדבר הקמת נמל־הפחם בחדרה היא הגרועה שבהחלטות.

לקראת שידור: המאהב

הארולד פינטר נחשב כיום לאחד מהמחזאים הבולטים ביותר של התקופה שלאחר מלחמת העולם השניה. המחזות שלו ריתקו מיליוני צופים. מחזהו, „המאהב", יוקרן בשבוע הבא (25.12) בטלוויזיה הישראלית. זה סיפורו של ריצ'ארד, היוצא מדי בוקר למקום עבודתו, ושב בערב אל רעייתו, שרה, הממתינה לו עם ארוחת ערב, ומשלחת אותו לשינה במיטב היחיד שלו. ריצ'ארד יודע ששרה שבה אחרי־הצהריים ממיפגש עם מאהבה.

● **מישחק הגמר (10.05).** סרט טלוויזיה, ה־עשוי להשתלב בסיומת של מבט ספורט. הסרט מתאר את כל המתחולל סביב מישחק גמר בכדורגל האמריקאי. שתי הקבוצות המתמודדות בגמר (רוגבי) עושות כל שביכולתן כדי לזכות בניצחון, תוך גיוס אמצעים שאינם כשרים במיו־חד. הסרט שזור בקטעים בלתי־ספורטיביים של סחטנות, מתח ופשע, וכמובן אהבה. בתפקיד הראשי: דיוויד יונסון.

יום ראשון

21. 12

● **החבובות מארחות את הזמרת דיאנה רוס (8.30 — שידור בצבע).** פיגי קארמיט ושאר החבובות מארחים את הזמרת כוכבת כהת העור, שהתפרסמה בעבר כסולנית להקת הסופרימס וכ־כוכבת של כמה סירטי קולנוע (בטי סמית).

● **נשים בלבן (10.00).** פרק שלישי בסידרה האמרי־קאית הטיפוסית, המביאה מ־הווי בית־החולים, על הטרגד־יות הקטנות והגדולות המתחו־ללות שם. באפיזודה זו מצליח ד"ר רייבון להציל ילד נגוע בצהבת. הוועדה האתית אינה מאשרת את ניתוק מכשירי ההחייאה, שאליהם מחובר אביה

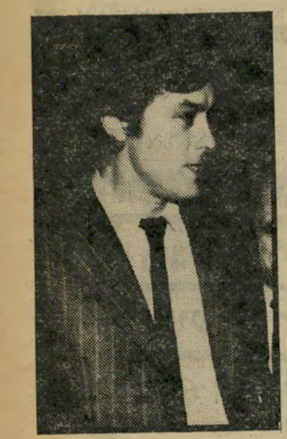

דיזין: המעגל האדום
יום שני, שעה 9.30

(9.30). סרט הקולנוע המעולה של הבמאי הצרפתי המנוח ז'אן פייר מלוויל, בכיכובם של אלן דילון, בורביל, איב מונטאן ו־ג'אן מאריה ואלגטה. סיפור העלילה מתרחש בעולם־התח־תון, וגיבוריו הם אסיר נמלט ואסיר משוחרר הרוצה לנקום במסגיריו.

יום שלישי

23. 12

● **כרטים ביקור (9.30).** תת־סרט־תעודה נוסף בסידרה המביאה סיפורי רחובות בישר־ראל. הפעם זה סיפור רחוב עמק־רפאים בירושלים, כשעיקר הסיפור בקולנוע סמדר, השוכן ברחוב אחר.

● **מונטאן — אתמול והיום (10.05 — שידור בצבע).** תוכנית בידור מיוח־חדת, שצולמה השנה על־ידי רשת הטלוויזיה השניה של צרפת. התוכנית מגיעה להיש־גים יוצאי־דופן בפעלולים של מצלמות וידיאו. בתוכנית קטעי מישחק ושירים חדשים של איב מונטאן, שאינו מרבה להופיע בקונצרטים. הוא מיקד בשנים האחרונות את הקאריירה שלו בשטח המישחק בקולנוע.

● **מישישה יוצא אחד (10.55 — שידור בצבע).** סידרת טלוויזיה חדשה בת ארבעה פרקים על־פי רומן מאת מחברת המותחנים דורותי ל. סאיירס. היא מתארת את מעל־ליז של הלורד פיטר ווימזי (איאן קארמייכל) והבלש ה־אריסטוקראטי ומשרתו הנאמן בנטר, בפרק הראשון יוצאים הלורד ומשרתו לסקוטלנד. וימזי מתכונן לדוג ובנטר ל־צייר, אך במקום זה הם מגלים גוויה של צייר מקומי, שנרצח בנסיבות מסתוריות.

מעולות של הטלוויזיה במהלך השנים האחרונות עומדת לרדת מעל המסך. בתוכנית הנעילה יובא סיקור על סרטים מוסי־קאליים חדשים, וביניהם קטעים מתוך קאסנדז, קאובוי עירוני, אל תעצרו את המוסיקה והאחים בלוז, המייצגים גל חדש בקול־נוע הבידורי.

● **המעגל האדום**

יום שני

22. 12

● **מסך גדוד מסך קטן (8.30).** אחת מתוכניותיה ה־

לנעלים של רוזי תכנסי מהכניסה הצפונית. בדיזנגוף סנטר.

איתן עמיחי
הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.

רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש"מס 21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער בשעווה
* הנחת נלות *
• מחירים עממיים • שרות מעולה•

תל-אביב יודפת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת-גן הרצל 86 מול בנין אואזים "סלון אוה"

ליאור רפי שרה יחיאל

החסן לנגר החובב
חגיגה לידיים טובות
ייעוץ, חיתוך וגימור
כ-60% חסכון בריהוט לסוגיו

רח' המנור 1 ת"א טל: 829589, 838894
בימי א, ב, ג, ה, 800 1600, ביום ד' 800-1800

חדש בחצי מחיר מתוצרת חוץ
חדרי שינה מרופדים-דגם גרמני

* מיטה מתרוממת עם ארגז לכלי מיטה

לראשונה בארץ: חדרי שינה מרופדים ע"פ ידע ועיצוב גרמני **בחצי המחיר**
*חסכון של עשרות אלפי לירות במיסי ייבוא ועליות בשערי המטבע.

רוהה חדרי שינה

יצרן ויבואן מס' 1 של חדרי שינה בישראל.
בקרו באולם התצוגה והתרשמו מהמבחר המגוון!

המרכז: **גבעתיים**, רח' עלית הנוער 27, פינת כצנלסון 1, טל. 319828
כניסה לגבעתיים מצומת רכבת צפון (המשך רח' ארלוזורוב, ת"א).
פתוח כל יום: 9-13, 16-19, יום ג' אחה"צ סגור. במוצאי שבת: 19-22.
אוטובוסים: 53,63, עד סוף נחלת יצחק.
מכירה לסוחרים: עמק יזרעאל 54, ת"א, טל. 03-837824

שוב אפשר להשיג!

ספרו החדש של גבי רוזנבאום

מגרות

שבוע של התאבדות

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

הפצה ראשית: בית-עלים

קוראי העו"ז בארה"ב

הרוצים להשתתף בפעולה להצלת מדינת ישראל מחורבן הליכוד —

יתקשרו אל:

AMERICAN-ISRAEL
MIDDLE-EAST PEACE FOUNDATION
AP. 19 D
360 E. 65th St., N.Y. 10021
Tel: (212) 570-9190

תן טרמפ לחייל

שיטות לגילוי העתיד

ספר על **ספרחלוגיה** (נומרולוגיה)
כל אדם ומספר מזלו
סך של —.81 שקל.

ספר על „הטמון בספל הקפה"
סך של —.75 שקל.

קלפים עם הסברים בעברית
סך של —.30 שקל

גד-אור, ת"ד 37612 ת"א
מיקוד 37680, טל' 03-229862

מכירה * החלפה קניה!

- מבחר גדול של מצלמות, בחלקן בלעדיות שלנו!
- מכבדים: ישראכרט, לאומיכרד, אשראית, וויזה!
- פיתוח צבעוני על נייר קודק או נייר פוג'י לבחירתך!
- צלומי-פספורט בן-רגע
- בימי, שלישי סגור כל היום!

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב הח'לוץ 13

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

הזמן שוב לטובתנו

מעניין אם שמתם־לב לתנודות המהירות במצבה הבינלאומי של ישראל בזמן האחרון. מה שמסעיר במיוחד בתנודות האלה, זה שהן לא נובעות בכלל ממשהו שאנחנו עושים או אומרים. שום דבר כזה.

למשל: המצב המתוח בפולין וסכנת הפלישה הסובייטית משפרים מאוד־מאוד את מצבה של ישראל. זאת אומרת, יכול להיות שמכל העסק הזה תהיה איזו מילחמה עולמית, וגם אלינו יגיעו כמה פרורי נשורת, אבל בינתיים מצבנו משתפר, ככה אומרים המומחים. התסבוכת הפולנית מחריפה את היחסים בין מזרח ומערב, ומה שהיחסים האלה יותר גרועים, ככה מצבה של ישראל יותר טוב. אמנם המערב המטומטם לא מבין עדיין כמה ישראל חשובה לו, אבל אולי אחרי שיפלו עליו כמה פצצות גרעיניות יתחיל להבין, ואז מצבנו יהיה אפילו יותר טוב.

או למשל, המילחמה בין עיראק ו־איראן. המילחמה הזאת משפרת את מצבנו לבלי־הכר, כי היא מוכיחה: (א) שמקור אי־היציבות במזרח־התיכון אינה ישראל, ו־(ב) שלא בגללנו חסר נפט, ו־(ג) שאי־אפשר לסמוך על הערבים. אמנם המערב המטומטם עדיין לא מבין את הנקודות החשובות האלה, אבל אולי כשלא יהיה לו כבר נפט בכלל, אחרי שאריק שרון יפציץ את הבארות של סעודיה, יתחיל להבין.

ולמשל, המצב המתוח בין ירדן וסוריה. הו, איך שהשתפר מצבנו בעיקבות המצב המתוח הזה! כל חטיבה סורית שהגיעה לגבול, כל דיוויזיה ירדנית ש־התחפרה שם, העלתה את המוראל ו־סומק־נעורים פרח בלחיי הרמטכ"ל ושר־החוץ. מצבה של ישראל השתפר והלך, ומדינאינו הדגולים המתינו בתיקווה ל־ציחצוח החרבות ומעוף הפגזים, שיוכיחו שוב שישראל היא לא מקור אי־היציבות, ושאי־אפשר לסמוך על הערבים וכל ה־יתר.

ברור העניין? מצבנו השתפר והלך בלי שנקוף אצבע! הפולנים, האיראנים ו־הסורים עושים בשבילי מדיניות־החוץ ה־ישראלית את העבודה השחורה! אנחנו רק צריכים לשבת בשקט ולחייך מתחת לשפם, כי הזמן פועל לטובתנו! הוא שוב לטובתנו!

פשוט פחד לחשוב שלתסבוכת הפולנית ולמילחמה בין עיראק ואיראן יתחיל לקרות מה שקורה עכשיו לסיכסוך בין סוריה וירדן! איזו חוצפה, לסלק את ה־שיריון מקו החזית! מי הירשה להם לפנות שתי חטיבות מהגבול, לסורים ה־אלה! זה בהחלט מוכיח שאסור לסמוך על הערבים.

אחר־כך יש לנו את העניין הזה עם ד"ש. זה עניין ממש מצחיק, שדומה ל־שירות־ביון המורכב כולו מסוכנים של שירותי־ביון מתחרים. החפרפרות עמית וגולומב חזרו למפלגת־העבודה. אסף יגורי עוד ניסה לעשות כמה משימות ריגול בדרך, עד שנחת אצל שולחיו — בליכוד. רובינשטיין היה שתול_בד"ש מטעם הצופים. לשמואל תמיר היה כנראה חוזה כפול: גם עם הליכוד וגם עם המערך. את יגאל ידין שתלה שם מעצמה מהחלל החיצון. ולד"ש הזאת היתה עוד חוצפה לשתול בליברלים את יוסף תמיר, שחשף את עצמו והגיע אליהם מאוחר יותר.

האם יש ספק למישהו שגוטליב נשתל במפד"ל על־ידי שולמית אלוני? או ש־שיצחק יצחקי נשתל בליכוד על־ידי חפוי על טבריה?

עד כאן המיקרים הקלים. אבל יש עוד כמה חפרפרות שלא חשפו את עצמן, ולי יש חשדות עמוקים מאוד. אחרי כל ה־פרשיות של המיכתבים והפריצות וחשבונות־הבנק שעבדו תמיד כמו בומרנג, כבר אין לי ספק שפרס נשתל בראש מחנה פרס על־ידי מחנה רבין, ואילו רבין נשתל על־ידי מחנה פרס בראש מחנה רבין. רבין עצמו כימעט חשף בטעות את בגין עוד לפני הבחירות האחרונות, כאשר אמר שבגין הוא הנשק הסודי של ה־מערך. היום כבר ברור לגמרי שמה שנכון נכון. בגין אמנם זכה בבחירות, אבל זה רק בגלל שרבין (השתול על־ידי מחנה פרס) סיבך את עצמו בחשבונות־בנק מיותרים, כדי שפרס (השתול על־ידי מחנת רבין) לא יהיה ראש ממשלה. ככה יצא שבגין נעשה ראש־ממשלה, והוא עוד שה הכל כדי להחזיר את פרס (השתול על־ידי מחנה רבין) לשילטון.

אם תחשבו על מה שקורה בפוליטיקה הישראלית כשיש לכם קו־מנחה כזה, אני בטוח שהכל יתבהר. לפי הערכה זהירה שלי, יש כמאה־ועשרה חברי־כנסת שתולים (או רבין) לא יהיה ראש ממשלה. ככה יצא שבגין נעשה ראש־ממשלה, והוא עוד שה הכל כדי להחזיר את פרס (השתול על־ידי מחנה רבין) לשילטון.

אם תחשבו על מה שקורה בפוליטיקה הישראלית כשיש לכם קו־מנחה כזה, אני בטוח שהכל יתבהר. לפי הערכה זהירה שלי, יש כמאה־ועשרה חברי־כנסת שתולים אלה, חפרפרות שחלק כבר נחשף וחלק מחכה רק לרגע המתאים. מכיוון שהעסק הולך כל־כך טוב, ההערכה שלי היא שבבחירות הבאות כבר לא יהיו חברי־כנסת יחידים שתולים, אלא מפלגות שלמות שתולות.

השתולים

פעם חשבתי שאני מבין משהו בפולי־טיקה שלנו, אבל זה התחיל לעבור לי. כל ההסברים הרגילים פשוט נפסלים ה־אחד אחרי השני. בייחוד תרמו לתהליך הזה ארבע השנים האחרונות. איך אפשר להסביר, למשל, מה עושים פרס ורבין האחד לשני? או מה עושה בגין לאוטו־נומיה שלו? או מה עשה וייצמן לבגין? וגוטליב לאבו־חצירא? ותמיר לידין?

חשבתי וחשבתי על העניין הזה, ו־ההסבר היחיד שעוד נשאר, הוא הסבר מתחום הריגול. הגעתי למסקנה סופית, שקשה מאוד יהיה לחזיז אותי ממנה, שכל הפוליטיקה הישראלית מלאה „חפרפרות". אלה שתולות בכל המפלגות ופשוט צצות ברגע המתאים, שהוא הרגע שבו הן יכולות לעשות את הנזק הגדול ביותר.

החפרפרת הראשונה, זה דיין. עשרות שנים היה דיין שתול במפלגת־העבודה, ואחרי שהוכתה בבחירות האחרונות קיבל הוראה, לתת לה את מכת־החסד, והלך לקבל את המישרה שהובטחה לו כשר־החוץ, ופרס על סיבלו במחתרת.

כולם שתוקים, כולם

מרציאנו נשתל בשל"י על־ידי חיים קורפו? או שגאולה כהן ומשה שמיר נשתלו בליכוד על־ידי גוש אמונים, שגם שתל במפד"ל את הרב דרוקמן? ושעזר וייצמן נשתל בחירות על־ידי שלום עכשיו? ו־

עניין אישי לגמרי

אורח יקר וחשוב נמצא עכשיו בארצנו, והוא שר־האוצר של ממשלת דרום־אפריקה. אותי זה מרגיז במיוחד, כי אני, באופן אישי לגמרי, קיבלתי מכות לפני ארבע שנים בדיוק כדי שדבר כזה לא יקרה, ולקבל מכות, ועוד סתם, אני בכלל לא אוהב.

זה היה כשתיזמורת־נוער ורודת־לחיים וזהובת־שיער באה לנגן בפני קהל ה־סטודנטים של האוניברסיטה העברית ב־ירושלים. מדרום־אפריקה הגיעה התיזמורת החיה, ומאוד חמודים היו הנערות והנערים הרעננים ההם, שבהחלט לא אשמים שבכל דרום־אפריקה לא נמצא אפילו מתופף אחד קצת יותר כהה מהם, ואף לא חלילנית אחת עם תיסרוקת אפרו.

אבל לקהל הסטודנטים והמרצים שו־חר־התרבות של האוניברסיטה העברית בירושלים זה לא הפריע. בסדר מופתי של קהל תרבותי הם עמדו בתור וקנו כרטי־סים. בסדר מופתי הם חלפו על פני כמה כרזות וכמה כרוזים, ובסדר מופתי תפסו את מקומותיהם באולם, מוכנים ומזומ־נים לחוויית תרבותית מעולה.

אחרי שנכנס כל הקהל, קינינו גם אנחנו כרטיסים בסדר מופתי, ובאותו סדר מופ־תי תפסנו מקומות באולם, וכשהתחילה התיזמורת עם הסול הראשון, התחלנו לשיר כל מיני שירים כמו „אנו נתגבר" ו„התיקווה". מבחינה מוסיקלית טהורה, אין ספק שהתיזמורת עלתה עלינו, ובטוח שהזיופים שהלכו שם הפריעו מאוד ל־קהל התרבותי מהאוניברסיטה העברית. אבל גם התיזמורת הוורודה לא הצליחה לנגן, ועד־מהרה התחיל הקהל התרבותי להתעצבן. מתברר שקהל תרבותי שמת־עצבן יכול להיות עסק מאוד אלים, כי עובדה שעשרת המפריעים הוקפו המון נרגז שעשה בהם שפטים, וסילק אותם מהאולם, כדי להאזין שוב, באווירה ת־רבותית החיה, לתיזמורת הנוער ת־חמודה מהרפובליקה של דרום־אפריקה.

אני לא חלקתי לקבל מכות בגלל ש־אני שונא מוסיקה, וההתנגדות שלי לבי־קור שר־האוצר ההוא לא נובעת מזה שאני שונא כסף. מה שאני כן שונא, זה את הרעיון שכל סבי וסבותי מצד האב ומצד האם הפכו לסבון בגלל שמישהו חשב שהם גזע נחות. מאז אני שונא כל מי שמבסס את המדינה שלו על ה־רעיון שיש גזע עליון ויש גזע נחות.

עניין אישי לגמרי, כמו שאתם רואים.

גודן: כל האיברים תלויים בלב - והלב תלוי בכיס

הגיש חשבונית הניתוח לשר הבריאות

— מאת עיצי אבירם, כתבת „ידיעות אחרונות" —

„ידיעות אחרונות" 10.12.80

כל האברים תלויים בלב
והלב תלוי בכיס

בוקר טוב, דימוקרטיה

מזל־טוב למפלגת־העבודה לרגל ועידתה. מקרב לב, חברים, באמת מקרב לב. ובייחוד לכם, צירי הוועידה הערבים. לא בגלל שאני אוהב־ערבים אני אומר את זה, אלא בגלל שאני אוהב דמוקרטיה, וסוף־סוף הגיעה הדמוקרטיה גם אליכם.

ואיך אני יודע? כי יום אחד הביא לי חבר חדש וערבי במפלגת־העבודה מיכתב רישמי, שקיבל הביתה לכפר שלו במשולש. את המיכתב ממפלגתו קיבל החבר ב־18 בנובמבר, כלומר שבוע שלם לפני מועד הבחירות לוועידה, שהיה, כזכור, ב־25 בנובמבר. שבוע שלם!

מהמיכתב הזה נודע לחבר החדש והערבי שהוא היה רשאי בהחלט להגיש את מועמדותו לוועדת הקלפי המקומית עד 3 בנובמבר 1980.

וגם נודע לו שהמועד האחרון לפירסום רשימות מועמדים על־ידי ועדות בחירות מקומיות היה 6 בנובמבר.

וכן נודע לו שהמועד האחרון להגשת ערער על אי־הכללה ברשימת המועמדים היה 10 בנובמבר.

ועוד נודע לו שהפירסום הסופי של רשימות המועמדים היה ב־14 בנובמבר.

החבר החדש והערבי לא היה מתרגש מכל זה, אבל מה, המיכתב נשא את תאריך ה־24 באוקטובר, ומבירור שערך החבר החדש והערבי בין חבריו בכפר נודע לו, שכולם קיבלו מיכתבים בערך בסביבה שהוא קיבל, כשבוע לפני הבחירות.

התעוררו אצלי שאלות בעניין הזה, אז הואלתי לטלפן אל החבר רענן כהן, שהוא במפלגה „ו"ר ועדת־הבחירות למיגזר הערבי והדרוזי".

„בבחירות הקודמות אני בעצמי מיניתי את הצירים הערבים לוועידה," אמר לי רענן כהן, „אבל הפעם החלטנו לגשת לבחירות דמוקרטיות וחופשיות. פירסמנו בעוד מועד מודעה אחת במעריב ומודעה אחת באל־אנבא, כדי להבטיח שיוודע לחברים הערבים על הבחירות."

בעניין המיכתבים אין לחבר רענן כהן תשובה, וגם עניין העיתונים די מפוקפק בעיני, כי אני דווקא שמעתי שהחברים הערבים קוראים ידיעות אחרונות ואל־קודס. אבל מה שאני מבין מכל העסק זה שמפלגת־העבודה אמנם החליטה להחדיר את הדמוקרטיה למיגזרים הערביים והדרוזיים שלה, אבל לא במכה אחת.

הבנייין לקו', הקבלן אינו רשום, החברה אינה קיימת, המהנדסת היא אשתו של מהנדס העיר, ועורך־הדין היה יו"ר הוועדה לבנייין ערים

מלכודת מסוכנת

ב מהלך שנת 1978 רכשו 15 מישפחות דירות בבית משותף ברחוב זורשטיין 12 בנתניה. הבית נראה ככל הבתים, והרוכשים תאבי־הדירות אצו להיכנס אליו עוד לפני שסיים הקבלן את הפיניש. אחת הסיבות לחפזונם היתה העובדה כי הקבלן, צבי אלטר ובניו מכפר־סבא, פיגרו בחצי שנה בגמר הבית אחרי התאריך שנקבע במזוזה למסירת הדירות. כאשר נכנסו לדירות נוכחו לדעת כי העיריה אינה מחברת שעוני־מים לדירות. למרות זאת דרשה מהם העיריה מסים. כאשר בדקו מדוע אין להם שעוני־מים הסתבר כי הקבלן לא קיים את התחייבותו שעל־פיה קיבל רשיון בנייה, ולא התקין מש־אבת־מים. רק אחרי הפגנות סוערות של הדיירים אצל ראש העיריה הסכימה העיריה לחבר שעוני־מים.

פגיעה בילד

ת וך חודשים אחדים הסתבר לדיירים כי הבית שרכשו בי־מיטב כספם הוא מלכודת מסוכנת. הם החלו בודקים את החוזים ש־עליהם חתמו, וראו כי למרות שאת הבית בנה הקבלן צבי אלטר, הרי החוזים חתומים על־ידי גופים ה־קרויים ל.ב.ט. השקעות בע"מ, ש־מנהלה הוא מאיר טורנר, ואשר מכרה את הדירות באמצעות גוף משאבת־מים. מיספר ניכר של די־רות לא נצבעו, ועליך לבצע את הצביעה. ארונות־החשמל אינם אטומים. אין חיבור נפרד של האי־טנה המרכזית לכל דירה. מערכת טלפון־הפנים חשופה לחוטי־מתח של 220 וולט. סגיעתה בילד תגרום להתחשמלות או מוות. היא הותקנה בניגוד לתקן מכון התקנים. עליך לפתור את הבעיה באופן חיובי ובדחיפות.

„מערכת הביוב: במקום צנרת של 6 אינץ' הותקנה צנרת של 4 אינץ', ובמקום צנרת־אסבסט הות־קנה צנרת־פלסטית. גם הבריכות אחר, הקרוי זורון דירות, מרחוב הרצל 54 בנתניה. הדיירים סנו לעיריית נתניה כדי שתבדוק את הבית בנוכחות אותו מאיר טורנר, ובסיום בדיקתה כתבה לטורנר את המיכתב הבא:

„מיקלט הבניין: הסכמת עמנו כי המצב חמור במיוחד ולפיכך אתה נותן דעתך לפתרון יסודי. מיכל המים חובר, אך אין עדיין הוכחה וכל מידע נוסף, לצורך הגשת תלונה פלילית למישטרת־ישראל נגד הקבלן.

למרות שהם המציאו לו את מבו־קשו עוד ביוני, לא עשה רשם־הקבלנים דבר, ורק אחרי פניות חוזרות ונשנות של הדיירים שלח ב־3 בספטמבר השנה מיכתב לאלטר צבי, ל.ב.ט. בע"מ בכפר־סבא, ו־משלא קיבל תשובה, שלח מיכתב שני ב־2 באוקטובר, ובו הזהירו כי ימחקו מספר־הקבלנים, אם לא ישיב לתלונות הדיירים.

החברה לא רשומה

ה סתבר כי בספר־הקבלנים רשום „אלתר צבי ל.ב.ט. בע"מ", ואילו את הבית בנתה חברה בשם ל.ב.ט. (1977) כ"ס, בניין ו' השקעות בע"מ, שבעליה הם גם בעלי החברה הרשומה בספר־הקב־לנים אולם החברה שבנתה את הבית בעל־הפגמים לא נרשמה כ־קבלן בספר־הקבלנים.

הדיירים ניסו גם לבדוק מדוע סורת העלתה מיספר כה רב של ליקויים בבית, בניגוד לחוק, עד כי נדרשו כמה עמודים לרשמם.

כך למשל, הגישה היחידה לגג, שעליו אנטנת הטלוויזיה וגג ה־מעלית ומיכלי־המים, היא דרך די־רתו הפרטית של אחד הדיירים. גג חדר־המעלית אינו אטום מפני גשם. לתוך האנטנה אין הארקה, ופגיעת־ברק עלולה לגרום לאסון. חלק הגג מעל חדר המדרגות (15 מ"ר) נמכר לשני דיירים בקומה עליונה, למרות שעל פי חוזי־הרכישה נועד הגג להיות משותף ולשמש להתקנת דודי־שמש. בחדר־המדרגות המע־ברים הם ברוחב 92 ס"מ, במקום מינימום של 110. הסיח מתפורר ביגלל מחסור במלט. בארון־החשמל יש נזילות מים. בקומה השלישית התיקרה אינה אופקית. מערכת כיבוי־האש אינה מחוברת למערכת אספקת־המים, כנדרש. במעקה ה־אלומיניום, לאורך המדרגות, יש חללים גדולים, שדרכם יכולים ילדים ליפול.

הדו"ח חזר על כל הליקויים ש־מצאו אנשי־העיריה בסיורים קוד־מים. להערכת הדו"ח נדרשים לת־קון הליקויים 2.2 מיליון לירות, במחירי אוגוסט השנה.

אישור רשם־הקבלנים
„אינה רשומה בפינקס הקבלנים..."

אשתו של המהנדס

מ שעברו חודשים, והמהנדס־העיריה לא עשה דבר כדי לכפות על החברה את התיקונים, בדקו הדיירים, ואז מצאו כי אחד הבכירים במחלקת מהנדס־העיריה הוא מהנדס בשם יפים בנדרסקי מנתניה. מהנדס־הבית בעל־הליי־קויים היה אשה בשם יפה בנדר־סקי, הנשואה, במיקרה, ליפים. ה־זוג הנשוי עוסק בהנדסה כבמיק־צוע, הבעל מטעם העיריה והאשה מטעם קבלנים פרטיים. התברר גם כי עורך־הדין של החברה הבונה, שערך את החוזים, הוא אברהם איזמן, מי שהיה יושב־ראש הוועדה לבניין ערים בנתניה במשך זמן ממושך.

עתה החלו הדיירים חושדים כי לא רק חלמאות מונעת את העיריה מנקיטת צעדים נגד הקבלנים. הם התארגנו ושכרו את חברת־ההנדסה נכסי זהב, העוסקת בשרותים אר־ציים לביקורת הבנייה.

חוות־דעת של המהנדס אביגדור אין מחלקת מהנדס־העיריה עושה דבר נגד החברה, למרות דו"ח בי־קורת תקינות המיקלט, שנרשם על־ידי פקח־המחלקה. הדו"ח מצא ב־מיקלט ליקויים חמורים, המעמידים בספק את כשירותו. ולקבלן ניתנה ארכה של 10 ימים לתיקון הלי־קויים.

מה תעזור המישטרה?

ך שם הקבלנים יכול רק להתלונן במישטרה. דבר שלא יגרום לתיקון הבית. הדיירים יכו־לים, כמובן, להגיש תביעה לבית־המישפט, ולדרוש פיצויים מן ה־קבלן, אולם הם חוששים כי עד גמר ההליכים לא יהיה את מי לתבוע.

הדיירים מכים עתה על חטא על שלא בדקו לפני רכישת הדירות אם הקבלן רשום בספר־הקבלנים. דבר הנותן ביטחון כלשהו.

אולם השאלה המעניינת היא מדוע נתנה עיריית נתניה רשיון־בנייה לחברה קבלנית שאינה רשומה בי־ספר־הקבלנים, ומדוע היא מתייחסת בסלחנות כה רבה למעשיי הקבלן הזה־חוקי.

האם קבלן, שיועצו המישפטי הוא יושב־ראש ועדת־בניין־ערים לשעבר, ומהנדסו הוא אשת מהנ־דס־העיריה, זוכה באותו הטיפול כמו כל קבלן אחר?

יגאל לביב ■

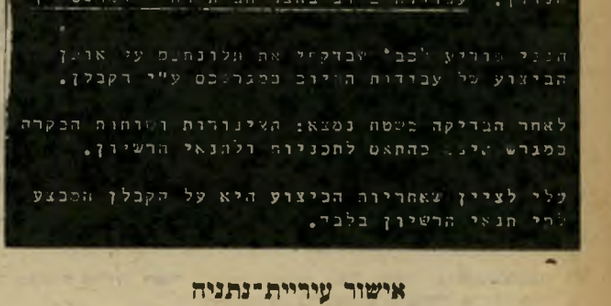

אישור עיריית־נתניה
„אינם בהתאם לתוכניות ולתנאי הרשיון..."

אחר, הקרוי זורון דירות, מרחוב הרצל 54 בנתניה. הדיירים סנו לעיריית נתניה כדי שתבדוק את הבית בנוכחות אותו מאיר טורנר, ובסיום בדיקתה כתבה לטורנר את המיכתב הבא:

„מיקלט הבניין: הסכמת עמנו כי המצב חמור במיוחד ולפיכך אתה נותן דעתך לפתרון יסודי. מיכל המים חובר, אך אין עדיין הוכחה וכל מידע נוסף, לצורך הגשת תלונה פלילית למישטרת־ישראל נגד הקבלן.

למרות שהם המציאו לו את מבו־קשו עוד ביוני, לא עשה רשם־הקבלנים דבר, ורק אחרי פניות חוזרות ונשנות של הדיירים שלח ב־3 בספטמבר השנה מיכתב לאלטר צבי, ל.ב.ט. בע"מ בכפר־סבא, ו־משלא קיבל תשובה, שלח מיכתב שני ב־2 באוקטובר, ובו הזהירו כי ימחקו מספר־הקבלנים, אם לא ישיב לתלונות הדיירים.

החברה לא רשומה

ה סתבר כי בספר־הקבלנים רשום „אלתר צבי ל.ב.ט. בע"מ", ואילו את הבית בנתה חברה בשם ל.ב.ט. (1977) כ"ס, בניין ו' השקעות בע"מ, שבעליה הם גם בעלי החברה הרשומה בספר־הקב־לנים אולם החברה שבנתה את הבית בעל־הפגמים לא נרשמה כ־קבלן בספר־הקבלנים.

הדיירים ניסו גם לבדוק מדוע סורת העלתה מיספר כה רב של ליקויים בבית, בניגוד לחוק, עד כי נדרשו כמה עמודים לרשמם.

כך למשל, הגישה היחידה לגג, שעליו אנטנת הטלוויזיה וגג ה־מעלית ומיכלי־המים, היא דרך די־רתו הפרטית של אחד הדיירים. גג חדר־המעלית אינו אטום מפני גשם. לתוך האנטנה אין הארקה, ופגיעת־ברק עלולה לגרום לאסון. חלק הגג מעל חדר המדרגות (15 מ"ר) נמכר לשני דיירים בקומה עליונה, למרות שעל פי חוזי־הרכישה נועד הגג להיות משותף ולשמש להתקנת דודי־שמש. בחדר־המדרגות המע־ברים הם ברוחב 92 ס"מ, במקום מינימום של 110. הסיח מתפורר ביגלל מחסור במלט. בארון־החשמל יש נזילות מים. בקומה השלישית התיקרה אינה אופקית. מערכת כיבוי־האש אינה מחוברת למערכת אספקת־המים, כנדרש. במעקה ה־אלומיניום, לאורך המדרגות, יש חללים גדולים, שדרכם יכולים ילדים ליפול.

הדו"ח חזר על כל הליקויים ש־מצאו אנשי־העיריה בסיורים קוד־מים. להערכת הדו"ח נדרשים לת־קון הליקויים 2.2 מיליון לירות, במחירי אוגוסט השנה.

אישור רשם־הקבלנים
„אינה רשומה בפינקס הקבלנים..."

פגיעה בילד

ת וך חודשים אחדים הסתבר לדיירים כי הבית שרכשו ב־מיטב כספם הוא מלכודת מסוכנת. הם החלו בודקים את החוזים ש־עליהם חתמו, וראו כי למרות שאת הבית בנה הקבלן צבי אלטר, הרי החוזים חתומים על־ידי גופים ה־קרויים ל.ב.ט. השקעות בע"מ, ש־מנהלה הוא מאיר טורנר, ואשר מכרה את הדירות באמצעות גוף משאבת־מים. מיספר ניכר של די־רות לא נצבעו, ועליך לבצע את הצביעה. ארונות־החשמל אינם אטומים. אין חיבור נפרד של האי־טנה המרכזית לכל דירה. מערכת טלפון־הפנים חשופה לחוטי־מתח של 220 וולט. סגיעתה בילד תגרום להתחשמלות או מוות. היא הותקנה בניגוד לתקן מכון התקנים. עליך לפתור את הבעיה באופן חיובי ובדחיפות.

„מערכת הביוב: במקום צנרת של 6 אינץ' הותקנה צנרת של 4 אינץ', ובמקום צנרת־אסבסט הות־קנה צנרת־פלסטית. גם הבריכות הותקנו בניגוד לתקן, ועליך לתקן את העניין בדחיפות."

מיכתב זה נשלח ביולי השנה, ומאז לא אירע דבר. במקביל סנו הדיירים לרשם־הקבלנים בתלונה, וביקשוהו לפעול נגד החברה ש־בנתה ומכרה להם את הבית. רשם־הקבלנים השיב כי חברה כזו אינה רשומה כלל בפינקס־הקבלנים, ו־הוא מבקשם להמציא לו את העתק

אשתו של המהנדס

מ שעברו חודשים, והמהנדס־העיריה לא עשה דבר כדי לכפות על החברה את התיקונים, בדקו הדיירים, ואז מצאו כי אחד הבכירים במחלקת מהנדס־העיריה הוא מהנדס בשם יפים בנדרסקי מנתניה. מהנדס־הבית בעל־הלי־קויים היה אשה בשם יפה בנדר־סקי, הנשואה, במיקרה, ליפים. ה־זוג הנשוי עוסק בהנדסה כבמיק־צוע, הבעל מטעם העיריה והאשה מטעם קבלנים פרטיים. התברר גם כי עורך־הדין של החברה הבונה, שערך את החוזים, הוא אברהם איזמן, מי שהיה יושב־ראש הוועדה לבניין ערים בנתניה במשך זמן ממושך.

עתה החלו הדיירים חושדים כי לא רק חלמאות מונעת את העיריה מנקיטת צעדים נגד הקבלנים. הם התארגנו ושכרו את חברת־ההנדסה נכסי זהב, העוסקת בשרותים אר־ציים לביקורת הבנייה.

חוות־דעת של המהנדס אביגדור מזה כמה חודשים שרויים הדיירים בהרגשה של אין־או־נים. העיריה אינה מטפלת בעני־יינים, ואינה מחייבת את בעלי חברת־הבנייה אשר יש להם עסקים בנתניה, לתקן את הליקויים. מהנדס העיריה אינו רוצה, כנראה, לריב עם אשתו.

מה תעזור המישטרה?

ך שם הקבלנים יכול רק להתלונן במישטרה. דבר שלא יגרום לתיקון הבית. הדיירים יכו־לים, כמובן, להגיש תביעה לבית־המישפט, ולדרוש פיצויים מן ה־קבלן, אולם הם חוששים כי עד גמר ההליכים לא יהיה את מי לתבוע.

הדיירים מכים עתה על חטא על שלא בדקו לפני רכישת הדירות אם הקבלן רשום בספר־הקבלנים. דבר הנותן ביטחון כלשהו.

אולם השאלה המעניינת היא מדוע נתנה עיריית נתניה רשיון־בנייה לחברה קבלנית שאינה רשומה בי־ספר־הקבלנים, ומדוע היא מתייחסת בסלחנות כה רבה למעשיי הקבלן הזה־חוקי.

האם קבלן, שיועצו המישפטי הוא יושב־ראש ועדת־בניין־ערים לשעבר, ומהנדסו הוא אשת מהנ־דס־העיריה, זוכה באותו הטיפול כמו כל קבלן אחר?

יגאל לביב ■

אתה והשקל

מאת יגאל לביב

המישטרה והמכוניות הגנובות

ביום השני לפני שבועיים הודיע המישפטן **יורם שפטל** למישטרת פתח־תיקווה כי מכוניתו, מדגם „פורשה", נגנבה ערב קודם לכן ממוסך בעיר זו. ביום השישי של אותו שבוע התייאש מקבלת הודעה מהמישטרה, והחליט להתקשר לחברת „הסוכנים", המתמחה באיתור מכוניות גנובות.

הוא שילם לחברה 84 שקלים, ומסר את פרטי המכונית הגנובה בשעה 12 בצהריים. חצי שעה לאחר מכן התקשרה עימו החברה והודיעה כי מכוניתו חונה בחניון „מגור" בתל־אביב.

שפטל המופתע מיהר לחניון ומצא כי המכונית אותרה בכפר־קאסם, על־ידי שוטר עוד ביום השני, היום שבו דיווח על הגניבה, ונגררה באותו היום על־ידי „מגור" לחניונה. משום־מה לא טרחה המישטרה להודיע לו על מציאת מכוניתו, וכך אפשרה לחברת ה„סורקים" להרוויח בנקל.

דרוקר מבקש לבנות במונטה־קרלו

חברת **זכריה דרוקר** הגישה הצעות מפורטות לקבלת עיסקת־בנייה במונטה־קרלו, בהיקף של 40 מיליון דולר, הכולל־לת מגורים ומלונות.

הפרוייקט ממומן על־ידי חברת־השק־עות של „בנקו־דל־רומא", ויהוא נעצר בגלל חוסר־מיומנות מיקצועית של הבו־נים הנוכחיים. דרוקר ממתין עתה לאי־שור ההצעה, שאותה הגיש בימים אלה בעת ביקור במקום.

חברתו החלה בהכנות לבנייה בהונג־קונג, שם יש לה יתרונות יחסיים על אחרים, תודות למכשיר לקידוח־לעומק שפותח בחברתו. בהונג־קונג מחייבים פני הקרקע, הדומים להרי הכרמל היורדים לחיפה, חפירת יסודות עמוקים, המייק־

קבין דרוקר
יתרונות יחסיים

רים מאוד את הבנייה. שיטת הקידוח ליסודות, שפותחה בחברתו, תקנה לו יתרונות בבנייה במקום.

דרוקר גם שותף בשלושים אחוזים ב־פרוייקט בנייה גדול בקניה, יחד עם „שרותי הנדסה" וחברת **חיים זאבי**.

תביעה נגד „אגד" לתשלום שכר מלא לנפגע תאונה

חבר „אגד" לשעבר, **אריה אביג־דור**, הגיש לבית־הדין לעבודה תביעה בעלת חשיבות עקרונית, שתכריע אם „אגד" חייב לשלם שכר מלא לחבריו, שנפגעו בתאונות־עבודה.

ב־1975 נפגע אביגדור בתאונת־עבודה ו„אגד" החליטה להעבירו לגימלת־נכות ולהפקיע את חברותו בה.

בהתאם לסעיף 32 לתקנון הסוציאלי של „אגד", שהיה בתוקף בעת התאונה, זכאי התובע לקבל מ„אגד" משכורת מלאה עד גיל 65. „אגד" הסתמכה על סעיף 20 ד' לתקנון קרן הגימלאות של „אגד", שלפיו אין הקרן מכסה מיקרים של תאונות־עבודה, וחברים הנפגעים בהן חדלים מלהיות חבר בקרן. למרות ה־אמור בסעיף זה שילמה „אגד" לאביגדור גימלה בשיעור של 71%.

עתה תובע אביגדור כי יקבל משכורת מלאה, בהתאם לתקנון הסוציאלי.

„קופל" סופג מס־השירותים מישראלים

חברת „קופל" השכרת־רכב סופגת את מס השירותים שעליה להטיל על ישרא־לים השוכרים מכוניות. הספיגה באה בגלל השפל בענף והמחירים הגבוהים של השכרת רכב בישראל.

מהנהלת החברה נמסר כי שכירת רכב קטן, כמו „אוטוביאנקי", בישראל, עולה 3500 לירות ליום, וביכלל זה 200 קילו־מטר חינם. על מחיר זה יש להוסיף מע"מ, ולישראלים עוד 20% מס־שירותים ועוד מס קצוב של 7 לירות ליום. עלות רכב כזה לישראלי תגיע ל־4620 לירות. מחיר מכונית דומה לתיירים, המשלמים במט"ח, היא 16 דולר ועוד 16 סנט לקילומטר. ריאלית משלם התייר 50 דולר ליום, וביכלל זה הקילומטראז'.

מחיר מכונית דומה בקפריסין הוא 17.29 דולר ליום, ללא הגבלת קילומט־רים. מחיר „פורד אסקורט" בקפריסין הוא 18.86 דולר ליום, ללא הגבלת קילומטרים, לעומת 40 דולר בישראל בלי עלות הקילומטראז'.

המחירים הגבוהים של רכב שכור גרמו לשפל ללא תקדים בענף. השפל גרם ל־חברות לדרוש כי יתייחסו אליהן כאל מלונות, שכן השכרת מכונית ליום מכני־סה למדינה סכום של דולרים כמו משכ־

אבניאון: יש לצמצם שליפת הסוכנים בחברות

מנכ"ל חברת־הביטוח „הסנה" מאשר כי סוכני־הביטוח שולטים, למעשה, ב־חברות, בהחזיקם את הפרמיות שהם גובים ברשותם תחת להעבירם לחברות, וכך הם יכולים לעשות בכספים אלה כרצונם.

הוא ציין, כי כימעט בכל המיקרים אין הלקוח יודע כלל באיזה חברת־ביטוח הוא מבוטח, והוא מכיר רק את הסוכן, היכול לבטחו כרצונו בכל חברה.

מנכ"ל אבניאון
הכסף אצל הסוכנים

איתן אבניאון אישר כי הסוכנים מחזיקים את הכספים אצלם עד חצי שנה, כך שהם מחזיקים ברשותם יתרות נכבדות. חברות־הביטוח אינן מסוגלות להתארגן מול הסוכנים, בגלל התחרות ביניהן, ורק הפיקוח יכול להתערב. אולם המפקח על הביטוח מעדיף לשלוט על מיספר קטן של חברות־ביטוח מאשר ל־פקח על 3000 סוכנים. יש סוכנים החיי־בים דרך־קבע יותר מ־500 אלף שקלים לחברה. „הסנה" נלחם בסוכנים על־ידי רכישת סוכנויות, כדי להבטיח לעצמו זרם שוטף של פרמיות שאינו תלוי ברצו־נו הטוב של הסוכן. כיום שותפת „הסנה" ב־12 סוכנויות־ביטוח.

אבניאון מסר, כי הוסכם עם חברות־הביטוח בחו"ל כי הריבית על הכספים המועברים להן כפרמיות תעלה מ־6% לשנה ל־15% לשנה, והתשלום יהיה פע־מיים בשנה, לעומת פעם בשנה. במקביל הוקמו הקומיסיון של החברות הישראל־יות מהפרמיות שהן מעבירות לחברות ב־חו"ל מ־42.5% ל־38% בממוצע.

לדעת אבניאון הגיעו חברות־הביטוח ב־1980 לריווחיות כתוצאה מכמה גור־מים: קיצור משך האשראי לסוכנים מ־תישעה חודשים לשישה חודשים בממו־צע; גביית־ריבית אפקטיבית בשיעור של 70% על הפיגורים ופרמיות בתשלומים, מה שגרם להקדמת התשלומים בחודש וחצי בממוצע; הקטנת הוצאות־המינהל של חברות הביטוח ב־9%. לדוגמה: ב־חברת „הסנה" ירד מיספר העובדים ב־שנתיים האחרונות ב־130, שהם 16%.

אבניאון ציין, כי הכתבות ב„העולם הזה" על חברת־הביטוח הממשלתית „ענ־בל" והסוכן **יצחק רכס** הביאו לתפ־ניית של 180 מעלות באוצר, שהורה ל־הפסיק מייד את כל נסיונות הביטוחים של רכס אצל חברות בלונדון, ולהמשיך בביטוחים כמו קודם. ל„ענבל" יועד תפ־קיד של יועץ־ביטוחים ממשלתי.

רת חדר במלון. החברות דורשות ביטול מס־השירותים והמס הקצוב.

נתוני החברות מראים כי מחירי ה־השכרה שהן גובות נמוך יחסית לעומת המחיר שהיה עליהן לקחת. מחיר „פורד פיירמונט" בארצות־הברית הוא 5000 דולר לחברה, ובישראל 31.5 אלף דולר. מכאן שהיה על החברות בארץ לגבות דמי־שכירות פי שישה מהמחיר באמרי־קה, אולם הן גובות דמי־שכירות פי־שניים בלבד.

בגנות מתכננים שכונה על שטח של 180 דונם.

בחולות ראשון־לציון מתכננים שכונה על שטח של 400 דונם (מזה כ־40 קרקע פרטית).

המינהל החל גם מתכנן עיר חדשה ב־איזור מודיעין, על שטח של 500 דונם.

המינהל החל מחכנן שכונות חדשות במרכז

מינהל מקרקעי־ישראל החל השנה ב־תיכנון איזורים חדשים למגורים ולמיס־חר.

בתל־אביב, בשכונת נווה־שרת, מתוכ־נת שכונה חדשה, בשטח של 20 דונם, על־ידי „חלמיש".

ביפו מתכננים שכונה על שטח של 886 דונם במידרון יפו, ועוד שכונה על שטח של 65 דונם בשכונת־עמידר.

ברמת־גן מתכננים שכונה על שטח של 36 דונם, ועוד איזור מסחרי ליד האיצ־טדיון על שטח של 15 דונם.

בבת־ים, בשכונת רמת־הנשיא, מתכננים שכונה על שטח של 60 דונם.

במושבה קדימה מתכננים שכונה על שטח של 80 דונם.

בלוד, ברחוב הרצל, מתכננים שכונה על שטח של 430 דונם.

המקדרים המומלצים ביותר

„איגוד הצרכנים" האמריקאי פירסם לאחרונה סקר על מקררים בעלי תא הקפאה עליון.

המקררים המומלצים ביותר על־ידו הם, לפי סדר העדיפות:

- „וירלפול" דגם איי־איי־טי 17, במחיר ממוצע של 569 דולר.
- „סירס קאנמור" 60771, במחיר ממוצע של 658 דולר.
- „ג'נראל אלקטריק", דגם טי־בי־אף 17, במחיר ממוצע של 549 דולר.
- „חוטפוינט", דגם סי־טי־אף, במחיר ממוצע של 569 דולר.
- „אמנה", דגם טי־סי, במחיר ממו־צע של 672 דולר.

בל"ל לא מופיע בבעלי העניין ב„דיסקונט"

בתשקיף האחרון של „אי־די־בי", חב־רת־האחזקות השלטת בקבוצת „דיס־קונט", נפקד שם קבוצת „בנק לאומי" מרשימת בעלי העניין בבנק. בעבר הופיע שם בל"ל כבעל־עניין ב„דיסקונט", היינו כמחזיק יותר מ־5% מהמניות. נראה כי בל"ל פיצל את חלקו בין חברות נאמנות וקרנות שבשליטתו.

בתשקיף מופיעה הערה מעניינת: „דיסקונט" התחייב כי אחרי 31 במארס 1982 יגרום לכך ששטרי־הון בסך 115.2 מיליון לירות, הנושאים ריבית שנתית של 20%, אשר נרכשו על־ידי צד שלישי והמוחזקים על־ידו, יירכשו על־ידי צד אחר. משמעות ההערה: מישהו חילווה לאחר את הסכום האמור בריבית ח־מצחיקה האמורה, והבנק ערב לפירעון ההלוואה על־ידי צד נוסף.

שותפות ג'ינס הסתיימה בבית־המישפט

מיפעל לייצור ולמכירת אופנת ג'ינס ישראלית בניו־יורק, שהוקם על־ידי **רפ־אל אראל**, בעל חברת „אופנת מוס־טנג", והיהלומן הישראלי **דניאל כהן־ציון**, הביא בימים אלה לתביעות הדדי־ות בבית־המישפט. אראל יצא מן ח־עיסקה האמריקאית, והיהלומן הקים לאחרונה עסק אחר בישראל.

בפברואר השנה הוקמה השותפות בין אראל לכהן־ציון, והוקמה חברה בשם „אופנת סוואנה", ששכרה מישרדים ב־בניין אמפייר סטייט בניו־יורק. דניאל כהן־ציון הוא יהלומן ישראלי עשיר. אחיו עוסק בבדים בהונג־קונג. אחרי כמה חודשים של ייצור החליט כהן־ציון לחו־ציא את אראל מן החברה ולהכניס ב־מקומו את בני־מישפחתו. הוא טען, כי אראל הוציא את כספי־ההשקעה על רכישת מכונית־פאר וריהוט יקר למישר־דים, תחת להשקיעם בעסק. אראל טען לעומת זאת בבתי־המישפט, כי משך חצי שנה השקיע את זמנו וכספו בחברה ח־חדשה, והרס את החברה שהוא בעליה, „אופנת מוסטנג".

בדיקה מראה כי החברה מומנה ב־אמצעות חשבונות מטעיזר של קרוביו של כהן־ציון, הגרים בניו־יורק, בסכומים של מאות אלפי דולרים.

ב־8 בספטמבר נחתם הסכם על פירוק שיתוף־הפעולה בין אראל לכהן־ציון, ש־לפיו מעביר אראל את מניותיו ל**אירג' כהן־ציון**, וזה, יחד עם דניאל כהן־ציון ו**יגאל סעד**, משחררים את אראל מכל התחייבות של „אופנת סוואנה".

אחרי פירוק השותפות פתח כהן־ציון עסק חדש עם בעל חולצות „דבש", ש־נכנס לקשיים. דבש היה ידיד קרוב של **בצלאל מיזרחי**. משנכנס לקשיים, מכר את מכונית ה„מרצדס" שלו לאיש־העס־קים **אלפרד אקירוב**.

אמנות

המלצר הצייר

התיירים הרבים, הפוקדים את מלון שרתון התל־אביבי, לא מעלים בדעתם, שהמלצר הצעיר והחביב המגיש להם את ארוחת־הבוקר לחדרם, במיסגרת שרות החדרים, הוא בעצם צייר המקדיש כל דקה מזמנו לציור. מלבד שלוש פעמים בשבוע, שבהן עובד אבי אדלר כמלצר, הוא מצייר בכל שאר עיתו־תיו, וזאת מבלי שלמד אפילו שיעור אחד באמנות.

את תוצאות עבודתו בשנה ה־אחרונה מציג העלם הגבוה וה־

ציור אדלר
ללמוד אצל פוקס

ממושקף בגלריה מצודת הנמל ש־בקיסריה. על בדים קטנים הוא מעמיס את כל יצירי דמיונו, שאין לדעת אם הם שרצים, עופות, חיות או זוחלים.

הציורים מזכירים יותר ממעט את ציורי הירונימוס בוש, אך בהב־דל אחד — אין מאחריהם את המיתוסים הנוצריים של ימי־הביניים, המלאים את ציורי בוש. הצייר הצעיר עדיין לא הושפע ולא ספג משום מקור, ומלבד דמיונו אין הוא מעלה רעיונות ממקור כלשהו.

שאיפתו של הצייר הצעיר אדלר היא לנסוע ללמוד בסטודיו של הצייר ארנסט פוקס, אמן הריאליזם הפנטסטי, בווינה. יש לקוות שאם יסע ויראה יצירות של גדולי ה־אמנות, ויתעמק ברקע הרוחני שלהם, יגיע הצייר הכישרוני ל־הישגים בבוא היום.

הוצאה להורג

ורגל' בסאם שקעה

ערב אחד, בעוד בתו הרכה של הארולד רובין יונקת משדי אמה מול המירקע, הופיעו על־פני המסך תמונת של הוצאה להורג בליבריה. ערב אחד חזתה התינוקת בגידמי רגליו המרוסקות של באסאם שקעה.

אלה הם רק חלק ממרכיבי ה־קליידוסקופ שכל אדם בימינו חוזה בהם מדי יום, וסופג לתוכו את רשמיהם אם ירצה או לאו. אלה הם הדברים הנמצאים באווירת ה־סלון של כל אחד, כולל אביגיל, בתו של רובין, שהפכו לנוף ה־טבעי שלה.

את זעקתו של הצייר הארולד רובין נגד כל הזוועות שהפכו לחלק מאיתנו הודות למירקע, הוא מבטא בצורה חזקה, ברורה ומר־שימה באולמות המשכן לאמנות

"גליל" עושה לנו טוב

מזון מלכות מכיל כמויות גדולות של חומצה זרחנית, קלציום, אשלגן וברזל המהווים יסודות בבנין גוף האדם.
הפולנית־מוצר המורכב מפולן (אבקת פרחים), מזון מלכות ודבש.
הפולנית עשירה בפרוטאינים, מינרלים, חומצות ואנזימים חיוניים לגוף.
אנשי מחקר איבחנו הטבה ניכרת־גופנית ונפשית, באנשים שתפריטם כלל מזון מלכות ופולנית.
פרטים נוספים אפשר לקבל ממחלקת ההסברה של מעבדת "גליל".
להשיג בשקם, בשופרסל, בסופרמרקטים, בצמחוניות ובחנויות המובחרות.

גוב - שיאון

מזון מלכות ✲ פולנית
ממוצרי מכוורת קיבוץ שמיר

בחולון. יחד עימו חולק את שאר האולמות הפסל הצעיר יוסי בראל, שהציג לא מכבר בתערוכת יחיד בגלריית הקיבוץ.

הארולד רובין בן ה־48 הגיע מיהנסבורג עיר מולדתו, לאחר שהיה מעורב במישפט לדוגמה, שבו הואשם בחילול השם. עורך־דינו, ג'ורג' לואן, הוציאו זכאי. אין בכך פלא, כי הלה הגן בשעתו על קבוצת תיאטרון ברכט ברלין של היטלר. כשהוזמן הארולד להר־צות על מישפטו באוניברסיטאות, ונשאל האם לדעתו המישפט הוא נגד חופש האמן? ענה, שהחופש הוא בין האמן ועבודתו, ואין ה־ממשלה יכולה ליטול מהאמן את האפשרות ליצור כנאות בחברה. לאמן יש פונקציה מאוד ברורה בחברה. תפקידו להגיב על מה שהוא חש כלפי אירועים שקרו.

ואכן רובין מצליח, בכישרון ה־רישום שלו, להמחיש על בדי ענק את תחושותיו לגבי הזוועות האר־פסות כל אחד, ובכך המסר שלו מגיע היישר אל כל צופה בסיגנון המזכיר את פרנסיס בייקון האנגלי. רובין הציג בכמה מוסיאונים ב־אירופה ובארצות־הברית, וגרם ל־התעניינות באמנות מגיבה רצינית, הנעשית בישראל.

זעקת האמנות. יוסי בראל זועק גם כן במישכן לאמנות בחר־לון. בפסליו הוא יוצא נגד המל־חמה, ובציוריו החדשים הוא מש־תמש בבעיית **אולריקה מיינהוף** כמוטו. לטענתו, היחס הברוטלי כלפי הפגנת הסטודנטים בגרמניה והשלכתם לכלא על הבעת דיעו־תיהם, הפכה אותם לטרוריסטים אלימים ומסוכנים. בראל שולל את עניין הכלא. רוב ציוריו מכילים

יניקה מול הוצאה להורג (הרולד רובין)
צעקה נגד הזוועות

העשיר. את כל אלה העביר משה גת במו ידיו ללוחות־עץ, שבהם יצר חיתוכי עץ בגדלים בלתי־קונ־בנציונליים. הוא מציג את נושאי תערוכתו החדשה בפרמיירה עו־למית, בגלריה מבט התל־אביבית. משה גת לא שוכח לעולם להז־

שור מכסיקאי (משה גת)
גדלים בלתי־קונבנציונאליים

גדר־תיל כסמל לדיכוי, צבע אדום כדם הנשפך לשווא, וכולם כאחד מהווים זעקה נגד האלימות של ה־מימסד כלפי הפרט.

מישכן לאמנות בחולון, בהנ־הלתה של זיווה רון, מוכיח בתערו־כות הנערכות בו כעת, שגם בפרי־פריה יש עתיד לאמנות, והתגובות החיוביות של הקהל הן ההוכחה הטובה ביותר.

ליצנים, שוערים ודייגים

„חלון הסטודיו שלי פונה לים, לגמל הישן של יפו. הדייגים עוב־רים בסירותיהם הקטנות ממש מול כן־הציור שלי" — מספר הצייר משה גת. „לכן, איני צריך לצאת מהסטודיו כדי לציירם. אני פשוט מצייר כל הלילה מול החלון הפתוח הנשקף אל הים, והמודלים ממש נכנסים לציורי."

את הדייגים בשעת עבודתם בלילה הוא מצייר ישר, אך יחד איתם גם את לוחמי השוורים ואת זיכרונותיו מהשנים שבילה במכ־סיקו, שבהם מעורבים גם ליצנים, שהם חלק מהפולקלור המכסיקאי כיר מניין בא וכיצד הגיע למה שהגיע. את ילדותו בחיפה האירה דמותה של סבתו הכובסת, שבפרו־טות שנתנה לו אפשרה לו לרכוש צבעים ולצייר. גם את אהבתו ל־ספרים, ובייחוד לסיפורי ציור, החל בפרוטות אלה. את כל מה שספג בבצלאל, ומוריו הציירים המכסי־קאים, בשנים ששהה במכסיקו — הוסיף לרבדים שהותירו בנפשו הרגישה חיי המצוקה בילדותו.

הקירבה לעוני ולעניים, שאליהם הוא קרוב ברוחו ובהתמקמותו ב־סטודיו ביפו, מוסיפה למידת ה־אכספרסיביות של דמויות הדייגים, לוחמי השוורים, הליצנים והילדים, שאותם הוא כה מרבה לצייר.

תרומה לשכונות מצוקה. לפני כחודש וחצי, ביום הולדתו, היתה אמורה להיפתח התערוכה שנפתחה השבוע. אולם סיכסוך או ריב אווילי גרם לביטולה. מאו־חר יותר, השלימו ביניהם אפרים בן יקיר, בעל הגלריה, ומשה גת, שהם ידידים ותיקים, והתערוכה אכן מוצגת.

את כל הכנסות התערוכה מק־דיש משה גת לקניית חומרי ציור לנוער בשכונות מוסררה, ואדי־סאליב ושבאזי. הוא לא שוכח עד כמה נלחם כדי לקנות שפופרת צבע או נייר לציור. אין הוא רוצה שהכישרונות החבויים בקרב נוער־שכונות אלה ילך לאיבוד בגלל חוסר־אמצעים לקניית החומרים.

קטלוג התערוכה המהודר, ה־מתאר את חיתוכי העץ בשלל צב־עיהם האמיתיים, מוקדש כולו ל־ידידו הנגר, שלימדו את תורת־העץ, את השימוש בו וכיצד להפיק מנו את ציוריו המיוחדים. אחד החיתוכים מתאר את בנו, עופר, שכיום הוא חייל, כשהיה נער קטן ויפה־עיניים. תערוכה זו היא שלב נוסף חשוב בעבודתו של צייר ישראלי ובינלאומי זה.

כתמים

תערוכה בינלאומית לאמנות נשים, מתקיימת החודש בלונדון. האירוע, הכולל וידיאו, הופעות ו־פיסול־מיתקן, נערך על־ידי לוסי

תערוכת אמנות נשים
ליבון בעיות חברתיות פוליטיות

ליפארד, מבקרת האמנות הנודעת. את ישראל מייצגת באירוע חשוב זה האמנית מרים שרון (אוהל האלה על הר הגלבוע), שעוררה את תשו־מת־לב מבקרי האמנות הבינלאו־מים, כשהציגה בניו־יורק בגלריה לאמנות נשים. זהו זרם מתפתח ו־מתחזק בעולם כולו, הפותח פתח לליבון בעיות חברתיות־פוליטיות.

יש לנו עוד הרבה מה להראות...
הדגם בתמונה, הוא אחד מעשרות הדגמים של:
חזיות, תחתונים וחגורות מסדרת "בי־פרי" של דיוה

היי חופשייה
בחזיות
"בי פרי" של דיוה
Be-Free

Diva EXCLUSIVE דיוה

דיוה
יצרני חזיות תחתונים וחזיות - BE FREE
בגדי ים וחוף - דיוה
בגדי ים - פייר קרדן - פריז

בריזה
מוסיקפה
הרצוג סמואל 80 טל 656992
בלוז, פולק,
רוק, כל יום א' ג'ז
פתוח כל יום כולל יום א' משעה 21.00

הזמש באפנה!
נעל זמש על סולית גומי
רכה ונוחה ככפפה
אלי'ס alice
להשיג בחנויות המובחרות
מחסני מכירה: נחלת בנימין 115, ת"א.
נוסבאום 29, בת ים.

יעקב שרת / איש ממאדים
אלוהי צבאות

להתחיל מייד

יש רקמות מעשה ידי הטבע, ויש מסננות מעשה ידי אדם, המצטיינות בתכונה מופלאה: הן חדירות רק מצד אחד, או אטומות לחומרים מסויימים אך חדירות לאחרים. „הקו הירוק" של ישראל חוא מין רקימה־מסננת שכזו. הוא חדיר לכל הצורות והתה־גלמויות של הלאומיות היהודית, אבל אטום לכל הצו־רות וההתגלמויות של הלאומיות הערבית.

או כך חשבו להם „המומחים לבעיה הערבית" בישי־ראל, שהתנגאו במחנה כי קודם כל הערבים הם ער־בים, ושנית, כל מה שהם רוצים זה רק איכות חיים, ושלישית הם מפולגים ומסוכסכים ואין כמותם יפים למדיניות הפרד־ומשול, ורביעית אין עם פלסטיני, וח־מישית הערבים אזרחי ישראל שונים מכל קבוצה לאו־מית בעולם בכך שאין להם מודעות לאומית ויצרים לאומיים.

היו ימים, שהתורה הגזענית הזאת „עבדה", „עב־דה" אפילו על הערבים עצמם, אבל כל מי שקורטוב שכל בקודקודו ידע, שתורה זו מאפע, ובימים מן הימים תתגלה באפסותה. עכשיו, כאשר מתחוור שממשלת־ישראל נוטלת לעצמה זכות לאסור על אזרחים לא־יהודים להתכנס יחדיו ולהכריז על שאיפותיהם, וכ־אשר שר בישראל מאיים על ערביי ישראל בגורל אחי־הם שמילחמת 1948 גזרה עליהם פליטות, הקיץ הקץ על התורה הזאת — ונפתח עידן המישחק בקלפים גלויים.

מי משרת את מי: אלוהים את צה"ל או צה"ל את אלוהים!

מאחר שאין לאיש אמצעי־תיקשורת אמין עם אלוהים, יקשה לדעת מהי תשובתו לשאילתה נכבדה זו. אם נפנה שאילתה לבני־תמותה בוודאי נקבל תשובות סותרות, אך נקבל גם תשובה שלישית על דרך הסיתיזה: „גם זה וגם זה". אני משער, שעל דרך גם־זה־וגם־זה חובר אותו „דף קרבי" לחיילי יחידת־מילואים בצפון, הפותח ב„שמע ישראל" ומאזכר לחיילינו כי הם בני אברהם אבינו, „שכעת כל עם ישראל בכל התפוצות עוסקים ותוהים ומתפעלים מאישיותו וגורלו", וכו' וכו' שאר תיפלוויות — דף מופלא, ספוג רוח ישראל סבא, אשר התגלגל, לא עלינו, לידי עוכרת ישראל שולמית אלוני וזכה להנצחה בשאילתה אל שר־הביטחון.

מחברי הדף, שיש לשער כי האמונה באלוהי ישראל ממלאת את כל חדרי ליבם, פשוט גייסו את אלוהים למילואים, כדי שהתרגיל שביצעו אנשי יחידת־מילואים אי־שם בצפון הארץ יעלה יפה, ומכאן שאלוהים משרת את צה"ל. אבל חזקה על אותם מחברים לוהטי אש־דת, שעשו מה שעשו לשם שמיים, כלומר מתוך אמונה זכה ותמימה שביצוע תרגיל מוצלח של יחידת־מילואים בצה"ל יקדם את עניינו של אלוהים, שהם, כמובן, יודעים אל נכון מהו. מגייסי אלוהים הללו בוודאי קרצו זה לזה בחיוך שטני כלשהו, בעת ששיבטו בידיהם הקדושות את התפילה הקרבית, לאמור: אנחנו מוכרים את אלוהים לצה"ל במסווה של סיוע למה שקרוי מוראל לחימה, וההסוואה הזאת קבילה על צה"ל 1980, אבל בינתיים, בינינו לבין עצמנו, לא רק צה"ל יוצא נשכר, אלא גם אלוהים, ששמו וגבורתו עלו על דל שפתי כך וכך חיילים שה„דף" נופך להם על חשבון משלם המסים הישראלי, ואולי בזכות זה המשיח יבוא כבר הערב, עוד לפני „מבט".

ועד ששולמית אלוני תזכה לתשובה מפי שר־הבי־טחון או סגנו, אשר חזר לא מכבר משיחותיו האסטר־טגיות בארצות־הברית בקול דממה דקה, בוודאי מפני שבהמריאו אל היעד לא התפלל תפילת הדרך, רצוני להסב את שימת־הלב לעובדה המדהימה, שבין „אויבינו הקמים עלינו להשמידנו ולמחות את שמנו מתחת פני האדמה", ככתוב ב„דף" הנ"ל, יש לא מעטים המאמינים באלוהים, ולא רק באלוהים אלא גם באברהם אבינו־אביהם; מאמינים, אבל גם עוקבים אחרי הנעשה בצה"ל ומחקים את הראוי ליקוי, ולפיכך סביר שבתרגיל הבא שלהם ינופך לחיילי האויב דף־אלוהי־נגדי, שיעלה את המוראל הנגדי, וכך העסק יתחמם מציחצוח־מילים לציחצוח חרבות, כה יעשה לנו אלוהים.

המתרון לבעיה חסרת־פתרון זו פשוט מאוד: אם יש אלוהים באיזור הזה ואלוהים, כידוע, זו לשון רבים, הבה נניח להם להילחם זה בזה בעצמם, בלי סיוע מוראלי בצורת מילים מודפסות על נייר ומופצות בין חיילים משני עברי הקווים. הם, שם בשמים, יעשו זאת מבלי שהדבר יעלה לנו אגורה שחוקה, ומה גם שעקב ירי הברקים והרעמים והזזת עננים אולי נזכה כולנו ברווח מן הצד בצורת גשם, ואילו אנו, שאין לנו, נחסוך נייר, הוצאות דפוס ומשכורות שמנות המשולמות לנציגי אלוהים מטעם עצמם, המחברים בשמו מיני הבל וזבל לא על חשבונו, חלילה, אלא על חשבוננו.

הרודנים

משה דיין, בכור שטן, אמר הכל במילה אחת: „רודנים". ולא יעזור שום פלפול של חריף ב„מעריב" או של הרצל ב„ידיעות" לגופו של עניין ולעיתויו של עניין. „רודנים" וזהו זה.

אותו משה דיין גופא, ובאותו עיתוי, אמר גם שלדעתו מקצצי רגליהם של חלף ושל שכעה היו יהו־דים, אבל אל נא נסטה מן העיקר, ומה גם שחש"ב חוקר במרץ, ומדי רגע צפויה הודעה מרעישה בפרשה זו, שככללת הכל אינה בלתי־קשורה בעסקי רודנות.

אבל משה דיין, אבי קונספציית השליטה ב„שט־חים", הגדיר את הרודנות הישראלית שם כתופעה המתגלה „לפעמים". חוששני, שבתעוזתו כי רבה לא הרחיק לכת עד סופה ההגיוני של מחשבתו. הרודנות היא תופעת קבע.

ומה פלא בדבר? הרי מדובר בשטחים כבושים, שטחים הנמצאים בידי ישראל מכוח מילחמה, וב־תושבי אותם שטחים, שהם בני עם זר ששילטון ישראלי שנוא עליהם.

ולא חשוב בכלל מה היו סיבות המילחמה, ומה היה בשטחים הללו לפני אלפיים שנה, ובידי מי היו השטחים הללו לפני קום מדינת־ישראל, ומה זכות הירדנים לשטחים הללו, ועוד ועוד. חשוב, שבין צה"ל, כזרוע של הריבונות הישראלית, ובין ערביי השטחים הללו קיים יחס של כובש־נכבש, של שולט־נשלט. אפשר לעטוף את המצב הזה במיני עטיפות שונות, אפשר לרפד אותו בהנמקות היסטוריות וביטחוניות ודתיות וכלכליות ומה לא — שום דבר לא יחפה על כובש־נכבש, שולט־נשלט הבסיסיים הללו.

רבים בישראל, שחרף קירבתם הגיאוגרפית לשט־חים הם מסנוורים מראות את המצב הבסיסי הזה, ולהבין את המשתמע מתוכו, זועמים על בני אומות אחרות, רחוקות יותר, המגדירים את נוכחות ישראל ב„שטחים" ככיבוש חד וחלק. „הם פשוט לא מבינים את הבעיות שלנו," יאמרו לך — אבל יוקיעו כל התערבות סובייקטיבית בפולין, למשל. כושר ההסתנ־וורות העצמית, עוצמת ההדחקה, גודל ההנאה מאיפה־ואיפה, מאני־ואפסי־עוד — כל אלה מצטרפים יחדיו ורוקמים שוב ושוב פרשת „המלך עירום" חדשה, ועוד לא נמצאה דרך לא־אלימה לביטול הסנוורים. תבלול מסירים רק בניתוח.

אוי, וזה יכאב!

הגרנין והבעייה היהודית

הרבה נכתב והרבה לא נכתב ויכתב על היהודים והבעיה הגרעינית, ואם תרצו על הגרעין וח־בעיה היהודית. כידוע, יש בישראל שני מחנות (המלה מחנה נעשתה מטבע מוכר בימים אלה), מחנה גרעין ומחנה אנטי־גרעין. כמובן, יד מחנה הגרעין על העל־יונה, תהליך הגירעון,

בריאקציית שרשרת מסויימת הגיע משום־מה לפקיס־תאן, שלמרבה הצער אינה מראה נטייה להסתכסך עם שכנתה איראן, המתמחה זה מכבר בהפצת כורים ובגירוש מדענים.

ההרתעה הגרעינית אמורה לספק לישראל ביטחון קיומי: מניעת הטלת פצצת גרעין ערבית מפחד גמול גרעיני ישראלי שישמיד את כל בירות ערב, לא פחות ולא יותר, כפי שחזה לא מכבר שלמה אהרונסון ב־סידרת מאמריו ב„הארץ", ומניעת הכחדת ישראל ב־דרכים אחרות, שכן ברגע קיומה האחרון ממש תספיק ישראל לנקום נקמת שמשון במשמידיה ולהשמיד גם אותם, נוסח תמות נפשי עם גרעין או בלי גרעין.

מחנה האנטי־גרעין סבור אחרת. מאזן־אימה גר־עיני במזרח התיכון לא ימנע מילחמות קוונוציונליות, שלא לדבר על פיגועי טרור; ישראל על סף הכחדה קוונוציונלית לא תיוושע מהשמדת בירות ערב; אוים גרעיני ישראלי לא ימנע שליט ערבי מטורף, שישיג לבסוף את הביצה, מהטילה על ישראל, ואם כמה מיליוני ערבים ישלמו בחייהם על כך — לכולם עד אחד מזומנים חיי תענוגות בגן־עדן נוסח הנביא מוח־מד; לישראל אולי יש תשובה לבעיית עיקור היכולת הערבית לייצר את המפצצה, אך ספק רב אם תשובה זו ישימה לפקיסתאן; המשאבים המושקעים בגירעון ומכיוון שהקלפים גלויים, יש לשאול כבר עכשיו מה יהיה, אם האיום של אריאל שרון על ערביי יש־ראל בגזר־דין של דם ואש ופליטות לא יעשה רושם על ערביי ישראל? האם אראל שרון ואנשיו גשו לביצוע?

אם כן, מוטב שיתחילו מיד, כל עוד רק אחד מכל ששה ישראלים הוא ערבי.

בשופר ובתהילימיות

אחי ורעי האדמו"ר י. אבוחצירא זיע"א, נתיבות,

קריאתך „הצילו — הצילו!" הגיעה אלי, וכולי נרעש ונפעם. במישפחתו מהלכת אגדה שאני תימני שהוחלפתי בתינוק מבני הרשעים על־ידי אחות מרשעת בבית־חולים ליולדות משל הרשעים. לימים נעשיתי סבא לשתי נכדות חמודות, שכל אחת מהן חצי־ספרדיה, וביחד החשבון עולה איפוא לספרדי שלם לפחות. אם כן, האם חלה עלי מצוותך הדחופה להפגין מדי ערב בערב ליד בניין המישטרה או העיריה הקרוב אלי למען שיחרור בנך ואחיינך הצדיקים מידיהם של הרשעים המתנכלים למישפחתך בפרט ולכל הספר־דים בכלל? אם כן, אבקשך בכל לשון של בקשה לשלוח לי מיד שופר ותהילימיה, מאחר שבעוונות הרבים אין הללו מצויים תחת כרי. אם לא נותרו לך שופרות או תהילימיות, אנא הודיעני אם אפשר להסתפק, ולו רק פעם אחת, בצמיג או סתם באבן.

החוזר בתשובה מן הרשעים,
אבו־אבו גילי וענבל
(חצי־ספרדיות)

מיבצע סקל־שקל

אני ממעט מאוד לכתוב בענייני כלכלה, וחמיקה זו אין מקורה בצניעות יתרה, אלא בחוסר כישרון כלכלי, אם לא גרוע מזה, שהורש במישפחתי מדור לדור תן בצד אבי והן בצד אמי (מה יהיה הלאה עוד מוקדם לקבוע). על סבי מצד אבי אני יכול לדווח, כי את הכספים שנותרו באמתחתו אחרי מה שהפסיד מחכירת הכפר הערבי עין־סיניה שבשומרון מידי דודו של המופתי חג' אמין אל־חוסייני, בהמלצת ידידם המשותף אליעזר בן־יהודה (אותו חוסייני ביקש לטעום טעם חיים־מתוקים בפאריס ויצא לשם לשנ־תיים), השקיע בבית־היציקה של שטיין ביפו, על מנת לראות את המיפעל הזה, שיסיק בשעתו משאבות לפרדסי הארץ, פושט רגל. הכסף חלך, וסבי המתוסכל כתב במר־כיסו חוברת ברוסית הקרויה לא פחות ולא יותר „תפנמה הארץ־ישראלית". על סבי מצד אמי אני יכול לספר, כי התמחה בפשיטות־רגל עד כדי כך, שפעם הוכרח לברוח מתל־אביב לכנרת, שם הסתירו בנו שאול אביגור מאימת הנושים...

על כן אל נא תייחסו רצינות יתרה לרעיון המבריק שאני עומד לשטוח לטובת מילוי משאבי „אין לי": ראוי לתת את הדעת על האפשרויות הבלתי־נדלות שבקניסת תלמידי „הגדה" על ידוי אבנים. אך זה קראתי באחד מעיתונינו, כי תלמיד אחד אשר כזה נקנס בעוון ידוי ב־5,000 שקל! לא נותר אלא לתפוס כמה וכמה סוקלים כמוהו מדי יום — והרי אין מחסור במיידים ובאבנים — ותם כל מחסור מזומנים באוצרנו!

אהה, אתם תגידו כי משיתגלה הסוד יעדיפו תלמידי „הגדה" מעצר על תשלום קנס, ואז יצטרך משלם המסים העברי לזונם ולאכסנם על חשבונו? שטויות. אתם לא מכירים את הערבים. הם ישלמו, ועוד איך ישלמו, וכך, בכספי אש"ף, כלומר בפטרו־דולרים, נממן את ההתנחלויות, אשר יגבירו את הידויים, אשר יעצימו את הקנסות, וחוזר חלילה, עד אם ייבנו יהודה, ושומרון ועזה ולבסוף נגיע גם הגלילה.

ומה, חלילה, אם הם באמת יעדיפו מעצר, ובה־מוניהם?

מה, באמת?

בשואב של שרפ
תמצאי שכלולים רבים
שאין בשואב אחר.

המחיר (כולל מ.ע.מ.) –.2780 ש'

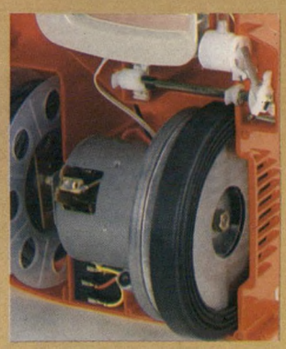

מנוע רב עצמה (800 ואט) בתוך גוף קומפקטי ונייד מאפשר שאיבה מושלמת ללא מאמץ.

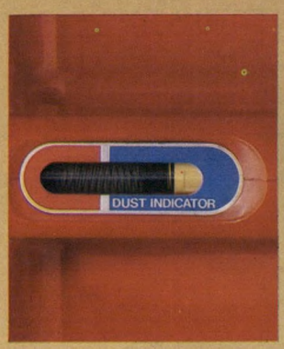

מד-אבק מראה את כמות האבק שהצטברה במיכל.
אין צורך לפתוח ולבדוק.

אין צורך בשקיות.
האבק נדחס לגוש ומורחק בפעולה פשוטה.

מנגנון מיוחד מסלק את האבק מהמסנן ומשפר את פעולת השאיבה.

כבל חשמל באורך 5 מ' מתארך ומוחזר בלחיצת כפתור.

SHARP

שֶׁרְפּ. ענק האלקטרוניקה מיפן

שֶׁרְפּ-פרוסמן היבואן: מ. פרוסמן בע"מ, ירושלים. להשיג בשקים ובחנויות מובחרות.

אי.בי.א

"בכל מה שקשור למיטה אני נוהגת בזהירות. לכן בחרתי בסדין חימום זק"ש."

פנינה רחנבלום

אפרסמון צבי לוין

"מי שמכיר אותי מקרוב יודע שאני בררנית גדולה. זה לא רק ענין של טעם: אני גם יכולה להרשות לעצמי לבחור את הטוב ביותר.
אחד הדברים הטובים שגיליתי בחורף האחרון הוא סדין חימום זק"ש. אם זה לא היה סדין החימום הכי טוב—הוא לא היה מגיע למיטה שלי. ולכל אלה שחושבים לעצמם "בשביל מה היא צריכה סדין חימום"—אני יכולה לומר דבר אחד: מי שלא ניסה לישון על סדין חימום בחורף—לא יודע מה זה תענוג במיטה...ואני יודעת על מה אני מדברת".

גם את יכולה להרשות לעצמך תענוג כזה: הוא יעלה לך רק כ־10 אג' ללילה—כי צריכת החשמל של סדין חימום זק"ש היא אפסית. יותר מזה: את יכולה לוותר על כל חימום אחר בחדר־השינה—ובמחירי החשמל כיום זהו חסכון גדול.
השימוש בסדין חימום פשוט ובטוח: את פורשת אותו פעם אחת בלבד בתחילת החורף—
ומידי לילה תהני מחממות נעימה במיטה.

זו הסיבה שמליוני בתים באירופה ואלפי בתים בישראל אימצו את סדין החימום כשיטה אידיאלית לחימום חדר־השינה בחורף.

היתרונות של זק"ש

- הסדין נצמד מסביב למזרון בצורה המונעת קפלים. יתרון זה מקנה לו בטחון בשימוש ואורך חיים.
- מפסק זרם עם 3 מצבים מאפשר לבחור את דרגת החום המתאימה.
- ניתן לכביסה (דגמים 231־331־441).
- 3 שנות אחריות.
- עמד בדרישות הקפדניות של מכון התקנים הבריטי. דוגמת המוצר עמדה בבדיקות מכון התקנים הישראלי (אישור מס' 231־41806).

שיטת הבטחון הכפול

רשת עדינה של מעבירי חום מודבקת בין שני בדים דחוסים. שיטה זו מונעת כל אפשרות תזוזה של מעבירי החום.
ניתן לקשור את סדין החימום למזרון עם התקני קשירה מיוחדים. יתרון זה מקנה לסדין אורך חיים ובטחון בשימוש.

סדין חימום זק"ש:
היחידי הניתן לכביסה
עם 3 שנות אחריות.

לאנשים שאוהבים ליהנות במיטה. סדין חימום זק"ש

זק"ש SACHS

להזמין בטלפון בבשמים השיווק בחנויות חשמל מובחרות: מרכז מכירות: בת' בן יהודה 32 ת"א. טל. (03)234296, שיווק לונדון עובדים: נוסף שדה טל. (03)326575

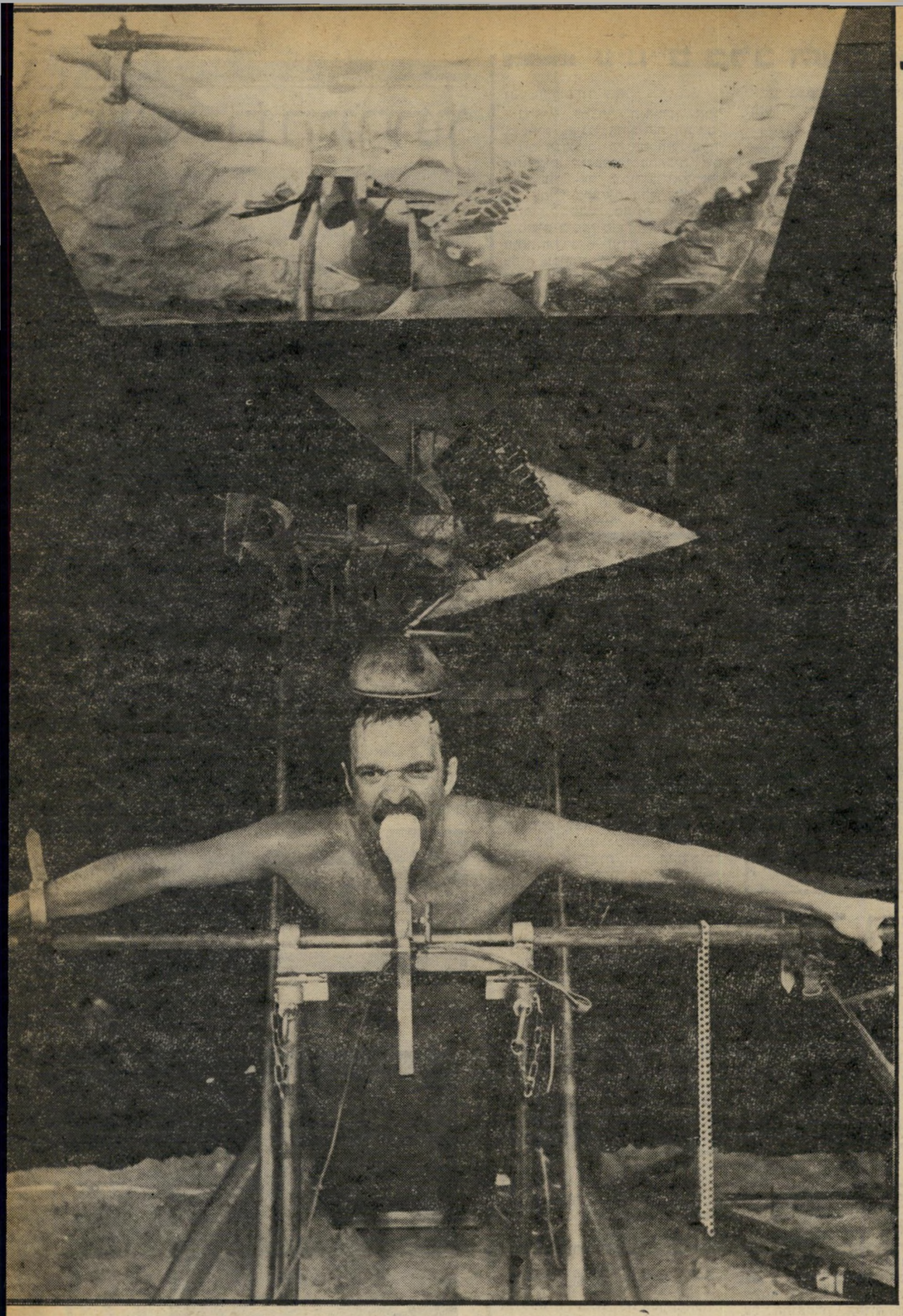

מכונה מטילת אימה (משמאל) חורטת סעיפי חוק על גופם של עצירים בצפון תל־אביב

מזה כמה שבועות מופעלת בתל־אביב מכונת־עינויים יחידה במינה בעולם. די להעיף בה מבט מרחוק כדי להתחלחל.

המכונה, המונעת בעזרת חשמל, זקוקה לטיפול יומיומי. להלכה די היה במכונאי, כדי לנקותה ולהכשירה לפעולה תקינה. אך מפאת חשיבותה המיוחדת של המיפלצת המתכתית, הקוטלת חיי־אדם לתיאבון, מופקד קצין הדור־מדים על תקינותה והפעלתה.

בשעות היום, כשמרבית התושבים עוסקים במלאכת־יומם, שובתת מכונת־העינויים לגמרי. בערבים, כשתושבי העיר ישרי־הדרך מתכנסים וצופים בטלוויזיה, מופעלת המיפלצת במלוא כוחה. וכשהיא פועלת, רוטטת וגונחת בעוצמה רבה, רועדים עימה קירות הבניין שבו היא ממוקמת.

למרבה הפלא מעטים יודעים בכלל על קיומה של המכונה. וכך, בלב ליבה של תל־אביב — במרתף ברחוב דיזנגוף 163 — פועלת מכונת־העינויים כמה ערבים מדי שבוע, מבלי שאיזושהי רשות ממשלתית או עירונית תנקוף אצבע ותתערב. גם יפי־הנפש המפורסמים, הממהרים להוקיע כל עוולה, עוברים על כך בשתיקה.

„כבד את הממונה עליך"

כאשר התבקש פעם הקצין המענה להסביר את סודות המכונה לעוברי־אורח תמים שנקלע למקום, אמר: „היא מורכבת, כפי שרואה אדוני, משלושה חלקים. ברבות הימים נוצרו כינויים עממיים, במובן מה, לכל אחד מהחלקים האלה. החלק התחתון קרוי 'המיטה', החלק העליון קרוי 'המשרטטת' והחלק האמצעי, זה התלוי־ומוסע, קרוי 'המשדדה'.

„שם הולם הוא זה. המחטים ערוכות בצורת משדדה, וכל החלק כולו — תנועתו כשל משדדה... כאן, על היצוע הזה, מטילים את הנידון. היצוע מכוסה כולו רובד של צמר־גפן שעליו יושב הנידון בגחון — והוא ערום, כמובן.

„הנה כאן רצועות־עור לקשור אותו — כאן לידיים, כאן לרגליים, כאן לצוואר. וכאן, למראשותי המיטה, מקום שם האיש יוטל תחילה ופניו למטה, נמצא פקק־לבד, שניתן לכוונו ולהניעו בקלות, עד שהוא חודר במישרים לתוך פיו של האיש. הוא נועד למנוע צעקות ונשיכות הלשון. מובן שהאיש אנוס לקלוט את הלבד לתוך פיו, שאם לא כן תשבור רצועת־הצוואר את מפרקתו."

האורח התמים נבעת. הוא בחן את המכונה פרט אחרי פרט, גילה שהמיטה והמשרטטת שוות בגודלן ודומות לשני ארגזים כהים. המשרטטת מוגבהת כשני מטרים מעל המיטה, והשתיים מחוברות בקצוותיהן בארבעה עמודי פלין מבהיקים. בין הארגזים תלויה המשדדה על רצועות פלדה.

„כפי שרואה אדוני," הסביר הקצין לאורח, „מתאימה צורת המשדדה לצורת גוף האדם; הנה כאן המשדדה בשביל פלג־הגוף העליון, וכאן המשדדות בשביל הרגליים. לגולגולת נועד רק איזמל קטן זה. הברור הדבר לאדוני?"

האורח, כולו נפעם ומשתאה — לא כל אדם זוכה לראות מכונת־תופת שכזו, ועוד בשעת פעולה — רכן כדי לבחון את המכשיר המזוויע מקרוב.

הקצין הפשיל מעט את כומתתו והעביר כף ידו על פניו המשולהבים. „ועתה יסכית־נא אדוני וישמע. המיטה והמשרטטת — כל אחת מהן מצויידת בסוללת־חשמל משלה; המיטה זקוקה לה לעצמה, המשרטטת זקוקה לה בשביל המשדדה. מייד לכשייאסר האיש ברצועות תופעל המיטה ותנוע. היא מרטיטה בריטוטים זעירים ומהירים מאוד, הן לצדדין הן מעלה־מטה. ודאי כבר ראה אדוני מכשירים מעין אלה בבתי־חולים. אבל במיטה שלנו מחושבות כל התנועות מראש ובדיוק גמור. שכן התנועות חייבות להתאים התאמה שלמה לתנועותיה של המשדדה, ואילו למשדדה נועד התפקיד העיקרי בהוצאת גזר־הדין אל הפועל."

גזר־הדין הוא פשוט בתכלית: משהונח האסיר על מקומו, במיטה, חורטת המשדדה על בשרו את אותו סעיף בחוק שעליו עבר. לדוגמה הצביע הקצין על אסיר, שעל גופו ייכתב: „כבד את הממונה עליך!"

האורח גחן על המשדדה, והקצין המשיך בהסבריו המצמררים: „כאן רואה אדוני שני מיני מחטים ערוכים באופנים שונים. כל מחט ארוכה — מחט קצרה לה בצידה. המחט הארוכה היא הכותבת, והקצרה מתיזה מים, כדי לשטוף את הדם, למען יהיה הכתב ברור תמיד.

„מי־הדם הולכים כאן לתוך צינורות קטנים, ומתוכם הם קולחים ובאים אל הציגור העיקרי, המוריקם במרוב אל הבור."

הקצין הורה בידו על כיוון הזרימה של הדם.

האורח זקף ראשו וגישש בידיו לאחוריו, כמבקש לחזור למושבו.

למעשה יכול כל אדם בישראל לחזות במכונת־העינויים בשעת פעולה. לשם כך די לקנות כרטיס לתיאטרון המדרגות, המעלה על בימתו הקטנה מחזה בשם במושבת העונשין, על־פי סיפור של פרנץ קאפקא.

חתיך, אתלט ורברבן

את התיאטרון החדש הזה הקים השחקן אשר צרפתי בבחינת יש מאין. ללא גיבוי מימסדי ובלי מימון ציבורי. את מכונת העינויים בנה הפסל יגאל תומרקין לפי תיאוריו של הסופר.

עינויים בלב העיר

(המשך מעמוד 63)

בראיון למבקר תיאטרון אמר צרפתי: „אינני אוהב את התיאטרונים הגדולים, כי הם הולכים ו־מתאבנים, הולכים ומסתאבים. שם הכל בנוי על שמור־לי־ואשמור־לך. אפילו בקביעת הרפרטואר יש צנזוס: בשביל מחזות מסויימים מזמינים בימאי מחוץ־לארץ, ואחרי מחזה מודרני — חובה — יש להציג מחזה מסורתי, ואולי מחזה מקורי. וגם הפרה־הקדושה הזאת מרגיזה אותי. רבים מן המחזות המקוריים המוצגים אצלנו אינם שווים פרוטה. גם התקציבים המנופחים הם שערוריה. איזה סכומים מתבזבזים אצלנו על איזה קיר של פלאסטיק, או על איזה גלימה מוזהבת!"

לכן אין זה מפתיע לגלות את צרפתי, שזכה כבר מזמן לתואר „הילד הנוראי של התיאטרון הישראלי", על בימות שונות, כשחקן נודד וכשובר מיסגרות.

בחמש השנים האחרונות צבר כמה שיאים: הוא שיחק שיבעה תפקידים יוצאי־דופן בחמישה תיאטרונים שונים: שניים מהם ייסד בעצמו. בהזדמנות אחת היה מיסתורי וקרח, בהזדמנות אחרת — מיפלצתי. בהצגה אחת לבש מסיכה, ובאחרת היה זקן ממושקף. ואם צריך הוא יכול להיות גם חתיך בעל גוף אתלטי ורברבן.

הוא אינו השחקן היחידי שמחליף תפקידים או מיסגרת, אך הוא נימנה על אותם שחקנים מעטים ומאורים, שלעולם לא יותירו את קהלם אדיש ומשועמם. הוא יכול להלהיב או להרגיז, אך תמיד הוא מאלץ את הצופים בו גם לחשוב.

„למדות שאיני עיחונא' או מחזא', אני משמיע מתוך המרתף קול־מחאה נגד הדיכוי ונגד הערצות־"

מוכר דגים בשוק

על השחקן בן ה־36, נצר ל־משפחה ספרדית עתיקת־יוחסין בשם סרפתי, יש הרבה סיפורים „מאחרי הקלעים". כמה מהם ממש שערורייתיים.

מספר צרפתי: „כשחזרתי לארץ, אחרי לימודי משחק ותיאטרון באנגליה, התקבלתי לתיאטרון הקאמרי כסטאטיסט ושיחקתי בהנרי הרביעי של שיקספיר. אך לא להרבה זמן. הבימאי שמואל בונים רמז לי שאין לי כישרון — הוא עשה זאת בעדינות — וזרק אותי החוצה. שיחקתי פה, שיחקתי שם, עד שבימאי אנגלי, שניהל אז את הבימה, קיבל אותי לתיאטרון. כעבור זמן, אחרי ששיחקתי בכל מיני תפקידונים, התחילו לעבוד בהבימה על עור נחש של טנסי ויליאמס. המחזה הלהיב אותי. נכנסתי למנהל התיאטרון — שימעון פינקל — ואמרתי בגילוי־לב: ‚אני רוצה נורא לשחק את התפקיד הזה ואני משוכנע שהוא מתאים לי.'

„פינקל בחן אותי במבטו והשיב, שלתפקיד הזה דרוש לו ‚בוכמן צעיר'. מישהו כמו נחום בוכמן, אבל צעיר. כעסתי ונעלבתי — והתפרצתי. ‚אתה מוכר דגים בשוק,' הטחתי בפניו של פינקל הגדול. ‚רק בוכמן טוב בשבילך? צרפתי צעיר לא הולך?'

„בו במקום גורשתי מן המישרד ופוטרתי מן התיאטרון."

המבקר מיכאל אוהד על אשר צרפתי: „הוא מוכן לשחק אך ורק תפקידים שהוא בוחר לעצמו, ו־טעמו הולם אמנם את טעם הבי־קורת, לעתים, ואת טעם הקהל, לעתים נדירות יותר — אך לא את טעם מנהלי התיאטרונים הגדולים..."

וכי איזו אפשרות נותרה בידיו של שחקן כזה, מילבד הקמת תיאטרון משלו?

קולות מן המרתף

צרפתי „גדיר" עצמו כ„צועני מטבעו", שאינו מסוגל להחזיק מעמד במקום אחד הרבה זמן. גם על התיאטרון החדש שלו אינו מוכן להתחייב. „אולי יבוא לי לעשות משהו אחר, אז למה להתחייב?" אלא שהמשהו האחר הזה יעסוק גם הוא בתיאטרון. שכן התיאטרון הוא נשמת־חייו של האיש.

ברגע של גילוי־לב הודה פעם: „אני משוכנע במאת האחוזים, שאם לא הייתי משחק בתיאטרון, הייתי משתגע. כן, בדיוק כך. הייתי יוצא מדעתי."

תיאטרון חיפה הציע לו פעם, בתיווכו של הסופר א.ב. יהושע, חוזה לחמש שנים. משהו שהוא בבחינת חלום של הרבה שחקנים. אך נסיון התיווך לא הצליח. צרפתי לא תבע לעצמו תפקידים מיוחדים, אך העמיד תנאי אחד: לשחק רק בתפקידים שבהם יבחר, שכן אינו מסוגל לשחק בכל תפקיד מזדמן. התיאטרון סירב להעניק זכות־וטו לשחקן הצעיר — והפסיד אותו.

על במושבת העונשין של קפקא חלם צרפתי במשך שנים. והיה מי שדאג שהחלום לא ישקע בשיכחה ויאבד. היה זה איש תיאטרון אנגלי, סטיוון ברקוף, שהיה המורה של צרפתי למימיקה ולתנועה בעת שלמד בלונדון.

ברקוף דירבן את צרפתי ואף עיבד למענו את הסיפור של קפקא.

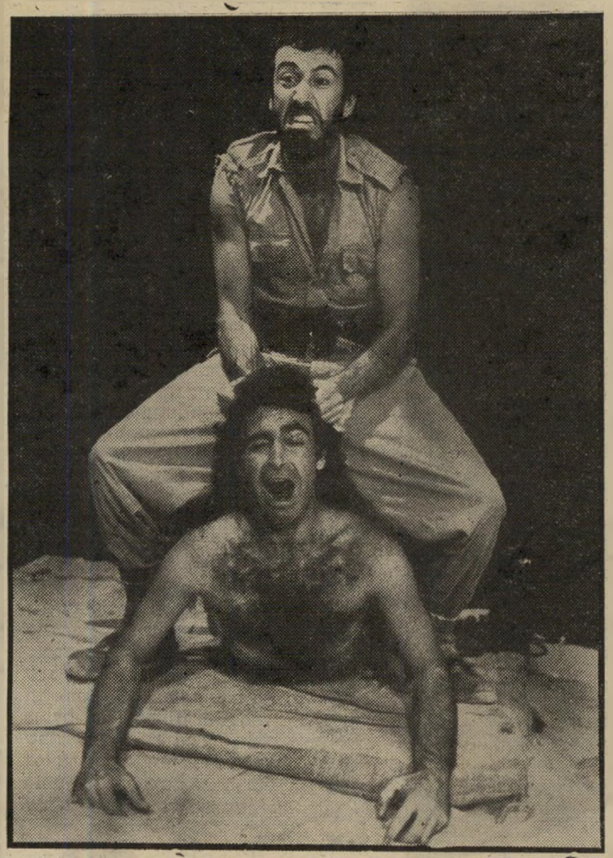

חיל על גבי אסיר

בסצנה מתוך ההצגה **במושבת העונשין**, נראה החיל (השחקן נחמן אשכנזי) רוכב על גב האסיר (השחקן מאיר אלמוג) ומתעלל בו. החיל הופקד על שמירתו של האסיר, שעמד להיות מוכנס למכונת־העינויים, כדי שזו תחרוט בגופו את סעיפי־החוק המתאימים. אלא שברגע האחרון הוא ניצל. הקצין המענה (השחקן־בימאי אשר צרפתי), שסגד למכונת־העינויים, נואש כנראה מבני הדור הצעיר ומן האווירה הליברלית שפשתה ביניהם, והחליט להתאבד. בשיא ההצגה פושט הקצין את מדיו המפוארים, ומת בעינויים (**ראה תצלום בעמוד הקודם**).

„האיש אנוס לקלוס את הלבד לתוך פיו, שאם לא כן תשבור רצועת־הצוואר את מפרקתו־"

תף שלי קול מחאה נגד הדיכוי וקול אזהרה מפני שילטון טוטאליטארי."

יתכן שהאזהרה טמונה ברגע הסיום, שיא, לקראת סיום ההצגה: הקצין המענה, שעבד את מכונת־העינויים בלב ובנפש והמית שואה על אחרים, מאבד עצמו לדעת.

והוא עושה זאת — הפלא ופלא! — באמצעות מכונת־העינויים שלו.

חם בעולם התחתון

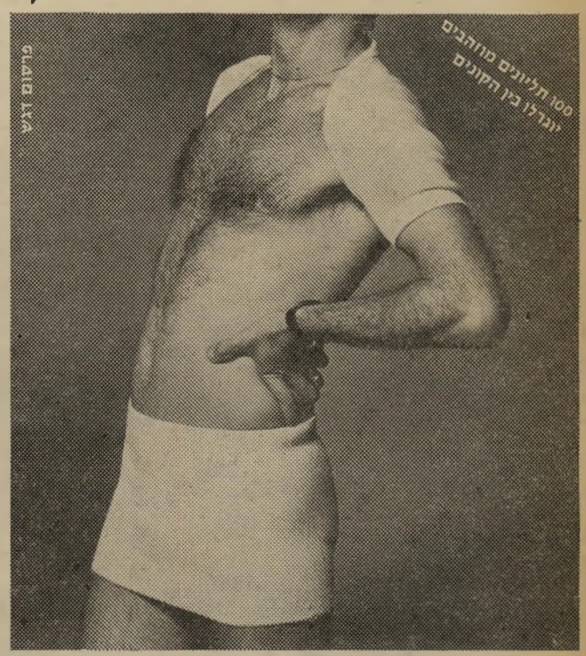

להקלת כאבים ושמירת חום הגוף
חגורה/מגן גב מצמר אנגורה
מגן כתפיים מצמר אנגורה

מבחר מוצרים מצמר אנגורה בבתי המרקחת, במשביר לצרכן
בסופרפארם ובסלונים מובחרים

Medima ANGORA THERAPIE

אנגורה
הלהיט החם של החורף

יבוא ושיווק: אלפא טרייידינג, טל. 03-233910

פולקע בכל פה

טורף הזמר צביקה בחברת אשתו, התמלילנית מירית שם־אור שלידו. „אני אוהב את המאכלים האמריקאיים, אני אוהב כל דבר אמריקאי, הייתי רוצה לעשות קאריירה באמריקה," הצהיר הזמר.

להאכיל את המלכה

התנדב הצייר שאול נמרי. הוא האכיל את מי שהיתה מלכת־המים ומלכת־היופי ושהפכה לדוגמנית מצליחה בארצות־הברית, חני פרי. לידה הזמרת נירה גל.

הזלילה הגדולה

„אני מרגיש כמו הקיסרים הרומאיים בסידרת הטלוויזיה אני קלאודיוס, כשאני רואה את כל הפולקעס האלה," אמר הבדרן דודו דותן. „אמנם אשתי שמנה מספיק, אך זה בגלל שהיא עומדת ללדת בקרוב." הוא התנצל והצביע על אשתו מירי.

„עכשיו אני יודעת למה אני כל כך אוהבת את הארץ הזאת. פה אני יכולה לאכול עם הידיים ואני לא זקוקה לסכין ומזלג," הצהירה הדוגמנית היפהפיה, מלכת היופי לשעבר, חני פרי.

„אל תצלמו אותי כשאני אוכלת בידיים," נבהלה נערת הזוהר פנינה רוזבלום.

„לי אין בעיות," הצהיר השחקן ספי ריבלין. „אני כל כך רעב שאני מוכן לאכול את כל התרנגולות בידיים או ברגליים ולא איכפת לי מה חושבים עלי."

„הבטיחו לי ביצת־זהב בתוך אחת ה־תרנגולות," התלוננה השחקנית־זמרת אפי בן־ישראל. „אני בדיאטה והאוכל לא מעניין אותי. באתי כדי לפגוש את החברה." התנצלה המלחינה נורית הירש. „נימאס לי כבר שמצלמים אותי תמיד אוכלת," טענה הזמרת אילנית.

אוכל בהתנדבות

רוב האורחים שהתקהלו במיסעדת העוף המטוגנים באו מיד אחרי הצגת־הבכורה של אגדות האחים גרינברג. ההצגה, שהיא פארודיה על אגדות הילדים, עוררה גלי צחוק בקהל, אך מצב־הרוח הטוב במייוחד התעורר דווקא במיסעדה.

ליד כרעי תרנגולות מטוגנים התיישבו שחקני ההצגה והאורחים הרבים ופתחו בזלילה הגדולה.

בעל המיסעדה, יונה פלינק, שהיה פעם צלם אופנה, סיפר לכולם שהוא מנדב להם את האוכל הערב לא תשלום. „אני רגיל להיות מתנדב. בזמן מילחמת ששת הימים עליתי ארצה מארצות־הברית כמתנדב, וחיפשתי כאן עבודה. עכשיו אני מתנדב בכל מה שנוגע לתרנגולות."

שלמה צח, כמפיק, היה נינוח ביותר. „ההצגה עושה עד עכשיו כסף, היא הוכיחה את עצמה, אבל במקום נשיא יש לנו חתיכת עוף," אמר והסתער.

צביקה פיק סיפר בין ירך לכנף כי גמר עם הופעת־היחיד שלו ועתה הוא מתרכז בהכנות לאירוויזיון. גם אשתו, מירית שם־אור, רוצה לכבוש תוכנית זו והיא עסוקה כתיבת שירים לקראת האירוויזיון. „נורית הירש ואני משוחחות שעות בטלפון בימים האחרונים. אני מקריאה לה תמלילים והיא מפזמת לי מנגינות — והכל דרך הטלפון. לשנינו יש ילדים קטנים ואין לנו זמן להיפגש," סיפרה מירית, ולא ידעה אם להתייצב ליד צביקה, נורית, או מגשי העופות.

על כרעי תרנגולת

אך כך אשתו לשעבר של צח, הזמרת אילנית, היתה עליזה הרבה יותר. היא באה עם החבר שלה, עורך־הדין אלי תמיר, והשניים הסתערו על הכרעיים.

טוביה צפיר והמוסיקאי רוני וייס הגיעו הישר מהצגה אחרת — יורדים על השבוע. טוביה ורוני הופיעו בירושלים ובקהלם היה הנשיא יצחק נבון. „הוא לא בא הפעם אל מאחרי הקלעים, אלא סתם היה צופה בהצגה," סיפר טוביה. „אבל לא נורא, לכת יפה ואני מקווה שגם תמשיך ככה," הסביר. אשתו, הזמרת אילנה אביטל, התחנחנה מן הצד וסירבה להצטלם עם רבעוף. „לא מתחשק לי להצטלם היום," אמרה לבעלה.

הגוף הדק והחטוב

זמר יוני נמרי הצהיר שהתרנגולות הישראליות טעימות יותר מאחיותיהן הצרפתיות. הוא חזר מפאריס, אחרי שהייה ארוכה שם, ומקליט היום שירים בעברית. אחיו, הצייר שאול נמרי, מלווה אותו לכל האירועים הנוצצים.

לבסוף הוגשו התרנגולות גם לשחקני ההצגה. בתוך אחת מהן היתה ביצת זהב שנפלה בחלקה של אפי בן־ישראל. אפי ניסתה לנגוס בביצה, לברר אם היא באמת עשויה זהב.

הישבן המדוד

של פנינה רוזנבלום נמדד על־ידי המצחיקן דודו דותן. „ביני לבין דודו יש יחסים מיוחדים. כולם חושבים שהוא צוחק עלי, אבל אני לוקחת אותו ברצינות. אני יודעת שהוא אוהב אותי."

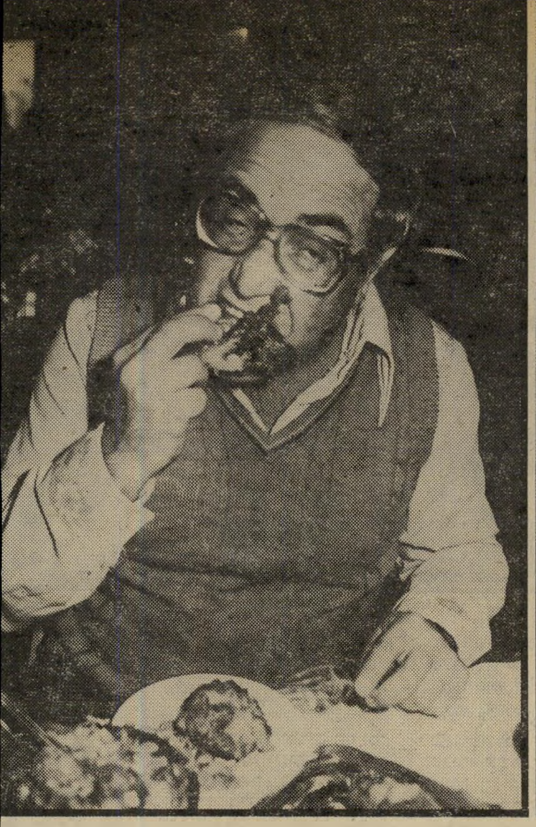

העוף שהוצג לפני השחקנים ספי ריבלין ורוברט הניג עורר בהם תיאבון מיידי. השניים עטו עליו בידיהם בהתלהבות.

ההרה היא מירי דותן, אשתו של הבדרן דודו דותן, הנמצאת בחודשי הריונה האחרונים אך מקפידה ללוות את בעלה לכל האירועים של הבוהמה התל־אביבית.

החקיין טוביה צפיר בא מאוחר באותו הערב, כי חזר מהצגה בירושלים. „אני כל כך רעב, שאין לי זמן להצחיק כרגע," הסביר לסקרנים.

(המשך מעמוד 65)

רק עם חיסול 130 פולקעס, 200 גרוגרות, חמישה סירים מלאים של סלט תירס וסלט כרוב, 500 בקבוקי בירה, 200 מנות של קרם בווארית ו־200 ספלוני־קפה, החליטה הבוהמה התל־אביבית שזה מספיק לה בשביל ערב אחד.

פתאום נזכרו הכל בשמרטפים, ביום־העבודה שמצפה מחר, ובמסיבה הבאה של הערב. „מחר צריך שוב לשמור על ה־דיאטה," הכריזה חני פרי בעלת הגוף הדק והחטוב.

המפיק חיים שלף זלל ואחר־כך נטל את האקורדיון שלו וניגן שירי־מולדת, להנאת כולם. „יש אנשים שלא מצליחים לזהות אותי בלי האקורדיון, הם זוכרים אותי כנגן־מלווה להקות מחול," אמר חיים שלף.

הרקדנית והזמרת היא אביבה פז, שחזרה ארצה אחרי שהות ממושכת בארצות־הברית. אביבה, שהיתה אשתו של הרקדן־כוריאוגרף משה אפרתי, ושהתגרשה ממנו לפני כמה שנים, שיחקה בארץ במחזמר **שיער**.

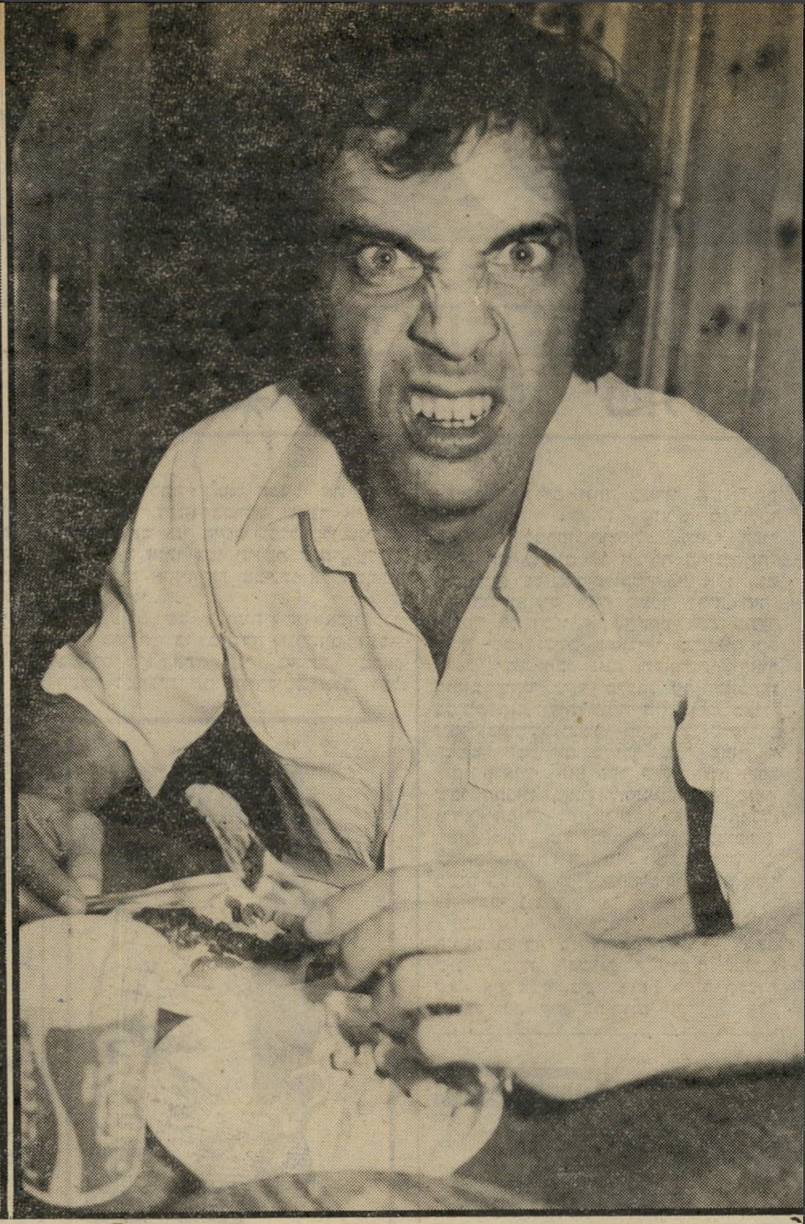

הכוכב

ספי ריבלין, כוכב ההצגה **אגדות האחים גרימברג**, מוכן בכל עת להדגים כמה מפרצופיו הידועים והמצחיקים. „כל פרצוף שתרצה, אעשה לך," אמר לצלם והתחיל לעוות את פניו, כשהוא שוכח את המתח של הבכורה.

הסכסית

היא פנינה רוזנבלום, שחזרה מארצות־הברית כשהיא רזה בכמה קילוגרמים. „עבדתי קשה באמריקה, ולכן רזיתי, אך אינני מצטערת על כך," אמרה. „חזרתי גם עם סטייל סולידי יותר של בגדים."

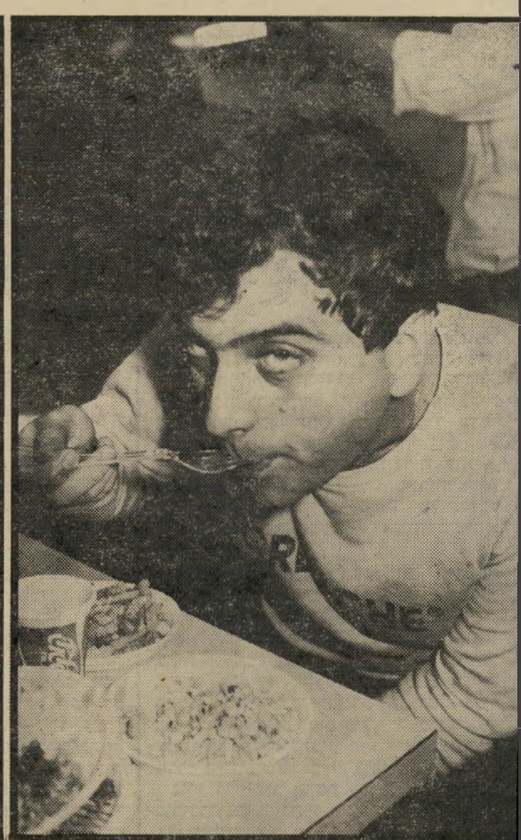

הבדרן

דודו דותן מצפה בכיליון עיניים ל־לידה. אשתו מירי נמצאת בהריון. לדודו יש בת אחת מאשתו לשעבר, עירית דותן.

המלחינה

נורית הירש עסוקה ביותר בשבועות ה־אחרונים. היא הלחינה שירים לפסטיבלים של שירי־ילדים ועכשיו היא עובדת על לחנים לקראת **האירוויזיון**.

המצחיקנית

היא אפי בן־ישראל, ש־היא גם זמרת וגם קו־מיקאית. אפי מצאה את ביצת הזהב.

נמר של עיר

מנחם גפן מצטרף לפולמוס תומרקין-יריב ✱ נוף ימתיכוני ✱ שיעמומון לבני־הנעורים ✱ איורי אורי שולביץ

דואר חוזר

חנות

תחת הכותרת „בקלפים פתוחים" פיר־סם מדור זה לפני כמה שבועות (העולם הזה 2253) תחזולתו של ויכוח על „אמנות ומיסחר" בגין גידופים שהשמיע סוחר־האמנות **ישעיהו (שעייה) יריב** אל עבר האמן **יגאל תומרקין**. מהמבורג, גרמניה, הגיעה תגובתו של הצייר **מנחם גפן**, שאין לחשוד בו בקירבה לתומרקין, לא מבחינת יצירתו ולא על־פי ראייתו העולם האמנותית שלו. תגובתו של גפן מובאת כאן כלשונה:

גלריה זו חנות. חנות המוכרת ציורים; וכמו כל חנות יש לה קו מסויים: סחורה שהיא רוצה למכור, או סחורה שהיא מאמינה שיהיה לה קל למכור.

האמונה שחנות (גלריה) לציורים היא מעין אירים ותומים בכל הנוגע לאמנות, ושבעל החנות הוא אוטומאטית מבין או קובע באמנות — היא מאוד נאיבית.

במיקרה הטוב ביותר, חנות טובה ל־ציורים היא מעין מגדלור המורה לספי־נות־אספנים תועות את הדרך לחוף של „השקעות מבטיחות".

חנות כזו, שיש מאחריה הון, מפוגלת להפוך ציורים של אמן שהיא חפצה ביקרו לסחורה מבוקשת (ברור שכדי להפוך אמן בישראל למבוקש, נדרש הון קטן יותר מאשר — נאמר — להפוך אמן

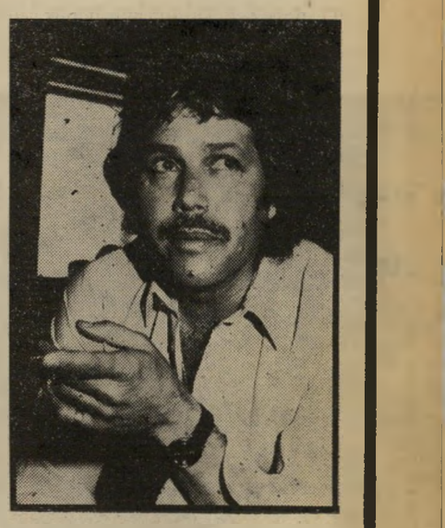

מנחם גפן
קטנוני ומגוחך

בארצות־הברית למבוקש). גם אז זה „עובר" לתקופה מסויימת בלבד. אין צורך לחכות זמן רב ש„ההיסטוריה תח־ליט" מה קיים ועומד, ומה חולף ועובר. כל מי שבוחן היטב את תולדות האמנות של 150 השנים האחרונות, יבחין בעובדה מעניינת: כל תנועה חדשה, או כל הופעה של יוצר יחיד חדש, נוקקה לפרק זמן שבין 15 ל־25 שנים, כדי „לשמוע" את מישפט ההיסטוריה.

אנו עדים ממש עכשיו לפיזמו של מעגל כזה: האכספרקט האמריקאי, אמ־נות הפופ, האמנות הסביבתית והאמנות המושגית.

כרבע האחרון של המאה הקודמת ועד אמצע שנות ה־40 של המאה שלנו, פעל בפאריס סוחר־אמנות בעל סבירות־עין לא רגילה ומעוף שגילה, עודד וקנה מאמנים כרנואר, סיזאן, גוגין, מאטיס, פיקאסו,

בראק, חואן גראיי ועוד. אמברוז וולרד. וולרד תמך בגוגין וקנה ממנו באופן קבוע ציורים בשנים האחרונות לחייו (של גוגין). כשרצה גוגין לחזור לאירופה ולטפל בבריאותו הלקויה (לגוגין היו גם תוכניות לנסוע לספרד ולצייר את מילחמת־הפרים) כתב לו אמברוז וולרד: „שמך הפך לאגדה בפאריס ובאירופה כולה, באם תחזור, 'תהרוס את השוק'." גוגין לא חזר ונפטר כמאהיטי.

עסקים זה עסקים.

נסיונו של שעייה יריב לסדר חשבונות אישיים עם אמנים שאיתם עבד (וכפי הנראה גם הסתכסך) כצילה של הסכסוך שמעל חנותו, לא רק שאינו הוגן, גרוע מזה: הוא קטנוני ומגוחך.

ונא לא לשכוח: סוחר האמנות הטוב ביותר, ומנהל המוזיאון המוצלח ביותר, ומבקר האמנות החריף ובעל ההבנה הע־מוקה, אינם אלא כוחנים המשמשים כ־מיקדשים שאחרים יצרו.

עד כאן דברי גפן.

תרגום

רצח

סופר גדול וחשוב נמדד גם באיכות הכתיבה של הטכסטים שאותם לא פירסם בחייו. תחושה זו עולה למקרא שני קט־עים אותם חיבר **אלבר קאמי**, שראו אור באחרונה בתירגום לעברית תחת הכותרת מיתת־אושר *.

מומחי ספרות למיניהם בוחנים טיוטת־רומן זו כגירסת פתיחה לנובלה הנהדרת הזר **, הנחשבת לאחד משיאי כתיבתו של קאמי. מה עוד, שמארסו הוא גיבור הטיוטה וגיבור הזר. למעט כמה סימנים מאוד חיצוניים. הרי שמיתת־אושר הוא בתחינת יצירה שונה לחלוטין מהזר ויש לבחון אותה ככזו.

כבר בקטע הפתיחה ניתן לאתר את חיתוך הכתיבה המיוחד והמעולה של קאמי: „השעה היתה עשר בבוקר ופאט־ריס מארסו הלך בצעדים קצובים אל חוילתו של זגריאוס... מן הפתיחה של הספר בולט ניסיונו של קאמי לשזור פרקי־עלילה, קטעי־יומן והגיגים פילוסו־פיים (של הספק־אכזיסטנציאליזם ספק־נהיליזם שלו), בנוסח כתיבתו המאוד אישי.

הנוף הימתיכוני החזק, עם בוהק השמש, הוא אחד הגיבורים הספרותיים הפעילים ביותר, והוא מצוי במיתת אושר כפי שהוא מצוי ביצירות אחרות של קאמי. קטעים כמו „מעל לגגות היו השמיים מאדימים ההולכים. עם רדת הערב שבו הרחובות והתעוררו. המטיילים חזרו. ה־ילדים העייפים היו בוכים או נגררים בידי הוריהם. אותה שעה היו בתי־הקול־נוע של השכונה מזרימים אשד של צופים אל הרחוב..." מתארים את אותו חמסין ימתיכוני, שקאמי הוא מייצגו העיקרי. נוף ימתיכוני זה חייב היה להיות הנוף הספרותי השליט בספרות הישראלית.

לצד הנופים הקשיחים של חופי אל־ג'ר, הרי שהנפשות־הפועלות של קאמי קשוחות לא פחות. קשיחות זו ניתן לייצג בקביעות כמו „אל תקראי לי 'יקירי', בבקשה. כבר אמרתי לך זאת." בצד מארסו ורוחו הנכאה מצוי זגריאוס הנכה, שמארסו רוצחו לבסוף. אלא ש־קודם לרצח מנסח מארסו את יחסי זגריאוס ומרתה: „אל תבטלי את זמנך. איני יכול לקנא בברנש שכבר אין לו רגליים. אם אני חושב בכלל על שניכם, אני רואה אותו כמו תולעת שמנה עליך. זה מצחיק אותי, את מבינה. אל תטרחי, מלאך שלי..."

זה עולם של פליטות־לשון אכזיסטנ־ציאליסטיות, בו מתגרה זגריאוס הנכה במארסו: „אתה עני, מארסו. מכאן הסבר למחצית תחושת־הגועל שלך. ועל

אלבר קאמי
לעמים מאושרים אין היסטוריה

המחצית השניה חב אתה תודה להשלמה האבסורדית שהשלמת עם העיני."

ומכאן המעבר הישיר לאני־מאמין המו־זר של זגריאוס, הטוען: „עיוורים לי לעשיות את צרכי. ואחר־כך רוחצים אותי ומנגבים אותי. ומה שגרוע יותר, אני משלם למישהו כשביל זה. אבל תדע, לעולם לא אעשה שום מעשה כדי לקצר את החיים שבהם אני מאמין כל־כך. הייתי מוכן להשלים גם עם מצב גרוע עוד יותר, לחיות עיוור, אילם, כל מה שתרצה, ובילבד שארגיש בתוך בטני בלהבה הזאת האפלה והלוהטת שהיא אני, אני החי." השקפה שהיא בבחינת תעו־דת־היכר של ספרות האבסורד ותיאטרון האבסורד בשיאם.

גיבורי מיתת־אושר פולטים במהלך הספר ספק־הגיגים ספק־פליטות־לשון, כמו: „אתה מבין מארסו, כל השפלות והאכזריות שכציוויליזציה שלנו מפתכ־מות באותו מישפל־ראשון מטופש, האז־מר שעמים מאישרים אין להם היס־טוריה..."

כאן מתחיל קאמי לפתח את רעיון מות אמו של מארסו, ההופך למרכז העלילה בסיפרו הנודע יותר הזר. כאן מביע את אהבתו לאמו, ומעביר את המות המנוכר אל רצח זגריאוס, אותו מתאר קאמי בנוסח הלאקוני: „למחרת הרג מארסו את זגריאוס, חזר הביתה וישן כל שעות אחר־הצהריים..." והוא יורד לצר־פת, ומשם: „למחרת בוקר לילון נתקף פתאום חזם עז וזינק לרכבת שפניה לפראג..." והרי כל מי שקרא את הזר זוכר כי מארסו מצא במיזרונו אחרי מות אמו, בשהותו בכלא, את אותו גזר־עיתון המספר על הבן האובד ששב לפראג (סיפור ששימש גם בסיס לאחד ממחזותיו של קאמי).

המוות והגורל הימתיכוניים ומלאי ה־הזיות של מיתת־אושר מתחלפים בנופים אחרים וקודרים יותר במדור השני של הספר מיתה בהכרה. קטעים מעלילתו מתנהלים במרכז־אירופה: „שאר הסו־עדים היו שותים מן הכירה החומה וה־מתקתקה של צ'כיסלובקיה..." או: „גם את המוזיאונים ראה מבעד לריח הזה. ומבעד לו הבין את השפע ואת התע־לומה של הגניוס הבארוקי שהעתיר על פראג את זהבו ואת תפארתו. האיר הזדוב שהיה נוגה ברכות על המזבחות בעומק האפלולית דומה היה עליו כאילו ניטל משמי־הכחושת העשויים ערפילים ושמש, השכיחים כל־כך מעל פראג..."

מיתת־אושר הוא ספר של שאלות. ספר שבו התכוון קאמי להתמודד עם מיצוי נושא המוות והשליטה בחיי הרגש. מיתת־אושר הוא ספר מומלץ לסופרים, לאוהבי־ספרות אמיתיים. ספר שיש בו משום המחשה של יצירת־מופת שלא הגי־עה לכדי גיבוש.

מיתת־אושר הוא ספר ש**אהרון אמיר** תירגם בצורה מניחה את הדעת — לשם שינוי. כמה חבל שבתירגומים אחרים שלו, אין אמיר משקיע את אותה הקפדה ואהבה שהשקיע בתירגום זה.

תולעי תרבות

שיעמום

אוריאל אופק הוא תופעה מוזרה ותמוהה בתרבות הישראלית. הוא בבחינת מה שניתן לכנותו גרפומאן, שהצליח להסוות תכונה זו שלו בעזרת סבוטאז' מתוחכם. אמת מידה לכושרו של אופק כגרפומאן מצויה בשיר שאותו פירסם לפני שנים רבות בחוברת מאוניים (1959, חוברת קפ"א־קפ"ב). שכותרתו נקראת כ־גנובה מעמיחי, אלא שבדרך נעלם גם הכישרון. כוונתי לשיר פצוע נותר בשדה, הנפתח ב„תיאור" שאינו לכבוד השירה: „רוא נותר יחידי בשדה השחור / והיזה תלתלים ואביב. / ארשתי כוכבים לחשו סיפורים הגבוה. / הוא שמע את דמעות לבבו ותופים רועמים מסביב. / הסכין... החותך בבשרו... / ולבו הצנום לגווע... / מה שותת על גופו ומדיו? / כל רעיו רחקו; ועפר על ידיו..." שיר על מיל־חמת תש"ח, שהגרוע והנחות במשוררי תש"ח היה בוש וגכלם למצוא את שמו חתום עליו.

השגים העניקו לאוריאל אופק את הבי־טחון העצמי ואת האישיות התרבותית. הוא התמחה בתולדות ספרות־הילדים, בהם עשה דוקטוראט, והפך ידע זה לקר־דום לחפור בו, תוך שהוא מעמיד עצמו כבכיר שבין ממזרי סיפורי־הילדים של **נחום גוטמן**. אופק אף הצליח להגיע, במיסגרת חוקי הוותק והבירוקראטיה של הספרות העברית, למעמד של מקבל „מענק יצירה מטעם ראש־הממשלה", לפני כשנתיים.

בימים אלה ניתן למצוא את התוצאה של המענק, בצורת ספר הנושא את הכותרת בדרך לגימנסיה — רומן לבני הנעורים *, ספר בעל יומרות כהר ותו־צאות — כביקעה. ברור שאופק משבץ ומשנץ ספר זה בקטעי שירים של הנוער הארצישראלי בימי המנדט הבריטי, ועוד פכי־הווי, שאינם מוסיפים לו מימד של אמינות. אפשר להבין מתוך מאמצי המ־חבר, כי זהו ספר בעל אופי אוטוביוגרפי. גיבורו גדל ליד הרפת של הוריו בשכונת בורוכוב, והוא נוסע את שכונת הפועלים אל גימנסיה הרצליה ומגלה את חולות הזהב של תל־אביב — את האהבה הרא־

---

* אלבר קאמי — מיתת־אושר; עברית: אהרון אמיר; הוצאת עם עובד; 182 עמ' (כריכה רכה).

** אלבר קאמי — הזר; עברית: אהרון אמיר; הוצאת מסדה; 71 עמ' (כריכה רכה).

* אוריאל אופק, בדרך לגימנסיה, רומן לבני הנעורים, הוצאת ספרית פועלים, 188 עמודים (כריכה קשה).

שונה, את המוות הראשון, ואת מילחמת־האחים שבין אירגוני המחתרת. אופק עושה את מלאכת התיאור הספרותית שלו למשוללת ערך וטעם, אמינות ורגישות. הדבר בולט כשאופק משתמש בביטוי „חתיכות" ככינוי של שנות הארבעים, כאשר גם לפי מילון בן־יהודה ובן־אמוץ

אוריאל אופק
קופי לובנגולו מלך זולו

זו אינה מילה מזמן המנדט (במישורים שאותם הוא מנסה לתאר המילה המתאימה היתה אז „רולה"). וזו רק המחשה אחת לדלילות כישרונו הספרותי.

אלא שהצרה העיקרית של בדרך לגימנסיה היא שזהו ספר משעמם. ואין בכוח הפטפוטים הבאים לשנות זאת: **„האנגלים יכולים בהחלט להיות אוייבים שלנו — הסביר אפף — אבל כל זמן שיש מלחמה בעולם והאנגלים נלחמים בהיטלר אוייב היהודים, החליטו מפקדת ה'הגנה' והסוכנות כי האנגלים יהיו בני־בריתנו."** הצגה מילולית זו מאפיינת את ליטוף המילים של אופק, שבינו לבין אמינות ספרותית אין ולא כלום.

בני־נוער הזקוקים לרומן לבני־הנעורים על אותה תקופה, מוטב להם שיקראו את חסמבה של **יגאל מוסינזון**, מכיוון ש־מוסינזון בורך לפחות בכישרון לרתק את דמיון בני־הנעורים, בעוד אופק הוא בעל כישרון של מאחז־עיניים, וספר זה מעיד על כך כאלף עדים. הדבר המעולה והאמין היחידי שבספר זה, אלה ציוריו של **שמואל כץ**.

ספרי נוער

שולביץ

נימאס לרכוש ספרי־ילדים שכולם נר־אים כמו צויירו בידי אותו צייר, למרות שצויירו בידי העידית המקומית — חצי תריסר מאיירי ספרי־ילדים המצויים ב־ארץ, החל ב־אלונה פרנקל וכלה ברות צרפתי; מאיירים ומאיירות הנזקקים לכל צבעי הקשת, כדי להמחיש את שלא ניתן להם להמחיש.

באחרונה ראו אור בתירגום לעברית שני ספרים פשוטים, מאויירים בשחור־לבן, אותם אייר צייר ישראלי לשעבר, אירי שולביץ, המתגורר כיום בארצות־הברית ונחשב אחד המעולים שבמאיירי ספרי־הילדים הפופולים כיום בעולם.

שני הספרים הם עושה הנפלאות מאת **י.ל. פרץ*** וחכמי חלם ותולדותיהם

* י.ל. פרץ — **עושה הנפלאות**; איורים: אורי שולביץ; הוצאת ידיעות אחרונות־עידנים (כריכה קשה).

מאת **יצחק בשביס־זינגר***. שולביץ, ניצול שואה שהתגורר כמה שנים בישראל, מצליח בשני ספרים מתורגמים אלה להציג דגימה בשחור־לבן מאיוריו.

„בעיירה קטנה בפולין הופיע יום אחד עושה נפלאות. קרוב לחג הפסח בא, בימים שכל יהודי מלא דאגות כריממן; וככל זאת עשה כואר על בני העיירה רושם גדול..." כבר מעמוד הפתיחה של עושה הנפלאות (ששם המתרגם נפקד ממנו) מביא שולביץ את תרומתו באותו רישום דק, קטן וקפדן שלו, שאינו שוכח את השלט של „חיים פץ" ואת אותה שבריריות שלגית של רחוב העיירה. סיד־רת הרישומים שבאמצעותה מביע שולביץ את עושה הנפלאות, מעניקה לספר הצ־נום מימד שסרט של הטלוויזיה הישרא־לית, שהופק בעבר על פי סיפור זה, לא הצליח להגיע לרמתו ולמעלתו.

בקו רישומי פשוט וביכולת לרכז בתוך רישומים את המסופר בסיפור, תוך שמי־רה על אותנטיות הנוף החזותי של העיי־רה היהודית שנכחדה במזרח־אירופה, מצ־ליח שולביץ להפיח חיים בסיפורו של פרץ ובנופים שהזמן מחקם. בתמונת־סיום של כוכבים מנצנצים מעל העיירה, **„הבינו חיים־יענה ורבקה־בילה כי עשה הנפלאות לא היה אליהו הנביא זכור לטוב, והם שמחו בחגם יחד עם כל עם ישראל."** בעזרת רישומי שולביץ מקבל הסיפור מימד של קלסיקה ביגלאומית, שי.ל. פרץ נימנה עליה, מארצות־הברית ועד ליפאן, רק לא בישראל.

גם חכמי חלם של חתן פרס־נובל בשוויס־זינגר נפתח ברישום מפליא של

מרד־נשים בחלם
איור של שולביץ

שולביץ. והפעם זה מה שהרשם מכנה בעטו „המפה המקורית של העיר המפורי־סמת חלם", בה נראים הנהר, החומה,

* יצחק בשביס־זינגר — **חכמי חלם ותולדותיהם**; איורים: אורי שולביץ; תירגום: יהודה מלצר; הוצאת אדם, (כריכה רכה).

הגשר ובתי העיר. בפתיחת הסיפור נאמר: **„היו כמה וכמה דיעות בשאלה כיצד נבראה העיר. תמימי־האמונה סברו ש־אלוהים אמר: 'יהי חלם' — ויהי חלם. אבל מלומדים רבים בפוחים שהעיר באה לעולם כתוצאה מאיזו התפרצות־געש..."** הפתיח מכניס את הקורא לאותו עולם מוזר של אנשי חלם, עולם שרישומי שולביץ מעניקים להם את המימד החזותי, ואת אותם מבעים הנעים בין דביליות מוחלטת לערמומיות המוסתרת מתחת ל־אותה דביליות חזותית.

גם בחכמי חלם, המתורגם באורח רהוט בידי **יהודה מלצר**, שומר שולביץ על מימד התנועה הכימעט־קולנועי, תוך ש־הוא מנצל את שינויי מבע הפנים של גיבוריו, כמסייעים להמחשת אותן עלי־לות תמוהות, מוזרות ונועזות של חכמי חלם, שהיתה עיר ואם בישראל. גיבוריה מתוארים בידי בשוויס־זינגר בתיאורים של **„אתה לא רק חזבש קרניים של שדר — גם המוח שלך הוא כזה".**

לא נפקד גם חלקה של המילחמה, העשוייה לשניה לעורר בקורא תחושה כי המדובר בישראל ולא בחלם, כך שמו־טב להישאר בגבולות תיאורו של בש־וויס־זינגר: **„אנחנו הצבא של חלם. התכוונו לתקוף את גורשקוב מפני שה־אנשים שם קוראים לנו שוטים, אבל הפייר שלנו חצקל עשה טעות באחת הפגיות, וכך הביא אותנו למלבורשט. ומפיוון שאתם, אנשי מולבורשט, גם כן קוראים לנו שוטים, החלטנו לעריך נגדכם מילחמה..."** והרישום בתשליל של שו־לביץ — מעשה אמנות לתפארת.

והפרק האחרון שבעלילות חלם הוא זה המתואר כך: **„נטה־פשה שעקבה בלהי־טות אחרי כל מה שהלך במועצה וכממ־שלה, החליטה שהגברים בחלם הם באלה מטומטמים, שאין שום סיכוי שבעולם שהם יפתרו את המשברים בעיר. על־כן היא ירדה מפלגת נשים. מצע המפלגה דרש כי הגברים יקחו על עצמם את מלאכת הבית — ניקוי הרצפות, כביסת החיתולים, הבישול והאפיה, וכן הטיפול בתינוקות. באותו זמן יתהלו הנשים החל־מאיות את עבודת הממשלה..."**

חכמי חלם הוא ספר־מופת, עם רישומי־מופת של שולביץ, שיש בכוחם לעשות לילדים, נערים ומבוגרים את מה שספר זה חייב לעשות.

כתבי־עת

מחשבות 49

אחרי תקופה ארוכה שוב התחילה חב־רת אייר־ביי־אם ישראל לפרסם את כתב־העת שלה, מחשבות, בעריכת צבי ינאי*. חוברת 49, במתכונת מחודשת, נפתח במאמרו רב ההיקף של בנימין איזן, נדידת יבשות הבוחן את התיאור־יות של אלפרד וגנר בדבר תנועת

* **מחשבות 49**; עורך: צבי ינאי; אי־בי־אם, וייצמן 2, תל־אביב.

היבשות. מאמר בלתי חתום, הנושא את הכותרת המציאות הקפואה של המצלמה, הוא בבחינת מסע בעיקבות סיפרה של **סוזאן סונטאג** הצילום כראי התקופה. הרשימה בוחנת את ההשקפה האומרת כי **„הצילום הוא 'הלשון' היחידה המובנת בכל חלקי העולם והמגשרת על פני כל הלאומים והתרבויות. היא היוצרת זיקה בן כני מישפחות האדם."** הרשימה מלווה בהמחשות מצולמות ומרתקות.

פחות עניין יש ברשימתו של **זאב בכלר** הלגיטימציה של הריקות, המנסה לתאר היבטים מקוריים „על מצבה של הפילוסופיה של המדע". רשימה מרתקת היא הרשימה על הסרט אפוקליפסה עכ־שיו, המביאה מימדים אחרים ושונים לבחינת סירטו של קופולה כמעשה של אמנות. הראיון בחוברת זו הוא עם זוג הפרופסורים **הנס ושולמית קרייטר**, תחת הכותרת אוריינטציה קוגניטי־בית. הם מתארים ומנסחים את השקפו־תיהם, החל בפסיכולוגיה פשטנית וכלה בחורים השחורים שבחלל החיצון, כאשר המכנה המשותף לכל הוא תבונת אנוש.

מחשבות, שאינו מתיימר להיות כתב־עת להמונים, מצליח גם במתכונת זו לשמור על אופיו ככתב־עת בעל ייחוד, המיועד לשכבות עיוניות ויוצרות בחב־רה. זה מיפעל הראוי להוקרה.

פרופסורים קרייטר
אוריינטציה קוגניטיבית

בחטף

יום מולדת

●● עורכו של שנתון הממשלה—1980 הוא מחבר ספרי־הילדים **יהואש ביבר**

●● רשימת־ליגה מקורית הורכבה באח־רונה — רשימת מקבלי הסכומים הגבו־הים בעולם עבור קונצרט. בראש אותה ליגה מצויים הפסנתרן המהולל **ואלדי־מיר הורביץ** והזמר **לוציאנו פאוו־רוטי** הם מקבלים סכום של 40 אלף דולר לקונצרט. סכומים של 25 אלף דולר מקבלים הזמרת **ג'ואן סאוטרלנד** ורודולף סרקין. ברמה של 15 אלף דולר לקונצרט מצויים המנצח **ליאונרד ברנשטיין**, הכנרים **יצחק פרלמן, איזק שטרן ויהודי מנוחין**, והמנצח הנאצי־לשעבר **הרברט פון קאריאן**. בדיחה מעולם־המוסיקה מספרת על קארי־אן, כי כאשר עלה פעם למונית בניו־יורק, ונשאל על־ידי הנהג לאן הוא רוצה להגיע, השיב: „זה לא משנה — הם רוצים אותי בכל המקומות".

●● בימים אלה נמצא מתחת למכבש־הדפוס סיפרו החדש של **עמוס קינן**. בניגוד לספריו האחרונים, הרי ספר זה הוא המקבץ את רשימותיו מהשנים האחרונות, רשי־מות בהן שימר את ריחותיה, תבליניה ונופיה של ארץ־ישראל שאינה עוד. הספר עומד לראות אור בהוצאת ידיעות אחרו־נות

●● גיליון מיוחד של מוסף הספרות של ניו־יורק טיימס **בחר** את המעולים שבספרי־השנה שראו אור באמריקה: אגם לון של **א.ר. דוקטורוב** (מחבר ראג־טיים); אגדות אימקיות של **איטאלו קאלווינו** (מחבר אבות אבותינו). ספר נוסף שזכה לשבחים רבים הוא סיפרו של **מיללן קונדרה** ספר הבדיחה וה־שיכחה (קונדרה חיבר את מחול אחרון ובריחה והבדיחה, שתורגמו לעברית). רשימה עליזה היא רשימה מטעם העור־כים, תחת הכותרת ספרים לקריאה עבור הנשיא־הנבחר. בין הספרים המומלצים לנשיא הנבחר: ביזנס ומדיניות ציבורית, הסיגנון הפאראנואידי של הפוליטיקה ה־אמריקאית (מאת: **דניאל באל**) ועוד

●● אל האקדמיה ללשון העברית, שהיא הגוף החוקי לשפת הארץ, והאירגון ה־קיקיוני קל"ע (קרן לשון עברית) מצטרף גוף שלישי, ביוזמת המועצה הציונית. בראש גוף זה יעמדו ח"כ **משה שמיר**, הפרופ' **עזיז אורנן** (שהוא אחיו של המשורר **יונתן רטוש**) והכתב **אריה צימוקי**. בחוגי עיתונאים זכור קוריוז מהעבר, בו סיקר צימוקי בידיעות אחרו־נות יום־הולדת של **דויד בן־גוריון**, תחת הכותרת יום מולדת לבן־גורין. צי־מוקי יצטרף עכשיו לגדוד מגיני הלשון העברית ●●

מאת בן עומר

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

בגיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק התפרסם מאמרו של העורך, תחת הכותרת „הסיכוב השלישי", שהתייחס למצבה של ישראל על סף מילחמה. כתבת־השער כללה תחקיר מקיף על החוזק־השניה של ישראל — סוריה, תולדותיה, כלכלתה, מדיניותה, הרכב האוכלוסיה שלה וכוחה הצבאי. בהמשך הסידרה „הרשימה השחורה" סופר על השתמטותם של שייקה ירקוני, שלום ליגום, נתן צבי ואחרים מתשלום לקרן־המגן. פרט מעניין: מתוך 1500 חברים בהתאחדות בעלי־התעשייה שילמו לקרן 345 חברים בילבד.

במדור „קורא יקר" דווח לקוראים, בין השאר, כי: „לפני חודשיים ילדה חברת המערכת, סילבי קשת, את בתה הבכורה. סילבי, לשעבר חיילת חטיבת כרמלי, שכישאה אחרי המילחמה לאחד המפקדים בגדודה, שהתה בבית־החולים לילדות בתל־אביב. בביקורו השכיע, קרב אליה הד"ר יוסף אשרמן, המומחה הפין־לאומי הידוע למחלות־נשים, ושאל: „הנכון הוא שאת חברת מערכת „העולם הזה"? סילבי הורתה באשמה. „הגידי לו," המשיך הדוקטור, „מי זאת רותי?"

בשער הגיליון: אשה נרשאת את דגל סוריה.

„העולם הזה" 949
תאריך: 22.12.1955

בגין חונך את רעיון הקמת הליכוד ✷ פורסי פרסים ספרותיים ✷ דוויד בן־גוריון נגד הרומנים

הגבול

הכישלון הפנימי

יושב־ראש ועדת־השרים לענייני חוץ ו־ביטחון, משה שפירא, שמע את הידיעה במהדורת החדשות של קול ישראל בחצות. שר־החוץ משה שרת קרא את דבר הפעולה בעיתון בחוץ־לארץ. כל שאר חברי הממ־שלה שמעו על פשיטת צה"ל על עמדות הסורים ליד ים כנרת (העולם הזה 948) מאחד משני המקורות האלה.

עובדה זו גרמה השבוע למשבר שרעם מתחת לפני האדמה. קרא במאמר ראשי עורך הארץ, חבר־הכנסת גרשום שוקן: „דיקטטורה צבאית!" שרי הממשלה מ־שורות מפ"ם, אחדות־העבודה, הפרוגרסי־בים והדתיים התכוננו לשפוך את ליבם בישיבת הממשלה.

עירמת הנזקים. יתכן שהמשבר לא היה מגיע לעוצמה זו לולא היתה ההצלחה הצבאית של הפעולה מלווה בכישלון מוחלט בחזית ההסברה הפנימית. איש לא הבין מה היתה התועלת הפוליטית או הצבאית שלה, ואילו מתנגדי הפעולה הציבו בפני הציבור עירמה נכבדה של נזקים. לדעתם גרמה הפעולה בין השאר:

● לסירוב האמריקאים לספק נשק־מגן לישראל, אחרי שתחילה היתה אצלם נכו־נות לספק כמויות קטנות.

● להרחקת צרפת, המעוניינת מאוד בידידות סוריה, מישראל, אחרי שנשארה הידידה האחרונה של המדינה.

● להידוק היחסים בין מצריים וסוריה.

● לשיכלול העמדות הסוריות באותה גיזרה של החזית, על סמך לקח הפעולה.

„בפעם הבאה..." אם קיווה מישהו כי הלחץ על בת־בריתו הצפונית תכריח את עבד־אל־נאצר לוותר על פאסיביותו ולפתוח במילחמה נגד ישראל, טעה. עבד־אל־נאצר, הסבור כי השעה אינה כשרה בשבילו למילחמה, לא חלם כלל לעזור לישראל ולספק לה סיבה למילחמה מוגעת. הוא הבטיח לסורים, בהודעה נימרצת אך חסרת תכלית: „בפעם הבאה..."

אולי היו נימוקים משכנעים יותר לפעולה המפוארת. אולם האזרח הישראלי, שליבו מלא גאווה על גבורת חייליו, לא שמע אותם.

מפלגות

שתי גדוח לימין

תנועת־החרות רוצה להרחיב את גבולות המדינה ולכוננה על שתי גדות הירדן. על כן טוענים ידידיה כי היא תנועה אימפריאליסטית. השבוע הוכיחה התנועה כי האימפריאליזם, ממש כמו הצדקה, מת־חיל בבית.

כתב מנחם בגין, מנהיג סיעת חרות, המחזיקה 15 צירים בכנסת, לפרץ ברנ־שטיין, מנהיג הציונים הכלליים השולט על 13 צירים: „הריני מתכבד להציע לאדוני לפתוח בשיחות, כדי לברר אם קיימת אפשרות להביא לידי איחודן של שתי המפלגות..."

הציונים הכלליים (כיום: המפלגה ה־ליברלית) חששו כי אנשי חרות, הסרים למישמעת מנהיגם והמגובשים מבחינה פוליטית, יהיו הגרעין המכריע בכל מפלגה מאוחדת, ולא גילו נכונות רבה לערוך את הסימפוסיון המבוקש. אולם מבחינה אחרת היה מיכתבו של מפקד אצ"ל לשעבר תכסיס מחוכם מאוד: הוא יעשה רושם על בוחרים רבים. כי סיעה מלוכדת, בעלת 28 חברים, תהיה עד אין שיעור חזקה יותר מכל מפלגה אחרת בכנסת, מילבד מפא"י, ותתן בסיס המוני לימין.

חלם אחד מעסקני חרות: „ההמונים שניה: הוא קיווה לקבל את פרס ישראל, הגדול פי שניים בערכו (1000 ל"י), חשש, ובצדק, כי הפרס הקטן יחזה את הגדול יותר. הרי לא נהוג להעניק שני פרסים ספרותיים על אותה יצירה ספרותית.

אולם שמיר לא היה היחיד שעשה חשבון את משה שמיר מחשבון פרס ישראל כדי את משהשמיר מחשבון פרס ישראל כדי לייעדו לחברה הוותיק, חתנו ומתרגמו של שלום־עליכם, יצחק דוב ברקוביץ, שכבר

חתן־פרס ביאליק משה שמיר ואשתו צביה
שלא על מנת לקבל פרס

קיבל השבוע פרס אחר על יצירה אחרת.

עת פסח משה שמיר על שתי הסעיפים, עמד לפני סופר אחר, חיים הזז המזוקן־לשעבר, רק סעיף אחד: לגבות את הפרס בסך 5000 ל"י של מערכת דבר. הזז, איש דבר נאמן, זכה לפרס זה, כפי שהודיעו השופטים, לגמרי במיקרה. התחרות היתה אנונימית. שופטי־הפרס, כולם חברים ותי־קים של הזז עצמו, לא ניחשו כלל מי כתב את היצירה שנבחרה ע־ידם — דלתות נחושת.

דלתות הפרס נפתחו לפני הזז לרווחה.

פרסים

מדריך הטלפון

„יבוא יום ויחלקו את הפרסים לפי ספר הטלפונים!" ניבא לא מיכבר הסופר ש"י עגנון. השבוע נסתבר שמילבד ספר־הטל־פונים ישנו עוד מדריך לחלוקת פרסים ספרותיים — לא פחות מוזר.

הפעם באה ההודעה של מתן פרס ביאליק במפתיע. זו הפעם הראשונה בהיסטוריה מיהרה ועדת־הפרס להודיע מראש מי חתן הפרס. הדבר אירע בדיוק 24 שעות אחרי שחבר הוועדה קרא במדור תצפית של העולם הזה (948) כי משה שמיר ייסרב לקבלו. החתן המיועד: משה שמיר.

שרשרת המיקרים. היתה סיבה לי־חיפזון. הוועדה ביקשה להעמיד את שמיר במבוכה ולפני עובדה מוגמרת, ולהכריחו לקבל את הפרס. כי החתן־בעל־כורחו רמז מראש על התנגדותו, כמחאה על הקיפוח השיטתי של אברהם שלונסקי, אויב אגודת הסופרים*. יתכן שהיתה לשמיר סיבה שלנו, הכסף של הציונים הכלליים, זה כוח!" אולם הסיכויים של חרות לכבוש את שתי גדות הימין בכנסת היו קלושים.

* בשנה שעברה נידחה מתן הפרס כימעט בשנה, כתוצאה מהחלטת ועדת ה־שופטים להעדיף את אורי צבי (רחובות הנהר) גרינברג על אברהם שלונסקי.

הווי

משק מעורב

ברביבים, הנגב, נתקבלה ממזכירות הקיבוץ, ומאחד הזמנה בזו הלשון: „למועצת הקיבוץ: עליכם לשלוח 1 נצי־גים, מהם לפחות שליש חברות."

קללת כוהנים

בתל־אביב, עצר השוטר רפאל כהן את שלמה כהן, שחבל בבעל דוכן מתחרה חיים כהן, הביא אותו לפני בית משפט השלום, שהעביר את הדין לשופט מחוזי בנימין כהן.

עד המלך

בירושלים, אחר ששמונה קרבנות כייס־אוטובוס לא הצליחו לזהות את הכייס במסדר זיהוי משטרתי, יצא הכייס מן השורה, וזיהה חמישה מקרבנותיו.

חכנון החה לישראל

בתל־אביב, הוגשה תלונה מטעם חברת תכנון המים לישראל נגד המזנונאי במשרד החברה, שמסר 873 פתקאות מזוייפות לשתיית תה, גבה תמורת כל אחת מהן 40 פרוטה.

פיראה קוראת לנקניק

בגבעתיים, התלונן צורף הזהב מרדכי ווייגנגרטן כי מצא נקניק בחדר־הרחצה של דירתו, הלך להודות לקרובים שייחס להם את המתנה הבלתי־צפוייה, מצא בחזרו כי הגנבים, שהשליכו את הנקניק פנימה מבעד לחלון הפתוח, גנבו מהדירה 350 גרם זהב, 12 שרשרות, שני צמידים, 25 מדליונים, שלושה שעוני־זהב, ו־400 ל"י במזומן.

תחזית מזג האויר

במעברת נחלת־יהודה, בשעה שהשוטר יוסף יעקב האזין לשידורי קול ישראל מבעד לאוזניות, חדר ברק לאנטנה, פגע באוזניו, שרף חור של 15 סנטימטר במזרון הספה.

אנשים

● בפגישה עם פעילי פיתוח הנגב, ניכשל לפתע ראש־הממשלה **דויד בן־גוריון** בפליטת־פה מליצית למדי, אבל לא מתאימה ביותר להוגה חזון־קיבוץ־הגלויות: „אינני גורס רומנים!" המבוכה היתה רבה, כשהתברר כי בישיבה נכחו ארבעה מעולי רומניה.

● כששמע ח"כ חרות הד"ר **יוחנן בדר** על הופעת קלסתרו של שר־החוץ **משה שרת** בשערו של השבועון הגרמני דר שפיגל, אמר בחיוך דק: „זה השער לאדוני, צדיקים יבואו בו..."

● רב־אלוף במילואים **יגאל ידין** אמר בעצרת־עם שנערכה למען קרן המגן: „עלינו להדק את חגורותינו כדי להגדיל את חגורנו."

○ חבר־הכנסת מטעם אחדות־העבודה, **יגאל אלון**, טען כי „אין מקום לפשרות על גבולות ישראל, ובמידה שהערבים יתי־ייחסו אליהם כאל גבולות ניידים — הם ינודו קדימה ולא אחורנית."

● הסופר הנודע **שמואל יוסף עגנון**, בהסבירו את היעדרו מוועידת אגודת ה־סופרים: „לשמוע מה שאני רוצה לומר — הרי אין שומעים. אלא מה? אני בא ומנענע ראשי על מה שאחרים אומרים. עכשיו הגעתי לגיל כזה שכבר קשה לי לנענע את הראש."

● המשורר **יצחק שדיר**, בנמקו את התנגדותו להצטרפותה של אגודת הסופ־רים להסתדרות הכללית: „ההסתדרות איננה היום מה שהיתה. כבר אינה סמל לחלוציות, כי אם לביורוקראטיה ושחיתות, ואפשר להיות חלוץ גם מחוץ להסתדרות. מוטב להיות בטלנים מאשר מושחתים."

● השליטים החדשים של ארגנטינה גילו נקודה נוספת העשוייה לשים ללעג את רודנה המודח של ארגנטינה, **חואן פירון**: החקירות העלו כי אחיה של **אווה** („אוויטה") **פירון** המנוחה, נתן הוראות למישרד רישום התושבים לזייף את גילה של אשת־הרודן המפורסמת, כדי שתחשב לצעירה יותר מכפי שהיתה באמת.

האוירה מתחילה להתחמם עם גלידת שטראוס בתנור

בלונדון, בדנמרק ובניו-יורק קטנים וגדולים מלקקים גלידה בהנאה גם כשהטמפרטורה יורדת מתחת ל-0, והשלג מכסה את הרחובות. חוויה חורפית אמיתית (וגם הבריאות יוצאת נשכרת...).
גלידה הופכת ערב חורפי למשהו מקרב לבבות. אין מגישים אותה כמו בקיץ. בחורף הגלידה נעשית מערן חמים ויוצא דופן, מסוג המעדנים שאפשר למצוא רק במסעדות מובחרות.
למשל, אלסקה בתנור.

אלסקה בתנור

מרכיבים:
1 חבילה גלידת וניל-פירות
1 עוגת ספוג או בישקוטים
4 חלבונים
4 כפות סוכר
2 כפות מיץ לימון
קרם טארטר על קצה הסכין.
לקישוט: פירות משומרים: אננס, אגסים, אפרסקים ודובדבנים.

הכנה:
קחי מגש מנירוסטה או צלחת שטוחה מפיירקס. פרסי על הכלי מפית נייר תחרה. הניחי עוגת ספוג או שורת בישקוטים זה ליד זה במרכז המפית. לפני הגשת ה"אלסקה" חממי את התנור. הקציפי 4 חלבונים וכשקיבלת קציפה קשה, הוסיפי בהדרגה 4 כפות סוכר. המשיכי להקציף עד שתקבלי קציפה קשה ולבנה כשלג. הוסיפי אליה מיץ לימון. קרם טארטר וערבלי 2 סיבובים נוספים. הוציאי את הגלידה מהעטיפה והניחי על עוגת הספוג או הבישקוטים. מרחי בזריזות עם הקציפה בעובי של 1 ס"מ מעל לגלידה. מלאי מזרק קרם עם הקציפה שנותרה וקשטי את ה"אלסקה" בפרחי-קציפה. הכניסי לתנור חם ואפי במשך 7-5 דקות. הוציאי והגישי מיד.

מעונינת בעוד מתכונים לחורף? כתבי למחלבות שטראוס, ת.ד. 5 נהריה.

גלידה שטראוס מפנקת אותך גם בחורף

העולם הזה
72 עמודים
מספר 2259
17.12.1980 ז' טבת תשמ"א
שנה 45
המחיר: 10 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

סיפורה האישי של הצעירה מחולון:

„אבי הרג את המחזר שלי!"